Bu eserin;

kataloglanması, dijital ortama aktarılması ve

elektronik ortamda kullanıma sunulması

İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nın desteğiyle

İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı

Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü (Atatürk Kitaplığı)

tarafından gerçekleştirilmiştir.

Proje No	:	İSTKA/2012/BIL/233
Destek Programı	:	Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı
Projeyi Destekleyen	:	İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)
Proje Adı	:	Osmanlı Dönemi Nadir Eserlerin Kataloglanması, Dijital Ortama Aktarılması ve Elektronik Ortamda Kullanıma Sunulması
Proje Sahibi Kuruluş	:	İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Proje Yüklenicisi	:	Yordam BT Ltd. Şti.
Proje Uygulama Yeri	:	Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü - Atatürk Kitaplığı İSTANBUL – Beyoğlu

سیاحت نامهٔ ارض فلسطین

پرنس ویقتور نابولی امانوئیل

اثر محمد رافت

میرلوا ارکان حرب

سياحتنامهٔ ارض فلسطين برنس ويقتور ناپولى امانوئيلك

مقدمه

جناب ترتيب فرماى مهمان خانهٔ جهان پادشاه خاطرنواز وشهنشاه مكارم پرداز ولى نعمت بيمنتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرينى سپاه سپهر دوار طى مراحل ليل ونهار ايتدكجه سرير شوكتمصير ملوكانه‌لرنده مكين وكافهٔ آمال ومقاصد شاهانه‌لرينى توفيقات صمدانيه‌سنه رهين بيورسون آمين بحرمة سيد المرسلين .

مبدأ فيض وسعادت عثمانيان اولان يوم جلوس ميامن مأنوس حضرت پادشاهيلرندنبرو اعمار ممالك وبلدان واحياى تبعه وزير دستان مقصديله مصروف ومبذول بيوره كلدكلرى عنايات وهممات عاليهٔ تاجدارانه‌لرى حقاكه سراپا افراد امت وملتى قرير العين افتخار وبو عصر حميد الآثار شهرياريلرينى مغبوط كافهٔ ادوار واعصار ايتمشدر .

ولى نعمت بيمنتمز پادشاه محاسن آثار وشهنشاه مكارم دثار افندمز حضرتلرينك قاطبهٔ افكار حضرت خلافت پناهيلرى داخلا تأسيس عدل وداد وخارجا بالجمله دول متحابهٔ معظمه ايله تشييد بنيان وداد امر مهمنه مصروف واحسن انظار خسروانه‌لرى حقيقة وجدا هميشه جانب صلح وصلاحه معطوف اولديغندن محبوب قلوب عالميان

اولمق مزيت جليله‌سنى احراز ومن قبل الرحمن موصوف ومتخلق اولدقلرى اخلاق فاضلهٔ عالمپسندانه‌لريله بين الاتراب كسب تفرد وامتياز بيورمشلردر .

هر برى بر يكانهٔ دهر ومحق بيوك سرمايهٔ فخر ومباهات اوله بيله‌جك بر خيلى مزاياى عاليه وحكمدارانه‌يه اعظم مدار مفخرت اولان وجود مسعود خسروانه‌لريله تبركله رشك آور جهان وجهانبان اولمسى لازمكلان عثمانليلره نه مطلعدركه ولى النعمت بيمنتمز شوكتلو پادشاه عالمپناه افندمز حضرتلرينك سايهٔ عمران وايهٔ تاجداريلرنده شكوه وشان دولتك آن بآن ايلرو كتمكده بولنديغنى كورمكله متلذذ ومفتخردر .

وجود پرسود همايونلرى بزم ايچون نصل مدار فخر ومباهات اولمسونكه سايهٔ شاهانه‌لرنده هر كون بر درلو ترقيات ماديه ومعنويه‌نك زيب آور منصهٔ شهود اولمقده بولنديغى نظر مسرتله كوريليور .

يا نصل متذدار لطف واحسانى اوليه‌لمكه بو عهد جديد همايونلرنده ارباب فضل وكمال مظهر حسن التفات ومكافات اوليور . يا نصل دوام عمر واقبال وتوافر شان واجلال جناب ظل اللهيلرى ادعيهٔ خيريه‌سنه حصر انفاس حيات ايتميه‌لمكه امت وملتك سعادت وسلامتى اغورنده جوهر كرانبهاى حياتلرينى بذل وايثار بيورمقده‌درلر .

(الناس على دين ملوكهم) فحواسنجه رواجكاه بازار فضل وعرفان اولان بو عصر معارف حصر شاهانه‌لرنده هر كس كندى وسعى يتديكى مرتبه بر خدمت مفتخره‌ده بولنمق امل وارزوسنه دوشديكى كبى بو عبد كمينه‌لرى يعنى اركان حربيه ميرلوالرندن (محمد رأفت) بنده‌لرى كندى عجز وقصورمه باقميه‌رق ميدان انتشاره چيقاريله‌كلان

بونجه آثار مفیده‌یه بر لاحقهٔ عاجزانه اوله‌رق بو کره ارض فلسطینی
(ارض کنعان) سیاحت ایتمك اوزره بو حوالی‌یه تشریف بیورمش
اولان ایتالیا دولت معظمه‌سی ولی عهدی پرنس (ویقتور امانوئیل)
حضرتلریله برابر بولنوب ایفای وظیفهٔ مهمانداری‌یه با ارادهٔ سنیه
مأموریتم حسبیله دأب قدیم سلطنت سنیه‌دن اولدیغی اوزره شمدی‌یه
قدر برای زیارت بو اراضیٔ مقدسه‌یه کلمش اولان سائر پرنسلر
حقلرنده اجرا اولنان مراسم احترام مشار الیه حقنده دخی ایفا
ایدلدیکی صره‌ده مشاهده ایتدیکم آثار واحوالی بر رسالهٔ مخصوصه
هیئتنه وضع ایتمکی مناسب کوردم .
وقوعبولان سیاحت ایسه از غیر ارام اون التی مرحله‌دن عبارت
اولدیغندن هر بر مرحله‌یی بر باب اعتباریله رسالهٔ مذکوره‌یی دخی
اون التی باب اوزرینه ترتیب ونهایتنه رسالهٔ مذکوره‌یه لطفاً وتنزلاً
رغبت بیوره‌جق ذوات محترمه‌نك اثنای مطالعه‌ده اسملری کچه‌جك
محلاتك تاریخجه شهرت بولانلریله انبیای کرام حضراتنك وفتوحات
عظیمه‌یه نائل اولمش اولان ذوات کرامك حقیقتلرینه وقوف تام
حاصل ایدلمك اوزره اوروجه تواریخ مختلفه مطالعه‌سنه حاجت قالمامق
اوزره خلاصهٔ تاریخلری کتب تواریخدن اخذ ایدیله‌رك حروف هجا
ایله لغت طرزنده اوله‌رق تحریر واسمنه معلومات تاریخیه وجغرافیه
توسیم ایلدم .

برنجی باب

یافه اسکله‌سنده وقوعبولان استقبالی حاویدر

ایتالیا دولت فخیمه‌سی ولی عهدی پرنس (ویقتور امانوئیل)
حضرتلری بیك اوچیوز ایکی سنه‌سی شباطنك برنجی بازار کونی
ارض فلسطینی سیاحت ایچون واپور مخصوصلریله یافه اسکله‌سنه
چیقدیلرکه واپورلری لنکرانداز اولدقده پرنس حضرتلرینك اثنای
سیاحتلرنده معیتلرنده بولنمق اوزره طرف اشرف حضرت پادشاهیدن
مأموراً یافه‌ده منتظر بولندیغم کبی قدس شریف متصرفی سعادتلو
رؤف پاشا حضرتلریله ایتالیا جنرال قونسلوسی موسیو سولانه
قدسدن صورت مخصوصه‌ده یافه‌یه کلمش اولدقلرندن قونسلوس
مومی الیه ایله لاتین مناستری رئیس روحانیسی وبعض ایتالیا تبعه‌سی
معتبرانی لاجل الاستقبال واپوره کیتمش اولدقلری کبی متصرف
مشار الیه ایله عاجزلری دخی بیوك اونیفورمه‌مزی لابس اولدیغمز
حالده طائفه‌سی منتظم وبر رنك البسه کیمش بر صنداله راکبا لاجل
الاستقبال واپوره کیتمش ایدك واپورده پرنس حضرتلرینك مدیر
امورلری قولونل موسیو اوزیو عسکرلری سلام طور وضعیتنده
اولدیغی حالده بزی قبول ایله طوغریجه صالونه کتوردی بر از
اوتورلدقدن صکره قولونل مومی الیه پرنس حضرتلرینك بولندقلری
صالونه کیدوب کلمسنی متعاقب مشار الیه حضرتلری بالذات یانمزه
کله‌رك قولونل مومی الیه واسطه‌سیله تقدیم اولندیغمز صره‌ده صورت
مأموریتمی صورت زیرده محرر افاده ایله بیان ایلدم .
شویله‌که قدس وشام شریف حوالیسنده واقع اوله‌جق سیاحت
فخیمانه‌لری اثناسنده خدمت اصیلانه‌لرنده بولنمق وکافهٔ اوامر
فخیمانه‌لرینی حرفیاً اجرا ایتمك اوزره طرف اشرف حضرت
خلافتپناهیدن شرفصادر اولان امر وفرمان همایون موجبنجه معیت
فخیملرینه مأمور اولدم بو ساعتدن اعتباراً هردرلو اوامر علیهٔ

فخیمانه‌لرینی وسع عاجزانم یتدیکی قدر تنفیذ واجرا ایتمکه حاضر
بولندیغمی عرض ایلرم . دیدیکمک اوزرینه (فوق الغایه ممنون
ومتشکرم) جوابیله مقابله بیورمشلردر . بعده صالون مخصوصلرینه
چکلمش اولدقلری کبی بز دخی واپوری ترک ایدرک قره‌یه عودت
ایلدک . پرنس مشار الیه واپورده طعام بیوردقدن صکره یانه‌یه
چیقدیلر اسکله‌یه حین وصوللرنده عساکر شاهانه وژاندارمه افرادی
صف‌بستۀ سلام اولدقلری وبزلر اسکله باشنده بولنه‌رق معیتلرنده
اولدیغمز حالده طوغریجه مدعو اولدقلری لاتین مناسترینه کیدرک
براز استراحت بیوردقدن صکره قدس شریفه متوجهاً وعربه‌لره
راکباً یافه‌دن حرکت ایدلمشدر .

مشار الیه حضرتلری اسکله‌دن مناستره قدر محشر مثالی یولك ایکی
طرفنه تجمع ایتمش اولان اهالینك ارالرندن اثنای مرورنده هر
بررلرینه ایرو ایرو سلام ویره‌رك خاطرلرینی تطییب ایتمکده ایدی

ایکنجی باب

یافه‌دن رمله‌یه صورت حرکت متضمندر

ولیعهد حضرتلری لاتین مناسترنده ایکی ساعت قدر استراحت بیوردقدن
صکره بعد الظهر الافرانقه ساعت ایکی یعنی الاتورقه ساعت سکز
راده‌لرنده حکومت سنیه طرفندن اولجه تهیئه ایتدیرلمش اولان عربه‌لره
راکباً وقدس شریفه متوجهاً رمله‌یه حرکت اولنمشلردر . محل
مذکوره وصوللرنده لاتین مناستری رئیس روحانیسی اجرای آیین
ایله استقبال اولنمشدر . مشار الیه حضرتلری رمله‌ده اقشامدن اول
جامع الابیض نامیله معروف والیوم خراب بر حالده اولان ابنیه‌یه

کیدرك حالا موجود اولان مناره‌یه چیقوب اطراف واکنافی سیر
وتماشا ایلدکلری کبی دها بعض جوامع شریفه ایله سائر محللری دخی
تماشا بیوره‌رق مسافر اولدقلری مناستره عودتله طرف سلطنت سنیه‌دن
صورت مکمله‌ده ترتیب ایدلمش اولان صفره‌ده اقشام طعامنی تناول
بیورمشلردر طعامده حاضر بولنان ذوات محترمه‌نك هر بری موقعه
مناسب بر نطق ایراد بیوردقلری کبی دائره‌لری مدیری قولونل موسیو
اوزیو دخی (بزی مسافرلکه قبول بیوردیغکزدن طولایی تشکر
ایدرز) دیمسی اوزرینه آتیده صورتی محرر جواب ایله طرف
عاجزیدن مقابله ایدلمشدر (ولیعهد حضرتلری ممالك سلطنت سنیه‌نك
اجزای متممه‌سندن اولان مصر ایالتنی سیاحتی زماننده عثمانلی ملت
نجیبه‌سی وطن خصوصیلرینی دخی سیاحت ایده‌جکلرینی اوراق
حوادثله اعلان ایدیلان سیاحت پروغرامنده کوردکلری آنده
او درجه‌لرده مفتخر اولمشلردرکه اوحس مفخرت عثمانلیلرك قلوب
وداد مشحوننده تشکیر اوله‌رق الی الابد باقی قاله‌جق الک پارلاق
واحترامنك صحیفه‌لرینی خطوط زرین ایله تزیین ایلیه‌جکدر .)
اشبو افادۀ عاجزانم جمله حضار طرفندن کمال ممنونیتله القشلانمشدر .
بعد الطعام براز مصاحبتدن صکره مشار الیه حضرتلری اوطۀ
مخصوصلرینه چکلمشلردر

اوچنجی باب

رمله‌دن قدس شریفه حرکتی متضمندر

فرداسی کونی علی الصباح عربه‌لره راکباً وقدس شریفه متوجهاً
حرکت اولندی یافه ایله قدس شریفك بیننده نصف مسافه‌ده واقع

باب الواد نام محلده‌كی لوقنطه‌ده بر از آرام واستراحت اولندقدنصکره
حرکتله یوله دوام اولنه‌رق ظهر وقتی قدسدن بر بچق ساعت بعد
ومسافه‌ده کائن قالونیه نام محله وصوللرنده اوراده قورلمش اولان
چادرلرده طرف سلطنت سنیه‌دن صورت مکمله‌ده تهیئه واحضار
ایدیلان سفره‌یه اوتوریلوب طعام بیورلمزدن بر از اول صالون
چادرنده امرای عسکری‌یه ومأمورین حکومت سنیه اونیفورمه‌لرینی
لابس اولدقلری حالده قبول اولندقلری کبی ملل سائره رؤسای
روحانیه‌لریله دول متحابه قونسلوسلری قنچلار وترجمانلری کذلك
البسهٔ رسمیه‌لریله تقدیم ایدلمشلردر . بعده مشار الیه حضرتلری تناول
طعام بیوردقدنصکره معیتی ایله البسهٔ رسمیه‌لرینی لابس اولدقلری حالده
عربه‌لره راکباً قیام وحرکت اولندیغی وقدس شریفه وصوللرندن اون
دقیقه اولجه بر موقع مناسبده عسکری موزیقه‌سی ترغسازوعساکر نظامیه
طابورلری صفبستهٔ سلام واعزاز اولدیغی وقدس شریفك ایتالیا جنرال
قونسلوسی خانه‌سی اوکنده‌کی یولك محور طولانیسنه عموداً اخشابدن
مکمل ترتیب ایدلمش اولان قبونك اوزرنده آلچیدن معمول برستانك وضع
ایدلمش اولدیغی ومرور اولنان جاده‌نك ایکی طرفی رنکارنك بیراق
وچیچکلر ایله مزین بولندیغی حالده بر جم غفیر اراسندن کمال احتفال
ایله مرور ایلیه‌رك کوندز ساعت اون راده‌لرنده مملکت قپوسندن دخوللرینه
قریب بر محلده تعظیما یکرمی برپاره طوپ انداخت اولنمش وبونی
متعاقب اجرای آیین ایله استقباله لاتین پطریقی افندی چیقه‌رق
قدس شریف متصرفی سعادتلو رؤف پاشا حضرتلریله چاکرلری
وسائر امرای عسکری‌یه ومأمورین ملکیه معیتلرنده بولندیغمز حالده
طوغریجه (قیامه) کلیساسنه کیدلمش واوراسنی زیارت بیوردقدن

صکره مسافر اوله‌جقلری لاتین مناسترینه تشریف برله اوراده دول
متحابه قونسلوسلری البسهٔ رسمیه‌لرینی لابس اولدقلری حالده
وزیته‌لری قبول ایدلمشدر .
پرنس حضرتلری لاتین مناسترنده مسافر اولدقلری مدتجه تناول
بیوره‌کلدکلری اطعمهٔ نفیسه غایت مکمل اولدیغی کبی هر اقشام
دخی اثنای طعامده بر باندو موزیقهٔ عسکری‌یه مارش عثمانیله مارش
ایتالیانی وسائر مارشلری چالمقده ایدی.
شباطك اوچنجی کونی مشار الیه حضرتلری صباحلین ساعت بر
راده‌لرنده نبی (داود) علیه السلام افندمز حضرتلرینك محل
مبارکه‌لریله دها بعض محللری زیارت بیوردقدنصکره مسافر
اولدقلری لاتین مناسترینه عودتله بیوك اونیفورمه ایله حکومت
سنیه‌یه کیدوب رسماً وزیته ویردکلری صره‌ده حکومت مذکوره
قپوسی اوکنده موزیقهٔ شاهانه ترغساز اولدیغی کبی عساکر حضرت
شهریاری دخی صفبستهٔ سلام واحترام اولوب متصرف پاشا
حضرتلری دخی بیوك اونیفورمه‌سنی لابس اوله‌رق مشار الیهی
حکومت قپوسی اوکنده استقبال ایدوب طوغریجه صالون کیدلدی
واوراده بر از مصاحبت اولندقدن وشربتلر ایچلدکدنصکره مشار
الیه پرنس حضرتلری قدس شریف ردیف دبوینی بالتشریف موقع
قوماندانی سعادتلو رستم پاشانك اوطه‌سنده بر از مدت آرام
واستراحت بیوردی بعده میر الای عزتلو خلوصی بکك تحت
قوماندانسنده اولوب دبوی مذکور میداننده صفبستهٔ سلام اولان
نظامیه اوتوز سکزنجی الاینك برنجی واوچنجی طابورلرینی معاینه
بیوردقلرینی متعاقب قشله میدانی مانوره چویرمکه غیر مساعد اولدیغی

حالده موی٘ الیه خلوصی بك افندی مذکور طابورلره اصول جدیده‌یه تطبیقاً حال وموقعه مناسب غایت منتظم بر طاقم مانوره‌لر اجرا ایتدیردکدنصکره صورت مکمله‌ده برده رسم تکید اجرا ایدلمشدر.

ختام رسم تکیدده طابورلری اسکی وضعیتلرینه ارجاع ایچون مناسب بر ایکی مانوره دها اجرا ایدلمشدر.

اشبو مانوره‌لر میداندن عدم وسعتیله برابر حقیقةً محیر عقول دینه‌بیله‌جك قدر مکمل ومنتظم یاپلمشدرکه اثنای حرکتده هر ایکی طابورك هیئت مجموعه‌سی یکوجود کبی کورنمکده ایدی حتی (پرنس) حضرتلری معیتنده بولنانلره باقکز شو عسکرلر استعمال ایتمکده بولندیغی سلاحه او درجه انسیت پیدا ایتمش وبرابر حرکت ایتمکه او قدر الشمشکه هپسی بر انده یکوجود کبی حرکت ایدییور اشته تعلیم بویله اولور سوزیله کرك امرا وضابطانك امر قومانده وسائره‌جه اولان حسن درایت ولیاقتلرندن وکرك افراد عساکر شاهانه‌نك فن سلاحشوریده کوستردکلری ملکه ومهارتلریله البسه واسلحه‌لرنجه مشاهده اولنان اثر نظافت وانتظامدن فوق الغایه اظهار اثار شادی وممنونیت بیوردقلری کبی اثنای تعلیمده دائما افکار وآمال مقدسهٔ ملوکانه‌یه توفیق حرکتله کیجه کوندز مملکتك اعمار واصلاحنه بذل سعی بیشمار ایتمکله متلذذ اولان مشار الیه قدس شریف متصرفی سعادتلو رؤف پاشا حضرتلریله اوراده بولنانلره بیان محظوظیت ایتلری اوزرینه (پادشاه عالم وشهنشاه اسکندر حشم افندمز حضرتلرینك ارادهٔ اصابت عادهٔ شهریاریلرینی حرفیاً ایفا ایتمکدن بشقه بر وظیفه ایله مکلف اولمدیغمزدن بزم ایچون مقدس اولان

عسکرلکه لیل ونهار چالیشمقلقله برابر ایجاب ایدن مواقعده هر ان وزمان امرا وضابطانمزك چیزمه‌لری ایاقلرنده وافراد شاهانه‌لرینك چانطه‌لری ارقه‌لرنده اولدیغی حالده ارادهٔ تاجداریلرینه انتظار ایتمکده‌یز) جوابیله طرف عاجزیدن مقابله ایدلمشدر .

بوندن بشقه ختام تعلیمده میرالای عزتلو خلوصی بك افندی بر معتاد مشار الیه حضرتلرینه طوغری کلوبده بر بشقه امرلری اولوب اولمدیغنی استفسار یوللو عسکرجه اجرای رسم تعظیم ایتدیکی صره‌ده مشار الیه حضرتلری دخی بولندقلری محلدن بر قاچ خطوه ایلرویه چیقوب کمال سربستی ومهارتله قومانده ایتمکده بولنان میر موی الیه التفات بیورملری اوزرینه (بو کونکی کونده قشله‌یی تشریف ایتلرندنطولای عموم سلاح ارقداشلرم نامنه عرض ومباهات وممدحت ایلرم) سوزیله مقابله ایتلشلردر.

اورادن تکرار میر موی الیهك اوطه‌سنه کیدیلوب اجرا اولنان تعلیمك مکملیتیله عساکر شاهانه‌نك تربیه واطاعت وحسن نظافت وطهارتلرینی تقدیراً مشار الیه (پرنس) حضرتلری موقع قوماندانی سعادتلو رستم پاشا ایله میر موی الیه وسائر امرا وضابطانه بشقه التفات بیورمشلردر .

اخیراً کیجه تناول طعام اولنور ایکن مذکور تعلیمك مکملیت وحسن جریانندن سیاق ممنونیت وتشکرله بحث بیورلمش وهر ایکی طابورك افراد حضرت شهریارینك اجرا ایلدکلری مانوره‌لرده افراد مرقومه‌نك یك وجود کبی حرکت سریعه‌لرینی تقدیر ایله درجهٔ نهایه‌ده اولان استعدادلرندن پك زیاده خشنودی اظهار ایتمش وطابور مذکور بیکباشیلرندن پلونه محاربه‌سنده ابراز شجاعت ایدوبده پلونه مدالیه‌سنی

حائز بولنان رفعتلو رضا بكه ممنونيتنك بياننه چاكرلرینی تكليف ایلمش اولدقلری كبی بالمناسبه تناول طعامدن صكره اوطهٔ چاكرانه‌می لطفا تشریف بیورمش اولان قدس شریف متصرفی سعادتلو رؤف پاشا حضرتلریله موقع قومانداني سعادتلو رستم پاشا ومیر الای عزتلو خلوصی وبیكباشی رفعتلو رضابكلری پرنس حضرتلری كوردكلری انده اوطهٔ مذكور قپوسی ایچروسنه كیروب مومی الیه رضا بكی یانلرینه دعوتله براز مصافحه‌دن صكره (پلونه محاربه‌سنده عثمانلی عسكرینك قزانمش اولدیغی صیت وشهرت سیزك كبی جسور وغیور امرانك اقدامیله حاصل اولمشدر سیزك كبی ناموسلی امرا ایله كورشدیكمه تشكر ایدرم) دیمسی اوزرینه (سلاح ارقداشلرم ایچنده الك عاجز واقتدارسز اولدیغم حالده حق چاكرانه مدده اولان لطف فخامت پناهیلرینه تشكر ایدرم) جوابیله مقابله ایلمشدر . ایاق اوزرنده اولدیغمز حالده مشار الیه پرنس حضرتلری بر خیلی التفات بیوردقدن صكره اجرای تلطیفی حقنده مقام مشیریت جلیله‌یه برقطعه تلغرافنامه كشیده اولنمسنی عاجزلرینه توصیه بیورمشلردر .

(ایشته مهارت فنیه وشجاعت فطریه كبی ایكی بیوك مزیتی حائز اولان عثمانلی عسكرینك واصل اولدیغی درجهٔ ترقی حقیقة شایان افتخار وممنونیت اولدیغندن ترقیات حاصله‌یه سبب مستقل اولان شوكتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینه عموم عثمانلیلر نامنه عرض محمدت وشكران ایدر وجسم دولتك مابه الحیاتی اولان جوهر گرانبهای وجود ملوكانه‌لرینك همیشه زینتساز تخت عثمانی اولمسنی بخلوص البال جناب واهب الآمال حضرتلرندن تمنی ونیاز ایلرم .)

دردنجی باب

قدسدن مار سابایه اولان حركت وسفر بیاننده‌در

شباطك دردنجی چهارشنبه كونی علی الصباح الافرانقه ساعت سكزكه الاتوركه ساعت ایكی راده‌لرنده مشار الیه پرنس حضرتلری معیت فخامتپناهیلریله یوله چیقارق قدس شریفك جهت جنوبیسنده كائن بیت اللحم قریه‌سنه واردی . اثنای راهده طنطور نام محلكه (اوردر دومالت جمعیتی طرفندن تأسیس اولنمش بر خسته‌خانه‌در) اورای تماشا بیوردقلری كبی دها بیت اللحم قریه‌سنه وارلمزدن اول لاتین علماسی طرفندن تأسیس اولنمش اولان (دون بللونی) نامنده‌كه ایتامخانه‌یه كیدوب رئیسیله ملاقات بیوردقدنصكره مذكور ایتامخانه‌نك هر بر محلنی طولاشمشلردر محل مذكوردن بیوك كلیسایه كیدلمك اوزره ایكن قدس شریف لاتین مناستری رئیس روحانیسی كستودی نام ذات مخصوصاً اورایه كلمش وبرابرنده البسهٔ رسمیهٔ روحانیه‌لرینی اكتساب ایتمش رهباین ایكی صره دیزلمش اولدقلری حالده كمال احتفال ایله استقبال ایلمشلردر مومی الیهك دلالتیله بازیلك كلیساسیله (مهد عیسی) و (مغارة الحلیب) وسائر بعض زیارت محللرینی كزدكدنصكره مذكور كلیسایه عودتله بر از استراحت بیورمشلردر . بعده الافرانقه ساعت اونبركه الاتوركه ساعت بش راده‌لرنده طرف سلطنت سنیه‌دن تهیهٔ ایدلمش اولان مكمل صفره‌ده تناول طعام بیوروب بعد الظهر بیت اللحمك جهت شرقیسنده كائن (مار سابا) نام مناستره كیدلمك اوزره یوله چیقلدی یول اوزرنده بیت ساجور كلیساسنی دخی زیارت بیوردقدن صكره یوله دوام

بیوردیلر الافرانقه ساعت درت بچق که الاتورکه ساعت اون بچقده
محل مذکوره مواصلت اولندی اوراده منزوی بولنان روم
رهبانلرینک حال معیشت وسائره‌لرینی استفسار برله مناسترک هر بر
طرفنی برر برر معاینه بیوردیلر بعده رئیس رهابینک اوطه‌سنه
تشریف بیوره‌رق قهوه وشربتلر ایچلدکدنصکره مناستر مذکورک
یارم ساعت بعد ومسافه‌سنده‌که میدانده طرف سلطنت سنیه‌دن
قورلمش اولان (کامپان) چادرلره کیدیله‌رک محل مذکورده اولجه
حاضرلنمش اولان هر درلو لوازماتک صورت مکمله‌ده اولدیغنی
مشاهده بیوردقلری جهتله کمال درجه‌ده محظوظ اولدقلری معامله
نوازشکارانه فخیمانه‌لرندن اکلاشلمشدر الافرانقه ساعت التی بچقکه
الاتورکه ساعت یارم صولرنده طعامه اقبال بیوریله‌رق بعد الطعام
صالون چادرنده بر از استراحت ومصاحبتدنصکره محل مخصوصلرینه
چکلدیلر .

بشنجی باب

مار سابادن عین السلطانه حرکت وسفر بیانندە‌در

مار سابادن شباطک بشنجی پنجشنبه کونی علی الصباح الافرانقه ساعت
یدیده یعنی الاتورکه ساعت برده قالقلمش وتمام درت بچق ساعت مسافه
قطع ایدلدکدنصکره الافرانقه ساعت اونبر بچق که الاتورکه ساعت
بش بچقده زوردن (اردن) نهرینک منصبنده واقع بحر لوط
کنارنده‌که جزیره‌یه مواصلت اولنه‌رق اوراده صورت منتظمه‌ده
ترتیب ایدلمش اولان اویله طعامنی تناول بیوردقدنصکره الافرانقه
ساعت یارم یعنی الاتورکه ساعت التی بچقده حضرت (عیسی)

افندمزک تعمید اولندقلری شریعه‌یه متوجهاً حرکت اولندی بر بچق
ساعت قدر یوله دوام اولندقدنصکره بعد الظهر الافرانقه ساعت
ایکیده یعنی الاتورکه ساعت سکزده محل مذکوره مواصلت اولندیغی
صره‌ده قدس شریف سنجاغی الای بکی عزتلو عاصم بک افندی
رفاقتیله مقدار کافی ژاندارمه افرادی وسکسان قدر عربان اتلوسی
صفبسته سلام اولدقلری حالده کمال تعظیم ایله رسم استقبال اجرا
ایدلمشدر پرنس حضرتلری عربانک برر برر اوکلرندن کچرک
حامل اولدقلری سلاحلریله مزراقلرینی کوزدن کچروب هر برلرینی
یکان یکان تلطیف بیوردقدنصکره عربان مذکور مشایخی دخی
مشار الیه حضرتلرینه ایروجه تقدیم اولندقده کندولرینه التفات
مخصوصه ایلمشدر . شریعه‌ده یارم ساعت قدر آرام ایدلدکدنصکره
الافرانقه ساعت ایکی بچقده یعنی الاتورکه ساعت سکز بچق راده‌لرنده
حیوانلره راکباً او کیجه بیتوتت اولنه‌جق عین السلطان نام محله
حرکت ایدلدی اثنای راهده تصادف اولنان واسع بر میدانده
طوریله‌رق عربان مذکور طرفندن غایت مکمل قدیم محاربه اصولی
اوزره اوینامش اولدقلری آت اویونلرینی بر از سیر وتماشا
بیوردقدنصکره یوله دوامله الافرانقه ساعت درت بچقده یعنی الاتورکه
ساعت اون بچقده عین السلطان نام موقعه مواصلتله صورت منتظمه‌ده
قورلمش اولان چادرلره کیریله‌رک استراحت بیوردیلر . اقشام اولمزدن
بر ساعت اول پرنس حضرتلری بر قاچ ژاندارمه ایله آوه چیقدیلر
عودتلرنده اقشام طعامنی تناول بیوره‌رق بعد الطعام بر از مصاحبتدن
صکره فنارلر ومشعله‌لر ایله ایقاد اولنمش اولان چادرلرک آراسنده‌کی
میدانه کیدیله‌رک اورایه کلمش اولان یرلی اهالی ایله اریحاده متوطن

زنجیلر عادات محلیه‌لری اوزره انواع لعبیات اجرا ایلدیلر وصکره رفاقتزده بولنانلردن ایکی کشی دخی قلنج اویونی اوینامش اولدقلری واشبو لعبیات بر ساعت قدر امتداد ایلدکدن صکره مشار الیه حضرتلری چادر مخصوصلرینه چکلدکلری کبی خلق دخی محللرینه طاغلمشلردر .

التنجی باب

عین السلطاندن قدس شریفه عودت بیاننده‌در

فرداسی کونی علی الصباح الافرانقه ساعت یدیده یعنی الاتورکه ساعت برده عین السلطاندن حرکتله بعد الظهر جبل طوره مواصلت اولندی محل مذکورده اویله طعامنی تناول بیوردقدن صکره براز استراحت ایدرك حضرت (عیسی) افندمز حضرتلرینك سمایه عروج بیوردقلری محل مبارکه‌یی زیارت ایلدکدن صکره قدس شریفه متوجها حرکت بیوردیلر شهر مذکوره اثنای مواصلتده عساکر حضرت پادشاهی طرفندن کمال احترامله سلاملنه‌رق باب ستی (مریمدن) طوغریجه (حرم شریفه) تشریف بیوردیلر اوراده (مسجد اقصی یی) و (صخرة الله) وسائر زیارت محللرینی سیر وتماشا بیوردقدن صکره مسافر اولدقلری قزانووه‌یه تشریفله محل مخصوصلرینه چکلدیلر . موزیقهٔ حضرت شهریاری مارش عثمانی ومارش ایتالیانی ترغنساز اولدیغی حالده کمال حضور راحتله اقشام طعامنی تناول بیوردیلر موزیقهٔ مذکورك کمال درجه‌ده مهارت واتقان ایله چالمقده اولدقلری هوالردن غایتله ممنون ومسرور اولدقلرندن مشار الیه حضرتلری طرفندن دفعاتله القشلانمشدر . اخیرا پرنس حضرتلری بالذات نام نامی

حضرت خلافتپناهی‌یه مخصوص اولان مارشك چالنمسنی اراده بیوروب موزیقه‌نك بودفعه دخی اجرا ایلدیکی صنعت ومهارت ممنونیتنی موجب اولمغله مشار الیه حضرتلری تقدیر وتحسین بیورمشلردر .

یدنجی باب

قدسدن بیتن قریه‌سنه حرکت و سفر بیاننده‌در

فخامتلو پرنس حضرتلری التنجی بابده مفصلاً بیان اولندیغی وجهله جمعه کونی اقشامه‌قریب قدس شریفه بعد المواصله ایجاب ایدن زیارت محللرینی سیر وتماشا بیوردقدن صکره لطفاً وتنزلاً مسافرت قبول بیوردقلری قزانووه‌یه عودت واستراحتله فرداسی جمعه ایرتسی کونی درون شهرده دها بعض محللری کزه‌رك امرار وقت بیوردیلر . الافرانقه شباطك یکرمنجی یعنی الاتورکه شباطك سکزنجی بازار کونی مشار الیه حضرتلری اویله طعامنی مسافر اولدقلری محلده تناول بیوردقدن صکره شام شریفه متوجهاً الافرانقه ساعت برکه الاتورکه ساعت یدیده اوکیجه‌یی بیتن قریه‌سنده کچورمك اوزره قدسدن بالعز والعافیه حرکت بیوردیلر بو اثناده عساکر حضرت تاجداری صفبستهٔ سلام واحترام وموزیقهٔ عسکری ترغنساز اولدیغی ومعیت فخامتپناهیلرنده قدس شریف متصرفی سعادتلو رؤف پاشا حضرتلریله موقع قومانداني سعادتلو رستم پاشا و دها سائر مأمورین ملکیه ومعتبران اهالیٔ بلده اولدقلری حالده شهردن یارم ساعت بعد ومسافه‌یه قدر رسم تشییعی اجرا ایلدکلری واشبو مسافه‌ده کائن جبل درونده اویولمش بر طاقم اوطه‌لری کورمك ایچون حیوانلردن انیله‌رك اون اونبش اياق نردبانله اشاغی‌یه انیلوب جبلدن آچلمش اوفق برقپودن

شمعه‌لر واسطه‌سیله ایچرویه کیریله‌رك جوانب اربعه‌سی صورت منتظمه‌ده اویلمش بر صالون کورلدیکه اشبو صالونك ایکی جهتنده قپولری صالونك قپوسی شکلنده ایکی عدد اوطه وار ایدی مذکور اوطه‌لره کیرلدکده صالون مثللو غایت منتظم اوله‌رق اویولمش اولدقلری کورلدی تکرار صالونه چیقلدقده مذکور اوطه‌لردن بشقه سکز اون ایاق نردبان واسطه‌سیله انیلور جبلدن اویولمش دیکر بر مغاره موجود ایدیسه‌ده مشار الیه حضرتلری محل مذکوره اینمدکلری جهتله درون مغاره‌نه یولده تقسیم ایدلمش اولدیغی اکلاشیله‌مدی اشبو محلدن یوقارویه چیقلدقده پرنس حضرتلرینی تشییع ایچون کلمش اولان ذوات محترمه ایله وداع ایدرك یوله دوام اولندی .

قدسدن ایکی ساعت بعد ومسافه‌ده ویول اوزرنده واقع بیره قریه‌سنه مواصلت اولندیغی هنکامده اشبو قریه‌نك جسامتی نسبتنده اولان نفوس اهالی یولك ایکی طرفنه تحشر ایلمش اولدقلری کبی اوراده بولنان لاتین میسیونری قریهٔ مذکورده کائن مکتب چوجقلریله مشار الیه حضرتلرینك استقبالنه کله‌رك جمله‌مز حیوان اوزرنده اولدیغمز حالده ایتالیانجه بر نطق ایراد ایلدیکی کبی مکتب مزبور طالباتندن صغیره بر قزجغز دخی دعاوثنا یولنده عربی العباره ترتیب ایدلمش بر قصیده اوقودیغی متعاقب مشار الیه حضرتلری اظهار محظوظیتله یوله دوام بیوردیلر .

قدس شریفك شمالنده واوچ بچق ساعت بعد ومسافه‌سنده کائن بیتن قریه‌سی جوارنده اولجه قورلمش اولان (کامپان) چادرلر موقعنه مواصلتلرنده معتادلری وجهله آوه چیقارق بر طوشان ایله سائر بعض اوفق طیور صید ایتمش اولدقلری حالده کمال عافیتله

عودت بیوردیلر بعده صورت منتظمه‌ده ترتیب وتنظیم ایدلمش اولان صفره‌ده اقشام طعامنی تناول بیوردقدنصکره استراحت صالونه عودتله بر از مصاحبتدنصکره چادر مخصوصلرینه چکلمشلردر .

سکزنجی باب

بیتندن نابلسه حرکت بیاننده‌در

فرداسی بازار ایرتسی کونی صباحلین بیتوتت اولنان بیتن قریه‌سندن الافرانقه ساعت التی بچق کی الاتورکه ساعت یارمده حیوانلره راکباً نابلسه قیام وحرکت اولنمشدر محل مذکوردن بر قاچ دقیقه ایرلدقدنصکره یولك صاغ طرفنده واقع سیدنا (شموئیل) علیه الصلاة والسلامك مدفن شریفلری کورلمش ایسه‌ده وقتك عدم مساعده‌سندن پیغمبر ذیشان حضرتلرینك زیارت سعادتلرینه موفق اولنه‌مامشدر .

اطراف واکنافه غایت لطیف منظره ویرمش اولان طاغلرك کاه زروه‌لرندن وکاه یماجلرندن بر ساعت قدر قطع مراحل ایدلدکدنصکره بر دره‌یه انیله‌رك مذکور دره بر بچق ساعت قدر امتداد ایلمشدر اشبو دره اولدقجه واسع ومنظره‌سی ایسه غایت لطیف ایدی مذکور دره‌دن چیقلدقده جهت شمالیده وبر طاغك یماجنده سنجل نامنده جسیم واراضیسی منبت جوانب اربعه‌سی ایسه زیتونلك وانجیرلك واشجار سائرهٔ مثمره مغروسی بر قریه‌یه مواصلت اولنمشدرکه اشبو قریه قدس شریف سنجاغنك منتهای حدودی اولوب اشبو محلدن بلقا یعنی نابلس سنجاغی طپراغنه کیرلدی اورادن

بر از یوله دوام اولندقده نابلس سنجاغی ژاندارمه بیکباشیسی رفعتلو
یحیی افندی بیوك اونیفورمه‌سنی لابس اولدیغی ومعیتنده اوتوز قدر
ژاندارمه افرادی بولندیغی حالده مناسب بر موقعده صفبستهٔ سلام
واحترام اولدقلری حالده مشار الیه پرنس حضرتلرینی کمال تعظیم
ایله استقبال ایتمش وقدس شریفدن اولجه مشار الیه حضرتلرینك
معیت فخامتپناهیلریله کلمش اولان ژاندارمه یوزباشیسی حاجی یوسف
اغانك رفاقتنده بولنان افرادی عسکری‌یه ایله برلکده پرنس
حضرتلرینك معیتلرنده اولدقلری حالده صورت منتظمه‌ده یوله
دوام ایدلمشدر . مرور اولنان طریقك صاغنده ومنفرد اوفق
بر جبلك اوزرنده ترمسعیا نامنده بر قریه مشاهده اولندی
مذکور قریه‌نك واقع اولدیغی جبلك جناحینی ایکی طاغك اراسنده
کائن واولدقجه واسع غایت منبت ایکی عدد وادی ایله محاط اولوب
اشبو وادیلرك منظره‌سی اولحوالی‌یه تعریفی ناقابل لطافت ویرمکده
ایدی . الافرانقه ساعت اون بچقده یعنی الاتورکه ساعت دورت
بچق راده‌لرنده جبل اللبن نام محله بالوصول اورادن اشاغی‌یه نظر
اولندقده مستطیل الشکل واولدقجه واسع بر اووه کورلدی مذکور
اووه‌نك ایلروسنده وغرب شمالی جهتنده وبر طاغك یماجنده ابن
قریه‌سی وار ایدی جبل مذکوردن اووه‌یه انیله‌رك شماله طوغری
یوله دوام اولندقده هر ایکی طرف زیتون وانجیرلك ایله مغروسی
ایدی اشبو اشجارك اطرافنده‌که طاغلرك زمرد کبی اوتلری اول
موقعه بشقه‌جه بر لطافت ویرمکده ایدی مذکور دره بر خیلی
امتداد ایلدکدنصکره طارله شرق تشکیل ایتمش اولدیغی بوغازدن
بر از کیدلدکدنصکره الافرانقه ساعت یارمکه الاتورکه ساعت التی

بچق راده‌لرنده بوغازدن چیقیله‌رق زیتونلك وسائر اشجار مثمره
ایله تزیین اولنمش اولان دیکر بر اووه‌یه تصادف اولندیکه اشبو
اووه‌ده ویولمزك صول طرفی ایلروسنده وزیتون اغاجلرینك
اراسنده قورلمش اولان (کامپمان) چادرلر کورلدی بر اون
دقیقه قدر قطع مسافه ایدلدکدنصکره محل مذکوره
مواصلت وقوشلق طعامی تناول بیورلدقدنصکره بر از استراحت
ایدلدی بعده مشار الیه حضرتلری اورادن قیام وحرکتله
زیتونلکلرك اراسندن یوله دوام اولنه‌رق بر جزئی مسافه‌ده
کائن حواری قریه‌سی اوکندن مرور اولندقده مذکور اووه غایت
کنشلنوب ایکی ساعت قدر مشی وحرکتله نابلسه کیرلمزدن اول
جهت یسارمزده سامریلرك قربان کسدکلری غریبه دنیلان جبلك
اوکندن کچلدکده یولك صاغطرفنده سیدنا (یوسف) علیه السلامك
آتلدیغی بئر یعقوب ارائه ایدلدی اشبو محلده محلی متصرفی سعادتلو
فخری بك افندیله موقع قوماندانی میرالای عزتلو محمد بك افندی
وسائر امرای عسکری‌یه ووجوه بلده‌البسهٔ رسمیه‌لرینی لابس وپیاده
وسواری عساکر حضرت شهر یاری دخی غایت منتظم اولدقلری
حالده صفبستهٔ سلام واحترام اولمشلر مشار الیه حضرتلرینه متصرف
موحی الیه ایله امرای عسکریه ومأمورین حکومت محلیه تقدیم
اولندقده هر برلرینه ایرو ایرو التفات بیوردقدنصکره مذکور
قیویه کیدیله‌رك هر جهتی نظر تماشادن کچیرلدکدنصکره یوله دوام
اولنمغه باشلانیلدی شهرك مدخلنده ویولك صولنده واقع ابنیه‌سی
غایت منتظم قشلهٔ عسکری کورلدیکه مذکور قشله‌نك بولندیغی
وضعیت حقیقهٔ عسکراولنلر ایچون بر بیوك تأثیرات ویردیکی کبی

اول حوالی‌یه دخی بشقه‌جه جلادت ویرمکده ایدی وهله اهالی بلده‌نك جم غفیر ایله تجمعلری كذلك پرنس حضرتلرینك استقبالنه بر قات‌دها زینت كسب ایتدیرمكده ایدی .

نابلسه كیرلدكده طوغریجه سامریلرك حورالرینه كیدیلوب ایكی بیك سنه‌لك تورات شریفی زیارت بیوردقلری كبی دها بعض عاداتلرینی استفسار بیوردیلر مذكور حورادن چیقلدقده نابلسك جهت غربیسنده واقع اراضیده مهیا اولان (كامپمان) چادرلره بالتشریف براز استراحتدنصكره تناول طعام بیوردیلر صفره‌ده متصرف سعادتلو فخری وموقع قوماندانی میرالای عزتلو محمد بك افندیلر ایله وجوهدن رفعتلو سعید ولاتین رئیس روحانیسی افندیلر پرنس حضرتلرینك اراده‌لری موجبنجه حاضر بولندقلری حالده برلكده طعام ایلدیلر بعد الطعام صالون چادرنده براز مصاحبتدنصكره لاجل الاستراحه چادر مخصوصلرینه چكلدیلر .

طقوزنجی باب

نابلسدن جنینه صورت حركتك تعریفی بیاننده‌در

شباط رومینك اوننجی صالی كونی الافرانقه ساعت یدی یعنی الاتوركه ساعت بر راده‌لرنده نابلسدن حركت اولندیغی صره‌ده محلی متصرفی سعادتلو فخری وموقع قوماندانی عزتلو محمد بك افندیلر ایله سائر امرای عسكریه ووجوه بلده مشار الیه حضرتلرینی لاجل التشییع قصبه‌دن یارم ساعت مسافه‌یه قدر كلدكلری كبی عساكر شاهانه وژاندارمه افرادی دخی محل مذكورده صفبستهٔ سلام واحترام

اولمشلردر اوراده بعد الوداع مشار الیه حضرتلرینك مساعده‌لریله عودت بیوردیلر .

نابلسدن اثنای حركتده یولمزك صول جهتنده برحیلی صو چشمه‌لریله متعدد صو دكرمانلری موجود اولدیغی كبی اول اراضی دخی كاملاً زیتون وسائر اشجار مثمره ایله مغروس وغایت معمور وسامان اولمغله منظره‌سی حقیقةً لطافت تامه‌یی جامع ایدی .

نابلسك برساعت بعد ومسافه‌سنده ومرور اولنان طریقك جهت یسارنده كائن جبلك یماجنده ساروجه قریه‌سنه تصادف اولندی اشبو قریه‌نك برساعت ایلروسنده ویولك جهت یسارنده واقع سبسطیه جبلنك رأسنده سبسطیه قریه‌سی كورلدی یولمزك هر ایكی جهتی زیتونلك وسائر اشجار مثمره ایله مغروس ایدی قریهٔ مذكوره‌نك وقتیله بیوك برشهر اولدیغی تاریخ ایله مثبت اولدیغی كبی حالا موجود اولان مرمر ستونلریله برطاقم كمرلر دخی مذكور قریه‌نك جسامت وشهرتنه دلالت ایدییورایدی وبو اثار قدیمه جمله‌سندن بر قلعه‌نك وجودی دخی الیوم موجود اولان تللرندن اكلاشلدی اشبو قریه‌نك منتهای شرقیسنده بعض ابنیهٔ مندرسه ایله خراب برجامع شریف واردر مذكور جامع درونده سیدنا یحیی علیه السلامك زیر زمینده بولنان مقام شریفلرینه یكرمی اوچ ایاق نردبان ایله انیلوب اوفق بر قپو واسطه‌سیله مربع الشكل برمیدانجغه دخول اولندیكه مشار الیه حضرتلرینك مقام شریفلری اشبو میدانك قپوسنه ناظر اولان جهتنده اولوب هر جهتی قپالو اولدیغی حالده یالكز عمودی مازغال شكلنده اوچ عدد پنجره واسطه‌سیله مقام شریفك غایت قرانلق اولان درونسه شمعه‌لر واسطه‌سیله نظر اولنمش ایسه‌ده

بر طاقم كمكلردن بشقه هيچ بر شی كورلمامشدر واشبو پنجره‌لر برر بولمه ديوار ايله تفريق اولنمشدر . جامع شريف مذكور وقتيله غايت جسيم وآثار مشهوره‌دن اولديغی آثار حاضره‌سی كوسترمكده ايدی محل مذكوردن يوقارويه چقيله‌رق جبلدن بر از اشاغی‌يه انيلدكده بر دره‌يه تصادف اولنمشدركه مذكور دره‌يه سبسطيه دره‌سی ديرلر يولمز اشبو دره‌يی عموداً قطع ايدرك كچدكدنصكره خفيف ميلده بر طاغه چقيله‌رق غايت معمور برقا نامنده‌كی قريه‌يه مواصلت اولندی اشبو قريه‌نك صاغ طرفی اتصالندن مرور اولنه‌رق مذكور جبله متصل واندن مرتفع ديكر بر جبلك يماجندن رأسنه چيقلدقده جهت يميزده اطرافی اغاجلق بر تربه كورلدی . مذكور جبلك صول طرفی يماجندن يوله دوام اولنه‌رق بر اووه‌يه انيله‌جكی صره‌ده جبلدن ايرلمش بر صرتك نهايتنده واقع بر تپه‌نك اوزرنده كاركير واولدقجه واسع البيره قريه‌سی وار ايديكه مذكور قريه‌نك اطراف اربعه‌سی كاملاً زيتونلك واشجار سائره ايله محاط اولوب بو سايه‌ده اولحوالی غايت كوزل بر منظره حاصل ايلديكی كبی او قوشلرك صدالری دخی قلبه بشقه‌جه انشراح ويرمكده ايدی بورادن بر از قطع مسافه ايدلدكده مذكور جبلك صرتنده كائن بندر قوميه قريه‌سنك وسطندن كچيله‌رك بر مقدار ايلرويه كيدلدكده يولك صاغ جهتنده واقع طاغك يماجنده جبع قريه‌سی كورندی مذكور قريه‌يی صاغطرفده ترك ايدرك ساعت بش بچقده (كامپان) اووه‌ده قورلمش اولان چادرلره مواصلت اولندی . بندر قوميه قريه‌سندن چادرلرك اولديغی محله قدر يولك هر ايكی طرفی زيتونلك وسائر اشجار مثمره ايله محاط ايدی مشار اليه

حضرتلری اويله طعامنی تناول بيوردقدنصكره بر ساعت قدر استراحت ايدرك حركت بيورديلر .

الافرانقه ساعت بر بچق كی الاتوركه ساعت يدی بچقده يولك صول طرفنده وبر تپه اوزرنده كائن ناصوره نامنده اولان قريه اوكندن كچلدی اشبو قريه‌نك جوانب اربعه‌سی غايت مشهور واثار قديمه‌دن بر قلعه ايله محاطدر .

الافرانقه ساعت اوچكه الاتوركه ساعت طقوز راده‌لرنده قباطيه طاغنك اتكنه مواصلت اولندی مذكور طاغدن يوقارويه چيقار ايكن صاغطرف تماميله زيتونلك ايله مغروس ايدی رأس جبله چيقلدقده قباطيه قريه‌سی كورلدی مذكور جبلك صول طرفی يماجندن يوله دوام اولنه‌رق بر مقدار ايلرويه كيدلدكده واسع بر اووه كورلديكه اشبو اووه دخی كاملا زيتونلك وسائر اشجار متنوعه ايله مغروس ايدی مذكور اووه‌يه انيله‌رك براز قطع مسافه ايدلدكدنصكره جنين قضاسی قائممقام وكيلی ايله رديف امرا وضابطانی وژاندارمه سواريلری كمال تعظيم واحترام ايله صف بستهٔ سلام اولدقلری حالده مشار اليه پرنس حضرتلرينی استقبال ايلديلر . هر بررلرينه ايرو ايرو التفات بيوردقدنصكره بريارم ساعت قدر يوله دواملە اولقدر مرتفع اولميان ايكی طاغك اراسنده واقع بوغازدن بر ساعت قدر قطع مسافه ايدلدكدنصكره جنين قصبه‌سنك طرف شرقيسندن كچيله‌رك الافرانقه ساعت درت بچقكه الاتوركه ساعت اون بچقده (كامپان) چادرلرك اولديغی محله مواصلت اولندی مشار اليه حضرتلری بر از استراحت بيوردقدنصكره بر معتاد آوه چيقارق عودتلرنده اقشام

طعامی کمال عافیتله بعد التناول صالون چادرنده بر از مصاحبت
بیوردقدنصکره لاجل الاستراحه چادر مخصوصلرینه چکلمشلردر .

اوننجی باب

جنیندن ناصره‌یه حرکت بیانده‌در

شباط رومینك اون برنجی چهارشنبه کونی علی الصباح الافرانقه
ساعت یدیکه الاتورکه ساعت برده جنین موقعندن قیام وحرکتله
ناصره‌یه متوجهاً عزیمت اولندی مرور اولنان طریق زیاده‌سیله
منبت وفلاحته صالح مرج بن عامر نامنده اولان اووه‌دن کچیورایدی
مذکور اووه‌نك التی ساعت اتساعی اولوب بر ساعت قدر مسافه
قطع ایدلدکدنصکره صاغطرفده جمله نامنده‌کی قریه کورندی بورادن
ایکی بچق ساعت قدر یوله دوام اولندیغی صره‌ده هوا غایت بلوطلی اولوب
او اثناده اسان خفیف روزکاردك ره‌راسته اولان تلغراف تللری
بر کوزل صدا ویرمکده اولدیغی کبی طیورك بر طرفدن بلبل
مثالی اوتملری اوحوالی‌یه بشقه‌جه بر لطافت ویرمکده ودیکر طرفدن
اشبو اووه‌ده تصادف اولنان مواشینك بایغره‌سی وچفت سورانلرك
عربی العباره موال اوقویه‌رق فوق العاده اقداملری انسانه تاثیر
ایتامك قابل دکل ایدی براز دها قطع مسافه ایدلدکدنصکره الافرانقه
ساعت اون بچق که الاتورکه ساعت درت بچقده فوله تسمیه اولنان
کوچك بر قریه‌یه مواصلت اولندی (مؤرخینك قولنجه برنجی
ناپولیونك بو قریه جوارنده بر محاربه‌سی واقع اولمشدر) اشبو
قریه‌نك اتصالنده منظره‌سی غایت کوزل اچیق بر اووه‌ده قورلمش
اولان چادرلرده مشارالیه حضرتلری اویله طعامی تناول بیورمشدن

اول صالون چادرنده بر از استراحت بیوردیلر . محل مذکوره
مواصلت اولنمزدن بر قاچ دقیقه اول ژاندارمه سواریسیله اهالی
وعربان حیوانلرینه راکب اولمش اولدقلری حالده (الله ینصر السلطان)
نداسیله کمال انتظام ایله مشار الیه حضرتلرینی استقبال ایلدیلر
او صره‌ده فوله قریه‌سی موقعنه قدر کلمش اولان عکا سنجاغی متصرفی
سعادتلو احمد پاشا ایله ناصره قضاسی قائممقامی رفعتلو اسعد افندی
البسهٔ رسمیه‌لرینی وروم ملتی میتره پولیدی افندی دخی البسهٔ
روحانیه‌سنی لابس اولدقلری حالده مشار الیه پرنس حضرتلرینك
حضور فخیمانه‌لرینه قبول اولنوب مراسم خوش امدی‌یی ایفا
ایلدکلری کبی اوراده تجمع ایدن وجوه بلده وسائره دخی مشار
الیه حضرتلرینی تعظیمات واحترامات فائقه ایله استقبال برله مشار
الیه پرنس حضرتلرینك شو قدومندن اظهار مسرت وشادمانی
ایلمش اولدقلرینی عرض ایلدیلر پرنس حضرتلری کمال ممنونیتله
جمله‌سنی برر برر تلطیف بیوردقدنصکره یمك چادرینه تشریف
بیوره‌رق تناول طعام بیوردقلری صره‌ده متصرف مومی الیه ایله
قائممقام ومیتره‌پولید افندیلر مشار الیه حضرتلرینك واقع اولان
اراده‌لری موجبنجه صفره‌ده حاضر بولندقلری کبی سائر ذوات محترمه
دخی دیکر ایکنجی صفره‌ده طعام ایلدیلر بعد الطعام بر ساعت قدر
استراحت بیوردقدنصکره حیوانلره راکباً یوله دوام اولندی .
مشار الیه حضرتلری محل مذکوره حین تشریفلرنده لاجل
الاستقبال کلمش اولان عربان اتلوسندن ماعدا حرکتی اثناسنده
مذکور اتلولرك بر قاچ مثلی اولدقلری حالده هناوی وحواری
قبائلندن دها بر طاقم عربان اتلوسی کلوب جمله‌سی بر اغزدن (الله

ينصر السلطان) نداسيله اظهار سرور ايله ناصره قصبه‌سنه كيرنجه‌يه‌قدر
مشار اليهك يكرمى خطوه ايلروسنده حيوان اوينادەرق كمال دبدبه
ايله قطع مراحل ايدلمشدر .

قصبه‌يه وارلمزدن بر ساعت اول مذكور اووه نهايت بولوب قارشوسنده
واقع جبل اتكندن مرور ايدن وناصره قائممقامى رفعتلو اسعد
افنديك همت واقداميله صورت منتظمه‌ده ياپلمش اولان يولدن
بالمرور قصبه‌يه دخولدن بر قاچ دقيقه اول ملل مختلفه مكاتبنك صبيان
شاكردانى يدلرنده متبوع مفخملرى اولان سلطنت عثمانيه‌نك بيراغى
حامل اولدقلرى حالده اصوات متحده ايله غايت بليغ قصيده‌لر قرائت
ايلمكده اولدقلرى كى قصبه‌نك نفوسى نسبتنده اولان جمع غفير
ازدحام تام ايله اظهار مسرت ايلدكلرى هر طرفدن كورينور ايدى
مشار اليه حضرتلرى مذكور جمعيتك ارالرندن كمال دبدبه ايله
كچدكلرى صره‌ده اهالئ مذكوره‌يه فوق الغايه التفات بيورەرق
مسرتلرينى كوسترمكده ايدى قصبه‌يه مواصلتلرنده طوغريجه لاتينلرك
اللرنده بولنان سيدنا (مريم) عليها السلام حضرتلرينك مسكنى
شريفلرى دنيلان زيارتكاهه كيدرك اوراده لاتين مناسترى رئيسى
البسۀ روحانيه‌سنى لابس اولديغى حالده مشار اليهى استقبال بر له
اجراى آيين ايدلدكدنصكره اقامت بيوره‌جقلرى لاتين مسافرخانه‌سنه
عودتله دائرۀ مخصوصلرنده استراحت بيورديلر مذكور كليسادن
مسافرخانه‌يه وارنجه‌يه‌قدر لاتين مكتبى شاكردانى ايكى صف اولدقلرى
حالده بر طاقم قصيده‌لر اوقومقده ايديلر .

اقشام طعامنده كذلك عكا متصرفى سعادتلو احمد پاشا ايله ناصره
قائممقامى رفعتلو اسعد افندى وحيفا ايتاليا قونسلوس وكيلى ولاتين

مناسترى رئيس روحانيسى افندى حاضر بولندقلرى كبى سائرلرى
دخى ايروجه قوريلان ديكر ايكنجى صفره‌ده تناول طعام ايلديلر
بعد الطعام بر از استراحت بيوردقدنصكره لاتين مناسترنده اولجه
ترتيب ايدلمش اولان عربجه وايتاليانجه ايكى عدد قومديه‌يى
سير وتماشا ايلمك ايچون مناستر مذكوره عزيمت بيورديلر واول كيجه
مسافر اولدقلرى محلك جوانب اربعه‌سى محلى حكومت بلديه‌سى
طرفندن صورت منتظمه‌ده ايقاد قناديل ايله تزيين اولنمشدى .

فرداسى كونى ناصره‌ده استراحت بيوردقلرى جهتله برنجى كون
زيارت بيودقلرى كليسادن ماعدا بريسى سيدنا (مريم) عليها السلامه
منسوب وديكرى (يوسف) النجار حضرتلرينك محلى دنيلان اوفق
كليسا شكلنده ايكى عدد زيارتكاهه عزيمت وعودتله بعد الظهر برمعتاد
آوه تشريف بيورديلر .

اقشام طعامنده كذلك اولكى كيجه مدعو بولنان ذوات محترم حاضر
اولدقلرى حالده كمال عافيتله تناول طعام بيوره‌رق بعد الطعام دائرۀ
مخصوصلرى صالوننده براز مصاحبتدنصكره لاجل الاستراحه يتاق
اوطه‌لرينه چكلمشلردر .

اون برنجى باب

ناصره‌دن طبريه‌يه صورت حركتى متضمندر

ايتاليا دولت فخيمه‌سى ولى عهدى پرنس (ويقتور امانوئيل)
حضرتلرى سوريه ولايت جليله‌سى داخلنده عكا سنجاغنه تابع ناصره
قصبه‌سندن پروغرام سياحتنامه‌سى موجبجه شهر شباط رومينك اون
اوچنجى جمعه كونى على الصباح جبل طوره حركتلرى مقرر اولديغى

جهتله اولجه محل مذكوره لازمكلان چادر وسائر مالزمه كوندرلمش ايديسه‌ده هوالرك عدم مساعده‌سندن ناشی مذكور پروغرام حسب الضروره تغير ايدرك جبل مذكوره كيتمكدن صرف نظر قلنمش اولمغله يوم مذكورده الافرانقه ساعت اونبر بچق‌كه الاتوركه ساعت بش راده‌لرنده جبل طوری صاغطرفده ترك ايدرك طوغريجه طبريه‌يه متوجهاً قيام وحركت اولنمشدر .

ناصره‌نك بر ساعت ايلروسنده ويولك صول جهتنده (كن الجنه) قريه‌سنه مواصلت اولندی مذكور قريه‌ده حضرت (موسی) صلی اه تعالی عليه الصلاة والسلام افندمز حضرتلرينك معجزۀ سعادتلری اولديغی روايت اولنمقده در .

ساعت التی‌صولرنده ويولك صاغ جهتنده (كفر كنه) قريه‌سنه‌كلنوب اشبو قريه‌ده دخی حضرت(عيسی)صلی اه تعالی عليه الصلاة والسلام افندمز حضرتلرينك معجزۀ سعادتلری روايت صحيحه اوله‌رق سويلنمكده‌در .

ساعت التی بچق راده‌لرنده ويولك صول طرفنده واقع قرأن قريه‌سندن كچيله‌رك سهل الوبيه نامنده بر اووه‌يه تصادف اولنديكه يولمز مذكور اووه‌دن قطع مراحل ايلمكه باشلدی صول طرفنده واقع جبلك التِ طرفلری كاملا زيتونلكدن عبارت اولديغی كورلدی .

ساعت يدی‌يه چاريك قاله‌رق ناصره وطبريه قضالرينك بينلرنده واقع طريقك نصفی وهر ايكی قضانك مفرق حدودی اولوب يولمزك صول طرفنده واقع وطبريه‌يه تابع لوبيه قريه‌سی اوكندن كچيله‌رك بر چاريك مسافه قطع ايدلدكده طبريه قضاسی قائممقامی رفعتلو سليم

افنديله مجلس ادارۀ قضا اعضالری وژاندارمه افراديله صخور الغور ودلايكه عشيرتلری افرادی ومشايخ واختيارلری كمال تعظيم واحترام ايله صفبستۀ سلام اولدقلری حالده مشاراليه حضرتلرينی استقبال ايلمشلردر اشبو محلدن قصبه‌يه قدر لاجل الاستقبال كلمش اولان عربان اتلوسنك غايت ماهرانه انواع جنبشش ولعبياتلری پرنس حضرتلرينك فوق الغايه محظوظيتلرينی بادی اولمشدر . بو وجهله طبريه‌يه مواصلت اولنه‌رق مملكتك نفوسی نسبتنده‌كی اهاليسی خارج بلده‌ده احترامات فائقه ايله مشار اليه حضرتلرينك استقبالنه چيقمش اولدقلرندن هر برلرينی برر درلو التفات ايله تلطيف بيوره‌رق قلعه قپوسندن مملكته دخول ومسافراوله‌جقلری لاتين مناسترينه تشريف بيوره‌رق دائرۀ مخصوصلرنده بر از يورغنلق الدقدنصكره معتادلری وجهله معيتيله آوه چيقمشلردر اقشامطعامنده قضاء مذكور قائممقامی رفعتلو سليم افنديله لاتين مناستری رئيس روحانيسی حاضر اولدقلری حالده‌كمال‌عافيتله تناول طعام‌اولنوب بعدالطعام براز مصاحبتدن صكره دائرۀ مخصوصلرينه چكيله‌رك استراحت بيورمشلردر .

طبريه‌قصبه‌سنك جهت غربيسنده واون دقيقه‌بعد ومسافه‌سنده وجبلك اتكنده واقع بر تربه درونده حضرت (حسين) افندمزك كريمۀ محترمه‌لری سيدة (سكينه) رضی الله تعالی عنها حضرتلرينك تربۀ مخصوصه‌لری موجود اولوب مرور زمان ايله تربۀ مذكوره مندرس اولديغی حالده سوريه ولايت جليله‌سی والئ سابقی متوفی احمد حمدی پاشا حضرتلرينك اثر همت واقداميله تعمير وتجديد ايدلمشدر . كذلك قصبۀ مذكوره‌نك جهت غربيسنده وبر چاريك بعد مسافه‌سنده بری اللی كسور سنه اول مرحوم جزار

احمد وديكرى مصرلى ابراهيم پاشالر طرفلرندن بنا ايديله‌رك وقف
ايدلمش اولان ايكى قدرت حمامندن احمد پاشانك وقف ايلمش
اولديغى حمام غايت حراب اولديغى جهتله متروك بر حالده ايسه‌ده
ابراهيم پاشانك حمامى اليوم محلى حكومتى طرفندن اداره وايجار
ايدلمكده‌در وتحقيقات عاجزى‌يه وكوريلان رسمنه نظرا بروسه
حماملرى مثللو صورت منتظمه‌ده مجدداً انشا ايديله‌جكى اكلاشلمش
وبو تصور نافع موقع فعله ايصال ايديله‌بيلورسه شمدى‌يه قدر تنزه
وتداوىٔ امراض سبيلريله كلمكده اولانلرك عددى قات قات تزايد
ايده‌رك مملكتجه استفاده‌نك ترقى ايده‌جكى طبيعى بولنمشدر .
طبريه قصبه‌سنك بولنديغى موقع زياده‌سيله چقور اولمسى ويوللرينك
غير منتظم بولنمسى جهتيله عكا وسائر محللردن كلمكده اولان غوافل
وسائر زوارك چكمكده اولدقلرى زحمت ومشقت بو كره قضاء
مذكور قائممقامى رفعتلو سليم افنديمك همت وغيرتيله راحته مبدل
اوله‌جغى شروع اولنوب درتبيك متروسى دردست ختام بولنان
شوسه طريقنك مشاهده‌سندن اكلاشلمش وطوغريسى قائممقام مومى
اليهك كرك طريق مذكورده وكرك قصبه‌دن غور جهتنه دخى
انشاسنه باشلانوب بيك متروسى دردست ختام اولان شوسه طريقنك
اكمالنجه وقصبه‌نك درونده منتظم قالديرم اعمالنده واكثر قراده باغ
وباغجه يتشديرمكده صرف ايلديكى همت وغيرتى ازهر جهت منافع
قصبه‌نك ترقياتنى وقضا مذكورك معموريتنى مستلزم اولديغى امر
واشكار بولنمغله غيرتلرى شايان تحسين كورلمشدر .
مشار اليه پرنس حضرتلرى فرداسى كونى طبريه‌ده قالوب استراحت
بيورمش اولدقلرى جهتله اويله طعامندن صكره كذلك آوه چيقارق

براز وقت كچوردكدنصكره عودت واستراحتله اقشام اولدقده كما
فى السابق قورلمش اولان صفره‌ده اوليكى كيجه مدعو اولان ذوات
محترمه حاضر اولدقلرى حالده كمال عافيتله تناول طعام بيوردقدنصكره
استراحتلرينى المق ايچون دائرهٔ مخصوصلرينه چكلمشلر وفرداسى
كونى على الصباح شام شريفه كيدلمك اوزره جسر يعقوبه طوغرى
قيام وحركت بيورمشلردر .

اون ايكنجى باب

طبريه‌دن نعران موقعنه صورت حركت تعريفى بيانده‌در

شباطك اون بشنجى بازار كونى هوانك مساعده‌سندن بالاستفاده على
الصباح الاتوركه ساعت بره مصادف اولان الافرانقه ساعت يديده
طبريه‌دن قيام وحركت وطبريه كولنك جهت غربيسى ساحلندن
يوله دوام اولنه‌رق جهت شماليده وبر ساعت بعد ومسافه‌ده ويولك
صول طرفنده واقع مجدل قريه‌سنه مواصلت اولندى (بو قريه‌ده
حضرت مريم والده‌مزك رفيقه‌لرندن مريم المجدلانيه متولد ايدوكى
مرويدر) محل مذكوردن بالمرور الافرانقه ساعت طقوز يعنى
الاتوركه ساعت اوچ راده‌لرنده ويولك جهت غربيسنده بيت صيد
قريه‌سنه كلندكده طبريه كولنى صاغطرفده ترك ايله جبل اوزرندن
يوله دوام اولنه‌رق الافرانقه ساعت اون بچق يعنى الاتوركه ساعت درت بچق
صولرنده خان يوسف ياخود خان سنان پاشا دنيلان محله مواصلت
اولندى اشبو محلده صفد قضاسى قائممقامى ايله معيتى مامورلرى
لاجل الاستقبال صف بستهٔ سلام وتعظيم اولدقلرى كبى ژاندارمه
سواريسى ايله اولحوالى عربانى حيوانلرينه راكب اولدقلرى حالده

اخشاب كوپريسی اولديغی كبی جوانب اربعه‌سنده‌كی قلعه‌سی مدحت
پاشانك واليلكی هنكامنده هدم ايدلمشدر وسيجاغی زياده اولمغله
اهالی وقت صيفده كوندزلری سرداب تعبير اولنان واوچ بش اياق
نردبانله اينيلان محللرده وكيجه‌لری خانه‌لری اوزرلرنده‌كه سطوح
تعبير اولنان داملرده اكلنورلرياتورلر لكن بو سيجاقلغيله برابر هواسی
پك صاغلمدر . بغداد شهری خلفای عباسيه‌دن (ابو جعفر
المنصور) ك امريله درت سنه‌ده بنا وميلادك يديبوز التمش ايكی
وهجرتك يوز قرق بش تاريخنده اكمال وپای تخت اتخاذ اولندی و
(دار السلام) ياخود (زورا) تسميه ايدلدی وخلفای مشار
اليهم حضراتی زير تصرفلرنده اولان ممالكی بورادن حسن اداره
ايتمكده ايكن (مستعصم) زماننده يعنی ميلادك بيك ايكيوز يكرمی
بش وهجرتك التيوز اللی التی تاريخنده وزيری (ابن علقمی) نك
فسادی اوزرينه وملوك ايرانيه‌دن (احمد جلايری) تيمورلنكك
هجومی مناسبتيله مصر حكومتنه التجا ايتدی . تيمور دخی امير
مسعودی بغدادده ترك ايله اسيای صغرا ووسطانك تمامیٔ استيلاسنه
باشلادی تيمورلنكك مشغوليت دائمهٔ حربيه‌سندن وحكومت مصريه‌نك
اعانهٔ عسكريه‌سندن بالاستفاده احمد جلايری ينه بغداده كلوب
وتيمورك واليسی بولنان مرقوم امير مسعودی طرد ايدوب اسكی
حكومتی تكرار اله بيلدی .

تيمورلنك وقعه‌دن خبر آلمسيله ايكنجی دفعه اوله‌رق بغداده هجوم ايتمش
واحمد جلايری ارتق طوره‌ميه‌رق اولوقت اوروپا و اسيا قطعه‌لرنده
توسيع حكومت عثمانيه ايله مشغول اولان يلديرم سلطان بايزيد خان
حضرتلرينه التجا ايلمشدر

تيمورلنك كندی حفيدی اولان ميرزا بكری بغداد و بصره واليلكنه
تعيين ايتدی ايسه‌ده احمد جلايری تقريبنی بوله‌رق وامرادن قره
قيونلی لقبيله مشهور اولان قره يوسف ايله اتفاق ايدرك تكرار
بغداده كلمشلردر و ميرزا بكر و سائر امرای تيموريه ايله متعدد
محاربه‌لر ايدرك نهايت بغداد حكومتنی اوچنجی دفعه اولمق اوزره
اله كچورمشلردر .

مؤخراً حكومت تيموريه‌نك دوچار ضعف اولمسندن بالاستفاده آزار
بايجاندن دخی تيمورليلری چيقارمق فكريله احمد جلايری وقره
يوسف پك چوق چالشمشلردر . نهايت بونلرك ايكيسی آراسنده
رقابت و عداوت حاصل اولمسيله بر محاربه‌ده احمد جلايرك
بوزلمسی واله كچمسی جهتيله قره يوسف طرفندن اعدام ايله
حكومت ايلخانيه‌يه ارتق نهايت ويرلمشدر . بغداد حكومتی سكز يوز
اون اوچ تاريخندن سكز يوز يتمش ايكی تاريخنه قدر قره قيونليلر
النده اولديغی حالده تيمورك امراسندن قره عثمانك كوله‌سی اولوب
ديار بكر واليسی بولنان واق قيونلی دنيلان اوزون حسنك او زمانلر
اسياده حكمنی شدتله اجرا ايدن طوايف ملوكك محاربات
ومنازعاتندن بالاستفاده حكومت تيموريه‌يی وقره قيونليلر حكومتی
ضبط واستيلا وآق قيونلی حكومتی تأسيس وبنا ايلمش وبغداد
حكومتی سكز يوز يتمش ايكی سنهٔ هجريه‌سنده دائرهٔ سلطنتنه ادخال
ايتمشدر . مؤخراً بغداد حكومتی طقوز يوز اون درت
سنه‌سنده شاه اسماعيل صفوی طرفندن استيلا وطقوز
يوز اوتوز تاريخنده (موصلو) قبيله‌سندن ذوالفقار نام
شخصك (كلهر) عشيرتندن كورديكی معاونت اوزرينه ضبط وتسخير

ایلمش اولدقلری ومشار الیه حضرتلری اوکلرندن کچدکچه هر برلرینه
ایرو ایرو سلام ویرەرك خاطرلرینی تطییب ایلمش اولدیغی وقائممقام
ایله معیت مأمورلری وسائرەنك بو رادن عودتلرینه مساعده
بیوردقلری جهتله چرکس ژاندارمه سواریلرندن ماعدا دیکرلری
اولنان اراده موجبنجه عودت ایلمشلردر .
مشارالیه حضرتلری معیت فخیمانەلریله یوله دوام برله ساعت بش بچقده
ارنبه قریەسنده اولجه قورلمش اولان چادرلرك محلنه مواصلت وبراز
استراحت بیوردقدنصکره صورت منتظمەده تهیهٔ ایدیلان اویله طعامنی
بالعزوالعافیه تناول بیوردقدنصکره براز استراحتله ساعت یدی‌یی اون
کچەرك قیام وحرکت بیورمشلردر .
(ارنبه قریەسنه اثنای مواصلتده قریەنك نفوس نسبتنده اولان
اهالیسی یولك صول طرفنه بر صره دیزلمش اولدقلری حالده کمال
احتراماله پرنس حضرتلرینی استقبال ایلمش اولدقلری کبی مشارالیه
حضرتلری دخی اوکلرندن کچدیکی صرەده هر برلرینه ایرو ایرو
سلام ویرەرك تلطیف بیورمشلردر . قریهٔ مذکورەده جسیم بر خان
واردرکه بو دخی سنان پاشا مرحومك آثار خیریه سندندر) . اثنای
راهده یولمزك صول جهتندەکی جبل شیخك غایت عالی اولان ذروەسیله
دامنلرینی ستر واحاطه ایدن قارلره انعطاف ایدن ضیای شمس اویله لطیف
ودلفریب برمنظره تشکیل ایتمش ایدیکه او منظرهٔ لطافتك تصویری
تصورندن زیاده محالدر هله اطرافدەکی اووەده سطح زمیندن ایکی
قاریش مقداری چیقمش اولان اکنلر خفیف خفیف اسمکده اولان
روزکارك تأثیریله انظار تماشا کرانه عرض ایلدیکی وضع خرامان
وتموج اوحوالی‌یه بشقه برشوق وبشقه حسن ویرمکده ایدی . ساعت

طقوزده ویولك طاغطرفنده وتقریبا دوتیوز مترو بعد ومسافەده
کائن عثمانیه قریەسی اوکندن کچیلەرك اول کیجه بیتوتت اولنەجق
سعسعه نام محله قبل المواصله شام شریفدن لاجل الاستقبال کوندرلمش
اولان دیکر اوتوز نفر ژاندارمه چرکس سواریسی صف بستهٔ سلام
واحترام اولدقلری ومعیت مشار الیه حضرتلریله سعسعه‌یه مواصلت
اولندیغی صرەده جهت عسکری‌یه وحکومت سنیه طرفندن لاجل
الاستقبال کلمش اولان ردیف میرلواسی سعادتلو مصطفی وژاندارمه
قوماندانی شاهین پاشالر مشار الیه حضرتلرینه تقدیم اولندقلرنده
کمال درجه ممنون اولەرق مومی الیهمایه فوق الغایه التفات بیوردقلری
کبی اقشام طعامنده برلکده بولنملری ایچون دخی اراده بیورمشلردر .
بوصرەده شام شریف ایتالیا دولت فخیمەسی قونسلوسی ترجمانی فرنسیز
غره افندی دخی ایتالیادن مورود پوسته وغزتەلر ایله مکتوبلری تقدیم
ایدرك بر از مدت انلرك مطالعەسیله مشغول اولدقدنصکره صورت
منتظمەده تهیئه ایدلمش اولان اقشام طعامنی ترجمان افندی دخی
برلکده اولدیغی حالده تناول بیوروب بعد الطعام صالون چادرنده
براز مصاحبتدنصکره چادر مخصوصلرینه چکیلەرك استراحتلرینی
المشلردر .

اون دردنجی باب

سعسعەدن شام شریفه حرکت بیانندەدر

شباط رومینك اون یدنجی صالی کونی علی الصباح ساعت بر بچق
رادەلرنده پرنس حضرتلری بیتوتت اولنان محلده طرف حکومت
سنیەدن اولجه کوندریلوبده صورت منتظمەده تهیئه واحضار ایتدیرلمش

اولان عربه‌لره راكباً وشام شريفه متوجهاً حركت بيورديلر .
سعسعه‌دن ايلروده شام كويلرى واو كوزل منبت باغ واووه‌لرى
كورنمكه باشلادى ايكى ساعته يقين يول ياپلدقدنصكره ارطوس
دنيلان محلده اويله طعامنى تناول بيوره‌رق بعد الظهر يوله
چيقديلر بر بچق ساعت مسافه قطع ايلدكدنصكره مزه صحراسى
ناميله بنام اووه‌ده ركز اولنمش اولان چادرلره مواصلت اولندى .
پرنس حضرتلرينك اورايه تشريفلرندن شامه وصولنه دكين امر
محافظه‌سنه مأمور سواريدن مقدار كافى قوهٔ عسكريه‌نك محل
مذكورده مهيا ايدوكى كورلمشدر . مشير فلاطون تدبير دولتلو
حسين فوزى پاشا حضرتلرى محل مذكوره تشريف بيورمش
اولدقلرى كبى والئ ولايت دولتلو ناشد پاشا حضرتلرينك بر
قاچكوندنبرو مزاج عاليلرينه عارض اولان انحرافدن طولايى محل
مذكوره كله‌مامشلر ايسه‌ده نيابةً معاونلرى سعادتلو اشرف پاشا
حضرتلرينى اعزام بيورمشلردر . جهت عسكريه‌دن سعادتلو
زيور پاشا وولايت جليله جانبندن مكتوبئ ولايت سعادتلو حلمى
بك افندى ايله امور اجنبيه مديرى عزتلو خليل افندى خورى
ومركز ولايت ترجمانى رفعتلو يوسف افندى طنوس وسائر ذوات كرام ايله
ايتاليا دولت فخيمه‌سى تبعه‌سندن برجم غفير استقبال محلنده بولنمشلردر.
ايتاليا دولت فخيمه‌سى شام شريف قونسلوسى موسيو ريپودى دخى البسهٔ
رسميه‌سنى لابس اولديغى حالده مزه‌نك برساعت ايلروسنه‌قدر كله‌رك مشار
اليه پرنس حضرتلرينه ابراز عبوديتدن صكره معيتيله برلكده
استقبال محلنه كلمشلردر . بيروتده مقيم ايتاليا جنرال قونسلوسى موسيو
زربونى هر نقدر يوم مذكورده رسم استقبالده بولنوب پرنس

حضرتلرينه ابراز شكر ومحمدت ايده‌مامش ايسه‌ده ، بونك باشليجه
اسبابى او كونلرده نزول ايدن برف وبارانك شدتندن طولايى
قومپانيه عربه‌لرى ايشلامكده بولنديغندن ايلرو كلمشدر انجق يول
اچلدقدنصكره يعنى صالى كونى اقشامى شامه مواصلت برله ايرتسى
چهارشنبه صباحى مشار اليه حضرتلرينك خاكپاى فخامتپناهيلرينه
يوزسوره‌رك تعطفات جليله‌يه نائل اولمشلر وشام شريفده بولندقلرى
مدتجه معيتلرنده قالمشلردر .
مشار اليه حضرتلرينك عربه‌دن هنكام نزولنده دولتلو مشير پاشا
حضرتلريله سائر ذوات كرام استقبال محلنه مسارعت بيوروب
محل مخصوصنه كتورديلر واول امرده مشير مشار اليه حضرتلرى
طرفندن احترامات لازمه ادا وايفا اولندقدنصكره استفسار خاطره
مسارعت بيورديلر . بعده امور اجنبيه مديرى عزتلو خليل افندى
خورى تقدمله محضا رسم استقبالى ايفا ايچون والى پاشا حضرتلرينك
بيروتدن شام شريفه تشريف بيوردقلرينى ولكن بو كونلرده
كندولرينه عارض اولان انحرافدن طولايى بو وظيفهٔ مقدسه‌يى
ايفا ايده‌مدكلرينى وبو خصوصده پك چوق متأسف بولندقلرينى بيان
ايله برابر عرض احترامات لايقه ضمننده نيابةً معاون پاشابنده‌لرينك
اعزام اولنديغنى عرض وافهام ايدنجه پرنس حضرتلرى
دخى بوكا بيان تشكرله برابر والى پاشا حضرتلرينك بو بابده‌كى
انحرافلرينه اظهار تأسف ايلديلر . دولتلو مشير پاشا حضرتلرى
طرفندن پرنس حضرتلرينك اشبو سياحتلرنده‌كى حضور وراحتى
استفسار بيوريلوب جواباً (طرف سلطنت سنيه‌دن تعيين اولنوبده
يافه‌دن برو برابرده بولنان رأفت پاشا طرفندن اولنان همت واقدام

ثمره‌سیله اثنای راهده کمال راحت ویمن ایله وقت کچوردکلرینی کمال تشکر ومحظوظیتله بیان ایتمش اولدقلرندن
(متبوع مفخمم طرفندن شرفصادر بیوریلان امر وارادهٔ پادشاهی‌یی حرفیاً اجرا ایتمکدن بشقه بر شیٔ یاپمدیغمی ومع مافیه حق عاجزانه‌مده بو وجهله وایکان بیوریلان لطف فخیمانه‌لرندن طولایی تشکر ایدرم) جوابیله طرف عاجزیدن مقابله ایدلمشدر . بعده چادردن قیام برله دولتلو مشیر پاشا حضرتلریله سعادتلو معاون پاشا ومکتوبیٔ ولایت سعادتلو حلمی بك افندی ودها سائر ذوات کرام مشار الیه حضرتلرینی عربه‌یه قدر تشییع بیوردیلر . پرنس حضرتلری راکب اولدقلری عربه‌لرینه دائره‌لری مدیری قولونل موسیو اوزیو ایله شام شریف ایتالیا دولتی فخیمه‌سی قونسلوسی موسیو ریپودی‌یی ولطفاً عاجزلرینی دخی قبول بیوره‌رق محل مذکوردن حرکت ایتمشلردر اثنای راهده نیجه عربه‌لر وسواری مشارالیه حضرتلرینی تعقیب ایلدکدن ماعدا کذرکاهنك طرفینده نیجه بیکلرجه اهالی پرنس حضرتلرینی احترامات فائقه ایله استقبال ایتمشلردر . بو وجهله کمال تعظیمات واحترامله کوك میدانی نام محله مواصلتلرنده ایکی باندو موزیقه ترنمساز اولدیغی حالده اوراده صفبستهٔ سلام واحترام اولان ایکی طابور عساکر شاهانه طرفندن سلاملنه‌رق وبو اثناده قلعه‌دن یکرمی بر پاره طوپ انداخت اولنه‌رق سوقسار وجهه‌یه عزیمت بیوردیلر . محافظ حجشریف سعادتلو محمد سعید پاشا حضرتنك دائره‌لری قربنده بولنان ژاندارمه وپولیس افرادی طرفندن دخی سلاملنه‌رق طوغریجه مذکور دائره‌یه تشریف وپاشای مومی الیه حضرتلری کمال تعظیماتله استقبالرینه مسارعت ایلدیلر .

الافرانقه ساعت اوچ یعنی الاتورکه ساعت طقوز صولرنده دولتلو مشیر پاشا حضرتلری رسمی اونیفورمه‌لرینی لابس اولدقلری ومعیتلرنده دفتردار ولایت سعادتلو علی رضا افندی حضرتلریله سعادتلو معاون پاشا ومکتوبی ولایت سعادتلو حلمی بك افندی واقدمجه استقبال محلنده بولنان ذوات کرام اجرای رسم خوش امدی‌یه تشریف بیوردیلر . بونی متعاقب بتون قونسلوسلر کذا البسهٔ رسمیه‌لرینی لابس اوله‌رق وبرابرلرنده قتولیك پطریقی غوریغوریوس افندیله سائر ذوات کرام مسیحیه موجود اولدیغی حالده خوش امدی‌یی ایفایه مسارعت وبوکا مقابل (پرنس) حضرتلرینك لطف والتفاتلرینه نائل اولدیلر .
اعادهٔ وزیته ضمننده فرداسی چهارشنبه کونی (پرنس) حضرتلری معیتنده بولنان ذوات کرام ایله دائرهٔ مشیری‌یه تشریف بیوردقدنصکره حکومت سراینه عزیمتله اوراده دفتردار سعادتلو علی رضا ومکتوبیٔ ولایت حلمی بك افندیلر استقباللرینه مسارعت وتعظیمات لایقه واحترامات فائقه‌ده بولندیلر . یوم مذکورده مشارالیه حضرتلری جامع شریف امویه ایله مشتملات سائرسنی واتصالنده واقع (حسن وحسین) رضی الله تعالی عنهما افندیلرمزك مقام شریفلریله (سلطان صلاح الدین ایوبینك) تربهٔ سعادتلرینی زیارت بیورمشلردر صکره مسافر اولدقلری قوناغه عودتله صورت مکمله‌ده حاضر ومهیا ایدلمش اولان صفره‌ده اویله طعامنی کمال عافیتله تناولدنصکره موجود معیتیله برابر تهیهٔ ایدلمش اولان عربه‌لره راکباً شامده انتظام ومکملیتجه کسب شهرت ایتمش اولان بعض وجوه بلده خانه‌لرینی کزمکه چیقمزدن اول دائره‌لری مدیری قولونل موسیو

اوزیوبی استفسار خاطر وبیان تشکرات ضمننده نا مزاج بولنان والی
پاشا حضرتلرینك دائره‌لرینه کوندروب قولونل مومی الیه مشار الیه
حضرتلری طرفندی نائل التفات واحترام اولمشلردر مومی الیهك
عودتنده مشار الیه (پرنس) حضرتلری عظمی وقوتلی زاده‌لر ایله
جبران شامیه افندینك مکمل قوناقلری وموسوی اعیانندن شمعایا
افندینك کافه‌سی منقوش مرمر طاشلر ایله یاپلمش وسقفی ایشلنمش
التونلر ایله مزین صالونی سیر وتماشا بیوره‌رق بعد العصر مسافر
اولدقلری قوناغه عودتله استراحت بیوردیلر .

فرادسی پنجشنبه کونی علی الصباح الافرانقه ساعت سکز بچق که
الاتورکه ساعت ایکی بچق راده‌لرنده مشار الیه حضرتلری موجود
معیتیله عربه‌لره راکباً اندلس محاربه‌سنده کسب شهرت ایتمش اولان
مجاهدین کرامدن (محی الدین العربی) حضرتلرینك تربهٔ شریفلرینی
زیارت ایتمك ایچون صالحیه‌یه حرکت بیوردیلر محل مذکوره
مواصلتلرنده کرك جامع شریفی وکرك تربهٔ مذکوری عریض وعمیق
زیارت بیورمشلردر (مذکور تربه درونده محی الدین عربی
حضرتلرینك ایکی مخدومیله اوتوز سنه اول عربستان اردوی همایونی
مشیری بولنان امین پاشا ایله جزایرلی امیر عبدالقادرك قبرلری
وار ایدی) بورادن چیقلدقده مسافهٔ جزئیه‌ده کائن صلحای اکراددن
پاموق ده‌ده‌نك تربه‌سنه کیدرك اوراسنی دخی زیارت بیورمشلردر .
بعده قوناغه عودت بیوره‌رق براز استراحتدنصکره کمال عافیتله اویله
طعامنی تناول بیوردقدنصکره قوناغك بیوك صالونی پیشکاهنده‌کی
محلده شام شریفك معمولات حریریه وصدفیه‌سیله نحاسیه‌سندن
وسائر مصنوعات ذهبیه واشیای سائره‌سندن برر مقدار اصحابی

طرفلرندن کتوریله‌رك معرض تماشایه وضع اولندیغی متعاقب
پرنس حضرتلریله معیتی بر خیلی اشیا صاتون المشلردر بو معرض
ایکی ساعت قدر امتداد ایلمشدر . بعده مشار الیه حضرتلری
مولوی درکاه شریفنه بالعزیمه تجمع ایتمش اولان مشایخ ودرویشانك
حلقه شکلنده طوروب طریقت مولویه اوزره ذکرلرینی سیر وتماشا
بیوردقدنصکره براز مدت دخی مولوی شیخنك اوطه‌سنده استراحت
بیوردقلری صره‌ده شیخ مومی الیهه اظهار ممنونیت ایتمشلردر
اورادن حرکتله شام شریفك پانوراماسنی یعنی منظرهٔ عمومیه‌سنی
کورمك اوزره جامع الامویه مناره‌سنه چیقوب اطراف واکنافی
عریض وعمیق سیر وتماشا بیوردقدنصکره کمال خشنودیتله اشاغی‌یه
اینه‌رك مسافر اولدقلری محله عودت بیورمشلردر .

اقشام طعامنده امرای عسکریه‌دن میرلوا سعادتلو زیور ووالی
معاونی اشرف پاشالر ایله مکتوبیٔ ولایت سعادتلو حلمی بك افندی
مدعو اولدقلری حالده تناول طعام بیوردیلر اثنای طعامده عسکری
موزیقه‌سی عثمانلی وایتالیا مارشلرینی وسائر مارشلری ترنم ایتمکده
ایدی بعد الطعام موزیقه دها بر طاقم ناشنیده هوالر چالمقده اولدیغی
کبی قوناغك خارجنده ویمك صالوننه ناظر صوقاقده شام بلدیه‌سی
طرفندن اولجه ترتیب ایدلمش اولان انواع فشنکلر انداخت ایله
اعلان مسرت قلنمشدر .

فرداسی جمعه کونی الافرانقه ساعت طقوز بچق که الاتورکه ساعت
اوچ بچق راده‌لرنده مشار الیه حضرتلری معیتیله برابر عربه‌لره
راکباً (بلال حبشی) حضرتلرینك تربهٔ سعادتلرینه تشریف
بیوره‌رق زیارت ایتمشلردر (مذکور تربه درونده بلال حبشی

حضرتلرندن ماعدا حضرت (فخر كائنات) افندمزك كوچك كريمه‌لرى حضرت «فاطمه» رضى الله عنها ايله بلال حبشى حضرتلرينك خدمه‌لرى واردوى همايون رئيس اسبقى فريق سليمان پاشانك مدفون اولدقلرى كورلدى) بعده باب شرقى‌يه كيده‌جك يولده يزيد بن معاويه‌نك قبرينه تصادف اولنمشدركه محمديلر بورادن كلوب كچدكده بر طاش آتمقده ديرلر بورادن كچلدكده باب شرقينك خارجنده و (بولصك) دين عيسويه‌يى قبول ايلديكى واليوم عيسويلرك قبرستانى اولان محله كيدلدى اورادن باب شرقى‌يه كيديله‌جك يولك صاغطرفنده حضرت (محمد) صلى الله تعالى عليه وسلم افندمز حضرتلرينك صحابه‌لرندن سيد (غيرى) حضرتلرينك تربهٔ سعادتلرى اوكندن كچيله‌رك ايكيسى مسدود وبريسى مفتوح اولان باب شرقى‌يه كيدلمشدركه متقدمينك قولنه كوره حين فتحده عربلر اشبو قپولردن هجوم ايله شامه دخول ايتمشلردر . مذكور قپودن ايچرويه كيريله‌رك برنجى دفعه دين عيسوى‌يى قبول ايدن (حنانيا) خانه‌سنه كيديلوب درت بش اياق نردبان ايله اينيلور اوفق بر كليسايه تحويل اولنمش محلى زيارت بيورمشلردركه اشبو محل (حنانيا) طرفندن (بولصك) واقتز اولنديغى محلدر بورادن چيقلدقده وسط طريقده سيدنا (على) رضى الله عنه حضرتلرى طرفندن غرس ايلديكى روايت اولنمقده اولان بيوك بر اغاج كوريله‌رك اورادن طوغريجه قوناغه تشريف بيورديلر اويله طعامنى بعد التناول شام شريف مصنوعاتندن اوله‌رق اصحابى طرفلرندن كتوريلان اشيا واقمشه‌يى صاتون الديلر واوصره‌ده دائره‌لرى مديرى قولونل موسيو اوزيو پرنس حضرتلرى نامنه اوله‌رق ملل مختلفه رؤساى روحانيه‌سنه اعادهٔ ويزيته ايلديكى كبى قونسلوسلره دخى برر قارت ويزيت كوندرمشلردر .

شباطك يكرمى برنجى جمعه ايرتسى كونى (پرنس) حضرتلرى شامده ايپك مصنوعاتى ايچون قوللانيلمقده اولان ال ماكينه‌لرينى معاينه بيورمق اوزره قبل الظهر عربه‌لره راكباً محل مخصوصنه كيدرك عريض وعميق سير وتماشا بيوردقدنصكره غايتله تحسين بيوره‌رق عودت واويله طعامنى بعد التناول مدير امورلرى قولونل موسيو اوزيو‌يى نا مزاج بولنان ذات عالئ ولايتپناهينك استفسار مزاجلرى ضمننده مخصوصاً دولتخانه‌لرينه كوندرمش ومتعاقباً حال صحتلرينى استفسار ايتمك ايچون دخى طبيب مخصوص اطباى حاذقه‌دن قولونل موسيو بوقه‌يى ارسال ايلمشدر ذات سامئ ولايتپناهى دخى هربار مكتوبئ ولايت سعادتلو حلمى بك افنديله امور اجنبيه مديرى عزتلو خليل خورى افندى‌يى نزد فخيمانه‌لرينه ارسال ايله تشكرات واحترامات فائقه‌لرينى بالمقابله تكرار ايلرلردى وبوندن بشقه شام شريف معمولاتندن بر عدد صدفلى قولتق صنداليه‌سيله تپه دلنلى محمد على پاشانك تفنكلرندن بر عدد قره‌بنايى دخى مومى اليه حلمى بك افندى يديله عرض وتقديم ايلمشدر . قولونل مومى اليهك معاودتنده ابو انتيقه نام تجار نزدنده بعض كار قديم اسلحه واشياى سائره‌يى كورمك ايچون مشار اليه حضرتلرى موجود معيتى ايله عربه‌لره راكباً تجار مرقومك خانه‌سنه عزيمت بيورديلر محل مذكورده بر ساعته يقين قاله‌رق بعض اشيا دخى صاتون الديلر . او كون هوانك زياده‌سيله صغوق اولمسنه مبنى لاجل التنزه بر يره كيتميه‌رك قوناقلرينه معاودت بيورمشلردر . اقشام طعامنده مارش عثمانى و مارش ايتاليانى ايله سائر انواع مارشلرى ترنم ايتمكده بولنان موزيقهٔ عسكرى يوز باشيسنى تلطيفاً پرنس حضرتلرى طرفندن

اوزری ایتالیا (قرالی) حضرتلرینك علامت مخصوصه یازیلی آلتون
بر مدالیون اهدا بیورلدیغنه مقابل تشکرات لازمه‌ده بولنلمشدر .
او کیجه پرنس حضرتلرینی مفارقتدن اول نزول بیوردقلری قوناغك
صاحبی بولنان سعادتلو سعید پاشا حضرتلرینك فرداسی کونی اویله
طعامنده برلکده بولنمق ارزوسی اکلاشلمسی واولبابده عاجزلرینه
وقوعبولان اراده‌لری موجبنجه بالذات پاشای مومی الیه نزدینه
اوغرانیله‌رق تبلیغ کیفیت ایدلمشدر .
شباطك یکرمی ایکنجی پازار کونی علی الصباح شتوره طریقیله بعلبکه
عزیمت واورادن بیروته عودت بیورمق نیتنده بولنمشلر ایسه‌ده
جمعه ایرتسی کونی نزول ایدن برف وباران یوللری قپامش اولمسیله
شامده قالمشلر و بعلبك زیارتندن صرف نظر بیورمشلردر . یوم
مذکور صباحی فرنسیسکان راهبلرینك شامده‌کی کلیسالرینه کیدرك
اجرای آیین بیوردقدنصکره طوغریجه اقامتکاهلرینه عودت
بیوره‌رق هوانك صغوق اولمسی و شایان تماشا دها محللر بولنمامسی
جهتیله بر یره کیتمامشلردر . اولجه و قوعبولان اراده‌لری موجبنجه
اویله طعامنده سعید پاشا حضرتلری حاضر بولندقلری اجلدن اثنای
طعامده مشار الیه پرنس حضرتلری طرفندن پك زیاده التفاته نائل
اولمشلردر بعد الطعام قولونل موسیو اوزیو نزد عاجزی‌یه کله‌رك
قوناقده پرنس حضرتلرینك معیت فخیمانه‌لرنده بولنان ایکنجی واوچنجی
قومیسرلره بر التون ساعت هدیه ایتمك ارزوسنی پرنس حضرتلری
اراده بیوردقلرینی بیان ایلمسی اوزرینه تشکرات لازمه بالاجرا
مذکور ساعتلر مومی الیهدن اخذ ایدیله‌رك درعقب محللرینه
ویرلمشدر . قولونل مومی الیه بعد الظهر ساعت طقوز صولرنده

رومادن الدقلری شفره‌لی تلغراف مخصوصده عاجزلرینه من غیر
لیاقه ایتالیا تاجی نشانڭ برنجی رتبه‌سندن برقطعه‌سنك احسان
بیورلدیغنك تبشیری (قرال) حضرتلری اراده‌لری اقتضاسندن ایدوکی افاده
بیورملری اوزرینه فوق العاده تشکرات لازمه اجرا اولنه‌رق درحال
کیفیتی مرجع مخصوصم اولان مشیر پاشا حضرتلرینه باتقریر عرض
وبیان ایلدم مشار الیه حضرتلری دخی عموم سلاح ارقداشلرمزڭ نامنه
تشکراتنك پرنس حضرتلرینه عرض وافاده‌سی ایچون قولونل موسیو
اوزیویه طرف عاجزیدن بیان اولنمسی امر اولنمش اولدیغندن اولوجهله
مومی الیه بیان کیفیت ایدلمشدر . اقشام طعامنده چالمقده اولان دیکر
موزیقه‌نك معلمی اولان یوزباشیه دخی پرنس حضرتلری طرفندن
بر التون ساعت اهدا وعنایت بیورلمش اولدیغندن بوکا مقابل لازمکلان
تشکرات لازمه ایفا ایدلمشدر . مشار الیه حضرتلری بالاده بیان
اولندیغی وجهله هوانك مخالفتی سببیله پازار کونی شام شریفدن حرکت
بیورمدقلری کبی پازار ایرتسی کونی دخی هوانك صغوق اولمسندن
وشامده شایان تماشا محللر قالمامسندن ناشی قوناقلرنده قالدیلر . ایرتسی
صالی کونی صباحلین ساعت درت راده‌لرنده هنوز احسانه استحقاق کسب
ایتمیان مخدوم چاکری عمر بنده‌لرینی لطفاً نزد فخامتپناهیلرینه جلب
بیوره‌رق بر التون مدالیون احسان بیورمشلردر .
یوم مذکورده اویله طعامنی تناولدن صکره عربه‌لره راکباً براز
کزدکدنصکره شام شریفده‌قیو محیلرك چارشوسنی و بزوریه‌خانی سیر و تماشا
بیوردیلر وبراز دها بعض محللری طولاشه‌رق طوغریجه قوناقلرینه
عودت بیورمشلردر . اقشام طعامندن براز اول شامده مقیم ایتالیا
دولت فخیمه‌سی تبعه‌سی (پرنس) حضرتلرینك خاکپایلرینه کلوب کار قدیم

بر عدد اوزری اشلمه‌لی قلنچ تقدیم ایلدیلر . بعده اقشام طعامنی تناول
بیوردیلر اثنای طعامده اولکی گیجه‌لر مثللو بر طرفدن موزیقهٔ
عسکری‌یه ترغساز اولدیغی کبی دیکر طرفدن دخی انواع فشنکلر
آتیله‌رق شنلك ایدلمکده ایدی .

(مشارالیه پرنس حضرتلرینك حائز اولدقلر لطف وانسانیت ومکارم
اخلاق والتفات‌یافه‌دن برو اوغرادقلری محللرده هرکسی ممنون ایتمش
اولدقلری کبی شامشریفده اقامتلری مدتجه دخی عمومك محبت وثناسنه
مظهر اولمشلردر) .

اون بشنجی باب

شامشریفدن شتوره‌یه حرکت بیاننده‌در

شباطك یکرمی بشنجی چهارشنبه کونی مشار الیه حضرتلری علی الصباح
الافرانقه ساعت سکز یعنی الاتورکه ساعت ایکیده بیروته کیتمك اوزره شام
شریفدن حرکت بیوردیلر . شامدن بر ساعت بعد ومسافه‌ده کائن
دمار نام محله مواصلتلرنده اولجه تهیهٔ ایدلمش اولان بر کوشکده
دولتلو مشیر حسین فوزی پاشا حضرتلریله میرلوا سعادتلو زیور
ومصطفی پاشالر وطرف حکومت سنیه‌دن والی معاونی سعادتلو اشرف
پاشا حضرتلریله مکتوبیٔ ولایت سعادتلو حلمی بك افندی وسائر بعض
مأمورین کرام ایفای مراسم تشییع ایچون حاضر بولنمشلر ایدی
محل مذکورده براز مصاحبتدنصکره مشار الیه حضرتلرینك رسم
تشییعنی اجرا ایلمشلردر . مشار الیه حضرتلری اثنای سیاحتده
وخصوصیله شام شریفده مظهر اولدیغی کمال حرمت ورعایتدنطولایی
مشارالیهم حضراتنه تشکرات مخصوصه‌سنی ادا ونامزاج اولملری

جهتیله کمال تأسفله مشاهده ایده‌مدیکی والیٔ ولایت دولتلو ناشد پاشا
حضرتلرینه عرض شکران ایلدیکنك ذات دولتلرینه تبلیغ ایللرینی
رجا ایلمشدر بعده عربه‌لره راکباً شتوره‌یه طوغری حرکت
بیوردیلر .

شام شریفدن چیقدیغی زمان خسته‌خانهٔ عسکرینك براز ایلروسنده
یعنی کوپریه وارلمزدن براز اول پولیس وژاندارمه افرادی
طرفلرندن کمال احترام واحتفال ایله مراسم تشییع اجرا اولندیغی
کبی قاروسه یولی اوزرنده واقع جبخانه اوکنده موزیقهٔ عسکریه
ترغساز اولدیغی حالده ایکی طابور عساکر حضرت تاجداری
میرالای عزتلو ممدوح بك افندی قوماندەسنده اولدقلری حالده فوق
العاده بر صورتده رسم سلام اجرا ایدلمشدر دمارك ایلروسنده
کذلك بر بلوك سواری عساکری طرفدن سلاملانمشدر دمارك
بر چاریك بعدنده واقع الهامه قریه‌سی اوکندن کچیله‌رك شام شریفدن
ایکی ساعت بعد ومسافه‌ده واقع دیماس موقعنه مواصلت اولندی
بوراده حیوانلری دکشدیرمك ایچون براز ارام اولنه‌رق ساعت
درت بچقده حرکتله یوله دوام اولندی بر مقدار ایلرویه کیدلدکده
یولك صاغطرفنده وجبلك اتکنده دیماس قریه‌سی کورلدی بورادن
کچلدیکی صره‌ده مشار الیه حضرتلری اویله طعامنی عربه ایچنده
تناول بیوردیلر ساعت بش بچقده خان میسلونه کلندی بوراده دخی
عربه حیواناتیله رکابنده کیتمکده اولان سواریلر تبدیل ایدلمشدر .
بونك ایچون محل مذکورده اون دقیقه قدر آرام اولنمشدر اشبو
محلده اولجه کوندریلوبده بکلمکده اولان سواری وژاندارمه افرادی
طرفلرندن کمال احترامله (پرنس) حضرتلری استقبال ایدلمشدر ساعت

التی بی اون دقیقه كچه‌رك وادی القرنه‌یه وساعت یدیده جدیده‌یه
مواصلت وحیوانلر دكشدیریلنجه‌یه قدر استراحتله ساعت یدی بی اون
دقیقه كچه‌رك حركت اولندی ساعت سكزده مصنعه مواصلت اولندی
اشبو محلده واقع دره‌نك قارشوسنده ایكی اوفق تپه‌نك اراسنده
مجدل عنجه قریه‌سی كورلدی بوراده حیوانلر تبدیل اولندقدنصكره
قریهٔ مذكوره صول طرفنده ترك ایدیله‌رك یوله دوام ایدلدی محل
مذكوره اولجه كوندرلمش اولان سواریلر ایله معیت (پرنسیده)
كلمش اولان سواریلر دكشدیرلمشدر یولمزك صول طرفنده واقع
جبلك اوزرینی احاطه ایتمش اولان قارلرك بیاضلغیله اووه‌دكی
آكنلرك زمرد مثالی كورونشی اولحوالی‌یه بر لطافت ویرمكده
اولدیغندن بشقه حفیف حفیف اسمكده اولان روزكارك تضییقیله
هر ایكی طرفه بیوك اكمكده اولان اكنلرك ارالرنده یكدیكرینی
متعاقب قریه‌لر اوكلرنده اوتورارق بر طاقم نغمات عربیه سویلمكده
اولان مخدراتك اینه مثالی اولان یوزلرینه چارپمش اولان كونشك
ضیاسنك اكنلرك اوزرینه عكس ایتمسی حوالیٔ مذكوره‌نك منظره‌سنه
بشقه‌جه بر لطافت كسب ایتدیرمكده ایدی مصنعك یكرمی بش
دقیقه ایلروسنده منفرد بر تپه‌جك اوزرنده كاركیر بر بنا وار ایدیكه
روایته كوره مقام (نوح) علیه السلامدر . ساعت طقوزه یكرمی
بش دقیقه قاله‌رق نخل البناتی كپریسندن كچلدی یولك صاغ طرفی
ایلروسنده واقع زبیر قریه‌سنك ارقه‌سنده وجبلك دیبنده بقاع دنیلان
معلقه قصبه‌سی وانك صولنده ودره‌نك ایچنده زحله قصبه‌سی
وار ایدی شام ایله بیروت اراسنده‌كی یولك نصفی اولان شتوره
موقعنه لدی المواصله جبل لبنان ژاندارمه‌سندن مقدار كافی سواری

ایله اولجه مركز اردوی همایوندن كوندرلمش اولان سواری
عساكری صف بستهٔ سلام واحترام اولمش اولدقلری كبی جبل
مذكور متصرفلغی اقلام مدیری سعادتلو كوپلیان بك افندیله ژاندارمه
میرالایی عزتلو سعید بك ومعلقه قائممقامی عزتلو محمود وزحله
قائممقامی اسكندر افندیلر طرفلرندن بالاستقبال اولجه سوریه ولایت
جلیله‌سی طرفندن استحضار ایدلمش اولان لوقانطه‌یه نزول
بیورمشلردر . اقشام طعامنده مومی الیه كوپلیان افندیله میرالای
وقائممقام مومی الیهم وسوریه ولایت جلیله‌سی نافعه سر مهندسیله
ایتالیا دولت فخیمه‌سی تبعه‌سندن طریق قومپانیه‌سی مهندسی موسیو
فلیب مدعو اولدقلری جهتله صفره‌ده حاضر بولنمشلردر اثنای
طعامده مشار الیه حضرتلری طرفندن هر برلری ایرو ایرو
تلطیف ایدلمشدر لوقانطه‌نك اطرافی قنادیل ایله تنویر
اولنه‌رق نصف اللیله قدر اجرای آهنك ایدلمشدر .
شتوره‌نك اطرافی لطافت تامه‌سی بولنان غایت واسع اووه ایله انواع
اشجار مثمره ایله محاط اولدیغی كبی جهت غربیسی دخی قار ایله مملو
جبال ایله مسدود اولدیغندن منظره‌سی بشقه‌جه جالب نظر دقت
ایدی . معلقه سوریه ولایت جلیله‌سی و زحله جبل لبنان متصرفلغی
داخلنده برر قضا مركزیدر .

اون التنجی باب

شتوره‌دن بیروته صورت حركت متضمندر

شباط رومینك یكرمی التنجی كونی علی الصباح الافرانقه ساعت یدیكه
الاتوركه ساعت برده شتوره‌دن حركت اولندیغی صره‌ده (پرنس)

حضرتلرینك راكب اولدقلری لاندویه ایكی حیوان ایله بر عربه‌جی
ودیكر عربه‌لره دخی برر حیوان علاوه ایدلمش ومعلقه وزحله
قائمقاملریله لاجل الاستقبال محل مذكوره كلمش اولان سائر ذوات
كرام مشار الیه حضرتلرینك رسم تشییعنی اجرا ایلمشلر وعساكر
حضرت پادشاهی طرفندن دخی رسم تعظیم بعد الاجرا اوكده
وارقه‌ده اولدقلری حالده كمال انتظام ایله سوریه ولایتیله لبنان
متصرفلغنك حد فاصلی اولان مریجه قریه‌سنده‌كی قره‌غول خانه‌یه‌قدر
كلوب اوراده بكلمكده اولان عساكر حضرت پادشاهی‌یه بالتسلیم شام
شریفه عودت ایلمشلردر .

بورادن اشاغیده واقع اووه‌یه نظر اولندقده یردن قالقان بخار ایله كویلرك
بجالرندن چقمقده اولان دومانلرك یكدیكرینه قاریشمسیله حاصل اولان
الوانه افقدن طلوع ایدوبده هنوز ایكی اوچ مزراق بویی یوكسلمش
اولان كونشك ضیاسنك چارپمسی مذكور اووه‌نك طبیعی اولان
منظره‌سنه بشقه‌جه برلطافت ویرمكده ایدی وجبلده‌كی قارلرك
اریوبده وادیلردن اشاغی‌یه طوغری كاغد خانه چاغلیانلری مثللو
كندو قوتلری نسبتنده برر صدا ویره‌رك اقملری حقیقةً انسانه‌حیات
تازه بخش ایدر صورتده ایدی هله عربه‌لرك آهسته آهسته یوقشه
طرماغلری اطراف واكنافی ایودن ایوسیر وتماشا ایتدیرمكه مساعده
ایدییور ایدی بو وجهله قطع مراحل اولنه‌رق ساعت ایكی بچق
راده‌لرنده خان‌مراده كلندی محل مذكوردن ایلرویه طوغری یولمزی
تعقیب ایدن تلغراف تللرینك كورلدیسی عربه‌لرك كورلدیسی اراسنده
موزیقه‌نك نغمات خفیفه‌سی كبی سامعه‌یی اكلندیرمكده ایدی .

بورادن اشاغیده‌كی اووه‌یه نظر اولندقده اریمش اولان قارلردن موقتاً

حاصل اولمش اولان منفرد حوضلرك زمرد مثالی اكنلرك
ارالرندن كورنیشی مذكور اوویه تعریفی ناقابل برمنظره ویرمكده
ایدی وهله‌اقمقده اولان دره‌نك صولری هبوب ایدن اهویهٔ لطیفه‌نك
تضیقیله حفیف حفیف موجه‌لر كوسترمكده وایكی جهتده‌كه سلسلهٔ
جبال نشاط اشتمالك حلاوتی طویله‌مه‌جق بدایع فطرتدن اولوب
الحاصل هر طرفی ازسرتاپا اطلس كبود فام اكتسا ایتمش برعروس
ابتسام غایه بكزییور ایدی .

ساعت اوچده مغبطه نام دیكر ظهر البیضه دنیلان خانه مواصلت
وشتوره‌دن علاوه ایدیلان حیوانلر بوراده ترك ایدیله‌رك یوله دوام
وبراز قطع مراحل ایدلدكده دكز كورنمكه باشلدی یولك هرایكی طرفی
قار ایله مستور اولدیغندن بشقه اسمكده اولان شدتلی روزكار حسبیله
زیاده‌سیله صغوق یاپمقده ایدی .

ساعت اوچی اون دقیقه‌كچه‌رك رأس جبله كلندی بوراده یالكز
برعسكری قره‌غول خانه‌سی واردر براز دها ایلرویه حركت اولندقده
بیروت دخی كورنمكه باشلدی بو محلده اوچی بیاض واوچی استر
اولمق اوزره التی حیوان قوشلی دلی‌ژانسه تصادف اولنمشدركه مذكور
دلی‌ژانس یولك صولطرفنده توقف ایدرك مشار الیه حضرتلرینی
كمال احترام ایله استقبال ایلمشدر اشبو محلدن اشاغی‌یه طوغری یولمز
اینش اولدیغندن عربه‌لر سرعتله یوله دوام ایتمكده ایدی .

ساعت اوچ بچقده ویولك صاغطرفنده اولدقجه كنش ومتعدد كویلر
ایله زیتونلك واشجار سائرهٔ مثمره ایله مغروس وادیٔ حمانه‌یه كلندی
اشجار مذكورهٔ لطیفه ارالرنده یشیل یشیل چمنلر اوزرنده آهنك
ایتمكده اولان ذكور واناث اهالی (پرنس) حضرتلرینی كمال آداب

ایله استقبال ایدرك مشار الیه حضرتلری ایسه اوکلرندن کچدکچه
هر برلرینه ایرو ایرو التفات بیوره‌رق وادیٔ مذکوری تعقیب
ایتمکده ایدك .

ساعت اوچ بچقده بش دقیقه قاله‌رق خان صوقن محلنه کلندی بوراده بر عدد
موزیقه ترغنساز اولدیغی حالده اهالی طرفندن مشار الیه حضرتلری
کمال تعظیم ایله استقبال ایدلمشدر حتی موزیقه چالانلرك ایچندن
بر شخصك بر کاغد اوزرینه ایتالیانجه یازلمش اولان دعایی قرائتندن
دخی (پرنس) حضرتلری ممنون قالمشلردر محل مذکوردن ایلرویه
طوغری براز قطع مراحل ایدلدکده هر ایکی طرفی زیتونلك وسائر
اشجار مثمره ایله مغروس اولدیغی کورلدی .

ساعت درت بچقده خان ابو دخان نام موقعه کلندی بوراده دخی
عساکر حضرت تاجداری طرفندن کمال احترام واحتفال ایله مشار
الیه حضرتلری استقبال ایدلمشدر محل مذکورده اولجه مهیا ایدلمش
صفره‌ده (پرنس) حضرتلری کمال عافیتله اویله طعامنی تناول
بیوردقدنصکره براز استراحتله ساعت التی بچقی اون دقیقه کچه‌رك بیروته
متوجهاً قیام وحرکت بیوردیلر .

ساعت التی بچقده عالیه نام موقعه مواصلت اولنمشدرکه اشبو
موقعده مکتب شاکردانی طرفندن عربی العباره غایت بلیغ قصیده‌لر
اوقونمقده اولدیغی کبی اهالی طرفندن دخی (الله ینصر السلطان)
نداسیله مشار الیه حضرتلری استقبال اولنمشدر اشبو محلدن اشاغی‌یه
طوغری انیلدیکی صره‌ده اوکمزده دکز وصاغمزده‌کی باغچه‌لرده
صورت منتظمه‌ده انشا ایتدیرلمش کوشکلر ایله اطرافلرنده
مغروس انواع اشجار لطافت دثار نوعروسان نزاهت نشان کبی

چهره دستیٔ حیاط بهار ایله یکی یکی لباس نضارت استیناس اکتسا
ایتمش صوك بهاردن برو زمزمه سنج انبساط اولمغه حاضرلنمش اولان
کوچك کوچك قوشلر اغصان درختان وچمنستان نزهت اقتران
اوزرنده نغمات محترقة الاکباد ایله چیرپنمقده بولنمش اولدقلری
وبیروتك ایسه چناق قلعه‌سندن ایچرویه کیروبده مرمره‌دن کچه‌رك
استانبول بوغازینی دوکه‌جك محلده صاغ جهتده‌کی اطه‌لر ایله قاضی
کوی وقزقوله‌سی وبشکطاشده‌کی سرای همایونك منظره‌لری کبی بر
منظرهٔ لطیفه ویرمکده ایدی هله بولمزك صاغنده‌کی مرعاده اوت
اوتلامقده بولنان قیونلرك بزه باقوبده حزین حزین باغرشملری
قلوبه تأثیر ایتمامك قابل دکلدی .

ساعت یدیه یکرمی دقیقه قاله‌رق صاغطرفده واقع شوباط قریه‌سی
اوکندن کچلمشدرکه اشبو قریه‌نك اطرافنده‌کی جبله طبیعی بر خریطه
یاپلمش کبی صنعی دیوارلر ایله منخیلر چوریله‌رك متعدد باغچه‌لره تقسیم
اولنمش اولدیغی کورلدی .

ساعت یدیده جمهور نام ستاسیون موقعنه کلندی اشبو محلده جبل
لبنان متصرفی دولتلو واصه پاشا حضرتلریله بیروت ایتالیا دولتی
فخیمه‌سی جنرال قونسلوسی موسیو زربونی ومشار الیه حضرتلرینك
واپور مخصوصلری برنجی قپودانی وجبل مذکور ترجمانی اولی
اونیفورمه‌لرینی لابس اولدقلری حالده احترامات فائقه ایله (پرنس)
حضرتلرینی استقبال ایلمشلردر مشار الیه حضرتلری لطفاً عربه‌لرندن
اینه‌رك بر ایکی دقیقه ایاق اوستنده الفاظ ودادکارانه جریان
ایلدکدنصکره یانلرینه واصه پاشا حضرتلریله دائره‌لری مدیری
موسیو اوزیوپی اله‌رق وپاشای مشار الیهك عربه‌سنه ومعیتی ایسه

علی مراتبهم دیکر عربه‌لره بنه‌رك بیروته متوجهاً حرکت بیوردیلر .
یولك طرفیننده واقع تارله‌لرده ایکیشر قاریش قدر چیقمش اولان
اکنلرك حفیف حفیف اسمکده اولان روزکارك تأثیریله صاغه صوله
طوغری تمایل ایدیشلری ویکی دیکلمش اینجه فدانلرك اوکلرندن
مشار الیه حضرتلری کچدکچه کویا جانلی ایشلر کبی بیوك اکمه‌لرندن
طولایی قدرت الهیه‌یه حیران اولمامق الدن کلمیور ایدی .
ساعت یدی بچقی بش کچه‌رك حاذمیه موقعنه مواصلت اولندقده
بیروت متصرفی سعادتلو نصوحی بك افندیله موقع قوماندانی
سعادتلو طیار پاشا وسائر مأمورین عسکریه وملکیه البسهٔ رسمیه‌لرینی
لابس اولدقلری حالده کمال تعظیم واحترام ایله مشار الیه حضرتلرینی
استقبال ایلمشلردر بو اثناده مکاتب ابتدائیه شاکردانی عربی العباره
قصیده‌لر تغنی ایتمکده ایدیلر وجبل لبنان ایله بیروت موقعنده
ارامساز اقبال عساکر حضرت تاجداری طرفندن احترامات فائقه
ایله رسم سلام اجرا ایدلدیکی کبی ایکی عدد موزیقهٔ عسکری دخی
غایت مؤثر هوالر چالمقده ایدی . موقع مذکورده مرتفع بر نقطه‌ده
(پرنس) حضرتلرینك استقبالی ایچون انتخاب وترتیب اولنمش اولان
محلك اطرافی طرز دلنشین اوزره اغاچ یپراقلریله ودرلو چیچکلر ایله
تزیین قلنمش واوکنده اغاچ داللرندن مرکب قوس ظفرلر وعثمانلی
وایتالیا باندیره‌لری رکز ایدلمش وسکز اون ایاق نردبان ایله چیقیلور
کوشکده لازمکلنلر تقدیم ایدلدکدن وشامپانیه‌لر ایچلدکدن وبر
مقدار ارام ایدلدکدن وجبل وبیروت متصرفلری پاشالر حضراتیله
موقع قوماندانی طیار پاشایه وجیبهٔ شکر کذاری‌یی ایفا وسائر ذواته
التفات بیوردقدنصکره دولتلو واصه پاشا حضرتلرینی کندی عربه‌لرینه

اله‌رق وسکزه اون دقیقه قاله‌رق بیروت شهرینه طوغری قیام
وحرکت بیوردیلر وفستقلی نام محله وصوللرنده ایکی طابور عساکر
نظامیه وژاندارمهٔ شاهانه صف بستهٔ سلام وموزیقهٔ عسکری ترنمساز
واحترام اوله‌رق وتعظیماً عسکری قشله‌سندن یکرمی بر پاره طوپ
انداخت ایدلمشدر . (پرنس) حضرتلری طوغریجه اسکله‌یه عزیمت
بیورمغله اوراده دخی مقدار کافی عساکر شاهانه طرفندن رسم سلام
اجرا ایدلمشدر مشار الیه حضرتلری جبل لبنان متصرفی دولتلو
واصه پاشا وبیروت متصرفی سعادتلو نصوحی بك افندی حضراتیله
موقع قوماندانی سعادتلو طیار پاشا واسکله‌یه قدر کلمش اولان سائر
ذوات کرام ایله وداعلشه‌رق واپورلرینه کیتمشلردر .
یوم مذکورده (پرنس) حضرتلریله برلکده اقشام طعامنی واپور
مخصوصلرنده تناوله چاکرلریله رفاقت عاجزیده بولنان قدس شریف
تحریرات باش کاتبی رفعتلو بشاره افندی وبیروت ایتالیا جنرال
قونسلوسی موسیو زربونی ایله ویس قونسلوسی ویافه‌دن برو معیت
فخیمانه‌لرنده بولنان لاتین راهبلرندن وتاریخ شناساندن فلوروینی
دائره‌لری مدیری قولونل موسیو اوزیو واسطه‌سیله دعوت اولنه‌رق
تعیین اولنان ساعتده بر ضابط مخصوص ایله مذکور واپورلرندن
کوندریلان صنداله راکباً کیدیلوب (متبوع مفخم شوکتلو سوکیلی
پادشاهمك) بیراغی واپورك اورته دیرکنده چکلمش اولدیغی وواپورك
نردبانی باشنده موزیقه‌لری ترنمساز اولدیغی حالده مشارالیه (پرنس)
حضرتلری تنزلاً صالوندن چیقارق کمال لطف ایله بزلری قبول
بیوردقلری عقبنده بالذات چاکرلرینی الوب واپورده ارمستروون
طوپلریله اشکال مختلفه‌ده بولنان مترالیوز طوپلرینی کوستردیکنی

وواپورده‌كی محل مخصوصلرینی دخی ارائه ایتدیكنی وطعامده
چاكرلرینی صاغطرفنده اقعاد ایدوب مدعوین وسائره‌نك هر بریسی
علی حسب درجاتهم ارائه اولنان محللرده اوتوردقلری وطعامك
ختامنده صورت زیرده محرر وطرف عاجزیدن قرائت اولنان
بر مقاله ایله اظهار مأثر شكرانیت ایتدیكم اوزرینه فوق العاده ممنون
اولدقلریله برابر تشكرات متبادله‌ده بولنلدیغی وبعد الطعام برازقالنه‌رق
قره‌یه چیقمق استدلكده اسكله‌یه وارنجه‌یه قدر واپوردن الكتریق
ضیاسی یولمزه عكس ایتدیره‌رك تشییع اولنمشزدر .

(بعد الطعام طرف عاجزیدن قرائت اولنان وداعنامه)

« متبوع مفخمم طرفندن شرفصادر اولان ارادهٔ سنیه اوزرینه »
« معیت فخیمانه‌لرنده بولنمغه مأمور اولمش ایدم اثنای سیاحت »
« اصیلانه‌لرنده ذات وموقع فخامتكزه لایق اولدیغی صورتده ابراز »
« خدمت ایتمكه موفق اوله‌مدیغم دركار ایسه‌ده طرف عاجزانه‌مدن »
« وقوعبولمش اولان قصورلره اصالت ونزاكت فخیمانه‌لری ایجابنجه »
« لطف ایله مقابله بیوریله‌رق حجاب التنده براقلمدم معیت »
« فخیمانه‌لرنده كچمش وهر بری بردرلو التفات ونوازش فخیمانه‌لرینه »
« مدار مظهریت اولمش اولان كونلر عمرم ایچنده‌اك مسعود عد »
« ایتدیكم زمانلردن اولمسیله خدمت عاجزانه‌مك سوریه‌دن انفكاك »
« اصیلانه‌لریله برابر ختام بولمسی بنده‌لری ایچون ضایعات عظیمه‌دن »
« معدود وبوشرفك صفای صبح كبی از بر مدت دوام ایتمسندن »
« نه قدر متأسف اولدیغمی حضور فخامتكزده توصیف ایتمكه اقتدار »
« مفقوددر اثنای كشت وكذارده عموم حقنده ابراز بیوریلان »
« التفات سیاحت فخیمانه‌لرینی بوحوالیده الی الابد لسان حرمتله »

« یاد ایدیله‌جك وقایع حسنه عدادینه داخل ایتمش اولدیغی كمال »
« فخر ومسرتله تكرار ایتمك ایسترم جناب حق عمر واقبال وعافیت »
« فخیمانه‌لرینی مزداد ایله برابر سیاحت اصیلانه‌لرینی كمال حضور »
« وانشراح درون ایله قرین ختام بیورسون . »

فرداسی جمعه كونی صباحلین ساعت درتده بیوك اونیفورمه‌یی
لابس اولدیغم حالده (پرنس) حضرتلرینك واپور مخصوصلرینه
كیدیلوب مسبوق اولان دعوتلری اوزرینه برلكده اویله طعامنی
تناولدن صكره صورت منتظمه‌ده حاضرلنمش اولان واپور مذكورك
صندالنه راكباً ساحله چیقیله‌رق اسكله باشنده عساكر شاهانه صفبستهٔ
سلام اولدقلری حالده رسم تعظیم بالاجرا عربه‌لره راكباً طوغریجه ایتالیا
دولت فخیمه‌سی جنرال قونسلوسی موسیو زربونك خانه‌سنه كیدلدیكی
وخانهٔ مذكوره‌یه وارلمزدن براز اول یول اوزرنده ترتیب اولنان موزیقهٔ
عسكری ترنمساز اولدیغی حالده عساكر حضرت تاجداری طرفندن
مراسم استقبال بالاجرا قونسلوس خانه‌یه مواصلت واوراده حكومت
سنیه مأمورانی ایله جهت عسكریه امرا وضابطاننك ودول اجنبیه
قونسلوسلریله رؤسای روحانیه‌نك وایتالیا تبعه‌سی معتبرانننك
پریزانته‌لری اجرا اولندیغی متعاقب حكومت سنیه‌یه وجبل لبنان
متصرفلغیله سوریه‌ده لاتینلرك بیوك رئیس روحانیسنه ویزیته
ویردیكی كبی قشلهٔ عسكری‌یه دخی كیدوب موقع قوماندانیله اثنای
مصاحبتده قائممقام عزتلو رؤف بكك تحت قوماندسنده اوله‌رق
عساكر حضرت شهریاری طرفندن قشله‌نك تعلیمخانه میداننده برایكی
مانوره یاپلدیغی ورسم كچید اجرا اولنه‌جغی اثناده (پرنس)
حضرتلری بالذات تعلیمخانه میدانه اینه‌رك قوماندان میرلوا سعادتلو

طیار پاشانك همت واقعه‌لرندن بیان ممنونیت ایلدكلری وعساكر
ملوكانه‌نك مانوره‌لرده اولان مهارت واستعدادلرینی تقدیر برله
قوماندە ایتمكده بولنان قائممقام مومی الیه دخی كمال لطف ایله اظهار
ممنونیت ایدرك وعربه‌سنه بنه‌رك قوم میدانندە واقع ملت باغچه‌سنی
سیر وتماشا نیتیله حركت وباغچهٔ مذكورك اطرافنی طولاشه‌رق
واپورلرینه عودت بیوردقلری صره‌ده كذلك اسكله باشنده عساكر
شاهانه صف بستهٔ سلام وموزیقهٔ عسكری‌یه ترنمساز اولمشلردر واقشام
طعامنده جبل لبنان متصرفی دولتلو واصه پاشا حضرتلریله بیروت
متصرفی سعادتلو نصوحی بك افندی وموقع قوماندانی میرلوا سعادتلو
طیار وژاندارمه قوماندانی شاهین پاشالر ایله جبل مذكور
متصرفلغی مدیر اقلامی سعادتلو كوپلیان بك افندی وولایت امور
اجنبیه مدیری وجبل ژاندارمه میرالای وعاجزلریله رفاقت عاجزیده
بولنان رفعتلو بشاره افندی وفلوروین مدعو بولنه‌رق بونلرك ایچندن
بیروت متصرفی ایله شاهین پاشانك انحراف مزاجلری حسبیله رهین
حسن قبول اوله‌جق صورتده معذرتلرینی بیانله برلكده بولنه‌مدقلری
وبعد الطعام براز استراحت برله مدعوین مشار ومومی الیهم طرفندن
مراسم وداع بعد الاجرا قره‌یه عودت بیورمشلردر فرداسی
جمعه ایرتسی كونی (پرنس) حضرتلریله برلكده اویله طعامی واپور
مخصوصلرنده تناول اولندقدنصكره بالذات چاكرلرینی الوب
ارمسترون طوپلرینك بر ایكی مكمل مانوره‌سنی یاپدیروب پك زیاده
عاجزلرینه حرمت والتفات بیوردیلر . رسم تشییع اجرا اولنه‌جغی
صره‌ده فلسطین وسوریه جهتلرنده بولندیغی مدتجه (شوكتلو
مهابتلو ولی نعمت بیمنتمز پادشاه عالمپناه افندمز حضرتلرینك كندی

حقلرنده رایكان بیوردقلری لطف وعنایتدن طولایی متشدار اولوب
نه یولده اظهار تشكر ایده‌جكنی بیله‌مدیكنی بیانله برابر احترامات
فائقه‌سنك عرض ایدلمسنی) بالذات چاكرلرینه افاده ایدرك مدیر
امورلرندن ویریلان پروغرامه نظراً بو اقشام قبریسه متوجهاً
بیروتدن قیامله یارنكی پازار كونی طوزله‌یه مواصلتلرنده اوچ درت
ساعت قدر اقامتدنصكره اوچنجی صالی كونی ردوسه كیده‌جكلری
واوراده برقاچ ساعت اقامتله چهارشنبه كونی سودا لیماننه اوغرایه‌رق
اوراده دخی برقاچ ساعت قالدقدنصكره جمعه كونی برندیزی‌یه
مواصلت ایده‌جكلری اكلاشلمسی اوزرینه كیفیت مابین همایون ملوكانه
باش كتابت جلیله‌سیله مقام جلیل سرعسكری‌یه وبشنجی اردوی
همایون مشیریت جلیله‌سنه با تلغراف نامه عرض ایدلدیكی كبی ردوس
متصرفلغیله كرید قوماندانلغنه دخی تلغرافله بیان معلومات ایدلمشدر .
مشار الیه حضرتلرینك حركتلریله مأموریت عاجزانەم ختام بولمسی
جهتیله برایكی كون بیروتده قالندقدنصكره شام شریفه عودت
اولنمشدر .

معلومات تاریخیه وجغرافیه

حروف هجا ترتیبی اوزره

معلومات تاريخيه و جغرافيه

حرف الف

« ابراهيم » — عليه السلام بنی سامدن كلدانستانده اقامت ايتمكده اولان (تراح) ياخود (آزر) ك اوغلو اولوب حق تعالى حضرتلرينك اراده‌سنه اتباعاً پوت پرستلكه سالك اولمش اولان كلدانيلر ايله حكمدارلری بولنان (نمرودی) طريق هدايته دعوت ايچون خيلی اوغراشدقدنصكره مملكتنی ترك و پدر و تعلقاتنی اله‌رق ارض كنعانه متوجهاً يوله چيقمشيدی فقط حلب ولايتی داخلنده اورفه سنجاغی ملحقاتندن نفس اورفه‌نك جهت جنوبيسنده واقع حران شهرنده پدری وفات ايلديكندن اوراده بر مدت توقف ايتمش ايدی . او صره‌ده ابراهيم عليه السلامه وحی نازل اوله‌رق (پدرك خانه‌سنی و مملكتنی ترك ايت و كوستره‌جكم موقعه هجرت ايت سن بيوك بر ذريت صادقه صاحبی اوله‌جقسك) مآلنده اولان امر الهی ميلاددن ايكيبيك طقسان اوچ و هجرت نبويه‌دن ايكيبيك التيوز يتمش يدی سنه مقدم كلمشدر . ابراهيم عليه السلام اشبو ارادهٔ الهيه‌يه اتباعاً زوجه‌سی ساره ايله برادر زاده‌سی (لوط) عليه السلام و بندكانيله برابر ارض كنعانه كيتمشدر . اولوقت قطعهٔ مذكوره اولاد حامدن كنعانيلريدنده ايدی . حضرت ابراهيم عليه السلام چوبانلرينك چيقاردقلری بر نزاع اوزرينه حضرت لوطدن ايرلمشدر . ابراهيم عليه السلامه ارض كنعانده تكرار وحی نازل اوله‌رق ذريتنه احسان اولنه‌جق اراضينك ارض كنعان اولديغی بيلديرلمشدر . محل مذكوره او وقتدنبرو (ارض موعود) ياخود (ارض مقدس) دخی ديرلر . لوط عليه السلام

ابراهيم عليه السلامدن آيرلدقدنصكره شمديكی بحر لوطك يرنده موجود اولان (بلاد سدوم) ده نشر هدايتله مشغول اولمش حضرت ابراهيم ايسه دها جنوبه طوغری ايلرولمشدر . ابراهيم عليه السلام ارض كنعانك جنوب طرفنده واقع چوللرده امتيله برابر كشت و كذار و مأموريت مقدسه‌سنی ايفايه دوام ايتمكده ايكن قحط ظهور ايدرك مصره هجرت ايتمكه مجبور اولمشدر مصرده زوجه‌سی ساره حكمدار طرفندن اسير ايدلمش ايسه‌ده قدرت آلهيه‌دن اوله‌رق مصرده‌ده واقع اولان بر طاقم معجزه‌لر اوزرينه حكمدار ساره‌نك زوجنه اعاده‌سيله برابر هاجر اسمنده بر جاريه تقديم ايلمشدر . ابراهيم عليه السلام مصردن عودت ايتدكدنصكره بر مدت ارض كنعانده و شمديكی حبرون (خليل الرحمن) نام قريه قربنده كائن (مامبری) صحراسنده اقامت ايتمشدر . كنعان اهاليسی ابراهيم (عليه السلامه) چوق رعايت ايدرلر ايدی زيرا حضرت ابراهيمك بر مقتضای نبوت حائز اولديغی قوهٔ قدسيهٔ معنويه‌دن بشقه قوهٔ عسكريه‌سی دخی وار ايدی . ابراهيم عليه السلام سكسان ياشنده اولديغی حالده هنوز بر اولاده نائل اولمديغندن ساره‌دن رخصت آله‌رق جاريه‌سی هاجری تزوج ايلمشدر . بر سنه صكره هاجر حضرت اسماعيلی توليد ايتمشدر وقوعات مذكوره ميلاددن ايكيبيك اوتوز التی سنه مقدمدر . اون اوچ سنه صكره ساره‌دن دخی اسحق عليه السلام تولد ايتمشدر . ساره هاجر ايله اسماعيل عليه السلامه قارشی خصومت اظهار ايتمكه باشلاديغندن ابراهيم عليه السلام هاجر ايله اسماعيل عليه السلامی خانه‌سندن اخراج ايدرك عربستان (حجاز) طرفنه ارسال ايتمشدر . حق تعالى حضرتلری ابراهيم عليه السلامك كنديسنه اولان درجهٔ صداقتنی امتحان ايچون مخدومنك قربان ايدلمسنی امر بيورمش

وابراهیم علیه السلام دخی بلا تردد امر آلهی یی اجرایه تشبث ایتمشدر یعنی اولادینی ذبح ایتمك اوزره ایكن من طرف الله كوندریلان بر قوچی كسمشدر . ابراهیم علیه السلام ارتحال ایتمزدن اول حجاز طرفلرنده بولنان اسماعیل علیه السلام ایله كورشمك ایچون اول طرفه عزیمت ایتمش و اسماعیل علیه السلام ایله برابر (كعبه یی) بنا ایلمشدر . ابراهیم علیه السلام یوز یتمش یاشنده اولدیغی حالده وفات ایدوب حبرون (خلیل الرحمن)ده واقع مغاره یه دفن اولنمشدر .

« ابراهیم پاشا » — مصر والیسی محمد علی پاشانك اوغلو وسرعسكریدر میلادك بیك سكز یوز اون سكز وهجرتك بیك ایكیوز اوتوز درت تاریخنده حجاز وحرمین الشریفین وحوالیسنی تهدید ایدن وهابیلری اورالردن دفع ایتمك شرطیله عهده سنه حجاز وحرمین الشریفین والیلكی توجیه بیورلدیغندن مصردن بر مكمل اردو ایله كیدوب وهابیلری پریشان ودرعیه یه قدر تعقیب ایدرك رئیسلری (عبدالله) بن مسعودی ودرت نفر اوغللریله بعض منسوباتنی مصر طریقیله درسعادته ارسال ایلدی ومیلادك بیك سكز یوز یكرمی بش وهجرتك بیك ایكیوز قرق بر تاریخنده مصر دونماسیله موره سفرینه كلوب (مسولانك) یاخود (میسولونكی) محاصره سنده دولت علیه دونماسنه براز یاردم ایتدیسه ده قپودان دریا بولنان خسرو پاشا ایله مصر والیسی محمد علی پاشانك بربرلرینه اولان خصومت قدیمه سی جدی اعانه یه میدان براقدی وایكی سنه صكره وقوعبولان ناوارین (آوارون) وقعه سنده دونماسی دولت علیه دونماسیله برابر محترق اولدیغندن ابراهیم پاشا عساكر بریه سنی آلوب مصره عودت ایلدی طبریه ده كی معدن صویی اوزرینه انشا ایتدیرلمش اولان ابنیه ابراهیم پاشانك اثریدر .

« ابو بكر الصدیق » رضی الله عنه — خلفای راشدین حضراتنك برنجیسیدر واسم عالیلری عبدالله بن عثمان القریشی كنیه لری بن قحافة مولد سنیه لری مكۀ مكرمه در . مشار الیهك نسلی جلیلی سلالۀ طاهرۀ پیغمبری ایله یدنجی بطنده برلشیور . قریش قبیله سنك برنجی مرتبه اغنیاسندن واك ایلرو كلمشلرندن ایدی . فقط شرف اسلام ایله مشرف اولدقدنصكره كافۀ اموال واشیاسنی فقرایه اعطا ایدرك مفخرت فقرده حضرت پیغمبر (صلی الله تعالی علیه وسلمه) امتثال ایلمش ایدی . حضرت رسول اكرمك تشبثات اخیره سندن اولان شام سفری وفاتلریله كیرو قالمق شویله طورسون بالعكس حضرت صدیق اكا فرض نظریله باقه رق كمال كرمیتله تداركاته دوام ایله بر از مدت ظرفنده اردوی یوله چیقارمشدر . اسام بن زیدك سر عسكرلكی دخی تأكید ایدلمشدر .

اسام ایله روملر بیننده اسامه نك پدری زیدك شهید اولدیغی موته نام محلده تكرار غزا واقع اولوب بو مصادمه ده دخی ایمپراطور اردوسی پریشان اولمش ومجاهدین اسلام پك چوق غنیمت اخذ ایتمشلردر . فقط اسامه بوقدر ایله قناعت ایدرك دشمنی تعقیب ایتمكسزین عودت ایلمشدر . بدویلردن اون ایكی عشیرت نبوت دعواسنده بولنان طلیحه نام بر عاصی یه بیعت ایدرك طرف خلیفه دن كوندریلان زكات مأمورلرینی قبول ایتمامشلر ایدی . حضرت صدیق خالد بن ولیدی عاصلرك تأدیبنه مأمور ایدرك اوزرلرینه سوق ایتمشدر . خالد دخی عاصیلری قوۀ قهریه ایله تحت اطاعت آلمش وزكات اعطاسنی تعهد ایتدیرمشدر . طلیحه دن صكره مسیلمه الكذاب نام بشقه بر نبوت دعواجیسی ظهور ایدرك بیوجك بر

غائله‌یی موجب اولمشدر . مسیلمه‌نك علیهنه دخی یکرمی بیك عسكر ایله خالد بن ولید مأمور اولمشدر . خالد خیلی محاربه‌لردن صکره مسیلمه‌نك عونه‌سنی طاغتمش وكندیسنی قتل ایتدیرمشدر . بعده خالدبن ولید بصره طرفلرینه سوق اولنمشیدی . خالد بوحوالیده دخی عظیم مظفریتلره نائل اوله‌رق هجرتك اون‌اوچ تاریخنده مسوپوتامیا (الجزیره) قطعه‌سنك برقسمنی فتح ایلمشدر . خالد الجزیره‌دن اون التی بیك مجاهد ایله شام اوزرینه هجوم ایدرك هراكلیوسك كلیتلو اردوسنی محو وپریشان ایتمشدر . غنائم ایچنده اوتوز بیك قدر اطلس چادر دخی وار ایدی . خالد بن ولید شام قلعه‌سنی محاصره ایتمكله مشغول ایكن حضرت (صدیق) ك وفاتیله حضرت(عمرك) خلافتی‌وكندی یرینه ابو عبیده‌نك شام اردوسنه سر عسكر نصب وتعیین اولندیغی خبر المشدر . حضرت صدیق بر عورتك ویرمش اولدیغی زهرك تأثیرندن ویاخود حما حسته‌لكندن مریض اولوب اون بش كون قدر نمازه چیقه‌مدیغی جهتله حضرت عمری امامته توكیل وصكره خلافتی دخی اكا توجیه ایدوب زمان خلافت ایكی سنه اوچ ای اون كون و مدت عمری التمش اوچ سنه‌یه واردیغی حالده هجرتك اون اوچنجی سنه‌سی جماذی الاخره‌سنده وفات ایتمشدر . جسد شریفلری روضهٔ مطهره‌ده حضرت رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزك صول‌طرفنه دفن اولنمشدر .

« ابو طالب » بن‌عبدالمطلب ـ اعمام نبو یه‌دندر وامام‌علی كرم‌الله وجهه ورضی‌الله عنه حضرتلرینك پدریدر . حضرت پیغمبر افندمز كوچك اولدیغی حالده جدلری عبد المطلب وفات ایدركن مشار الیه حضرتلرینك محافظه‌سنی اشبو بیوك اوغلو ابوطالبه سپارش

ایتمش وانلر دخی حقیقةً پك كوزل خدمت وصیانت ائلمشدر حتی علیه الصلاة والسلام افندمز اظهار دعوت بیوروب خلق اوزرینه هجوم ایتدیكی زمان ابو طالب یتیشوب تمام قوتیله منع ایلدی بعثتك یكرمنجی سنه‌سنده یعنی هجرتك اوچ سنه مقدمنده ابو طالب وفات ایدر ایكن علیه‌الصلاة والسلام‌افندمز یاننده بولندی وموما‌الیهك‌دوداغنی دپرته‌رك اسلامی‌قبول‌ایلدیكنی حضرت‌عباس سویلمسله(الحمد لله الذی هداك یاعم) بیوردی بو قوله ممانعت ایدنلره‌ده واردر . ابو طالب سكسان سنه معمر اولدی .

« ابو عبیده » بن جراح ـ اصحاب كرامدن وعشرهٔ مبشره‌دندر ومسقط رأسی مكهٔ مكرمه اسمی عامر بن عبد الله‌در . بوذات فرسان اصحاب كرامدن ایدی وهجرت نبویه‌نك اون سكزنجی سنه سنه قدر وقوعبولان غزواتك همان كافه‌سنده بولندی ورایت اسلامیه ابتدا بونك یدینه تودیع قلندی وپك چوق خدمت وغیرت ایتدیكندن وكریم الخلق وغیر متعصب وحلیم وعاقل ومدبر اولدیغندن علیه الصلاة والسلام افندمز (امین الامة) تسمیه بیوردی بو ذات روم دیارنده حسن شمائل وصدق مقال ایله شهرت بولدیغندن شام مصالحه‌سنده روملر بونی‌استمشلر ایدی كیدوب یاپدیغی مصالحه الیوم اوروپالیلر نزدنده معتبر ومستحسندر . مشار الیه حضرتلری میلادك التیوز اوتوز طقوز وهجرتك اون سكز تاریخنده محاربه‌یه كیدر ایكن رمله‌ایله بیت المقدس اراسنده برقریه‌ده ظهور ایدن‌طاعوندن اجتناب ایدن عسكرینه تسلیت ویرمك ایچون بر یوكسك یره چیقوب (ایها الناس ان‌هذا الوجع رحمته من‌ربكم ودعوة‌من نبیكم وموت الصالحین

قبلكم وان ابى عبيده يسأل الله ان يقسم له منه حظه) الى اخره
خطبه‌سنى قرائت وتمام ايتديكى آنده طاعون اصابتيله رحلت ايلدى .

« آثور » — سام بن نوح عليه السلامك دردنجى اوغليدر . بوذات
حين تفرقده قبيله‌سى خلقيله بغدادك اوست طرفلرينه كيدوب توطن
ايلديسه‌ده برزمان صكره بابل اراضيسنده ساكن اولان حاميلر بونلرى
استثقاله ونزاع وجداله قالقشدقلرندن خلقتك ايكيبك طقوز يوز اللى
درت تاريخنده يعنى ميلادك ايكيبك التيوز قرق ياخود ايكيبك طقوز
يوز اون درت سنه مقدمنده دجله كنارينه ودها يوقاريلره چكلمكه
مجبور اولدى وموصل جوارنده مشهور (نينوه) شهرينى بنا وبرنجى
آثور دولتنى تشكيل ايدوب بالاستقلال حكومته باشلادى . اشبو برنجى
آثور دولتنى تشكيل ايدن سامك اوغلى اولميوب انك ينه اونامده
بر اوغلى ياخود حفيدى اولمق احتماليده واردر وشهر مزبوره نينوه
نامى صكره‌دن ويرلمشدر .

« آدم » عليه السلام — ابناى بشرك برنجى پدرى ونشئه
عنصريه‌ده انبياى كرام عليهم الصلاة والسلام حضراتنك اقدميدر .
هر بر مخلوق ايچون برر ارقداشى — يعنى برر ديشى خلق اولنديغى
حالده يالكز حضرت آدم عليه السلام مجرد يرادلمشيدى . بر مدت
صكره آدم عليه السلام ايچون ارقداش اولمق اوزره حضرت حوا
عليها السلام خلق اولنمشيدى . آدم ايله حوا عليهما السلامك ابتداكى
اقامتكاهلرى جنت اولوب كنديلرينه جنتده موجود اولان هر
برنعمتدن استفاده‌يه مساعده اولنمش ايدى . شوقدركه يالكز (شجرهٔ
ممنوعه) يه ياقلاشلمامسى شديداً تنبيه ايدلمش ايدى . فقط منبع شر
اولان ابليس آدم عليه السلامه دسيسه ايله مذكور شجره‌نك ميوه‌سنى

اكل ايتديرمش وحضرت آدم بو وجهله امر الهى‌يه مخالف حركت
ايتديكندن جنتدن اخراج اولنمشدر . روى زمينده بولنان كافهٔ اقوام
آدم عليه السلامك ذريتيدر . حضرت آدمك اول امرده درت نفر
اولادى دنيايه كلوب ايكيسى اركك وايكيسى قيزدر وبر اوغلان وبرقيز
اولمق اوزره ايكيز طوغمشلردر . مخدوملرندن (هابل) باامر ربانى
(قابل) ك اوزهمشيره‌سنى وقابل دخى هابلك همشيره‌سنى تزوج
ايده‌جكلر ايدى . لكن قابل غايت حسنا بولنان همشيره‌سنى برادرينه
ويرميوب كندوسى ايچون آلمق ارزوسنه دوشه‌رك هابل ايله
منازعه‌يه قيام وآنى قتل واعدام ايتمشدر . بونك اوزرينه جناب
حق حضرتلرى دخى قابل ذريتى بر طاقم فلاكتلره اوغراتمشدر .
قابل ذريتى حق تعالى‌يه قارشى عصيانلر ايله مشهوردر . حضرت
آدم عليه السلامك سائر اولادندن اولان ذريتلرى دخى جناب حقه
قارشى عصيانده بولنوب يالكز شيث عليه السلامدن حق تعالى
حضرتلرينه صادق بر قوم ظهور ايتمشدر . حضرت آدمك حين
ارتحالنده ذريتى قرق بيك نفوسه بالغ اولمشيدى .

« اردن » — قدس شريف جوارنده (وادى الشريعه)
ديدكلرى نهرك اسميدر ، حضرت موسى عليه السلام آخر عمرنده
وادئ تيهدن اشبو نهره قدر حرباً كلوب (بنى مؤاب) و (بنى
عمون) و (عمالقه) قبيله‌لرندن آلديغى ممالكى بنى اسرائيله توزيع
ايلمشدر . بو نهر جبل لبناندن چيقوب بحر لوطه منصب اولمقده‌در .
بو نام فرانسه‌ده واقع ايكى سلسلهٔ جباله دخى ويرلمش وبو جبال
شرقى وغربى ناملريله ايكى‌يه منقسم بولنمشدر . بلچيقا حدودى
اوزرنده بر سنجاغك اسمى دخى (اردن) در حضرت (عيسى)

علیه السلام نبوتنی اعلاندن اول حضرت (یحیی) علیه السلامك
دلالتیله بو نهرده غسل ایتمشیدی . اوروپالولر بیننده نهر (ژوردن)
نامیله یاد اولنور .

« ارض جاسان » ـ مصر وسطاده نیلك جانب شرقیسنده
واقع اراضیٔ وسیعه‌نك نام قدیمیدر . بنی اسرائیل ارض کنعاندن
مصره کلدیکی زمان یعنی آل یعقوب یوسف علیه السلامك التماس
وفرعونك مساعده‌سیله هجرت ایتدیکی وقت بو اراضیده اسکان
اولنمش ایدی بونلر زمان خروجه دکین بوراده چوغالوب خیلی
شهرلر بنا ایتدیلر وهله مأخراً فرعون رامسك توسیع وتزیین
ایتدیکی (اون) شهرنده پك چوق جمعیت پیدا ایلدیلر .
بعض تواریخده جاسانك (جزان) یازلدیغی دخی کورلمشدر .

« ارض فلسطین » ـ شریعه نهرینك غربنده واق دکزك
شرقنده واقع ارض کنعانك اسمیدر . بوراده ابتدا بنی اسرائیلدن
افرایم قبیله‌سی ساکن اولور ایدی اصل فلسطین قبیله‌سی اوراده
مسکون اولاد کنعاندن اولیوب اولاد حامدن مصره هجرت
ایدن مصرایم نام ذاتك سلاله‌سندندر بونلر اولوقت یافه‌دن
غزه‌یه‌قدر اولان ممالکده اوتوررلر ایدی فلسطینده . قدس .
خلیل الرحمان . غزه . نابلس . عسقلان . حوران دخی داخلدر
عربستان ایله سوریه اراسنده بولنان اشبو فلسطین قطعه‌سنك نامنی
رومالیلر تسمیه وجلیله وسامریه ویهودیه وعبرانیه نامریله درده
تقسیم ایلدی مؤخرا اوچه دخی منقسم اولمشدر . فلسطینلیلر متمادیاً
یهودیلر ایله محاربانده بولنه‌رق خلقتك درت بیك اوچیوز اوتوزاوچ
تاریخنده یعنی میلادك بیك ایکیوز التمش برسنه مقدمندن بیك ایکیوز

قرق اوچ مقدمنه قدر اون سکز سنه یهودیلری زنجیر اسارته باغلادیلر .
مؤخراً شمسون کلوب یهودیلری مبتلا اولدقلری حال اسارتدن
تخلیص ایلدی شاوول فلسطین اهالیسنی (کاربا اون) قربنده
مغلوب ایتدیکی کبی حضرت داود دخی بونلری تحت اطاعته الغه
موفق اولدی اهالیٔ مزبوره متعاقباً فرسلر وسلوسیدلر واخیراً
رومالیلرك نفوذلری التنه دخی کچمشلردر .

« ارض کنعان » ـ سوریه ولایت جلیله‌سنك جهت جنوبیسنده
وعکادن غزه‌یه قدر سکسان کیلو مترو طولنده سواحل ایله کیرولرنده
اولان اراضیٔ وسیعه‌نك اسمیدر . بو اراضی مقدما کنعاندن حام
بن نوح علیه السلامك اونبر اولادینه خیلی زمان وطن اولدیغندن
بو نامی آلمش ایدی مؤخراً ارض مذکوره جانب حقدن جناب
ابراهیم (علیه السلامه) وعد بیورلدیغیچون بنی اسرائیل (ارض
موعود) نامنی ویردیلر ایسه‌ده فلسطین قبیله‌سی کاه بکاه بنی
اسرائیلی محکوم ایتمسی مناسبتیله نام مذکور تدریجاً اونودیلوب یرینه
فلسطین نامی قائم اولدی وحدود سابقه‌سی بر قاچ دفعه توسع وتناقص
ایلدی .

« اریحا » ـ قدس شریفك شرق شمالیسنده ویکرمی بش کیلو
مترو بعدنده قدیم بر شهردر . بو شهر وقتیله پك معمور ایدی
حضرت (عیسی) علیه السلام بورایه کلوب بر اعمانك کوزنی
آچدی شمدی اللی التمش خانه‌لی بر قریه‌در . واوروپالولر بیننده
چریقو نامیله مشهوردر .

« استانبول » ـ دولت علیهٔ عثمانیه‌نك پای تختیدر بو شهر
قرق بر درجه عرض شمالی ویکرمی التی درجه طول شرقیده

اولوب اسکدار وغلطه وایوب ونواحیٔ سائره‌سنده مسافرلریله
برابر بر ملیونه قریب اهالی تخمین اولنمقده‌در . هواسی غایت
لطیف وخفیف واطرافنده اولان صحرالری ومسیره‌لری وازجمله
اطه‌لر وقاضی کوی وچاملیجه وبوغاز ایچی کبی سمتلری پك کوزل
ومفرحدر . وموقعی ایجابنجه اکثر طرفلرینك ابنیه‌سی طبقه طبقه
انشا اولنمش اولدیغندن دکز طرفندن منظره‌سی غایت یاقیشقلیدر
وقره‌دکز بوغازی متعدد قلعه‌لر وطابیه‌لر ایله مستحکم ولیمانی گگیش
وبتون سواحلی اك بیوك سفینه‌لر یناشه‌بیلور صورتده درین
وصویی دائما جاری وجیددر . استانبول قره دکزه ایشلیان سفاین
تجاریه‌نك ممری وممالك دولت علیه‌نك برنجی تجارتکاهیدر . بوغاز ایچی
واسکدار وقاضی کویی واطه‌لر وایاستفانوس وکوپری اسکله‌لرینك
اکثریسنه هرکون شرکت خیریه وادارهٔ مخصوصه وترسانه واپورلری
ایشلر . واستانبولدن غلطه طرفنه تمدید اولنان بشیوز اون بش
ودرتیوز یتمش مترو طولنده ایکی عدد تیمور کوپریلردن هرکون
علی التخمین یتمش سکسان بیك آدم کلور کچر وغلطه قره کوی
قپوسندن مولویخانه‌یه یاپیلان طونل واسطه‌سیله کل یوم تخمینا اون
بیك آدم اینر چیقار وغلطه‌یه اوچ درت ساعت بعید محللرده دولت
علیه‌نك استانبولی پای تخت اتخاذندن برو یاپلمش اولان یدی عدد
جسیم بندلردن بیوك یوللر وکمرلر واسطه‌سیله اعلا ولذیذ صولر
کلور . استانبولده موجود اولان آثار عتیقه‌دن سلطان احمد
میدانده‌کی ایکی عدد دیکیلی طاش وتونجدن معمول بورمه‌لی دیرك
وسلطان محمود تربه‌سی جوارنده‌کی چنبرلی طاش وفاتح جوارنده
قز طاشی وفضلی پاشاده بر التده بیك بر دیرك وایاصوفیه‌ده بره بتان

ومیلادك بیك درتیوز قرق التی وهجرتك سکز یوز اللی تاریخنده
جنویزلرك یاپدیغی غلطه قله‌سی ویدی قله وقز قله‌سی وایاصوفیه
وقعریه وفتحیه وزیرك وکل جوامع شریفه‌سی واناطولی وروم ایلی
حصارلری وتکفور سرای شایان تماشادر . استانبول پك چوق
صدماته اوغرادقدنصکره نهایت میلادك بیك درتیوز اللی اوچ
وهجرتك سکز یوز اللی یدی تاریخنده سلطان محمد ثانی حضرتلری
فتحنه موفق اولدی .

« اسرائیل » — یعقوب علیه السلامك لقبیدر بو لقب مؤخراً
مشار الیهدن تولد وتشعب ایدن ایکی سبطه یعنی قبائله نام عمومی
اولمشدر . اسباط مرقومه خلقی بو نامی ذکر ایله برابر بولندقلری
سبطك نام مخصوصنی دخی محافظه ایدرلر ایدی . بنی اسرائیلدن
(سبط نفتال) و (سبط یهودا) کبی سلیمان علیه السلامك وفاتی
عقبنده اون ایکی سبطدن اون سبطی بنی اسرائیلدن آیریلوب شخیمده
(نابلس) برحکومت تشکیل ایتمش وایکی سبطی قدس شریفده حضرت
سلیمانك اوغلی تابعیتنده قالمش ایدی قدسده قالانلرك حکومتنه
حکومت یهودیه وشخیمده تشکل ایدن حکومته حکومت اسرائیلیه
دیرلر . حکومت یهودیه‌نك نفوسی حکومت اسرائیلیه‌نك نفوسندن
دون ایدیسه‌ده ملتك معتبرانی وبیت مقدس قدسده اولمق ملابسه‌سیله
حکومت یهودیه زنکین ونفوذلی ایدی .

« اسکندر رومی » — بوکا اسکندر یونانی وبیوك علکساندری
دخی دیرلر . بو ذات میلادك اوچیوز طقسان درت وهجرتك طقوز
یوز یتمش سکز سنه مقدمنده تموزك یدنجی کونی دنیایه کلوب حکیم
مشهور (آریستو) نك تحت تربیه‌سنده اون التی یاشنه بالغ اولدقده

پدری ماکیدونیا حکمداری (فلیب) ك بیزانس (استانبول)
محاربه‌سنه عزیمتی مناسبتیله یرینه وکیل اولدی واثنای وکالتده
اطرافده اولان بعض اقوام تحت اطاعته آلدی ویکرمی یاشنده ایکن
پدری (یاوزانیاز) نام بر معیت ضابطی طرفندن قتل اولندیغندن
تخته جلوس ایلدی . فیلبك وفاتی خبری عموم یونانستانك وخصوصیله
آتنه مسروریتنی موجب اولمشدر . حتی (ده موستن) کریمه‌سنك
وفاتی مناسبتیله یاس ایچنده بولندیغی حالده فیلیبك قتلی خبری اوزرینه
سیاهلری چیقاروب بیرام البسه‌سنی کیمش وشنکلر اجرا ایتمشدر .
یونانیلر وقعهٔ مذکوره‌یی اعادهٔ استقلال وحریت ایچون فرصت عد
ایدرك بعض قلعه‌لرده بولنان ماکیدونیا عسکرینی طرد واعلان
استقلال ایتمشلردر . اسکندر پدرینك تشبث ایتدیکی عموم محاربه‌لرنده
بولنمش ولازمکلان مهارت کسب ایتمش اولدیغندن یونانیلرك اشبو
حرکتلری اوزرینه اصلا تلاش ایتمیوب سلاح التنده حاضر
بولنان عساکر ایله کمال سرعت اوزره یونانستانه داخل اولمشدر .
اسکندرك بو حرکت سریعه‌سی یونانیلری هر نوع مقاومتدن عاجز
براقدیغندن یونانیلر ماکیدونیانك حکمونیه‌سنی تکرار تصدیق
ایدرك عرض اطاعت ایتمکه مجبور اولمشلردر . کویا اسکندرك
ایلیریا یاخود ایللیریاده (ارناؤدلق) واقع اولان محاربه‌لرك برنده قتل
اولندیغی حقنده شایع اولان حوادث اوزرینه یونانستانده ماکیدونیا
علیهنده تکرار نمایشلر ظهور ایتمش وحتی تبده عصیان ایدن اهالی
ماکیدونیا محافظلرینی قتل ایتمشلردر . اسکندر اون اوچ کون
ظرفنده بعوثیه‌یه ورود ایدرك تب شهرینی محاصره ایتمش
وهر نقدر تبلیلر جسورانه مقاومت ایتمشلر ایسه‌ده ثبات

ایده‌میوب اسکندره تسلیم سلاح ایتمکه مجبور اولمشلردر . اسکندر
شهر مذکوری کاملاً تخریب واهالیسنی اسیر ایتمشدر . اسکندر
بو وجهله یونانستانك اطاعتنی تأمین ایتدکدنصکره ماکیدونیایه
عودت ایدرك هجرتك طقوز یوز اللی التی سنه مقدمنده قرق
بیك کشیلك بر اردو ایله (هللسپونت) یعنی چناق قلعه بوغازینی
مرور ایدرك اناطولی قطعه‌سنه داخل اولمشدر . اسکندر
اردوسنده یکرمی بیکدن زیاده ماکیدونیالی یوق ایدی . قصوری
یونان وسائر عساکر معاونه‌سندن عبارت ایدی اسکندر قطعهٔ مذکوره‌ده
واقع تروا قربنده ایران اردوسنه راست کله‌رك واقع اولان محاربه‌ده
مظفر اولمشدر . محاربهٔ مذکوره اوالجوارده جریان ایدن کوچك
بر نهر حسبیله (غرانیك) محاربه‌سی تسمیه اولنمشدر . ایران
حکمداری بولنان اوچنجی دارا جسیم اردو ایله اناطولی وسوریه
حدودنده اسکندره قارشی چیقمشدر . اسکندرون کورفزی ساحلنده
واقع ایسوس (آیاس) قصبه‌سی جوارنده بینلرنده وقوعبولان محاربهٔ
شدیده‌ده دخی اسکندر طرفندن قزانلمشدر . دارا ایسه والده‌سنی
وفاملیاسیله برابر خزینه‌سنی ترك ایدرك رجعت ایتمشدر . اسکندر
اسیر دوشمش اولان شاه فاملیاسنه فوق العاده حرمت ورعایت ایتمشدرکه
او وقتلره کوره بیوك انسانیت دیمکدر . وایکی سنه صکره ارمنستان
حکمداری (واخه) نك دارا ایله اتفاقی خبر آلدیغندن اورایی
ومتعاقباً سوریه وتیبر یاخود تیبریات (طبریا) وغزه شهرلرینی استیلا
ایلدی وغزه والیسی ایکی آی قدر مقاومت ایتدیکی جهتله بعد الاستیلا
مقتولاً وفات ایلمش اولان والئ مومی الیهك جسدینی ایاقلرندن
آت قویروغنه یاخود عربه‌یه باغلدوب سورکلته‌رك آخرته کوندردی

وقدس شريفه واردقده يهوديلر بياض البسه‌لر وطنطنه‌لرله استقبال واولجه استديكي عسكرك كوندريله مامسندن طولاى وقوعبولان قصورلرينك عفوينى استرحام ايلدكلرندن عفو ايدوب مصر يولنى طوتدى ومصريلر ذاتاً ايرانيلرك حمايه‌سندن ممنون اولمدقلرى ايچون اسكندرى كوزل قبول ايتديلر واسكندر مصرده راحت ايتمكده ايكن ايرانيلرك اربيلده عسكر طوپلامقده اولديغنى خبر آلديغى كبى ميلادك اوچيوز اوتوز بر وهجرتك طقوز يوز اون بش سنه مقدمنده اورايه دخى يتشوب بيچاره دارايى بتون بتون برباد واستر آباده قدر تعقيب ايلدى وفرس صدر ابلرندن (بسوس) نامنده بر خائن دارايى قاچار ايكن باقترانده (بلخ) طوتوب اعدام ايلديكندن اسكندر اورايه دخى عزيمتله خائن مرقومى اخذ ودارانك ورثه سنه تسليم ايلدى . وسمرقند وحوقند شهرلرينى آلدقدنصكره بخارا شاهنك قزيله ازدواج وبخاراده آرام وبش سنه صكره هندستانك شمال غربيسنده واقع پنجابدن كچه‌رك هندستان راجه‌سى (پوراوه) يى حرباً اخذ وينه عفو واحسان ايلدى وهندستانى دخى ضبط ارزوسنده بولنديسه‌ده زياده‌سيله يورلمش اولان عسكرى بكده موافقت ايتمديكندن واصرار ايده‌جك اولور ايسه عليهنده بر اختلال چيقه‌جغنى اكلاديغندن دونوب سند وبلوجستان طريقيله وصوسز وايسز چوللردن درلو مشقتلرله بابله كلدى . وبتون دولتلر طرفندن تبريك مظفريت ايچون كلان سفرا واهالى استقباله چيقدى لكن بيچاره عشرتله وجودينى خراب ايدرك بربيوك خسته‌لغه دوچار اولديغندن ميلادك اوچ يوز يكرمى اوچ سنه مقدمنده خسته‌لغنك اونبرنجى كونى غوغاى جهاندن قورتلدى .

« اصفهان » ـ ياخود اصبهان ممالك ايرانيه‌دن عراق عجم ايالتى

داخلنده وطهرانك اوچيوز اللى كيلومترو جنوبنده بر شهردر بوراسى مقدما پك معمور وايران شاهلرينك مقر سلطنتى ايكن ميلادك بيك اوچيوز سكسان يدى وهجرتك يديوز سكسان طقوز تاريخنده تيمورلنك و ميلادك بيك يديوز يكرمى ايكى وهجرتك بيك يوز اوتوز بش تاريخنده افغانيلر قتل عام وضبط وتخريب ايلديكندن خراب اولدى ويدى سنه صكره نادر شاه افغانيلردن استرداد ايلديسه‌ده ارتق امنيت ايده‌مديكندن پاى تختى قالديروب طهرانه كتوردى اصفهانك اك معمور زماننده يعنى شاه عباس ثانى وقتنده نفوس التى يوز بيك راده‌سنده ايكن شمدى التمش بيكدن زياده دكلدر بعض آثار قديمه‌سى كورلمكده‌در اصفهانده كوزل اسلحه وقليج ياپيلور ايپك والتون وكموش تللى قماشلر نسج واعمال اولنور .

« امويه » ـ جهاريار كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتنك خلافت سنيه‌لرندن صكره شام شريفده تشكل ايدن برنجى حكومت اسلاميه‌در . زمان مشار اليهمده شام واليسى بولنان (معاويه) حضرتلرى خليفهٔ رابع على المرتضى ايله صفين محاربه‌سنى ياپوب عقد مصالحه ايتدكدنصكره سلطنتى قورديسه‌ده اصل سلطنتى يعنى حكومت مذكوره‌نك تشكلى درت سنه صكره يعنى ميلادك التيوز التمش بر وهجرتك قرق بر تاريخده جناب حسن بن على المرتضى‌نك حق خلافتى معاويه‌يه ترك وفراغندن اعتبار اولنور . دولت امويه‌نك طقسان بر سنه‌دن عبارت اولان مدت سلطنتلرنده اون درت پادشاه كلوب ميلادك يديوز قرق طقوز وهجرتك يوز اوتوز ايكى تاريخنده عباسيلر يديله منقرض اولديلر

ایسه‌ده عبدالرحمن بن معاویه بن هاشم بن عبدالملك نام قهرمانك اندلسـده تشـكیل ایلدیكی حكومت امویه میلادك بیك اوتوز بر وهجرتك درتیوز یكرمی اوچ تاریخنه قدر دوام ایتمشدر .

« آمینه » بنت وهب بن عبد مناف ـ علیه الصلاة والسـلام افندمزك والدهٔ محترمه‌لریدر . جناب حقك احسان بیوردیغی جمال وكماله بناءً قومی بیننده (حكیمه) لقبیله مشهور ایدی زوجی عبدالله حضرتلری لاجل التجاره مدینـهٔ منوره‌یه كیتدكلری زمان دار النابغه نام محلده وفات ایلدیكندن مشار الیها هر سـنه زیارتنه كیتدیكی كبی ولادت جناب نبوینك بشنجی سـنه‌سنده دخی كیدوب عودتنده (ابواء) نام قریه‌ده وفات ایلدی . ملجأ امم افندمزی جـدلری عبدالمطلب حضـرتلری بو وقعهٔ مؤلمه اوزرینه قریهٔ مذكوره‌دن مكهٔ مكرمه‌یه جلب ایتدیرمش ایدی .

« انجیل » ـ الیوم موجود اولان اناجیل اربعه متی ومرقس ولوقه ویوحنا معرفتلریله یازیلانلردر بونلردن برنجیسی یكرمی سكز ایكنجیسی اون التی اوچنجیسی یكرمی درت دردنجیسی یكرمی بر باب اوزرینه ترتیب اولنمشدر . عیسویلرك اعتبار ایلدكلری اشبو درت انجیله كوره (عیسی) علیه السلامك یهودیلر طرفندن قتل وصلب اولنوب صـكره احیا ایله رفع اولندیغنی ادعا ایتمكده ایسـه‌لرده مشـار الیه حضـرتلری قتل وصلب اولنمیوب حكمت بالغه ایله اكا مشـابهه یهودیلرك بیوكلرندن (ایشوع) نامنده بر حریفی صلب ایلدیلر . جناب خالق حقیقی قرآن كریمنده (وما قتلوه وما صلبوه) بیورمشدر . عیسویلرك كرك صلب مسئله‌سنده وكرك دیكر مسائل انجیلیه‌ده قرآن عظیم الشان انجیل شـریفه بكزمیور دیه‌رك ایتمكده

اولدقلری اعتراضـلری بتون واهی اوله‌رق قرآن كریم ایله انجیل شـریفك یكدیكرندن هیچ بر فرقلری یوقدر چـونكه بو انجیللردن ماعـدا دها اسـكی انجیللر واردركه انلر الیوم ورای ظهوره نبز اولنمشلردر اشبو اناجیل اربعه‌نك هیچ بری عصـر اول میلادیده وكذا عصر ثانینك نصف اولنده معلوم دكل ایدی . سنت جوستین نامنده اولان عیسوی علماسندن اول هیچ بر علمانك كتابنده نه موعظه‌سنده نه انجیلدن اسـتشهاداتنده بونلردن برینه اشـارت بیله یوق ایدی سنت جوستین ظهورینه‌دك بر بچق عصر قدر مدتده اباء نصـرانیت عنوانیله كچن پاپالر بونلردن اصلا بحث ایلمامشـدر . تاریخلردن اكلاشـلدیغی اوزره اللی‌دن زیاده انجیل اولوب بونلرك ایچندن بارنابه‌نك انجیلی ترجمهٔ عیسی علیه السـلام وبالجمله نصرانیته دائر حكایاتده قرآن عظیم ایله مطابقدر . بارنابه اصحاب یسـوعدن بر محترم ذات اولوب میلادك التمش اوچ تاریخنده قبریسـده شهید اولمش حالا عیسویلر هر سنه حزیرانك اون برنده انك یورطیسـنی طوتارلر . پیغمبریز علیه السلامك عصر سعادتلرنده ارض حجازده معلوم ومتداول اولان انجیل سنت بارنابه‌نك انجیلی ایدی بو انجیلده عیسی‌یی صلب ایتمدكلری واكا بكزر برینی صلب ایلدكلری قرآنده‌كی كبی مذكوردر بو انجیلده (یأتی من بعدی اسمه احمد) تبشـیری صراحةً واحمد رسـول الله تعبیریله مذكوردر . بو بارنابه انجیلنك اسپانیول لساننده ترجمه اولنمش بر نسخهٔ عتیقه‌سی آفریقا مغربیلرنده حالا موجود بو نسخه ایكیوز یكرمی ایكی فصلی شـامل درت یوز یكرمی صحیفه اولوب اوقونه بیله‌جك درجه‌ده حسن خط ایله محرردر فقط اسكی اولدیغندن كنارلری آسكیمش پارچه پارچه اولمشدر بو

انجیلك برده ایتالیانجه ترجمه‌سی پك اسكی بر اثر خط اوله‌رق (اوژن دوصا ووعا) كتبخانه‌سنده موجود ایدوكی مرویدر . سنت بارنابه‌نك انجیلی رومادە پاپا حضرتلری كتبخانه‌سنده محفوظ ومستور ومطالعه‌سی ممنوع ایكن هر نصلسه (اسلام علماسندن مهتدی مصطفی) نام ذاتك النه كچمش ودروننده حضرت (محمد) علیه السلامك بعثی تبشیره دائر آیتلری كوردیكی انده در حال شرف اسلام ایله مشرف اولمشدر . (فارقلیط) مباحثه‌سی حالا عیسویلرك اللرنده موجود اناجیل اربعه‌نك عباره‌سی اوزرینه‌در یوقسه مسئلهٔ تبشیر بارنابه انجیلنده مباحثه‌یه یر ویرمیه‌جك صورتده صریحدر .

« انطاكیه » — حلب ولایت جلیله‌سی داخلنده ونفس حلبك جهت غربیسنده ویوز یكرمی كیلومترو بعد ومسافه‌ده‌در . الیوم اون اوچبیك طقوزیوزیتمش طقوزی اسلام اولمق اوزره اون التی بیك سكز یوزاون التی نفوس حاوی برقضامركزیدر انطاكیه‌یی مشهور اسكندر یونانینك كزیده امراسندن اولان (سلفكوس نیقاتور) هجرتدن طقوز یوزیكرمی ایكی سنه مقدم پدری اندوخیوسی نامنه بنا ایلمش ووفات ایدن اسكندردن صكره تشكیل ایلدیكی سلفكیان دولتنه مركز اتخاذ ایتمشدر . حضرت (عمر) رضی الله عنه زماننده ید اسلامیانه كچمش وبر مدت مصرلولر اداره‌سنده قالوب میلادك بیك بشیوز اون التی وهجرتك طقوز یوز یكرمی ایكی تاریخنده دولت علیه‌یه انتقال ایتمشدر . انطاكیه یونانیلر زماننده بر جسامت ومعموریت فوق العاده پیدا ایدرك یدیوز بیك نفوسی حاوی بولنمش ایدیسه‌ده میلادك اون اوچ وهجرتك بشیوز یتمش بر سنه مقدمنده یهودی ملكی بناسنك استیلاسنده بركونده یوز بیك كشی اعدام اولنمش وبشیوز یكرمی

التی سنهٔ میلادیه‌سنده وقوعبولان حركت ارضده اوچیوز بیك آدمك متواری خاك هلاك اولمسی وبونلردن بشقه یكرمی‌یه‌قریب زلزله ویانغین بلیه‌لرینه واولقدرده استیلا صدمه‌لرینه اوغرامسی انطاكیه‌یی خراب ایدرك یالكز یادركار عظمتی اولمق اوزره ایكی ساعت دورنده بولنان سور قدیمنك بر مقدارینی براقه بیلمشدر . انطاكیه‌نك آوان معموریتنده درونده بر چوق حكمدار سرایلری وكوشكلری سبعهٔ سیاره‌دن مشترینك هیكلی . جسیم حماملر . صو یوللری . تیاترولر وار ایدی حتی تیاترو اولدرجه ایلرولمش ایدیكه اویونجیلری صور ایله بیروتدن وخواننده‌لری بعلبكدن كلورایدی . برده انطاكیه رومالولر وقتنده پك معمور ومشهور اولمسیله روما ایمپراطورلغنك روما واسكندریه‌دن صكره بر اوچنجی پای تختی ایدی . انطاكیه سلفكه‌لولر زماننده مدینهٔ آلهیه دیمك اولان (تئوپولی) ورومالولر هنكامنده ملكهٔ شرقیه معناسنی تضمن ایدن (رن دی لوریان)ناملریله شهر تشعاردی وكرك سلفكه‌لولر زماننده وكرك رومالولر وقتنده انطاكیه‌ده هر درلو علوم وفنون ولا سیما علم هیئت وآلهی پك ایلرولمشیدی . صایيلان شو آثار معموریت ومدنیتی سالف الذكر بشیوز یكرمی التی حركت ارضی بتون بتون محو ایلمشدر . انطاكیه‌نك موقع حاضری پك دلنشین اولوب غرب جهتندن واوكندن نهر عاصی آقار ارقه جهتنده لطیف المنظر بر طاغ اولدیغی كبی شمال وجنوب جهتلرنده كلیتلو لیمون وپورتقال وسائر میوه باغچه‌لری اولدیغندن واوكنده‌ده واسعجه بر اووه بولندیغندن لطافت موقعیه‌سی بالا تردر . انطاكیه‌نك ایكی ساعت مقداری جانب جنوبیسنده مشهور دفنه شهری موقعی بولنور موقع مذكور الیوم

موقعی ایکی یوکسك تپه‌لرك اراسنده واقع لنیشجه وغربه طوغری
میلیجه بردره ایچندن عبارت اولوب اشبو دره‌نك جبهه‌سنی تشکیل
ایدن منظره‌سی کوزل بر قیالغك التندن وبر قاچ موقعدن عظیم
بر ایکلتی ایله غایت براق صولر چیقوب چاغلیانلر تشکیل ایده ایده
وادیٔ عاصی‌یه اقار کیدر .

« اورفه » ـ یاخود (رها) یاخود (رافیا) ـ حلب ولایت
جلیله‌سی داخلنده ونفس حلبك شمال شرقیسنده وایکیوز اون کیلو
مترو بعد ومسافه‌در . الیوم ثلثانی اسلام اولمق اوزره اوتوز بیك
نفوس جامع بر سنجاق مرکزیدر . اورفه شهرینك ابنیه‌سی اولدقجه
منتظم اوله‌رق درونده مقام ابراهیم علیه السلام اولان جامع کبیر
واردر . اورفه شهرنده (عین ذلیخا) و (خلیل الرحمن)
ناملرنده ایکی صو نبعان ایدوب درون شهر ایله شهرك جنوب
جهتنده (برکهٔ ابراهیم) دنیلان کوچك کوله اقارلر خلیل الرحمن
صوینك سریانیجه اسمی (دمصان) یونانیجه آدی (سکیرتوس) در
بوزاباد ناحیه‌سندن ظهور ایدن (کهریز) چای دخی اورفه‌یه جریان
ایلر . اورفه‌یه ناظر طاغك اتکنده بر عتیق قلعه اولوب بو قلعه‌نك
شهره حاکم اولان برجی اوزرنده نمرودك حضرت ابراهیمی آتشه
اتمق ایچون یاپدیغی یکدیکرندن تخمینا اون ادم فاصله‌لی ایکی عدد
منجنیق عمودی واوزرلرنده حط و نقش اثری واردر . اورفه
کنارنده حضرت ابراهیمك قدمنهادهٔ عالم وجود اولدقلری مغاره
موجود و (مولد خلیل) نامیله معروفدر مولد خلیلك نام قدیمی
(کوثا) در اسکی زمانده مجوسیلرك اك بیوك اتشکده‌سی اورفه‌ده
ایدی . بو اتشکده‌نك ایچنده معبودلری اولان شمسی تقدیساً دائماً اتش

(بیت الماء) نامیله مذکور وعاصینك جهت شرقیسنده واقعدر دفنه‌یی
سلفکوس نیقاتور انطاکیه ایچون بر نزهتکاه اولمق اوزره بنا ایلدیکنی
بعض تاریخلر یازییورسه‌ده دفنه‌نك بناسی انطاکیه‌دن مقدم اولوب
بانیسیده (ابیدفن) نامنده بر ذاتدر . تاریخلرك قولنجه سلفکوس
دفنه‌ده کوزل سوقاقلر . تیاترولر . مسیره‌لر تأسیس ایلدی
واوراده سلفکه‌لولرك معبودی اولان (آپولو) نك (آپولون اسکی
یونانلولرك اعتقادنجه کونش وآیدنلق وصنایع وادبیات وطبابت
معبودی ایدی ورسمنده کندوسی غایت یاقشقلی بر ارکك چوجغی
اولدیغی حالده النده بر اوق طوتار وصاچلری یره سورینور کبی
کوستریلوردی) هیکلی ایله دیکر هیکللر وار ایدی بو برنجی هیکل
یبان سرویسندن معمول وغایت مکلف ایدی . ینه دفنه‌نك بر مقدار
بعدنده وباغچه‌لر اراسنده (اولومپیکی) نامنده بر جسیم تیاترو
بولنوردی بوراسنك جیادت هوا ولطافت موقعیه‌سی پك بالاتر
ایدوکندن انطاکیه‌لیلردن پك چوق کمسنه‌لر لاجل التنزه اورایه
کیدرلر ایدی . تاریخ میلادك عصر ثالثنده استانبول ایمپراطوری
(بولیانوس) هیکل مذکوری زیارت ایچون دفنه‌یه کله‌رك اشبو هیکل
حقنده حرمتسزلك مشاهده ایلمسیله دفنه خرستیانلرینه غضبناك
اوله‌رق دفنه‌ده‌کی کلیسایی هدم وایچنده مدفون بعض کمیکلری
بالاخراج احراق ایتدیردی بو صره‌ده انطاکیه ودفنه‌ده شدتلی
بر قحط وقوعبوله‌رق اهالی بیننده اختلال ظهور ایتمکله (آپولون)
هیکلی یاقدی مع ما فیه هیکل مذکور بیك یوز یتمش سکز سنه
دائم اولمشدر . میلادك بشیوز یکرمی التی سنه‌سنده وقوعبولان
حرکت ارضده دفنه کلیاً خراب اولمشدر . دفنه‌نك شمدیکی حالده

يقارلر وقارشوسنه كچوب عبادت ايدرلر ايدى برده بومغاره‌نك يانده
برمغاره دها اولوب والده‌لرى حضرت ساره مشار اليها اوراده
بيوتمشدر . مؤرخيندن برطاقمى اورفه‌نك ميلادك ايكيبك سنه مقدمنده
بابل پادشاهى (راميس) يعنى نمرود جانبندن و بعضيلريده ميلادك
درتيوز ييل مقدمنده سلفكه‌لولر طرفندن بنا ايدلديكنى ضبط وتحرير ايتمشلر
ايسه‌ده اورفه‌نك حضرت ابراهيم زماننده موجود وكتب مقدسه‌ده
مذكور اولمسنه كوره بناسى پك اسكى اولديغى دركاردر . ويعقوبيه
مذهبنك محل ظهورى اورفه شهريدر . شهر مذكور مرور اعصار
ايله سلفكه‌لولرك اجزاى خاندانندن بعضيلرينه ومؤخراً يقار دنيلان
حكمدارانه مقر حكومت وصكره روماولره مركز ايالت اولمشيدى
روماولر زماننده اورفه‌ده برچوق سلاح فابريقه‌لرى ؛ و دبويلرى
وار ايدى اورفه كيدرك ساسانيلرك وحضرت عمر افندمزك (رضى
الله عنه) زمان خلافتلرنده عربلرك صكره سلجوقيلرك اهل صليبك
ومؤخراً تركلرك ايرانيلرك النه كچدكدنصكره ميلادك بشيوز درت
وهجرتك طقوز يوز تاريخنده ادارهٔ عادلهٔ عثمانيه‌يه انتقال ايلدى .
شهر مذكوره اوروپاليلر زريسوديرلر .

« ايوبيه » ـ شام وموصل اتابكى (نور الدين) ك برادر زاده‌سى
سلطان (صلاح الدين ايوبى) ميلادك بيك يوز يتمش اوچ وهجرتك
بشيوز التمش طقوز تاريخنده مصرده تشكيل ايلديكى حكومتك اسميدر .
مشار اليهك اخلافى مصرده وشام وموصل وبلاد سائره‌ده سكسان سنه
حكومت سورمش وبراره‌لق ارمنستانه دخى مالك اولمشدر . بونلرك
مصر وشام جهتلرنده اولان سلطنتى ميلادك بيك ايكيوز اللى بر
وهجرتك التيوز قرق طقوز تاريخندن صكره ملوك اتراك يدينه

كچديسه‌ده حلب وحما وارمنستان ويمنده‌كى حكومتلرى براز دها
امتداد ايتمشدر .

﴿ حرف با ﴾

« بابل » ـ بغدادك طقسان اوچ كيلومترو اشاغيسنده وجهت
جنوبيسنده وفرات اوزرنده وقتيله دنيانك اك مشهور شهرلرندن
بريدر . بوشهرك بولنديغى موقعك جوارنده اليوم (حله) شهرى موجود
ايسه‌ده حله بابلك بر محله‌سى قدر دكلدر . بابلك اولوقتكى جسامتى
لوندره‌نك شمديكى جسامتندن زياده ايدى . شهر مذكورى برنجى
حكومت بابليه‌يى تأسيس ايدن (نمروت بن كوش) ياپديروب مقر
حكومت اتخاذ ايتدى وصكره كلان پادشاهلر تدريجاً توسيع وتزيين
ايلدى . بابلك نفط ايله ممزوج طوغله‌دن ياپلمش برى برى ايچنده
وايكيوز اللى قدم ارتفاعنده واللى قدم عرضنده ايكى سورى وبو
سورلرك درت طرفنده تونجدن معمول يوز عدد قپوسى وفرات
نهرندن صو اخذ واملا اولنمش جسيم خندقلرى واطرافده ايكيوز
اللى عدد قله‌سى ومملكتى واطرافده اولان باغ وبوستانلرى اروا
ايچون متعدد قناللرى وار ايدى . بابلك درونده سورى ارتفاعنه
مساوى برى برى اوزرينه كمرلرله ياپلمش واك اوستنه قالين طپراق
فرشيله جسيم اغاجلر ديكلمش ودرلو درلو طرحلر ايله تزيين
اولنمش اولان باغچه‌سى عجائب سبعهٔ عالمدندر بوندن بشقه ياپيلان
سرايلر ايله حكمدار مشهور (بلوس) نامنه انشا اولنان معبد
قديم شايان تماشا ابنيهٔ جسيمه‌دن ايديسه‌ده هيچ برينك اثرى قالميوب
يالكز نمرود قله‌سى دنيلان خرابه مشاهده اولنمقده‌در . بابل شهرى

اسکندر رومینك زمان استیلاسنه‌قدر موجود اولوب اندن صکره خرابه یوز طوتدی واهالیسنك کافه‌سی صابئی المذهب ایدوکی عند المؤرخین تحقق ایتدی .

« بارنابه » ـ اصحاب یسوعدن بر محترم ذاتدر . حضرت (عیسی) علیه السلامدن صکره بولصك درس شاکردی اولدیغی حالده دین عیسی علیه السلامی قبول وموسی الیه ایله سیاحت وبر انجیل تحریر ایدوب میلادك التمش اوچ تاریخنده قبریسده شهیداً وفات ایلدی . بونك یازدیغی انجیل اگرچه اناجیل اربعهٔ موجوده‌دن دکل ایسه‌ده مندرجاتی قرآن کریمك مزای منیفه‌سنه مطابقدر ودها برچوق رساله‌لری واردر وموسی الیه خرستیانلر بیننده ایتالیاده کائن میلان کلیساسنك رسولی طانمقده وبهرسنه حزیرانك اون برنجی کونی یورطیسی طوتلمقده‌در .

« بایذیدی ثانی » ـ ملوك عثمانیه‌دن سکزنجی پادشاهدر وفاتح سلطان محمد ثانی حضرتلرینك اوغلو وسلطان سلیم اول حضرتلرینك پدریدر ولادتی میلادك بیك درتیوز قرق یدی وهجرتك سکز یوز اللی بر جلوسی میلادك بیك درتیوز سکسان بر وهجرتك سکز یوز سکسان التی وفاتی میلادك بیك بشیوز اون ایکی وهجرتك طقوز یوز اون سکز تاریخنده‌در مشار الیهك جلوسی سنه‌سنده برادر سلطان جم قره‌مان امیرینك اغفال واعانه‌تیله بروسه‌اوزرینه‌کلوب یکیشهرده مغلوب ومصره قدر فراره مجبور اولدی حج شریفدن عودتنده بر کره دها طالعنی دنه‌مك استه‌یوب ینه سلطان بایذیدك عسکرینه مغلوب اولدیغندن رودس قوالیرلرینه دوشدی واورادن سلطان مشار الیهك التماسیله فرانسه‌یه کوندرلدی . میلادك بیك درتیوز سکسان التی وهجرتك

سکز یوز طقسان بر تاریخنده رمضان اوغلو ممالکنه تجاوز ایدن مصرلیلری دفع ایچون کوندریلان اوچ قول اردو مرعش حاکمی ذوالقدر زاده‌نك وفاسزلغی وبعض امرانك احتیاطسزلغی واتفاقسزلغی سببیله منهزم اولوب سردار هرسك زاده احمد بك اسیر دوشدی ومجار محاربانندن صکره اشقودره اردوسی ذالماچیایی و دیکر اردو لهلولری تربیه ایدوب استانبول اسیر ایله‌طولدی میلادك بیك درتیوز طقسان طقوز وهجرتك طقوز یوز یتمش بش تاریخنده وندیك محاربه‌سی تجدد ایتدی وکفالونیا ومودون وقورون و آوارون (ناوارین) ضبط اولندیغندن وندیك جمهوری اوروپالولردن استمداد ایتمسیله پاپا و اسپانیا وفرانسه ومجار حکومتلری اتفاق ایدرك اق دکزه دونما کوندردیلر لکن کمال رئیسك صولتندن وفورتنه‌لردن خیلی تلفات ویره‌رك عودته مجبور اولدیلر . وایرانیلر طرفندن اهالیٔ اضلال ایچون صوفی نامیله کوندریلان منافقلرك افسادیله اناطولیده اولان اهالیٔ عثمانیه‌نك بوطاقمی عجمستان طرفلرینه چکلمکه باشلادیغندن چاره‌سی لدی التأمل ایچلرنده اویوله میل ایدنلری بالتحقیق موره ممالك مفتوحه‌سنه نقل ایدلدی . وبرقاچ یوز کارکیر کوپریلر وبنالر یاپلدی ومیلادك بیك بشیوز سکز وهجرتك طقوز یوز اون درت تاریخنده شاه اسماعیل خرپوط ومرعشی اوروب ینه کیروچکلدی وبر بیوك زلزله اولوب قرق بش کون امتداد ایتدی . وروم ایلنده ادرنه‌یه واناطولیده چورومه قدر شدتی حس اولنوب چورومده ایکی محله منخسف اولدی واستانبولده یوز طقوز مسجد وبیك یتمش خانه خراب وبشبیك ذکور واناث وصبیان تلف اولدی واستانبول سورینك قرق بیك اوچیوز ذراع محلی ییقلدی حاصلی استانبول ویرانیه دوندیکندن

زلزلۀ مذکوره‌یه قیامت صغری نامی ویرلدی ودرحال اناطولیدن
اوتوز یدی بیك وروم ایلندن یکرمی طقوز بیك عمله واوچیوز
طاشجی ودیوارجی کتوردیلوب وعسکریدن دخی اوچ بیك مسلم
وسکز بیك یایا آیریلوب التمش درت کونده مذکور سور وقزقله‌سی
وسلوری وچکمجه کوپریلری انشا واکمال ایدلدی ومیلادك بیك
بشیوز طقوز وهجرتك طقوز یوز اون بش تاریخنده سلطان بایزیدك
اختیارلغی مناسبتیله ادارۀ سلطنتدن عجزی تحقق ایلدیکندن شهزاده
کانك جمله‌سی سلطنت ارزوسنه دوشوب برقاچ سنه دخی بو غائله
ایله ذهنلر مضطرب اولدی وهرکس برطرفه مائل بولندیغی کبی
یکیچریلر دخی سلطان سلیمی استدکلرندن سلطان بایزید ملتزمی اولان
شهزاده‌یی براغوب ناچار سلطان سلیمی جلب وسلطنتی اکا تفویض
ایدرك مشار الیه حضرتلری باقی عمرینی کچورمك اوزره دیمتوقه‌یه
کیدر ایکن حوصه‌ده وفات ایلدی .

« بحرلوط » ـ ارض فلسطینده وقدس شریفك شرق جنوبی جهتنده
واقع اولوب طولی یتمش بش وعرض وسطیسی اون بش کیلومتروده‌در
وسطح بحردن اوچ یوز مترو یعنی اوچیوز طقسان التی ذراع معماری
منحط بر کولدر اصلا حرکت ائلمدیکی جهتله بوکا (بحر میت) دخی
دیرلر طبریا کولنك ایاغی اولوب (اردن) ویا (یوردان) دنیلان
(وادی الشریعه) نهری بحر مذکوره جریان ایتمکده‌در وصوینك
لونی قیح وطعمی غایت طوزلی وکریهدر ودروننده سائر کوللرده
اولدیغی کبی بالق بولنمز .

بخارای کبیر اسیای وسطی‌ده وسوغدیان قطعه‌سی داخلنده خانلقلردن
الك زنکین وکثیر النفوس برخانلقدر مساحۀ سطحیه‌سی ایکیوز اوتوز

طقوز بیك کیلو مترو مربعنده واهالیسی ایکی ملیون یوز بیك
راده‌سنده‌در وقواعد ما وراء النهردن بری صاییلان نفس بخاراده
یوز بیك نفوس تخمین اولنمقده‌در وجمله‌سی اهل اسلامدر بخارا
شهرینك بر کوزل سوری واوچیوز التمش عدد جوامع شریفه‌سی
تحصیل علوم ایچون التمش عدد مدرسه‌سی واردر بخارا حوالیسیله
برابر هجرتك اللی التی سنه‌سنده سعید بن عثمان ودها صکر قتیبه بن
مسلم یدیله فتح اولنوب میلادك بیك اوتوز یدی وهجرتك درتیوز
یکرمی طقوز تاریخنده سلجوقیلرك ومیلادك بیك ایکیوز اون اوچ
وهجرتك التیوز اون تاریخنده مغوللرك یدینه کچدی ومیلادك بیك
اوچیوز سکسان اوچ وهجرتك یدی یوز سکسان بش تاریخنده
تیمورلنك ومیلادك بیك یدی یوز سکسان التی وهجرتك بیك ایکیوز بر
تاریخنده ایکنجی دفعه اوله‌رق اوزبکلر ضبط وپای تخت اتخاذ ایلدی
بخاراده وقتیله درت بیك فقها موجود اولدیغی حالده مغوللرك هجومی
مناسبتیله جمله‌سی طاغلمش ومملکت اولکی معموریتنه نسبتله شمدی
خرابه‌زار حکمنده بولنمشدر بش اون سنه‌دنبرو بخارا وتیمورلنكك
پای تختی اولان سمرقند وطاشکند بعض ملحقاتیله برابر نوعما روسیه
نظارت وحمایه‌سی التنده‌در مع مافیه بخارا خانلغی اوتوز بیك قدر
سواری عسکری چیقاره بیلور بخارا خانلغی توران دنیلان اراضینك
وسطنده‌در (بسف) و (کش) و (فاراب) و (شاش)
و (تبکت) و (شهرسبز) ممالك مشهوره‌سندندر .

« بخت نصر » ـ ایکنجی دفعه اوله‌رق مدیلر ایله بالاتفاق
عصیان ایدن (نابوپولاسار) اییه کسب استقلالدن صکره چوق
یشامیوب سلطنتی اوغلو بخت نصره (نابوشودوناصور) ۰ ترك

ایدرك وفات ایتمشدر . آثوریه‌یی مضمحل ایدن عصیانك مدیلردن زیاده بابلیلرك ذی مدخل اولدقلری آثوریه مستملکاتندن قسم اعظمنك بابله کچمسندن آکلاشیله‌یور . آثوریه دولتنك نفوذی وپولتیقه‌سی دخی مستملکاتی ایله برابر مدیلره کچمیوب بابلیلره کچمشدر . آثوریه دولتنك پولتیقه‌سی ایسه بحر سفید ایله ایران بیننده ساکن کافهٔ ملل واقوامی یا طوغریدن طوغری‌یه تحت اداره‌سنده طوتمق یاخود یالکز تحت نفوذنده طوته‌رق ویرکو آلمق وبناء علیه حوالئ مزبوره‌یه خارجدن کیمسه‌نك مداخله‌سنی قبول ایتمامکدن عبارت ایدی . مثلا مصریلرك بنی اسرائیلك امور داخلیه‌سنه مداخله‌لری اوزرینه آثوریلر مصریلره اعلان حرب ایدرك اسرائیلیلره معاونت ایتمشلردر . فرعون مشهور (نخاو) ك بنی اسرائیل امورینهٔ مداخله ایده‌رك اسرائیلیه حکمدارینی قتل ایله کندیسنه صادق اولان دیکرینی حکمدار تعیین ایتمسی یعنی اسرائیلیه‌یی مصره بند ایلمسی اوزرینه بخت نصر دخی بابلك حقوق ومنافعنی وقایه ایده‌یورم قولیله ارض مقدس اوزرینه هجوم ایدرك نخاوی پریشان وارض مقدسی یغما وغارت ایلمشدر . بخت نصر قدس شریفی برمدت محاصره‌دن صکره ضبط وتخریب وبیت المقدسده بولنان خزینه ایله سائر ذیقیمت اشیای غصب ایتدکدنصکره حکمدارلریله برابر بنی اسرائیلك الك ایلرو کلش ومعتبر اولانلرینی دخی اسیراً بابله کتورمشدر . اشبو وقعه تاریخ مقدسده (اسارت بنی اسرائیل) نامیله معروفدر وبو اسارت یتمش سنه ممتد اولمشدر . مصریلر بنی اسرائیله امداد ایتمك اوزره ارض مقدسه کلوب فراته قدر ایلریلمشلر ایسه‌ده بخت نصر طرفندن بیوك برهزیمته دوچار

ایدیله‌رك مصره فرار ایتمکه مجبور اولمشلردر . بنی اسرائیل (مؤابیلر) (عمونیلر) فنیکه‌لیلر ومصریلر ایله بالاتفاق بر دها قیام ایتمشلر ایسه‌ده مغلوب اوله‌رق قدسه قپانمشلردر . بخت نصر دخی دردنجی دفعه اولمق اوزره قدس محاصره واون سکز آی صکره ضبط ایدرك محافظلرینی قلیجدن کچیرمش وشهری یکیدن احراق وتخریب ایلمشدر . بخت نصر فتوحاتدن ما عدا پك چوق آثار ایله نامنی ابقا ایلمشدر . مرقوم بابل شهرینی توسیع وتزیین ایلمشدر . بخت نصر پك چوق جدوللر حفر وانشا ایتدیره‌رك چوللری معموره‌لره تحویل ایتمشدر . بصره کورفزنده ایلك دفعه‌دونما انشا ایدن بخت نصردر . یهودیلر شریعت موسویه‌یه واون التی نفر انبیای ذیشانه ایتدکلری حرمتسزلکك وارتکاب ایتدکلری پت پرستلکك جزاسنی کوردیلر ایسه‌ده بخت نصرك ایتدیکی خسارات دخی یانته قالمدی یعنی قرق اوچ سنه سلطنت سوردکدنصکره آخر عمرنده علت جنونه مبتلا اوله‌رق طاغلره دوشوب نیجه محنت ومشقتله جان ویردی .

« برده » نهری — شام شریفك یدی ساعت بعد شمال غربیسنده (زیدانی) نام قریه جوارنده کائن برمنبعدن ظهور ایله (سوق وادی برده) نامیله شهرتشعار ولطافت موقعیه ووضعیت طبیعیه‌سی حیرتفزای عقول ذوی الابصار بر موقع دلکشادن مرور ایدرك تقریباً اوچ ساعت مقداری یول قطع ایتدکدنصکره (عین الفیجه) نام قریه‌یه واورادن عین الفیجه نامیله بنام پیکاردن نبعان ایلیان وکندوسنك همان ایکی اوچ مثلی جسامتده بولنان بر صوایله برلشه‌رك (بسیمه) (الهامه) قریه‌لرندن دمار قریه‌سنه واصل اولور نهر مذکور کرچه قریهٔ مزبوره‌دن شهرك متعدد باغ وباغچه‌لرینی صولایه‌رق نفس

شام شریفه داخل اولور ایسه‌ده انجق دخولندن بر ساعت اولجه
یکدیکرینه برر چهاریك بعد ومسافه‌ده وبر طاقم مواقع مختلفه‌ده
مهرهٔ مهندسین کار آفرین اعجاز ایدر صورتده التی قوله تقسیم
اولنمشدر . انلردن برنجیسی (یزید صویی) درکه مجراسنی دمار
قریه‌سی اوکندن آله‌رق (صالحیهٔ فوقانی)یه و (حارت الاکراد)
درونندن بعد المرور (قابون) قریه‌سی جوارنده آنا صویی
اولان برده نهرینه منصب اولور ایکنجیسی (تورا) شعبه‌سیدرکه
دماردن بر چاریك مسافه‌ده واقع مصول نام کوپری اوکندن
آیریله‌رق شام شریفك (سوق ساروجه) محله‌سیله دها بعض مواقع
و محلاتی اسقا ایدر اوچنجیسی (قنوات) صویی اولوب بوده
جسر مذکوردن بر چاریك مسافه‌ده واقع بر محلدن بعد الانفراز
قنوات محله‌سیله میدان تحتانی‌یی وشاغور محله‌سیله خرستیان محله‌سنی
اسقا ایلر دردنجیسی (دیرانی) صوییدرکه دمار قریه‌سیله ربوه
بوغازی نام موقع لطیف آره‌سندن آیرلدقدنصکره شامك جهت
جنوبیسنده کائن (قدم شریف) نام محله داخل اولور بوراده
ایکی قسمه آیریله‌رق بریله میدان فوقانی‌یی ودیکریله داریا قریه‌سنی اروا
ایدر بشنجیسی بانیاس (بنی الیاس) صوییدر بوده شامه برچاریك
مسافه‌ده بولنان مار الذکر ربوه بوغازنده آیریله‌رق شام شریف
مکتب اعدادیسی داخلندن بالمرور شامك محال ومواقع عدیده‌سنی
اسقا ایلر آلتنجیسی (عقربه) صویی اولوب بوده مرجه یعنی
کوك میدانی نام موقع مفرح جوارنده وپوسته خانه دائره‌سی
پیشکاهنده آیریلورکه بوکا شامك میاه مستعمله‌سی دوکلدیکی جهتله
صویی باغچه صولامقدن بشقه ایشه یارامز بعده مذکور صولرك

جمله‌سی شامك جهت شرقیسنده کائن باب السلام نام محله‌نك همان
یارم ساعت ایلروسنده بر محلده برلشه‌رك (هیجان) بحیره‌سنه
(کولنه) دوکیلور .

« بعلبك » ــ شام شریفك شمال غربیسنده وسکسان کیلومترو
بعدنده وسوریه ولایت جلیله‌سی داخلنده بر قضا مرکزیدر بو
شهری حضرت سلیمان علیه السلام (زوبا) نام محلدن عهده‌سنه
انتقال ایدن اراضی اوزرینه یاپدیردیغی مرویدر . بوکا (پالوس)
یاخود (هیلیو پولیس) دخی دیرلر وقتیله پك معمور ایدی
شمدی اولکی حالنده نسبتاً خراب حکمنده‌در . واهالیسی اونبر
بیك اوچیوز اوتوز اولوب بونلردن ایکیبیك یدییوز قرق بشی
عیسوی ماباقیسی محمدیدر اوچبیك سکز یوز طقسان خانه ایله یوز
یکرمی یدی دکان وبش خان ایله آلتمش درت دکرمان ودرت فرون
وبر حمام واوتوز درت جامع ایله یکرمی کلیسا واردر . بعلبك
میلادك التیوز اوتوز بش وهجرتك اون درت تاریخنده یعنی
حضرت (عمر) رضی الله عنه زماننده سوریه سر عسکری (ابو
عبیده) بن جراح حضرتلری معرفتیله فتح اولندی ومیلادك بیك
یدییوز اللی طقوز وهجرتك بیك یوز یتمش اوچ تاریخنده
وقوعبولان حرکت ارضده خراب اولوب آندن صکره اعمارینه
همت اولنمدی .

« بغداد » ــ عراق عربده ودجله نهری کنارنده پارس مبدأ
طولندن اعتباراً قرق درت درجه طولی شرقی ایله اوتوز اوچ درجه
عرض شمالیده ١٦٣٠٣ خانه‌یی جامع بر شهر شهیردر بو شهر
نهر مذکورك ایکی طرفنده واقع اولدیغندن اورته‌سنده متحرك بر

اخشاب كوپريسى اولديغى كبى جوانب اربعه‌سنده‌كى قلعه‌سى مدحت
پاشانك واليلكى هنكامنده هدم ايدلمشدر وسيجاغى زياده اولمغله
اهالى وقت صيفده كوندزلرى سرداب تعبير اولنان واوچ بش اياق
نردبانله انيلان محللرده وكيجه‌لرى خانه‌لرى اوزرلرنده‌كه سطوح
تعبير اولنان داملرده اكلنورلرياتورلر لكن بو سيجاقلغيله برابر هواسى
پك صاغلمدر . بغداد شهرى خلفاى عباسيه‌دن (ابو جعفر
المنصور) ك امريله درت سنه‌ده بنا وميلادك يديوز التمش ايكى
وهجرتك يوز قرق بش تاريخنده اكمال وپاى تخت اتخاذ اولندى و
(دار السلام) ياخود (زورا) تسميه ايدلدى وخلفاى مشار
اليهم حضراتى زير تصرفلرنده اولان ممالكى بورادن حسن اداره
ايتمكده ايكن (مستعصم) زماننده يعنى ميلادك بيك ايكيوز يكرمى
بش وهجرتك التيوز اللى التى تاريخنده وزيرى (ابن علقمى) نك
فسادى اوزرينه وملوك ايرانيه‌دن (احمد جلايرى) تيمورلنكك
هجومى مناسبتيله مصر حكومتنه التجا ايتدى . تيمور دخى امير
مسعودى بغدادده ترك ايله اسياى صغرا ووسطانك تمامئ استيلاسنه
باشلادى تيمورلنكك مشغوليت دائمهٔ حربيه‌سندن وحكومت مصريه‌نك
اعانهٔ عسكريه‌سندن بالاستفاده احمد جلايرى ينه بغداده كلوب
وتيمورك واليسى بولنان مرقوم امير مسعودى طرد ايدوب اسكى
حكومتى تكرار اله بيلدى .

تيمورلنك وقعه‌دن خبر آلمسيله ايكنجى دفعه اوله‌رق بغداده هجوم ايتمش
واحمد جلايرى ارتق طوره‌میه‌رق اولوقت اوروپا و اسيا قطعه‌لرنده
توسيع حكومت عثمانيه ايله مشغول اولان يلديرم سلطان بايزيد خان
حضرتلرينه التجا ايلمشدر

تيمورلنك كندى حفيدى اولان ميرزا بكرى بغداد و بصره واليلكنه
تعيين ايتدى ايسه‌ده احمد جلايرى تقريبنى بوله‌رق وامرادن قره
قيونلى لقبيله مشهور اولان قره يوسف ايله اتفاق ايدرك تكرار
بغداده كلمشلردر و ميرزا بكر و سائر امراى تيموريه ايله متعدد
محاربه‌لر ايدرك نهايت بغداد حكومتنى اوچنجى دفعه اولمق اوزره
اله كچورمشلردر .

مؤخراً حكومت تيموريه‌نك دوچار ضعف اولمسندن بالاستفاده آزار
بايجاندن دخى تيمورليلرى چيقارمق فكريله احمد جلايرى وقره
يوسف پك چوق چالشمشلردر . نهايت بونلرك ايكيسى آراسنده
رقابت و عداوت حاصل اولمسيله بر محاربه‌ده احمد جلايرك
بوزلمسى واله كچمسى جهتيله قره يوسف طرفندن اعدام ايله
حكومت ايلخانيه‌يه ارتق نهايت ويرلمشدر . بغداد حكومتى سكز يوز
اون اوچ تاريخندن سكز يوز يتمش ايكى تاريخنه قدر قره قيونليلر
النده اولديغى حالده تيمورك امراسندن قره عثمانك كوله‌سى اولوب
ديار بكر واليسى بولنان واق قيونلى دنيلان اوزون حسنك او زمانلر
اسياده حكمنى شدتله اجرا ايدن طوايف ملوكك محاربات
ومنازعاتندن بالاستفاده حكومت تيموريه‌يى وقره قيونليلر حكومتى
ضبط واستيلا وآق قيونلى حكومتى تأسيس وبنا ايلمش وبغداد
حكومتى سكز يوز يتمش ايكى سنهٔ هجريه‌سنده دائرهٔ سلطنتنه ادخال
ايتمشدر . مؤخراً بغداد حكومتى طقوز يوز اون درت
سنه‌سنده شاه اسماعيل صفوى طرفندن استيلا وطقوز
يوز اوتوز تاريخنده (موصلو) قبيله‌سندن ذوالفقار نام
شخصك (كلهر) عشيرتندن كورديكى معاونت اوزرينه ضبط وتسخير

ایتمش واستقلالیتنی محافظه ایتمك ایچون سکه وخطبه‌یی اعاظم سلاطین عثمانیه‌دن اولان وسلطنت سنیه‌نك دور استیلاسنی تکمیل ایدن (قانون سلطان سلیمان خان) حضرتلری نامنه اورمش واوقوتمش‌در . هجرت نبویه‌نك طقوز یوز اوتوز التی سنه‌سنده بغداد شاه طهماسب طرفندن احاطه ومحاصره ایدلمشدر . ذو الفقارك غیورانه ایتدیکی مقاومت طهماسب ایچون حرکت واقعه‌سی دائمی ندامت اولمش ایسه‌ده ذوالفقارك برادرلری اغوا واطماع ایدیلوب یتاغنده بیچاره‌یی قتل واعدام ایتملریله طهماسبك بغدادی استیلاسنه سبب اولمشلردر .

وقعهٔ مذکوره سلطان سلیمان خان حضرتلرینك ایران وبغداد سفرینی مستلزم اولمشدر شاه طهماسبك عساکر عثمانیه‌یه مقابله ایده‌مامسی جهتیله شمدیکی کردستان وتبریز جهتلری ممالك عثمانیه‌یه ضمیمه اولدیغی کبی بغداد شهری دخی بلا محاربه میلادك بیك بشیوز اوتوز اوچ وهجرتك طقوز یوز قرق بر سنه‌سنده دفعه ثانیه اوله‌رق ممالك محروسه‌یه علاوه ایدلمشدر .

هجرتك بیك اوتوز بر تاریخنده بغداد والیسی بولنان یوسف پاشایه بکر صو باشی تغلب ایدرك والی‌یه مخالفت ونهایت محاربه‌یه مبادرتله شمدیکی کوپری باشنده قارشولقلی ایدیلان بر محاربه‌ده والینك شهید دوشمسی بکر صوباشینك بغداد حکومتی ضبط واستقلال بولمسنه سبب اولمشدر .

تاریخ هجرتك بیك اوتوز اوچ سنه‌سنده بغداد حکومتی ایکنجی دفعه اوله‌رق ایرانیلر النه کچمشدر . سلطان مراد خان رابع حضرتلری میلادك بیك التیوز اوتوز یدی وهجرتك بیك قرق یدی تاریخنده

بالذات بغدادی تشریف وقرق کون محاصره ایله ایرانیلردن استرداد ایلمکه موفق اولمشلردر .

« بلخ » ــ اسیاده ترکستان جنوبی ممالکندن بر اسکی ومشهور مملکتدر . بوراسی ملوك پیشدادیانك برنجیسی اولان (کیومرث) طرفندن روی ارضده الك اول بنا اولنان شهردر دیو روایت ایدرلر بلخ وقتیله پك معمور وبعض ترکستان پادشاهلرینك مقر اداره‌سی ایدی صکره خلقتك بشبیك ایکیوز آلتمش بش تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز یکرمی طقوز سنه مقدمنده اسکندر رومی استیلا ایدوب بر ایکی سنه قالدی وشاهك قزینی تزوج ایتدی ومؤخراً بلخ وسمرقند وخوقند ولایاتی سلوسید وافغانیلره وینه ایرانیلره کچوب میلادك یدییوز یکرمی بش وهجرتك یوز یدی تاریخنده خراسان والیسی (اسد القری) معرفتیله فتح وممالك اسلامیه‌یه ضم اولندی وتدریجاً کسب معموریت ایدرك بر مدت (ام البلاد) نامیله یاد ایدلدیسه‌ده (جنکیزخان) وتیمورلنك زمانلرنده ودها صکره‌لرده ینه بر چوق صدماته اوغرادیغندن خراب اولوب نفوسی الیوم اوتوز بیکه تنزل ایلدی . نام قدیمی (زاریاسپا) اولوب شمدی اوروپالیلر (باقتر) یاخود (باقتریان) دیرلر .

« بلقیس » حمیری ــ یاخود (بلقمة) بن هداد ــ بوخاتون یمن ملکه‌سی اولدیغی حالده هدهدك حضرت سلیمانه اخباری ومشارالیهك دخی ینه هدهدله نامه کوندروب دعوت ایتمسی اوزرینه خلقتك درتبیك التیوز ایکی تاریخنده یعنی میلادك طقوز یوز طقسان ایکی سنه مقدمنده ابتدا بر چوق هدیه‌لر ایله منذر عمرویی کوندروب و متعاقباً کندوسی دخی کمال دبدبه و دارات ایله

كلوب باركاه جناب سليمانی‌يه يوز سوردی . و بر مدت مسافر
اولوب حمايهٔ جناب سليمانی‌يی قبول ايتدی . بلقيسك يمنده پای تخت
اولان حديده اسكله‌سنك ايكيوز اللی كيلومترو شمال شرقيسنده
كائن صنعانك جهت شرقيسنده ويوزاللی كيلومترو بعد ومسافه‌سنده‌كه
مأرب ياخود (سباء) شهرينك ارقه‌سنه ياپديرمش اولديغی جسيم
صو بندی شهر مذكورك كركی كبی معموريتنه سبب اولمش ايدی لكن
بعد زمان اهاليسنك طغيانه مبنی كوستبك دنيلان حيوانجقلرك ثقب
وتخريبيله ييقيلوب صوشهری باصمغله اهالی كاملاً غرق اولمش واشبو
بليهٔ عظيمه الی يومنا هذا (سيل عرم) ناميله ياد اولنقده بولنمشدر .
حضرت سليمان عليه السلامك ارتحالندن برقاچ عصر صكره (تدمر)
شهرنده بولنان برلوح اوزرنده آتی الذكر كلمات محكوك ايدی ديرلر .
بوندن نبیٔ مشار اليهك بلقيسی اولوقت تزوج بيورمش اولدقلری
اكلاشيلور (هذا مدفن بلقيس الصالحة زوجة سليمان بن داود عليه
السلام اسلمت ليلة عشرين خلت ملكه ودفنت ليلاً تحت حايط بمدينة
تدمر لم يطلع علی دفنها انس ولاجن الا من دفنها) بر روايتده
مومی اليهانك والده‌سی طائفه جندن ايدی .

« بلوس » — برنجی آثور دولتنی تجديد وجداً اساسنی وضع
وتمهيد ايدن ذاتك اسميدر بوذات خلقتك درت بيك ايكيوز طقسان
درت تاريخنده يعنی ميلادك بيك اوچ يوز سنه مقدمنده تخته جلوس
وبعض تنظيمات اجرا واحوالی ممالكی اصلاح ايدرك يكرمی بش سنه
سلطنت سوروب وفات ايلدكده اوغلی مشهور (نينوس) پادشاه
اولدی وپای تختنی تنظيم وتوسيع ايدرك كندونامه نسبتله (نينوه)
تسميه ايلدی .

« بولص » — حضرت عيسی عليه السلامك سمايه عروجلرندنصكره
شاكردلرينك آلمش اولدقلری انجيل شريف وعظينه باشلامشلردر
اولوقتدكی يهوديلر مسيح عليه السلامك قومنی مسكن ومأوالرندن
طردله قتل ايدرلر ايدی . بو اثناده قدسده (شاوؤل) نام يهودی
مسيحيلره اولان شدت بغض وعداوتندن طولايی شامه كيدوب شهر
مذكورده بولنان كافهٔ مسيحيونك قتل واعدامی ضمننده قدسده‌كه حاكمدن
امر استحصال ايلدی . مومی اليه محافظلريله برابر شامه تقربلرنده
ناكهان بر نور ساطع ظهوريله (ای شاوؤل ای شاوؤل نيچون بنی
تعذيب ايتمكه كيديورسن ديه‌رك غايت مدهش ومخوف بر صورتده
بر سس ايشيتمكله شاوؤل ايله جماعتی وهلةً يره قپانوب بايلديلر براز
مدت صكره كندولرينه كله‌رك شاوؤلك كوزلری نورك شدت ضياسندن
اعمی اولدی بوحالده ای بنمله قونوشان كيم سن اوليور ديمسيله بن
تعذيبنه كيتمكده اولديغك مسيح عيسی‌يم ديمسی اوزرينه شاوؤل
نه امر ايدرسكزكه ياپه‌يم سؤالنه جواباً طريق مستقيمله شهره داخل
اول اوراده حنانيا اسمنده بريسنی كوررسن سنی كندی خانه‌سنه كتورير
دعا ايليه‌رك كوزلرك حال اصليسنه كلور وبكا اعتماد ايدر ودين مسيحی
ايله وعظه باشلارسن ديمسيله يانده بولنان آدملر (شاوؤل) ی يردن
قالديروب بر آت اوزرينه بنديره‌رك يوله روان اولديلر شهرك باب
شرقی تسميه اولنان قپوسنه واردقلرنده حنانيايی بولديلر مومی اليه
شاوؤلی قپونك قربنده وصورك شرق جهتنده‌كه صوقاغك
ايچروسنده واقع خانه‌سنه كتوروب حضرت مسيحك توصيه‌سی
موجبنجه مومی اليهه دعا ايدرك كوزلری آچلمشدر . اوچ كون صكره
بولص نامنی آله‌رق مسيحی اولديغندن انجيل شريف وعظينه مداومت

ایتمشدر . یهودیلرك حاکمیله بالجمله اسرائیلیلر بو خصوصدن خبردار اولەرق مومی الیهی دردست وایاقلرینی پرانقه بند ایدرك شهرك قپولرندن (باب کیسان) ایله معروف برقپوقربندەکی محبوسخانەیه القا ایلدیلر مومی الیه نصف اللیده ادای صلاة و تسبیحات ایله مشغول ایکن ملائکهٔ روحانیه ظهور برله حضرت عیسی قومندن وجرجس نامندەکی قپوجینك موافقتیله مومی الیهك زنجیرلرینی حك وفك ومحبوسخانەدن بالاخراج شهرك اطرافنی احاطه‌ایدن دیواری‌اوزرینه چیقاریلەرق ذکری سبقت ایدن باب کیسان اوزرندەکه کدیك ویا پنجرەدن صارقدیلەرق شهرك خارجنه چیقارلمش واورادن طوغری قدس شریفه عودت ایتمشدر . ایرتسی کونی محبوسخانەیی لدی التفتیش مومی الیه اوراده بولنمامش وباب کیسانك اوزرندەکی پنجرەدن فرار ایتدیکی اکلاشلمش اولدیغندن درحال مرقوم قپوجی جلب و مومی الیهك صورت فرارینی سؤال اولندقده بومادەدن اصلا اطلاعی اولمدیغنی صورت قطعیەده بیان وانکارده اصرار ایتمکله شهر مذکور حاکمی شهرك قپوسی قربنده قتل والحالت هذه محلی معلوم اولان تربەیه دفن اولنمسنه امر ویرمشدر (بولص) ك شهره عزیمتنده یولده ظهور ایدن نورلامعی شهرك خارجنده ومسیحیون قبرستانی قربنده مشاهده ایلمشدر مومی الیهك فرارینه وسیله اولان کدیك باب کیسان اوستندەکی سورك اوزرنده ایدی . ومدینه قپوجیسی جرجسك قتل اولندیغی محل ایسه باب کیساندن تقریباً یوز اللی خطوه بعدندەدر .

« بوناپارت » ــ فرانسەده بر کوچك ضابط ایکن ایمپراطوراق مسندینی احراز و بتون اوروپای و بلکه دنیای لرزان ایدن

بیوك ناپلیون فاملیاسنه مخصوص لقبدر . بوناپارت کنجلکی آوانده جنراللق رتبەسنه نائل اولدی ومیلادك بیك یدییوز طقسان التی وهجرتك بیك ایکیوز اون بر تاریخنده فرانسەده جمهوریت معتدله ومفرطه وقرالیت طرفدارلرینك چیقاردقلری اختلال اثناسنده مداخله ایتمك استیان آوروپا دولتلرینه قارشو بیوك ایشلر کوروب اوستریالولری ویانه جوارینه قدر تعقیب وایتالیا وآلمیا واسپانیایی تهدید وندیکی اوروب دونمالرینی یاقدی وکلیسالرینی یغما ایتدی . ومیلادك بیك یدییوز طقسان سکز وهجرتك بیك ایکیوز اون اوچ تاریخنده هندستان طریقنی کشاد وانکلیزلری او جهتدن تضییق ایتمك اوزره مصره کوندرلدیکندن قرق بیك عسکر ایله کلوب واسکندریەیی آلوب مشهور اهرام تپەلری محاربەسنی قزاندقدنصکره مصره دخی کیردی دولت علیه ایله انکلیز دونماسی متفقاً تعقیب ایلدیکندن فوق الغایه تلاشه دوشەرك مصریلری تأمین ایچون امیرالحاج کوندردی ومولد شریف اوقودوب قندیل دوناسی وبن مسلمانم دیمك کبی دسیسەلره قالقشدیسەده اهالی بونلرك هیچ برینه سمع واعتبار ایلمدیکندن وعثمانلی وانکلیز عسکرلری زیاده صیقشدیردیغندن مصر قطعەسنی ترك ایدرك فرانسەیه عودت ایتمکه مجبور اولمشدر پارسه وصولنده اوروپا اتفاقنه دائماً غلبه ایدوب میلادك بیك سکز یوز طقوز وهجرتك بیك ایکیوز یکرمی درت تاریخنده روسیەدن ماعدا اوروپا دولتلری التنجی دفعه اولەرق تکرار اتفاق وبشیوز بیك عسکر اخراج ایدرك بوناپارتی بوزدیلر وکندوسنی طوتوب آلب جزیرەسنه طرد ودونماسنك نصفنی واللی اوچ قلعەسنی ضبط ایلدیلر لکن بوناپارت برسنه صکره جزیرهٔ

مذکوره‌دن بر تقریب فرار ایله پارسه‌یه کلوب تختنه جلوس ایلدیکندن اوروپا دولتلری کمال حیرتله یه سلاحه صاریله‌رق فوق الغایه بر شدتله هجومه باشلادیلر وبوناپارت ارتق ایشك نتیجه‌سی فنایه واره‌جغنی حس ایتمکله استعفایه مجبور اولدی ودخالت ایتدیکی بر سفینه ایله (سنت الن) جزیره‌سنه کیدوب میلادك بیك سکز یوز یکرمی بر وهجرتك بیك ایکیوز اوتوز تاریخنده اوراده وفات ایلدیکندن نعشی پارسه کتورلدی وجنازه الاینده بر ملیون نفوس بولندی .

« بلال » ــ اسلامده اك اول ایمان ازلیسنی اظهار ایدن ذوات کرامدن بلال حبشی رضی الله عنه مکه اهالیسندن برینك کوله‌سی ایدی شرف اسلام ایله مشرف اولدیغندن کندوسنه پك چوق اذا وجفا ایتدیلر وبر دفعه بوینه ایپ طاقوب اوجنی چوجقلرك اللرینه ویروب سوقاق سوقاق کزدیردیلر حضرت مشار الیه بونجه حقارته تحمل ایدرك و (الله بر الله بر) دیه‌رك اسلامیتنده ثبات ایلدی مؤخراً ابو بکر الصدیق رضی الله عنه حضرتلری صاتون آلوب آزاد ایتمسیله داخل حضور پیغمبری اولدی وبش وقتده اذان محمدی اوقونمسی سنت سنیهٔ اسلامیه‌دن اولمسنه قرار ویرلدیکندن طرف عالیٔ حضرت پیغمبریدن مؤذن تعیین بیورلدی وارتحال نبوی‌یه قدر بو خدمت جلیله‌یی ایفا ایدوب ارتحال حضرت پیغمبری وقوعنده شام شریفه هجرتی تصمیم ایتمکله حضرت ابو بکر یا بلال بوراده طوروبده زمان سعادتده مأمور اولدیغك خدمتی ادا ایتسك اولمازمی دیمسنه حضرت بلال (سرور کائناتك افتراقنه تحمل ایده‌میورم) جوابنی ویروب شامه عزیمت واوراده اختیار عزلت بیوردی .

بر مدت صکره رؤیاسنده جانب سرور عالمدن مدینهٔ منوره‌یه دعوت بیورلمغله فی الفور عودت ایدرك بادیٔ امرده اهل بیت رسول اللهی سؤال ایدوبده آلدیغی جوابده نام فاطمه رضی الله عنها یاد اولنمامسندن اوتوری غایت متأثر اولدیغی حالده حسنین افندیلریمزه راست کلوب انلردن والده‌لرینك ارتحالنی تحقیق ایتمکله تأثری آرتوب وطوغریجه مشار الیهانك قبر سعادتلرینه واروب پك چوق اغلدی واحبابك التماسنه مبنی صلاة ظهر اذاننی اوقومغه شروع ایدوب (الله اکبر الله اکبر) دیدیکنده مدینهٔ منوره ایچنده دفعةً بر فریاد وواویلا قوپدی

(واشهد ان محمداً رسول الله) دیدیکنده هر کسی عصر کزین حضرت رسالتی تخطر ایدرك بیهوش و سرکردان اولدی ومخدرات نسوان کریان وعریان زقاقلره دوشدی صانکه اول کون روز قیامتدن بر نمونه اولدی واذانی بتوردکدنصکره خلقه بر چوق نصیحتلر ایدوب تکرار شامه کتدی وارتحالنه قدر یلده بر کره مدینهٔ منوره‌یه واروب مسجد رسول اللهده اذان اوقومغی عادت ایتدی . مشار الیه بر سحر وقتنده نزد حضرت پیغمبری‌یه واروب (الصلاة خیر من النوم) دیه‌رك ایقاظه مبادرت ایتمکله حضرت پیغمبر افندمز یا بلال بونه کوزل کلام دیو غایت استحسان ایدوب صباح اذاننه علاوه‌سنی امر وفرمان بیورمشدر .

« بیت الله » یاخود کعبه ــ مکهٔ مکرمه‌ده اولان مطاف جلیلك نام مشهوریدر وقرآن کریمده اوچ درت یرده (بیت الحرام) و (بیت العتیق) دیو مذکوردر . آدم علیه السلام روی ارضه هبوط بیوردقلرینی متعاقب بر عبادتخانه بناسنی درکاه قاضی الحاجاتدن

تنی ایتمکله (ام القرا) ده جبرائیل علیه السلامك تعریفی و سائر ملائکهٔ کرامك هممتیله طور سینا وزیتا وحرا وجودی کبی جبالدن نقل ایدیلان طاشلرله بر تمل انشا واوزرینه جانب حقدن بیت المعمور انزال وضع بیورلدی وبیت المعمور حضرت آدمك ارتحالنده آسمانه رفع اولنوب انجق اثری باقی اولدیغی حالده (واذ بوأنا لابراهیم مکان البیت) نص جلیلندن مستفاد اولدیغی وجهله خلقتك بیك بشیوز یتمش درت تاریخنده یعنی هجرت نبویه‌نك التیوز قرق ایکی سنه مقدمنده حضرت ابراهیم علیه السلام اسکی تمل اوزرینه بیت اللهی انشایه موفق اولدی . بر روایتده اساس مذکوری حضرت ابراهیمه بیتك برنده ارسلان شکلنده کورینان بر بلوط خبر ویرمش ودیکر روایتده حضرت جبریل کوسترمشدر . بیت شریف مذکوره مؤخراً بر قاچ دفعه سیلاب وسائر کونه آفات اصابت ایلدیکندن همان تجدید وتعمیر اولندی والك صکره یعنی اونبرنجی دفعه اولمق اوزره میلادك بیك التیوز اون درت وهجرتك بیك اوتوز تاریخنده سلطان مراد خان رابع حضرتلری بالکلیه تجدید ایلدی . حرم بیت مکرمك یدی عدد مناره‌سی واون طقوز قپوسی ودرت رکنی واردر وطول وعرض یعنی رکنلرینك ماببنی سکسان ذراع معماری اولمق اوزره مؤسسدر . رکنلرندن برینه (رکن شرقی) دیکرینه (رکن یمانی) او برینه (رکن شامی) ودردنجیسنه (رکن عراقی) دیرلر و رکن شرقیدن ابتدا ایله طواف ایدرلر . بیت شریف مذکوره‌اك اول ملوك حمیریه دن (کرب اسعد) و (انطاع) و (برود) دنیلان قماشلردن پوشیده‌لر اورتوب مؤخراً قریش وربیعه قبیله‌لری یوز

سنه قدر مناوبةً تجدید ایلدی وحضرت پیغمبر افندمزك عم محترمه‌لری حضرت عباسك والده‌سی (نبیله) خاتون حریردن وحضرت پیغمبر افندمز (ثوب یمانی) دن وحضرت عمر وعثمان رضی الله عنهما (قباء قباطی) دنیلان قماشدن پوشیده‌لر اورتدی وعباسیلر دن مأمون زماننده رمضانده بیاض ورجبده قباطی ویوم ترویه‌ده یعنی عرفه کوننده مقدم اولان کونلرده قرمزی قماش پوشیده‌لر اکسا ایدلدی وملوك مصریه زمانلرنده بو صورتله تجدید اولنه‌کلدیکی کبی سلاطین عثمانیه زمانلرنده وخصوصیله صوك زمانلرده حریر اوزرینه صرمه ایله منسوج ومزین پوشیده‌لر ارسالی معتاد اولدی .

« بیت اللحم » ـ قدس شریف سنجاغی داخلنده واون کیلومترو جنوبنده ناحیه مرکزیدر . ناحیهٔ مذکور اولقدر یوکسك اولمیان برتپه اوزرنده واقع اولوب کاملاً باغ وزیتون وسائر اشجار مثمره ایله مستوردر . یدی سکز بیك قدر نفوسی واردر . بوراده صنایعه دائر زیتون وصدف معمولاتی زیاده‌سیله ایلرولمشدر . صندقلر طولیسی هر هفته اوروپایه کیتمکده‌در . حضرت (عیسی) علیه السلام بوراده دنیایه تشریف بیوردی . وشرق ایمپراطوری بیوك (قسطنطین) ك والده‌سی (آلن) بوراده قرمزی مرمردن بر بیوك کلیسا یاپدیردی واطرافنه سور چکدیردی .

« بیت المقدس » ـ قدس شریفده حضرت (داود) و (سلیمان) علیهما السلامك انشا ایتدیردکاری معبد قدیمك اسمیدر . بو معبدك طولی قرق بش وعرض اون بش وارتفاعی اوتوز مترو اولوب محرابی اوزرنده زیتون اغاجندن ایکی ملك کروبی

تمثالی وسائر محللرنده بر طاقم ملائکه وچیچك رسملری وار ایدی وقپولریله دیركلرینه اون بیك قیه کموش وبیك قیه التون قپلانمش ایدی بونی ابتدا حضرت داود علیه السلام تأسیس ایدوب حضرت سلیمان علیه السلام جلوسندن صکره یدی سنه‌ده اکمال وخلقتك درت بیك التیوز اوچ تاریخنده یعنی میلادك طقوز یوز طقسان بر سنه مقدمنده رسم کشادینی اجرا ایلدی و (تابوت عهد) ی الای والا ایله (صهیون) دن کتوردوب معبد مذکور درونده یاپلمش اولان محل مخصوصنه قویدیردی وتشکراً یکرمی ایکی بیك بقر ویوز یکرمی بیك غنم قربان ایتدیردی . بیت مقدسك ایچی اولوقت درت قسمه منقسم اولوب بری لاویلردن اولان رؤسای روحانیه‌یه ودیکری سائر اسباط یهوده وبر جسیم اورتی ایله تفریق اولنان محلی (تابوب عهد) ه مخصوص ایدی وبو اورتینك ایچنه اك بیوك بولنان رئیس روحانی سنه‌ده بر دفعه کیره‌بیلور وبشقه هیچ بر کمسنه کیره‌مز ایدی . بیت مقدس خلقتك بشبیك یدی تاریخنده یعنی میلادك بشیوز سکسان یدی سنه مقدمنده ایکنجی بخت نصر یدیله تخریب ویتمش سنه صکره کیخسرو معرفتیله مجدداً انشا وخلقتك بشبیك بشیوز اللی بش تاریخنده یعنی میلادك بشیوز اوتوز سنه مقدمنده بیوك هردوس معرفتیله تعمیر ومیلادك یوز اوتوز بش تاریخنده روماللر یدیله تخریب اولنوب صکره بردها انشا اولنمدی . ودولت علیهٔ عثمانیه زماننده سلطان سلیم خان حضرتلرینك امریله یرینه الیوم موجود اولان جامع شریف یاپلدی .

« بیروت » ــ شام شریفك غرب شمالی جهتنده ویوز یکرمی

کیلو مترو بعدنده واق دکز ساحلنده جسیم برشهردر تاریخلرك بیاناتنه کوره بوشهرك هواسی رطوبتسز وسیجاغه احتیاجی اولان ضعیف خسته‌لره نافع اولدیغی اکلاشلمش ایسه‌ده شهر مذکور کرك هواجه وکرك رطوبتجه بیانات مذکوره‌نك بتون خلافنده اولدیغی کبی ورم اولان خسته‌لر ایچون دخی اصلا الیویرمیه‌جکی تجاریب عدیده ایله ثابت اولمشدر وشامك اسکله‌سی اولدیغندن غایت معمور ومعتبردر ونفوسی اوتوز بیکه قریب اولوب بونلردن طقوز بیك قرق دردی عیسوی واوچیوز ایکیسی موسوی وباقیسی محمدیدر . بشبیك یکرمی اوچ خانه ایله التی بیك یوز التمش دکان وسائره ویکرمی ایکی عدد جامع ویکرمی یدی کلیسا واوچ حورا واردر برقاچ سنه مقدم جوارنده اولان (نهر الکلب) دن برقومپانیا معرفتیله صو کتوردیلوب بعد التصفیه اهالی‌یه صاتلدیغندن معموریتی برقاتدها تزاید ایلمشدر . بوراده بعض اجنبیلرك جسیم مکتب وخسته‌خانه‌لری واردر . بیروتده اعلا مازی چیقار وبك کوزل اقمشهٔ حریریه طوقنور . بیروت فنیکه‌لیلرك اك اسکی مملکتلرندن اولوب مؤخراً روما ایمپراطوری (اوکست) مهاجرلره تخصیص ایتمش ومیلادك اوچیوز سکسان وبشیوز اللی تاریخلرنده وقوعبولان حرکت ارضلردن خیلی محلی خراب اولمشدر . بوراده شمس الدین وشیخ محمد عراق وشیخ سعید الجارح وام الحرامك مرقد شریفلری واردر . والیوم سوریه ولایت جلیله‌سی داخلنده بر سنجاق مرکزیدر .

حرف ت

« تابوت عهد » ـ حضرت موسى عليه السلامك الواح منزله‌یی حفظ ایچون شمشاد (چمشير) اغاجندن انشا ایتدیردیکی صندوقهٔ مقدسه‌نك اسمیدر . بو صندوقه اولوقت بریهٔ سیناده قبة الشهاده درونده حفظ اولنور ایدی صکره داود عليه السلام (صهیون) قلعه‌سنی وسليمان عليه السلام دخی بیت مقدس اكمال ایتدكدنصكره صهیوندن الآی والا ایله بیت مقدسه کتوردی واو کون تشکراً یکرمی ایکی بیك بقر ویوز یکرمی بیك غنم قربان ایدلدی . بنی اسرائیل محاربه‌لره کیدرکن استنصار ایچون اشبو تابوت عهدی برابر کتوررلر ایدی حتی ایکی دفعه دخی دشمن الینه دوشوب قورتارلمشدر . بوكا (تابوت الشهادة) دخی دینور .

« تب » یاخود (تیوه) ـ جماهیر یونانیه‌دن ینه بونامله مشهور حکومتك آتیکی (آتنه) و (وبیؤتی) جوارنده مرکز اداره‌سی اولان شهردر ایچ قلعه‌سنی خلقتك درت بیك اون درت تاریخنده یعنی میلادك بیك بشیوز سکسان سنه مقدمنده قادیموس نام حکمدار یاپدیردیغیچون اسمی (قادیمه) قالوب مؤخراً فوق الغایه توسیع وتزیین اولنمشدر اشبو جمهوریت قومشلری اولان اسپارتلولر ایله چوق زمان اویوشه‌میوب بینلرنده محاربات مدیده وشدیده وقوعبولدی وتیوه جمهوری برقاچ دفعه مغلوب واسپارتلولرك حمایه‌سنی قبوله مجبور اولدیسه‌ده خلقتك بشبیك ایکیوز اوتوز ایکی تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز التمش ایکی سنه مقدمنده سرعسکرلری مشهور (آپامینونداس) ك قزاندیغی

(لوقتوار) و (ماتینیا) محاربه‌سی سایه‌سنده ینه استقلالنی اعاده ایلدی وجماهیر یونانیه‌نك برنجیسی اولدی لكن خلقتك بشبیك ایکیوز اللی التی تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز اوتوز سکز سنه مقدمنده ماکیدونیا قرالی فلیپك هجومنه طاقت کتوره‌میوب بر بیوك انهزامدن صکره تکرار ربقهٔ اسارته بوینی یناشدیردی وقرال مومی الیهك اوغلو اسکندرك سلطنتی زماننده بر دها قیام وتخلیص کریبان ایتمك ایستدیسه‌ده مشار الیه سرعتله کیدوب تیوه‌نك التنی اوستنه کتوردیکندن بودفعه بتون بتون درکهٔ انقراضه دوشدی .

« تپه دلنلی علی پاشا » ـ یانیه وملحقاتی والیسی ایدی بوذات دولت علیه‌یه پك چوق خدمت ایتدیکی و (بازواند) اوغلی اوزرینه وسائر امر اولنان محللره مستوفی عسکر ایله کیدوب کوزل ایشلر کوردیکی حالده مؤخراً مرکز سلطنت سنیه‌ده اولان بعض غرضکارلرك القاآتندن توحش ایدرك کندوسنی چکمکه وقوتلی بولنمق ایچون ایالات متجاوره‌یی ایدنمکه ولزومندن زیاده عسکر طوپلامغه باشلادیغندن مرکز سلطنت بوكا عصیان معناسی ویره‌رك برحسن صورتله جلبی تدابیرینه تشبث ایلدی ودرسعادته کلمسی ایچون باب عالیدن وجانب جناب پادشاهیدن کوندریلان امرلر وفرمانلر درجه درجه شدتلندکجه علی پاشا دخی تدارکاتی او نسبتده بیولدوب نهایت میلادك بیك سکز یوز اون طقوز وهجرتك بیك ایکیوز اوتوز بش تاریخنده برنجی دفعه یانیه‌دن ماعدا ممالکدن ال چکوب دبره وماط بکلریله اوغراشمامسی وایکنجی دفعه اولاد وعیالیله تپه‌دلنه کیدوب اوراده اقامت ایتمسی ایچون فرمان پادشاهی شرفصادر اولدیغی حالده ایکیسنه‌ده قولاق ویرمدیکندن اوچنجی دفعه‌ده اخذ

واعدامی حقنده فرمان جلادتعنوان صادر اولدی وعسکر ودونما
سوق اولنوب پارغه وپره‌وزه واولونیه واینه‌بختی طوپه طوتلدی وعلی
پاشا مخدومی ولی پاشا بلا رخصت پره‌وزه‌یه کیدیکیچون ترحاله‌دن عزل
ووزارتی رفع اولندی . وایرتسی سنه علی پاشانك ید اداره‌سنده اولان
قلعه‌لرك جمله‌سی ضبط اولندیغی وعسکرینك طاغلدیغنی کوردیکی کبی درت
بیك قدرارنود وروم عسکریله یانیه کولنك اورته‌سنده واقع اطه اوزرنده‌که
لیناریچه وکول قلعه‌لرینه قپانوب بر طرفدن مدافعه‌یه ودیکر طرفدن
کندوسنه لزوم کوستروب اوصورتله یقایی قورتامق ایچون علی روایته
یونانستانی افساده باشلدی وبوحال اوزره برسنه‌دها کچوب مومی الیهی
محاصره‌یه مأمور اولان خورشید پاشا عفوینه دائر تنظیم ایتدیکی
ساخته فرمانی قرعه ایله انتخاب اولنان بر فدایی ضابط واسطه‌سیله
کولك اورته‌سنده قپانمش اولدیغی اطه‌یه کوندردی وعلی پاشا دخی
صحیح ظنیله قارشولیوب تشکر ایدرایکن مرقوم فدایی طبانجه ایله اوروب
قفاسنی خورشید پاشایه کتوردی (کانون ثانی سنه ١٨٢١) قبری
مذکور کولك کنارنده‌کی جامع شریف خظیره سنده‌در .

« تدمر » یاخود (پالمر) ـ مستقلاً اداره اولنمقده اولان زور
قطعه‌سی داخلنده ونفس دیرك غرب جنوبیسنده ایکیوز وشام شریفك
شرق شمالیسنده کذلك ایکیوز کیلومترو بعد ومسافه‌ده الیوم خرابه‌سی
مشهور بر شهر قدیمدر بونی حضرت (سلیمان) علیه السلام اولوقت
(زوبا) دنیلان اراضی اوزینه بنا ایتدیرمش ایدی دیرلر .
اشبو تدمر وقتیله تجارت اوغراغی برمحلده واقع اولدیغندن کرکی کبی
معمور واولحوالی حکمدارلرینك مقر سلطنتی ایدی . تدمر ولایتی
برچوق زمان استقلالنی محافظه ایدوب صکره رومالولرك حمایه‌سنی

قبوله مجبور اولدیسه‌ده (زنوبیا) زماننده فوق المأمول اقتدار ممالك
اوله‌رق سوریه ومصر واناطولی حوالیسنی تهدیده باشلادیغندن روما
دولتی میلادك ایکیوزیتمش ایکی تاریخنده عسکر کوندردی وتدمر شهرینی
ضبط وبرمقدار عساکر اقامه‌ایدوب قصور عسکرینی کیرویه آلدیغی کبی
حاکمه‌سی (زنوبیا) محافظه‌یه مأمور اولان عساکر مرقومه‌یی کاملاً
اعدام ایتدیردیکی جهتله روما دولتی فنا حالده حدتلنوب بر مکمل
اردو دها ارسالیله تدمرك التی اوستنه کتوردی وایچنده اولان
اهالینك کافه‌سنی قلیچدن کچوردی تدمر اهالیسنك شمس پرست
اولدقلری تواریخده مقیداولدیغی کبی خرابه‌سندن چیقان بعض آثارایله
دخی استدلال اولنمقده‌در . الیوم تدمر خرابه‌سنده برسرایك یوز دیواریله
براستقامتده یتمش سکسان عدد مرمر ستون واطرافنده واقع طاغلرك
اتکلرنده اوچ درت قات اولمق اوزره کارکیردن معمول قله‌لرك هر قاتنده
قارشولقلی اوله‌رق صورت منتظمه‌ده یاپلمش اولان مستطیل الشکل
مزارلرك ایچلرینه اول تاریخلرده وفات ایدن انسانلر قونلمقده
اولدیغی الیوم درونلرنده موجود اولان انسان قفالریله قول وایاق
کمکلرندن اکلاشلمشدر . تدمرك اون دقیقه بعدنده کائن جبلك
التندن ایلق برحالده بر معدن صویی کلمکده‌درکی اشبو صو وجوده
غایت نافع وصو غدقدنصکره ایچلمسی غایت لذیذ وطعامی هضم
ایتدیرر .

« تیبر » ـ روما ایمپراطورلرندندر . بو ذات ایتدیکی خدمتلره
مکافاةً قونسل وتریبونلق مقامنه واصل ومیلادك اون درت تاریخنده
ایمپراطورلغه نائل اولدی وسلطنته اشتراك وکندوسنی اهلاك املنده
ظن ایتدیکی برطاقم معتبرانی اعدام ایتدیردی وروماده باجمله اهالیك

بغض وعداوتندن قورتلمق ایچون (قاپری) اطه‌سنه چکیلوب اوراده
ذوق وصفایه طالدی لکن روما اهالیسی ایچون غدارلقدن هیچ
بر وقتده کیرو طورمدی . واهالی‌یه عظمت کوسترمك ودهشت
ویرمك ایچون شریکی متوفانك اولاد وعیالنی اعدام ایتدیروب لحم
پاره‌لرینی صوقاقلره آصدیردی . وکندو تمثالنی التوندن یاپدیروب
قدسه ارسال ویهودیلرك اکا پرستش ایتملرینی امر ایلدیسه‌ده قدس والیسی
واهالی قبول ایتمدکلرندن عسکر کوندروب والیء مرقومی اخذ ونفی
ایلدی . سلطنتی یکرمی اوچ سنه‌در (تیبریات) یعنی طبریا شهری بونك
نامنه یاپلمش وروما‌نك کنارندن آقان (تیبر) نهرینه‌دخی بونك نامی
ویرلمشدر .

« تیمورلنك » ـ ترکستان پادشاهلرندر . ترکستانده سمرقند
جوارنده واقع کاش شهرنده دنیایه کلوب سلالهء جنکیزیه‌دن طوغلق
شاهه قرابتی مناسبتیله بلخ والیسی اولدی ومومی الیهك وفاتندنصکره
باجناغی یاخود قائن پدری امیر حسین ایله برلشه‌رك میلادك بیك اوچیوز
التمش اوچ وهجرتك یدییوز التمش بش تاریخنده مومی الیهك
اوغلنی اخذ وقتل ویرینه سلالهء مذکوره‌یه منسوب حمقادن برینی
اقعاد ایدرك نفوذ دولتی ید اقتدارلرینه آلدیلر وبر مدت صکره
تیمورلنك امیر حسینی دخی محاربات کثیره ایله تپه‌لیوب میلادك
بیك اوچیوز یتمش وهجرتك یدییوز یتمش ایکی تاریخنده بلخده
استقلالنی اعلان ایلدی وبرارالق (خوارزم) وسمرقند وکاشغری
دخی آلوب میلادك بیك اوچیوز یتمش التی وهجرتك یدییوز یتمش
سکز تاریخنده پای تختی بلخدن سمرقنده کتوردی وبحر خزرك
جهت شرقیسنده بولنان خانلرك کافه‌سنی وتاتارستان حکمداری

(تیمورملك) ك ممالکنی ضبط وملك مومی الیهی قتل ایلدی ومؤخراً
ممالك ایرانیه‌یی وروسیه‌نك جهت جنوبیسنی وازاق حوالیسنی برقاچ
سنه ظرفنده خراب ویغما ایتدکدن و (سرخس) و (فوشنج) شهرلری
اهالیسنی قتل عام ایدوب قندهار وسیستان یاخود سجستان
اهالیسنی دیری دیری یره کومدکدنصکره احمد جلایرینك بغداده
تدارکات اوزره اولدیغنی ایشیدوب اورایه دخی یتشدی ومومی الیه
مصره فرار ایلدیکی جهتله بغداد اهالیسنه شرابلری دوکدیروب
برچوق امر ونهی اجرا ایتدی وکسدیکی طقسان بیك بغدادلینك
باشلریله برعلامت رکز ایلدی وعلما ومشاهیردن خیلی آدم ایروب
سمرقنده کوندردی ومیلادك بیك اوچیوز طقسان یدی وهجرتك
سکز یوز تاریخنده همالایه طاغلرینی آشه‌رق هندستانه کیدوب
دهلینك دیوارلری دیبنده محمود شاه رابع ایله غایت خونریزانه
بر محاربه‌دن صکره باشدن باشه هندستانی دخی قبضهء تسخیره آلدی
والته کچن اسیرلردن یوز بیك آدمی اظهار عظمت ایچون ذبح
ایتدیردی ومیلادك بیك درتیوز وهجرتك سکز یوز اوچ تاریخنده
احمد جلایری‌یی آلمق اوزره مصره توجه وحلب صحراسنده واقع
(مرج دابق) نام محلده حلب وشام عسکرینی ومتعاقباً مصر
حکمدارینك حما وحمصده‌کی بیوك اردوسنی بوزوب وشام شریفی
تخریب واستیلا ایدوب عسکرینه هردرلو افعال شنیعه اجرا ایتمك
اوزره رخصت ویردی واحمد جلایری مصردن سلطان (بایزید اول)
حضرتلرینه التجا ایتمسی اوزرینه مومی الیهی سلطان مشار الیهدن
استه‌یوب ویرمدیکیچون میلادك بیك درتیوز بر وهجرتك سکز یوز
درت تاریخنده انقره‌ده انکله دخی دوکوشدی وعساکر عثمانیه

بعض اغفالاته قاپیلەرق خیانت ایتدیکنه بناء سلطان مشار الیه اسیر
اولدی وتیمورلنك آیدین ولایتنه اینەرك ازمیر وادرمیدی قوالیرلردن
آلدقدنصکره اظهار عصیان ایدن کرجستان اهالیسنی تأدیب ایدرك پای
تختی اولان سمرقنده واردی ومیلادك بیك درتیوز درت و هجرتك
سکز یوز یدی تاریخنده نفیر عامدن بشقه علوفەلی اولەرق یازمش
اولدیغی ایکیوز بیك سواری ایله چینه طوغری کیدر ایکن (سیحون)
جوارنده وفات ایتمکله نعشی سمرقنده کتورلدی . مرقوم طوپال
اولدیغی جهتله تیمورلنك نامیله شهرت بولمش ایسەده اصل اسمی
(تیمور کورکان) در . وکورکان داماد معناسنەدر مرقومك
سرخس وفوشنج وقندهار وسیستان وکاشغر ومولتان ولاهور
واصفهان وبغداد وسائر ممالکده قتل عام ایله تلف ایتدیکی نفوسك
مقداری ایکی ملیونی ومحاربەلرده ایکی طرفدن تلف ایتدیکی آدملرك
مقداری اوچ ملیونی متجاوزدر .

حرف ج

« جبل طور » — طبریانك غرب جنوبیسنده یکرمی وناصرەنك
شرقنده واون کیلو مترو بعدنده وبیك مترو ارتفاعندەدر . جبل
مذکور قدما نزدنده (ایتابیریوس موتس) نامیله وزیتون
اغاجلرینك کثرتیله مشهور ایدی حضرت (عیسی) علیه السلام
اکثریا بوطاغده عبادت بیوررلر ایدی حتی معهود (یودا) مشارالیهی
بوراده عبادتله مشغول ایکن خبر ویرمشیدی .

« جبل لبنان » — لبنان کلمەسی لسان عبرانیده بیاض دیمکدر
سوریەده بر سلسلهٔ جبالدر حلب ولایتنك جنوب غربیسندن

وانطاکیه جوارنده عاصی نهرینك صول جناحی قربندن بدأ ایله
دمشق وطرابلس شام اراضیسنی یکدیکرندن تفریق وعکانك شمالندن
مرور ایدرك صیدایه قریب برمحلده ختام بولور . امتداد طولیسی
درتیوز اللی کیلو متمرودر لبنان طاغی ایکی شعبەیه منقسمدر برنجی
شعبهٔ غربیەدرکه اصل لبنان ایکنجی شعبهٔ شرقیەدرکه بوکا جبل شاهق
دخی دیرلر . لبنانك اك مرتفع تپەلری درت بیك سکز یوز متروبه
قدر واصل اولور بو ایکی شعبهٔ جبال بیننده کائن وادیلره وقتیله
سلیسیری ویاخود چیقور سوریه دیرلر ایدی بوراسی اولوقت چام
اغاجیله مشهور اولدیغی حالده شمدی جزئی مقدارده چام اغاجی
اولوب قصوری انجیر .دفنه.سروی اغاجلرندن عبارتدر .

« جزار احمد پاشا » — بوسنەلیدر میلادك بیك یدییوز یکرمی
وهجرتك بیك یوز اوتوز اوچ تاریخنده تولد ایدوب میلادك بیك
سکز یوز درت وهجرتك بیك ایکیوز اون یدی تاریخنده وفات
ایلمشدر . مومی الیه ابتدا مصر ومؤخراً بیروت والیسی اولدی .
ومیلادك بیك یدییوز یتمش بش وهجرتك یدییوز التمش سکز
تاریخنده عکا والیسی بولندیغی حالده فرانسەلونك مصری استیلاسی
هنکامنده اعلان استقلال ایدوب بوناپارتی عکا پیشکاهنده بوزدی
وبوناپارت وارقوتی پازویه ویرەرك عکانك ایچنه کیردیسەده کوردیکی
تضییق اوزرینه چیقوب فنا حالده بر پریشانیتله عودته مجبوراولدی .
مومی الیه طبریاده واقع معدن صویی اوزرینه بر حمام انشا
ایتدیرەرك وقف ایلمش ایسەده الیوم خراب بر حالده اولدیغندن
متروك حکمنه کیرمشدر .

« جزیرة العرب » — شمالا اسیای عثمانی وشرقا بصره کورفزی

وهرمز بوغازی وجنوباً عمان کورفزی وغرباً بحراحمر ایله محاطدر . (اون ایکی درجه قرق دقیقه) ایله (اوتوز اوچ درجه قرق بش دقیقه) عرض شمالی اراسنده و (اوتوز درجه یکرمی دقیقه) ایله (اللی یدی درجه قرق دقیقه) طول شرقی میاننده واقعدر .

(تیه العرب ونام دیکرله تیه بنی اسرائیل) و (بادیة العرب) و (دیار یمن)ناملریله اوچ قسمه منقسمدر . اراضیسنك مساحهٔ سطحیه‌سی ایکی ملیون سکز یوز بیك کیلومترو مربعندن عبارتدر . جزیرة العربك هر طرفی مسکون ومعمور اولمیوب غیر مسکون بر طاقم صحاریٔ خالیه ایله چوللری دخی شاملدر . غرب جنوبیسنده واقع سواحلی کثیر المحصولاتدر .

مقدار نفوس جغرافیا علماسی بیننده مختلف فیه ایسه‌ده اکثریسنك بیاننه نظراً اون ملیون ایله اون ایکی ملیون آره‌سنده‌در . نفوس مذکوره‌نك جزیرة العربك قطعات متفرقه‌سنه نسبة تقسیمنه کوره عمان . مسقط . ده (بر ملیون اوچ یوز اللی بیك) حضرموت . ده (بر ملیون بشیوز اللی بیك) بحرین . قطیف . احسا . درعیه . ده (ایکی ملیون اوچ یوز اللی بیك) حجاز . عنیزه . تهامهٔ حجاز . بلاد قصم . شمران . وحوالیسنده (اوچ ملیون ایکیوز اللی بیك ، نفوس موجود اولدیغی کبی یمن وعسیر قطعه‌لرنده دخی تخمیناً ایکی ملیون درت یوز اللی ایکی بیك یوز اللی نفوس موجوددر . بو حسابه کوره عموم جزیرة العربك نفوسی اون ملیون طقوز یوز اللی ایکی بیك یوز اللی اولمق لازم کلیور .

حرف ح

« حام » ـ حضرت نوح علیه السلامك بشیوز سنه معمر اولدیغی روایت قلنان اوچنجی اوغلودرکه میلاددن اوچبیك اوچیوز طقوز یاخود ایکبیك طقوز یوز یدی سنه مقدم اولاد واحفاد ومنسوبات سائره‌سیله عراق عربدن مصر وحبش طرفلرینه هجرت ایتمشیدی .

« حران » ـ اسیای عثمانیده حلب ولایت داخلنده واورفه شهرینك قرق کیلومترو جنوبنده بر بلدهٔ قدیمه‌در . لاتینلر (قاره) دیرلر . خلقتك بشبیك بشیوز قرق بر تاریخنده (غالر) نام روما ایمپراطورلری بوراده مغلوب اولدی وبر جمعیت علمیهٔ اسلامیه معرفتیله رومجه بر چوق آثار فنیه عربجه‌یه نقل وترجمه اولندی . حضرت ابراهیم علیه السلام ارض کلداندن ابتدا بورایه هجرتله بر مدت مسافرت وپدرلری (آزر) بوراده عالم بقایه رحلت ایتمشیدی . حران الیوم رقه قضاسی داخلنده ناحیه مرکزیدر .

« حسن » رضی الله عنه ـ ائمهٔ اثنا عشرك ایکنجیسی وامام (علی) کرم الله وجهه حضرتلرینك مخدرم مکرملری ولقب عالیلری (مجتبی) در پدرلرینك شهادتندن صکره کندویه روی اتباع کوسترن کوفه‌لیلرك تشویقیله بر اردو تدارك ایدرك شاملیلرك اوزرینه کتدیسه‌ده (انبار) ناحیه‌سنده شام عسکری قارشولغندن وذاتاً بو یوزدن بر چوق قان دوکلمکه دخی وجدانی راضی اولمدیغندن منبر خطابته چیقوب حق خلافتی بعض شرائط ایله حضرت معاویه‌یه ترك ایلدی ومیلادك التیوز التمش بر وهجرتك

قرق بر تاریخنده یالکز دائره‌سی خلقیله مدینهٔ منوره‌یه کلوب کوشهٔ
فراغ وانزوایه چکلدی مؤخراً زوجه‌سی (جعد) هر نصلسه
معاویه‌نك اوغلی یزید ملعنت مزید جانبندن بعض مواعید کاذبه‌یه
قاپلدیغندن اول کلبن باغ رسالتی قرق التی یاشنه وارمش اولدیغی
حالده تسمیم وبی مجال وفقط کندوسی دخی اومدیغنه نائل اوله‌میه‌رق
از بر مدت ایچنده کمال یأس وملال ایله مقر اهل ضلاله ارتحال ایلدی .

« حسین » رضی الله عنه ــ ائمهٔ اثنی عشرك اوچنجیسی
وامام (علی) کرم الله وجهه حضرتلرینك فرزند عالیسی اولوب
لقب شریفلری (سید)و(شهید)در . حضرت مشارالیه معاویه‌نك وفاتیله
یرینه اوغلی یزید بلید جلوس ایلدکده حقلری اولان خلافتی آلمق
اوزره کوفه اهالیسنه مراجعت ایلش وانلردن دخی اوچ بیك قدر
آدم عرض بیعتله ماعداسی کوفه‌یه تشریف بیوردقلری حالده
کافهٔ بیعت ایده‌جکلرینی مشعر مکتوبلر کوندرمشلر ایدی . بناء
علیه اللی التمش نفوس نجیبه‌دن عبارت اولان منسوبات جلیله‌سیله
قالقوب کوفه‌یه توجیه بیوردقلرنده یزید درعقب کیفیتی وطوته‌جغی
حرکتی عراق والیسی عبید بن زیاده یازدی کوفه اهالیسی دخی
بر مقتضای جبلیت ویردکلری سوزی کیرو آلوب اول نور دوچشم
نبوتی یالکز براقغله ابن زیاد مؤخراً کربلا تسمیه قلنان (اسراق)
نام محلده یتشوب بر مدت دوام جنك وجدالدن صکره میلادك
آلتیوز سکسان وهجرتك التمش بر محرمنك اوننجی جمعه کوننده
واللی التی یاشلرنده مشار الیه حضرتلرینی اخذ وشهید وسر سعادتنی
الای ایله شامه کوندروب بو وجهله قلوب موحدینه التیام قبول
ایتمز بر یاره القا وتأیید ایلدی .

« حلب » ــ (اوتوز ایکی اون بر دقیقه)عرض شمالیده و(اوتوز
ایکی درجه اللی دقیقه) طول شرقیده واقع و درسعادتك بیك درت
یوز کیلو مترو جنوب شرقیسنده وشام شریفك اوچیوز التمش کیلو
مترو شمال شرقیسنده بر ولایت مرکزیدر . حلب شهری کلیس وباب
اووه‌لریله جبل سمعانك عارضه‌لی اراضیسنك نقطهٔ التصاقنده وبسیطجه
بر موقعده‌در . شهرك شرق جهتی زیتون وفستق باغلریله وشمال
وغرب جهتی یمش باغچه‌لریله مخاط اولوب جنوب جهتی اولدقجه
اچیقجه‌در . وبرده شهرك شمال جهتندن باشلایه‌رق جنوبه طوغری
کنارندن (قویق) نامنده بر ایکی دکرمان دوندریر برده نهر جریان
ایدر بو نهر حلب ولایت داخلنده عینتات قضاسنه تابع (چاغدیغین)
قریه‌سندن ظهور ایله نفس حلبه اوچ ساعت مسافه‌ده واقع (حیلان)
قریه‌سنه کلدکده بر ثلثی مقداری مجرای مخصوص ایله شهره کلور
و قصوزی حلب باغچه‌لرینی اسقا ایلدکدن وکندوسنه حلب جوارنده
نبعان ایدن (عین التل) و (عین البیضا)صولریده قاتلدقدنصکره شهرك
کنارنده وغرب جهتنده واقع بر ایکی محله‌نك اراسندن کچه‌رك جنوبه
طوغری اقار کیدر وخانطومانی کچدکدنصکره عیسی قریه‌سی ایلروسنده
اووه‌یه یاییله‌رق بیوجك بر بتاقلق حاصل ایدرکی قیش موسمنده بورالردن
اصلا کچلمز وبو بتاقلق مناسبتیله بورالرك هواسی وخیم اولوب اهالیسی
اکثرا اوقاتده صتمه خسته‌لغندن قورتلمزلر اشبو قویق نهرینك اسم قدیمی
(شالوس) در . حلبده حال طفولیتده ایکن اهالیده وبر مدت اقامت
ایدن غربادە (حبة السنة) دنیلان وبر سنه دوام ایتمدکجه ایو اولمق
بیلمیان قرحه یعنی چیبان چیقار واکثریا انسانك مکشوف محللرینه یعنی
یوزیله ال واياقلرینه مسلط اولور جسمك اعضای سائره‌سنده چیقماز

وچيقديغى محل چيقور قالور . حلب شهرينك نفوس التمش سكز بيك
بشيوز التمش برى اسلام ويكرمى بيك التيوز يكرمى بشى خرستيان
ويديبك سكز يوز اوتوز بشى يهودى وايكيبك يديوز التمش سكزى
يبانجى وايكيوز التمش يديسى اجنبى اولمق اوزره يوز بيك قرق التى
كشيدن عبارتدر . حلب معمولاتى اعلا صرمه وهر نوع ايپكلى
وصرمه‌لى چارشفلر وكفيه‌لر ومشلحلر چتارى وجانفس واطاس
وقطنى كبى قماشلر واوطه دوشمه‌لرى ويوكدن وپاموقدن اوطه
دوشمه‌لكلرى وعجم تقليدى شاللر وشام تقليدى خرقه‌لر وباصمه منديللر
والاجه‌لر وكوزل مصر حصيرلرى ومأكولاتى اعلا شكر معمولاتى
طوزلو فستق واكا مماثل وصنايعى دخى سراجلق ترزيلك قيوميجيلق
مرانقوزلق طاشجيلق صابونجيلق نشاسته‌جيلق عورجيلك بوياجيلق
دباغلق قلجيجيلق باقرجيلق وامثالى صنعتلردن عبارتدر .
شهرك ابنيه وآثار عتيقه وجسيمه‌سندن اك مشهورلرى حلب ايچ وطيش
قلعه‌لرى وجامع كبير وجامع الحيات ايله عثمانيه وعادليه وبهراميه وخسرويه
جامعلرى وقشلهٔ همايوندر . ايچ قلعه شهرك وسطنده واقع طيش قلعه ايسه
شهرك قسم اعظمنى محيط اولديغى حالده تخمينا بر بچق ساعت دورنده
اوله‌رق متعدد برجلرى ويدى عدد انتيقه قپويى حاويدر اشبو قلعه‌لردن
ايچ قلعه‌نك واضع اساس سلفكه‌لولر وطيش قلعه‌نك بانيسى مسلمانلر
اولوب هر ايكيسنك تمديكى وضعيت ومكمليتده توسيع وتحكيمى
بشيوز سنهٔ هجريه‌سندن صكره كلان ملوك سالفهٔ اسلاميه‌نك اثر
همتيله ساحهٔ حصوله كلمشدر .
حلبك بانى وتاريخ بناسى حقنده‌كى روايتلر متعدد ايسه‌ده بونلرك اقدم
واصحى حلى عمالقه دنيلان اولاد حامدن (حلب ابن مهر) كندى

نامنه بنا ايليوب (حلبه) و(حلبون) ناملريله شهرت بولمسى قضيه‌سيدر .
حلب حواليسنده اك اول توطن ايدنلر اولاد حام ايدى . بونلر
عريش ايله شط العرب اره‌سنده‌كى چوللرده ساكن و(الكيتا) دنيلان
بر فرقهٔ ممتازه‌سى حلب . حمص . حما جهتلرنده متوطن اولوب
كندو بنالرى اولان حلب برخيلى مدت اللرنده قالدقدنصكره ميلاددن
تخمينا ايكيبك بشيوز ياخود اوچ بيك سنه مقدم مصر پادشاهى
طوتموزيس حلبى حرباً استيلا ايتديسه‌ده مؤخراً ياپيلان بر مصالحه
حلبى ينه بانى وصاحبلرينه اعاده ايلدى حلبى يهودى حكمدارلرندن
(ارام صوبا) نك بنا وارام صوبا تسميه ايلديكى يهوديلرجه ادعا اولنقده
ايسه‌ده ارامك حيلهجه اولان موفقيتى بنا اولميوب استيلادن عبارت
اولديغى وارامك بناكرده‌سى اولان ارام صوبا شهرينك وادئ جبول
جهتنده بولنديغى بعض تواريخ ايله تورات شريف مطالعه‌سندن
اكلاشيليور . بناءً عليه الكيتاليلردن صكره اولاد سامدن اولان بنى
ارام مالك اولوب ميلاددن بيك التى سكز سنه مقدم حلبك حضرت
داود عليه السلامك سردارى (ايواب ابن سيروبا) نك يد استيلاسنه
كچدكدنصكره كيدرك بابللولره عجملره انتقال ايلدى مؤخراً حلبى
انطاكيه‌ده حكمفرما اولان سلفكيان دولتى هجرتدن يديوز اللى سنه
مقدم تأسيس و (بيرؤيا) ناميله توسيم ايلديكى روايتنه كوره تاريخلرك
بياناتى سائره‌سى حلبك يالكز ايچ قلعه‌سنك سلفكه‌لولر طرفندن مجدداً
بنا وشهره جه‌ده نصفى راده‌سنده تعميرات وتوسيعات اجرا ايلديكنى
كوستريوركه بو صورت تماميله مقرون صحتدر
حضرت (عمر) بن الخطاب افندمزك عهد جليل خلافتلرنده ابو (عبيدة)
بن جراح و (خالد) بن وليد حضراتنك قومانده‌لرى تحتنده‌كى غزات

مسلمین میلادك التیوز اوتوز درت وهجرتك اون التی تاریخنده
قنسرینی صلحاً آلدقدنصکره عزم فتح حلب بیوردیلر اولوقت حلب
(یوقنا) و(یوحنا) نامارنده ایکی بك زاده‌نك تحت تملکنده اولدیغندن
بونلردن یوقنا اون ایکی بیك زرهلی وپك چوق سبکبار عسکر
استصحابیله قنسرینه طوغری یوریدی واشبو ایکی سردار نامداره
سدراه اولمق استدی ایسه‌ده کعب بن حمزه قوماندا سیله کوندریلان
بیك نفر اسلام سواریسنك سطوت غضنفرانه‌لری الجاسیله ومع مافیه
غیابنده برادری یوحنا ایله ابو عبیدة بن الجراح حضرتلری بیننده
مکالمات صلحیه جریان ایتمکده اولدیغنی ایشتمسیله کریسی کری‌یه
دوندن وبرادری یوحنایی اولدیردی بو صره‌ده فرقهٔ ناجیهٔ غزا
حلبه کلوب انطاکیه قپوسندن ایچرو کیره‌رك اردو قوردیلر وابو
عبیده‌نك امریله اول باول اوراده بر مسجد یاپلدی لکن حلب
اهالیسی ایچ قلعه‌یه قپانوب شدتله مدافعه‌یه قیام ایتمسیله مدت
محاصره درت آی قدر سوردیکندن وبنابرین دسائس حربیه
استعمالنه لزوم کوردیکندن (دامس) نامنده‌کی بر سرکردهٔ
غازیانك رأی وتصویبی اوزرینه اردو مأیوساً رجعت ایدییورمش
کبی صنعی بر رجعت قهقری‌یه ایله چکیلوب کندی ونظرلرك تعلق
ایده‌میه‌جکی بر وادیده توقف واختفا ایله منتظر اشارت اولدی
بری طرفدن دامس انتخاب ایلدیکی اوتوز نفر فدایلرله اردونك
چکلدیکی کیجه طیشارودن طرمانه ایچ قلعه‌یه چیقوب اردونك
چکلمسی جهتیله کندیلرینی بر عالم فراغ واستراحتده بولندیران
محافظلری قتل ایله قلعه قپولرینی آچدی وکوندردیکی خبر اوزرینه
اردو یلدیرملر کبی هجوم ایدوب قلعه‌یی الدی بالاخره شهر مذکور

مصرلیلره کچمش ایسه‌ده مصرده اجرای حکومت ایدن دولت
چراکسه‌نك فردوس آشیان فاتح (سلطان محمد خان ثانی) حضرتلرینك
دورندن برو دولت علیهٔ عثمانیه‌نك مصافات مشروعه‌سی خلافنده
اوله‌رق کوستره کلدیکی عداوتکارانه ومتحکمانه اطوار وحرکاتی
علماء رومك ویردیکی فتوا اوزرینه جنتمکان یاوز سلطان (سلیم خان
اول) حضرتلرینه مصر سفرینی اچدیردیغندن سلطان مشار الیه معیتنده
سکسان بیك عسکر وسکز یوز طوب اولدیغی حالده اناطولی‌اوزرندن
اشوب الحالة هذه کلیس قضاسی داخلنده بولنان (مرج دابق) نام
محله کلدی اوته طرفدن مصر سلطانی غوری عربان طاقمندن وقوهٔ
موجودهٔ عسکریه‌سندن ماعدا کندو بدننندن اشترا وتسلیح ایلمش
اولدیغی اون اوچ بیك نفر جنکنجی کوله ایله سلطان سلیم خان حضرتلرینی
قارشولیه‌رق اولدقلری محلده ایکی طرف عسکری نظام حرب وضعیتنی
اخذ ایتمشلردر . سلطان سلیم حضرتلرینك برابرنده کتورمش
اولدیغی طوپلرك ایکیوز عددی غایت جسیم اولوب اوتوز قرق بارکیر
ایله چکیلور ودیکرلری (ضربه‌زن) دنیلان ویکرمی بش قاریش طوالده
بولنان صحرا طوپلری اولوب نقلی ایچون دردر حیوان قوشیلور ایدی
عساکر عثمانیه‌نك یکرمی بیك قدری سواری ایدی واللرنده قرمزی
صاری بیراقلرله مزین مزراقلر وار ایدی ومهترخانهٔ (چالغی طاقمی)
پادشاهی دخی برلکده ایدی سلطان مشار الیه حضرتلری طوپلری
زنجیر ایله بربرینه ربط واوکنه پیاده وضعیله ستر ایلمش ایدی مصر
اردوسنده بولنان قوماندانلردن بشقه دها یکرمیدن زیاده سردار
اولوب عسکرلری غایتله مسلح ومزین ویالکز سلطان غوری اوچیك
التونلق لباس سلطنتی لابس ایدی سلطان غوری اردوسنی نصف

دائره شكلنده ترتيب ايتمش وصف حربنك بر اوجى مرج دابقدن باشلايه‌رق اعزازه منتهى اولمش ايدى . ميلادك بيك بشيوز اون التى وهجرتك طقوز يوز يكرمى ايكى سنه‌سى شهر رجبنك يكرمى اوچنجى پازار كونى كونش طوغار طوغماز سوارى چرخه‌جيلرينك سببيتله حربه باشلانلدى ايلك حمله‌ده مصرايلر عثمانلى اردوسنى صارصمغه باشلاديلر ايسه‌ده سلطان (سليم) حضرتلرينك يد همايونلرنده (عمر) بن الخطاب افندمز حضرتلرينك سيف مقدسلرى اولديغى حالده بالذات ميدان وغايه آت سوروب وبر مدت صكره ساحته بر رجعت كوستروب مصرليلرى پياده ايله مستور طوپلرك اوكنه چكه‌رك شدتله آتشه باشلاديغندن مصرليلر درحال بوزلدى وغورى‌ده عدم آباده كتدى . فرداسى كونى سلطان (سليم) حضرتلرى حلبك جهت شماليسنده واقع قشلهٔ عسكرينك شمال شرقى جهتنده وشهرك اتصالنده ونهر قويقك ساحل شرقيسنده‌كى كوك ميدانده حلب اهاليسى طرفندن باكمال حرمت واطاعت استقبال اولنه‌رق شهره كيرديلر . غورينك كندوسنى بو مصيبته كرفتار ايدن كمال غرورى سائقه‌سيله استانبولك ضبطى ايچون حلب قلعه‌سنده ادخار ايلديكى ايكى مليون اشرفى مصر التونى ايله ايكيوز قيه التون كولچه‌سى وسائر مهمات حربيه جانب بيت المال ايچون ضبط اولندى سلطان سليم حضرتلرى حلبده اون سكز كون اقامتله شام ومصرك فتحى ايچون جانب شامه عزيمت بيورديلر جناب شاهى ايلك دفعه اوله‌رق حلبده ادا بيوردقلرى جمعه نمازنده خطيب طرفندن (خادم الحرمين الشريفين) عبارهٔ جليله‌سى علاوهٔ خطبهٔ ظفر ايلدى .

« حما » ــ سوريه ولايت جليله‌سى داخلنده ونفس شامك جهت شماليسنده وايكيوز كيلومترو بعد ومسافه‌ده طقوز بيك سكز يوز التمش طقوزى اسلام باقيسى خرستيان اولمق اوزره اون بيك طقوز يوز التمش ايكى نفوسى شامل بر سنجاق مركزيدر . حما قصبه‌سى الك اسكى شهرلردن اولوب مؤرخ شهير (يوسيفوس) يهودينك قولنه كوره كنعانيلر زماننده برى موجوددر قصبهٔ مذكوره‌يى قديماً محيط اولان سور خراب اوله‌رق شمديكى حالده بعض انقاض كوريله بيلمكده‌در قصبهٔ مذكوره بر چوق مشاهير علما وشعرانك مسقط رأسى اولمغله دخى مشهوردر عاصى نهرى حمانك وسطندن مرور ايدرك قصبه‌يى ايكى قسمه تفريق ايدر وكذركاهنده تماشاسى لطافت بخش انظار اوله‌جق صورتده متعدد حدايق وبساتينى اروا ايلر .

نفس قصبه‌ده آثار اسلاميه‌دن بر چوق تأسيسات مهمه وار ايدى فقط ميلادك بيك ايكيوز يكرمى التى وهجرتك التى يوز اللى اوچ سنه‌سنده وقوع بولان حركت ارضده قصبه كلياً خراب اولمغله تأسيسات مذكوره دخى منهدم اوله‌رق اثرى قالمامشدر .

روماليلر طرفندن جوار قصبه‌ده انشا ايدلمش اولان قلعه‌نك خرابه‌سى الآن مشهوردر . نفس حما قصبه‌سنده حامديه دنيلان اثوابلق قماش حمام طاقمى ومتنوع الاجه واقمشهٔ سائره نسج اولنور . قصبهٔ مذكوره ملوك ايوبيه‌دن بر فرعك مقر امارتى اولمشيدى نام قديمى يونانيلرجه (اپيفانيا) لاتينلرجه (آمات) در

« حمص » نام قديمى (امه‌ز) ــ سوريه ولايت جليله‌سى داخلنده حما سنجاغنه تابع وشامك جهت شماليسندن يوزالتمش وحمانك

جهت جنوبیسندن قرق کیلومترو بعد و مسافه‌ده اون درت بیك بشیوز
اوتوز طقوزی اسلام وباقیسی خرستیان اولمق اوزره اون سکز بیك
یدیبوز اوتوز بر نفوسی شامل بر قضا مرکزیدر ازمنهٔ قدیمه‌ده
مستقل کوچك بر قرالیتك مقر حکومتی ایکن سوریه حکمداری
وروماالولرك الینه دوشوب تاریخ میلاد (عیسی) علیه السلامدن التیوز
قرق بر سنه صکره (خالد) بن الولید و(ابوعبده) بن الجراح حضراتی
طرفلرندن فتح واك صکره دولت عثمانیه‌نك قبضهٔ تسخیرینه کچمشدر .
او وقتلرده اهالیسی سمادن دوشدیکنی ظن ایلدکلری مخروطی الشکل
وسیاه کونش رسمنده بر طاشه تعبد ایدوب بوکا (آله الاغابال دیرلر
ایدی . (هه لیوغابال) نام کاهین بوراده ایمپراطور عنوانی آلوب
کندوسنه وحمصه اهمیت ویردی . اون ایکنجی عصرده وقوعبولان
بر حرکت ارضدن ناشی منهدم اولان ابنیه‌سنك الان خرابه‌سی
کورلمکده‌در . منسوجات قطنیه وحریریه‌سی وصابونی وحلب وشام
ایله تجارتی رواجده اولوب مشهور عاصی نهری جبل لبنانه تابع
هرمل طاغندن نبعان ایدرك حمص قربندن جریان ایدر قصبه ایله
جوارنده نهر عاصیدن بشقه نبعان وجریان ایدر صو اولمدیغندن
حمص اهالیسی محتاج اولدقلری صویی نهر عاصیدن آلورلر عاصی
صویی هرملدن نبعان ایله یارم ساعت بعد مسافه‌ده روماالیلر طرفندن
تکلفات عظیمه ایله انشا ایدیلان جسیم دیوارلرك تشکیل ایتدیکی
بر حوض واسعه طه‌پلانور واطرافندن کلان دیکر صولر ایله کسب
جسامت ایتدکدنصکره دیوارلرده موجود اولان مقسملردن مجرای
مخصوصنه آقار توراتده مذکور اولان (ربله) قریه‌سی حمص
جوارنده‌در منبع عاصی اولان جبل هرملك ذروه‌سنده (قاموع

هرمل) نامیله بر بنای قدیم موجود واحجاری صور متعدده ایله
منقوشدر . مصرلی ابراهیم پاشا میلادك بیك سکز یوز اوتوز ایکی
وهجرتك بیك ایکیوز قرق سکز تاریخنده شام شریفی آلدقدنصکره
حسین پاشا اردوسنی بوزوب بوراسنی دخی آلمش ومیلادك بیك سکز
یوز قرق وهجرتك بیك ایکیوز اللی التی سنه‌سنده دخی انکلیزلر طرفندن
اشغال ایدلمش ایدی .

حرف خ

« خالد » بن ولید رضی الله عنه - صحابهٔ کرامدن واشراف
قریشدندر . زمان سعادت ضمان جناب پیغمبریده وقوعبولان
غزالرك هر برنده ابراز مأثر دلیری وجلادت ایتمکله (سیف الله)
عنوان جلیلنه شایان اولمشدر . میلادك التیوز قرق بر وهجرتك یکرمی
بر تاریخیله حمص محاربه‌سنده بر چوق یرندن زخمدار اوله‌رق
شهیداً وفات ایدر ایکن (شمدی‌یه‌قدر یوزدن زیاده جنکه کیردم
ووجودمده یاره‌سز بر یر براقدم حمد اولسون اشته شمدیده اعلای
کلمة الله اوغرندن دوکوشه دوکوشه تسلیم روح ایدیورم)
بیورمشدر .

« خدیجة الکبری » - حرم همایون جناب سید المرسلین درکه
اشراف قریشدن (خویلد بن اسد بن عبدالعزی بن قصی) کریمه‌سیدر
والده‌لری عامر بن لؤی اولادندن (فاطمه) بنت زائدة الاحمدر آوان
جاهلیه‌ده نسوان قریش ایچنده طاهره دیو یاد اولنور ایدی افندمز
حضرتلرینه قبل البعثه زوجه اولمشلر وکافهٔ کرائم سنیه و(قاسم)
و(طاهر) و(طیب) نام انجال نبویه‌یی طوغرمشلردر زوجات طاهراتك

اول وافضلی اولدیغی متفق علیهدر سید الثقلین حضرتلریله اقترانی جملەدن اول اولدیغی کبی نبوت ووحدانیته ایمانی دخی هر کسدن اقدمدر یکرمی درت سنه وبر قاچ ای جناب شفاعتمآب افندمز ایله بولنوب بعده یعنی هجرت سنیهٔ نبویەدن اوچ سنه مقدمنده التمش بش یاشنده اولدقلری حالده مکهٔ مکرمەده واصل دار النعیم اولمشلردر عاقله واهل تمکین ومالدار بر خاتون ایدی حق علیالرنده (خدیجة خیر نساء عالمها) بیورلمشدر .

حرف د

« داود » ـ حضرت داود علیه السلام ابتدالری شموئیل علیه السلامك توصیەسیله طالوتك معیتنه التحش ایدی . بدایة طالوت حضرت داود علیه السلامی چوق سور ایدیسەده بر مدت صکره حضرت داود علیه السلامك شان وشهرتنه حسد ایدرك چکەمامکه باشلامشدر . طالوت فلسطین قبیلەسیله محارب اولوب ایکی طرفك اردولری بر برینه قارشو اردوکاه قورەرق اقامت ایتمکده ایکن عاد جنسندن اولوب فلسطینده امیر بولنان جالوت نام بر شخص ایکی اردونك اورتەسنه چیقوب اسرائیلیلری تحقیر ایتمکه باشلامش وایچلرندن برینی کندیسیله محاربەیه دعوت ایلمشدر . بنی اسرائیل ایچنده بالذات جالوتك قارشوسنه چیقمغه کیمسه جسارت ایدەمدیکندن طالوتك فوق العاده جانی صیقلمش ایدی . حتی جالوتی قتل ایدنه کریمەسنی وعد ایلمشدر نهایت داود علیه السلام جالوته قارشو چیقمغه طالب اولمش ایسەده طالوت مشار الیهك کنجلکنه ووجودینك ضعیفلکنه بناء جالوت ایله باشه چیقەمیەجغی قولیله رضا کوسترمامش

ایسەده داود علیه السلامك اصراری اوزرینه مساعده ایلمشدر . داود علیه السلام یالکز بر الینه عصا دیکر الینه صپان آلەرق جالوته یاقلاشدقده مذکور صپانله آتمش اولدیغی طاشله قفاسنی یارمش وجالوتك بینی بوزندن آقەرق حیواندن دوشمسی اوزرینه اسرائیل عسکری هجوم ایله باشنی کسمشلردر . اشبو وقعه دخی بنی اسرائیلك مظفریتنی موجب اولمشدر بو وقعەدنصکره بنی اسرائیل داود علیه السلامه زیادەسیله توجه ومحبت اظهار ایتمکه باشلادیغندن طالوت خوف وحسدندن داود علیه السلامی اعدام ایتمکه قصد ایتمش ایسەده موفق اولەمامشدر . چونکه داود علیه السلامك زوجەسی بولنان طالوتك قیزی پدرینك قصدندن خبردار اولەرق داود علیه السلامی (نوبه) شهرنده بولنان رئیس روحانی جانبنه عزیمته تشویق ایتمشدر . نوبه اهالیسی حضرت داودی حسن صورتله قبول ایتمش اولدقلرندن طالوت اردو ایله کلوب مذکور شهری تخریب ایتمش وبیوك کاهنله کافهٔ اهالیسنی قلیجدن کچیرمش فقط داود علیه السلامی دردست ایدەمامشدر . داود علیه السلام طالوتك سوء قصدینه قارشو فوق العاده عالیجنابلق اظهار ایتمشدر حتی بر ایکی کره طالوتی اویقوده بولوب اعدام ایتمك فرصتنه نائل اولدیغی حالده بر فنالق ایتمدکدن بشقه (پادشاهکزی لایقیله محافظه ایتمەیورسکز دیەرك معیتنی تکدیر ایلمشدر) حضرت داوده قارشی اظهار اولنان حقسزلق ایله نوبه قتالی اوزرینه بنی اسرائیل طالوتدن پك دلکیر اولمش اولدیغندن فلسطین قومنك طالوت اوزرینه حین هجوملرنده طالوته معاونت ایتمامشلردر . بناء علیه طالوت دخی مغلوب اولوب کندینی تلف ایتمشدر . طالوتك وفاتی اوزرینه یهودا سبطی

داود علیه السلامه بیعت ایتمش ایسه‌ده اسباط سائره طالوتك اوغلنه
عرض واطاعت ایلمشلردر . اشبو وقعه بنی اسرائیل تاریخنده پك
مهم اولدیغی كبی بنی اسرائیل انقراضنك دخی مقدمه‌سی اولمشدر .
حضرت داودك سلطنتی قرق سنه امتداد ایلمشدر . مشار الیه
حضرتلرینك اواخر سلطنتنده بعض اختلالات ظهور ایدرك
حكومت ایجه انقراضه یوز طوتمشیدی . داود علیه السلامك بر
حیات اوله‌رق ایكی مخدومی اولوب كوچكی حضرت سلیمان علیه
السلام ایدی . بیوك اوغلندن خوشنود اولمدیغندن دها كندی
حیاتنده تختنی ترك ایله حضرت سلیمانی اجلاس ایلمشدر .

حرف ر

« رمله » — مستقلا اداره اولنمقده بولنان قدس شریف سنجاغی
داخلنده یافه قضاسنه تابع بشبیك نفوسی حاوی ونفس یافه‌نك
جنوب شرقیسنده واون بش كیلومترو بعد ومسافه‌ده كائن ناحیه
مركزیدر . رمله وقتیله مشهور بر شهر ایدی . حضرت (ابو عبیده)
بن الجراح شام شریفك فتحنه كیدر ایكن حضرت (شرحبیلی) اون بیك
سلاحشور ایله رمله پیشگاهنده براقشدركه رمله قلعه‌سی درونونده
سكسان بیك روم عسكری وار ایدی . حضرت مشار الیه شام شریفی
فتح ایلدكدنصكره یزید بن ابو سفیانی والی نصب ایدرك ومعیتنه بشبیك
كشی آله‌رق حضرت شرحبیل ایله برلشمك اوزره رمله‌یه عودت
بیوردیلر مشار الیه حضرتلری شرحبیل ایله برلشه‌رك لازمكلان
ترتیبات عسكریه‌یی اجرا ایتمك اوزره ایكن قلعه درونونده محصور قالان
روم عسكرلری كیجه‌نك برنده قلعه قپولرینی آچه‌رق ایجه بر یولدن

محاصرین اسلام اوزرینه هجوم ونصف اللیه قدر وقوعبولان محاربه‌ده
مغلوبیتدن بشقه برشیٔ قزانه مدقلرندن رجعته مجبور اولمشلر وعساكر
اسلامیه دخی قلعه درونونه دخول ایدرك رمله‌یی فتح ایلمشلردر . بونك
اوزرینه ناصره وطبریه اهالیسی دخی صلحاً تسلیم اولمشلردر . اشبو
فتحلرك جمله‌سی حضرت ابو عبیده طرفندن حضرت عمر رضی الله
عنه حضرتلرینه بیلدیرلمشدر .

« روما » — ایتالیا دولت فخیمه‌سنك كرسیٔ اداره‌سیدر اشبو
شهر (تیبر) نهرینك هر ایكی جهتی اوزرنده واقع واجنبیلر داخل
حساب اولنمقسزین ایكی یوز بیك نفوسی جامعدر شهرك موقعی اونی
طبیعی بشی صنعی اون بش تپه‌یی اشغال ایدر دوری اون سكز
كیلومترو ایسه‌ده جمله‌سی مسكون اولمیوب همان الیوم مسكون اولان
محلی قدیم رومانك جهت شمالیسیدر (لاترانك) و (سنت انژ)
نامنده سرایلری وشمالاً بر قلعهٔ داخلیسی ومتعدد كلیسالری اولوب
بونلرك اك مشهوری (سن پترو) (سن ژان) (سنت ماری ماژور)
(سن پول) كلیسالریدركه بونلر دنیاده بولنان ابنیه‌نك اك اعلاسی
صاییلورلر بونلردن ماعدا اوچ یوز باب كلیساسی دها واردر و (سن
پییر) واسپانیا میدانلری مشهور واكثریسی ترازان وانتونین عمودلری
وقدیم دیكیلی طاشلر ایله مزیندر . روماده (ساپیه‌نزا) و (غره
غوریانه) نامیله ایكی دار الفنونی و دار الفنونك ایكنجی درجه‌سنده
ژزویتلر طرفندن تأسیس اولنمش روما مكتبی و (پروپاغاندا)
مكتبی وسائره ایله برمدرسهٔ رهبانیه وصاغر ودلسزلره مخصوص
تعلیم خانه وصنایع نفیسه تعلیمی ایچون متعدد مكتبلر ورصد وتاریخ
طبیعی درسخانه‌لری ونباتات باغچه‌لری وموزه‌خانه ومتعدد مطبعه‌لری

بولنور فرانسه انكلتره واوستريا انجلری صنایع نفیسه تحصیلیچون رومایه
كیدرلر متعدد هیئات علمیه وكتبخانه‌لری دخی مكمل اولوب بونلر ال
یازولی كتابلرله مالا مالدر . روما شهرنده صنایعه دائر غاز شرید
اطلس صنعی چیچك چوقه عطریات وموزیقه آلاتی چیقار . هوای
قشیك صاغلام یازین بونك عكسنه‌در جنوب شرقی طرفندن هبوب
ایدن روزكار اكثریا علل ساریهٔ شدیده‌یه باعث اولور .

روما خلقتك درتبیك سكز یوز قرق بر تاریخنده یعنی میلادك یدییوز
اللی اوچ سنه مقدمنده تأسیس اولنوب بو تاریخدن اعتباراً ایكیوز
قرق درت سنه ظرفنده (رومولوس) والتی نفر اخلافی طرفندن
مركز قرالیت اتخاذ ایدلدیكی حالده خلقتك بشبیك سكسان بش
تاریخنده یعنی میلادك بشیوز طقوز سنه مقدمنده تاركنلرك مظالمی
قراللغه نهایت ویرمكله جمهوریته تحویل اولنه‌رق سنه بسنه انتخاب
اولنان قونسللر معرفتیله اداره ایدلدی مؤخراً (پاتریسیه ن)
(پله‌بیه‌ن) نام ایكی صنف اهالی بیننده متحدث نزاع ومقاتلات
متمادیه رومانك ضعف اقبالنی تمام برعصر تمدید ایدوب خلقتك
بشبیك ایكیوز بش تاریخنده دخی غوللر طرفندن ضبط
وتخریبنه آز برشی قالمشیكن (مانلیوس) ك ثمرهٔ غیرتی ایله قورتارلدی
وقرق التی سنه صكره باشلایان (سامنیت) محاربه‌سی ایسه بتون
ایتالیایه دهشت انداز سرایت اوله‌رق ایتالیایی وسطی وجنوبینك
رومایه التحاقیله نهایت بولدی وخلقتك بشبیك اوچیوز اوتوزدن
بشبیك اوچیوز اللی اوچ تاریخنه قدر ممتد اولان برنجی پونیق
محاربه‌سنده سجیلیای غربی وساردنیا ومؤخراً سجیلیای شرقی واسپانیا
ودها صكره ماكدونیا رومایه كچوب خلقتك بشبیك درتیوز قرق

سكز تاریخنده یعنی میلادك یوز قرق التی سنه مقدمنده روما جمهوریتی
یونان دولتنی دخی محو ونابدید وقارتاجلولره غلبه چالوب سلوسیدلری
آسیای صغرادن (تورس) ك اوته‌سنه قدر طرد وتبعید ایلدی
لكن صكره‌لری رومادە اصول حكومت بوزیلوب برآره‌لق (سیللا)
ظهور ایدرك دیكتاتورلغی غصب وفوق الغایه شدتله معامله ایدوب
ومؤخراً (اوكتاو) قرال اولوب ایكی سنه صكره اوغوست
وایمپراطور عنوانلرینی آلدی وایمپراطور بیوك قسطنطین زماننده
یعنی میلادك اوچیوز اوتوز تاریخنده پای تخت سلطنت استانبوله
نقل اولندی .

بوندن صكره دخی روما برطاقم تقلبات جدیده‌یه اوغرایوب هرولرك
قرالی اولان (اودواقر) زماننده آوروجه بر قرالیت ومؤخراً روما
دوقه‌لغی نامیله خصوصی بر دوقه‌لق تشكیل اولندی وبعده میلادك
یدییوز اوتوز وهجرتك یوز اون ایكی تاریخنه طوغری پاپالر طرفندن
اداره و (شارلمان) دورنده فرانسه حمایه‌سنه ادخال ایدیلوب اوتنجی
عصر میلادیده مازوری قاملیاسنك زیر حكمنه كیردی ومیلادك بیك
درتیوز طقسان بش وهجرتك طقوز یوز بر تاریخنده ناپولی فتحنه
كیدن یدنجی شارل ومؤخراً دها بشقه ذوات طرفلرندن ضبط
ومیلادك بیك سكز یوز بر وهجرتك بیك ایكیوز اون التی تاریخنده
لونه‌ویل معاهده‌سی موجبجه پاپا یدنجی (پی) یه اعاده اولندیسه‌ده
یدی سنه صكره ناپولیون روما ودولت رهبانیه‌نك الك بیوك قسمنی
فرانسه‌یه كچیروب میلادك بیك سكز یوز اون درت وهجرتك بیك
ایكیوز اوتوز تاریخی حادثاتی پاپایی تكرار مسند اقتداره كتوردی .
خلاصهٔ كلام روما شهری تأسیسی تاریخندن خلقتك بشبیك سكسان

بش تاریخنه یعنی میلادك بشیوز طقوز سنه مقدمنه دکین قراللر
واندن صکره قونسللر وایمپراطورلر ومؤخراً هرولر وغونلر ودها
صکره (راوەن) اقزارخولرینه تابع دوقلر وپاپالر طرفلرندن اداره
ایدیلوب نهایت ایتالیا دولتنك تحت ادارەسنه کچمش ودولت مشارالیها
طرفندن پای تخت اتخاذ اولنمشدر .

حرف ز

« زکریا » علیه السلام ـ انبیای کرامدندر . حضرت یحیی
علیه السلامك پدری وحضرت (مریمك) تیزەسی ایشاغ نام خاتونك
زوجی ایدی مشار الیه یهودیلرك حضرت مریمدن طولایی حقنده
سوء ظنه دوشەرك شکایت ایتدکلرینی یاخود حاکم هردوسی بر
مسئلەدن طولایی کوجندیردیکچون مشار الیه حضرتلرینك ابتدا
کندوسنی صکره اوغلی یحیی علیه السلامی اعدامه قرار ویردیکنی خبر
آلدیغنه بناء براغاجك ایچنه ازوا بیورمشلر ایدی خائنلر اورادە
بولوب اغاجی بچقی ایله کسەرك طقسان بش یاشنده شهید ایتدیلر .
قبر شریفی الآن حلبده جامع کبیر درونده زیارتکاه انامدر .
تورات شریفده اسمی (زقریا) یازیلیور جناب حق زکریا علیه
السلامه یحیی علیه السلامی حال شیخوختنده احسان بیورمشدر . بر
روایتده ذوالکفل بودر . یهودا ملکی (یواش) زماننده دخی
بو نامده بر پیغمبر ظهور ایدرك مومی الیه یواشی بر طاقم نصایح
دینیه ایله اصلاحه چالشمش ایسەده (الحق مر) مفهومنجه نصایح
مذکوره یواشك طبع ناملائمنه پك سرت کلدیکندن مشار الیهی
بیت مقدس حولیسنده طاشلر ایله اعدام ایتدیرمشدر لکن بر سنه

صکره جناب حق سوریه ملکنی اوزرینه تسلیط ایدوب فلسطین
ودها بر چوق ممالکی مستولی وخراب اولدیغی کبی کندوسی دخی
یتاغنده اوشاقلری طرفندن قتل ایدلدی وجنازەسی صهیون (داود)
شهرینه کتورلدیسەده حکمداران مزارینه قونلق شرفندن محروم
اولدی .

حرف س

« سام » بن نوح علیه السلام ـ ابو العرب کنیەسیله مشهوردر .
اولاد نوحك ساکن اولدقلری عراق عربدن اطرافه طاغلدقلری
اثناده یعنی خلقتك ایکیبك ایکیوز سکسان بش یاخود ایکیبك سکسان
التی تاریخنده بو دخی اولاد واحفاد ومنسوباتیله جزیرة العرب
وسوریه طرفلرینه هجرت وتوطن ایلدی ارفخشد وعیلام
و لاووز و آثور وارم اوغللریدر بونلرك هربری بر
بیوك قومك پدری اولدی وحضرت (ابراهیم) علیه السلام دخی
ارفخشد سلالەسندن کلدی سامك التیوز سنه معمر اولدیغی
مرویدر اسوج نوروج قطعەسنك شمال جهتنده مسکون بدوی
(لاپون) لره دخی سام تعبیر اولنور .

« سامری » ـ آثوریلر خلقتك درت بیك سکز یوز سکسان
تاریخنده یعنی میلادك یدییوز اون درت سنه مقدمنده ودها صکره
ممالك اسرائیلیەدن آثوریایه طرد و تبعید ایلدکلری سامریەلیلره
عودتلرنده ویریلان اسمدر بونلر آثوریاده یتمش سکسان ییل
قالوب نسل ولسان واعتقادلری بوزلدیغندن مملکتلرینه عودتلرنده
قدس یهودیلری طرفندن تحقیر اولندیلر . وتأسیس وتعمیر معابد

ومبرات کبی امور خیریه‌یه ومصالح ملته قارشدیرلمدیلر بناء علیه سامریلر دخی قدسلیلرله الفتی قطع وآیین وعادات دینیه اجراسی ضمننده قدسه عزیمتی ترك ایدوب بیت مقدسه بدل غار یزیم طاغی اوزرنده بر معبد بنا ایلدیلر بو خصوصده آثوریلر طرفندن سامریه والیسی بولنان کمسنه‌نك تشویقی دخی تفرقه‌یه سبب مستقیل اولمشیدی . سامریلر توراتك بش کتابی معناسنی افاده ایدن (پنته پون) نام کتاب ایله عمل ایدرلر وکتب مقدسه‌لرینی عبرانی لسان قدیمی اوزره وسریانی‌یه مشابه سامری حروفی ایله یازارلر ایدی اشبو یازی شمدی اك قدیم عد ایدیلان آثاردندر . الیوم نابلسده مسکون اولان سامریلرك حورالرنده ایکی بیك سنه‌لك بر تورات شریف موجود اولدیغی رأی العین مشاهده اولنمشدر .

« سامریه » یاخود (سبات) ـ ارض فلسطینده بر شهردرکه ماناسهٔ غربی نصف سبطنده وافرائم سبطنك حدودی اوزرنده واقع ایدی نابلسدن صکره حکومت اسرائیلیه‌نك کرسیٔ اداره‌سی اولدی اشبو شهر خلقتك درت بیك التیوز سکسان ایکی تاریخنده یعنی میلادك طقوز یوز اون ایکی سنه مقدمنده حکمدار یهودا (عمری) طرفندن تأسیس اولنوب خلقتك درت بیك سکز یوز سکسان تاریخنده یعنی میلادك یدیوز اون درت سنه مقدمنده شلما نصر طرفندن ضبط واهالیسی فراتك اوته‌یقه‌سنه طرد ایدیله‌رك آثوریاده کوثا شهرینك اهالیسی ایله اسکان ومیلادك التیوز یتمش ایکی سنه مقدمنده اسار خادون واسطه‌سیله مجدداً اعمار ایدلدی سامریه خلقتك بشبیك اوچ یوز طقسان بر تاریخنده یعنی میلادك

ایکیوز اوچ سنه مقدمنده بیوك انتی یوخوس طرفندن دخی استیلا ونهایت رومالولر زماننده یهودیلرك بر اختلالی اثناسنده ضبط وصوك دفعه وقطعی صورتده اوله‌رق تخریب اولندی .

« سیدة سکینه » بنت حسن بن علی رضی الله تعالی عنهم ـ مشار الیهانك تربهٔ شریفه‌لری سوریه ولایت جلیله‌سی داخلنده کائن عکا سنجاغنه تابع طبریا قضاسنك مرکزی اولان نفس طبریانك جهت غربیسنده واون دقیقه بعد ومسافه‌سنده وجبلك اتکنده واقعدر . تربهٔ مذکوره مرور وزمانله مندرس اولدیغی حالده کچنلرده یعنی بوندن ایکی سنه مقدم سوریه والیٔ سابقی متوفی احمد حمدی پاشانك اثر واقدامیله تعمیر وتجدید ایدلمشدر . مذکور تربه درونندەکی مرمر طاش اوزرنده عربی العباره یازلمش ومحلی حکومتی اوقاف قلمنده مقید بولنمش اولان اوقاف وقتیله پك مضبوط یاپلمش ایسه‌ده بو کونکی کونده جمله‌سی آخرك یدماً کللرینه کچمش اولدیغندن تربهٔ مذکوره بو سببدن ناشی الیوم معموریتدن محروم قالمشدر .

« سدوم » ـ ارض کنعانده (عدور) یاخود (عمور) نام اراضیٔ وسیعه‌نك حاوی اولدیغی بش ناحیه‌در . بو ناحیه‌لر قرآن کریمده (مؤتفکات) لفظیله مذکور اولوب اسملری سدوم وبارع وسباء وادوم وصاعیردر . حضرت (لوط) علیه السلام خلقتك اوچبیك بشیوز اللی سکز تاریخنده یعنی میلادك ایکیبیك اوتوز التی سنه مقدمندن صکره نواحیٔ مذکوره اهالیسنه مبعوث اولدیسه‌ده اهالیٔ مرقومه مرتکب اولدقلری فحشیاتدن واز کچمدکلری جهتله غضب الهی‌یه اوغرایوب مملکتلری خراب وکندولری کاملاً

هلاك اولديلر . بو مملكتلر اليوم بحر لوط دنيلان گولك اولديغى يرده ايدى ادوميلرك عقبه نام اسكله‌يه قدر متصرف اولدقلرينه وتجارت بحريه ايله‌ده مألوف بولندقلرينه نظراً مذكور سدوم اراضيسنك بحر احمره قدر ممتد اولديغى حس اولنيور .

« سليمان » عليه السلام ـ انبياى عظام بنى اسرائيلدندر پدرلرى داود عليه السلام ووالده‌لرى انبياى عظام نسلندن تسايعدر خلقتك درتبيك بشيوز طقسان اوچ تاريخنده يعنى ميلادك بيك بر سنه مقدمنده كوشهٔ انزوايه چكيلوب حكومتى كندولرينه ترك ايلديكندن قرق سنه كمال عدل وداد ايله شرفبخش سرير سلطنت اولمش وبو مدت ظرفنده پالمير (تدمر) وپالوس (بعلبك)شهرلرينى بنا ومشهور حمات قبيله‌سنى اسكان وحوران شهرينى تعمير ودائرهٔ ممالكنى مصردن فرات نهرينه‌قدر توسيع بيوروب بحر احمرده اولان دونماسيله دخى هند وصوماتره وجاوه سواحلندن بالدفعات غنايم كثيره آلمشدر . مشار اليه مصر حكمدارينك كريمه‌سى وعلى روايته حمايه‌سنه دخالت ايچون كلان يمن ملكه‌سى (بلقيس) ى تزوج بيوردى . بيت مقدسك انشاسى خلقتك درت بيك التيوز اوچ تاريخنده يعنى ميلادك طقوز يوز طقسان بر سنه مقدمنده نهايت بولدقده حضرت سليمان (تابوت عهد) ى آلاى والا ايله صهيوندن كتوروب درونه وضع وتشكراً يكرمى ايكى بيك بقر ويوز يكرمى بيك غنم قربان ايلمشدر .

« سليم خان » اول ـ ملوك عثمانيه‌دن طقوزنجى پادشاهدر . وسلطان بايزيد خان ثانينك اوغلى وسلطان سليمان خان اولك پدرى اولوب (ياوز) لقبيله ملقبدر سلطان مشار اليه حضرتلرى دها

كنجلكندنبرو جنكاورلكله شهرت بولمش اولديغندن جلوسيله برابر عامه‌نك وعلى الخصوص عساكر شاهانه‌لرينك افكارى محاربه ايتمك ايچون حاضرلق كورلمك طرفنده ايدى ميلادك بيك بشيوز اون درت وهجرتك طقوز يوز يكرمى تاريخنده عجم سفرينه كيدوب (چالدران) محاربهٔ مشهوره‌سنى قزاندى و (خوى) و (تبريز)ه قدر ايلروليوب حسب الايجاب عودتلرى لازمكلمله اثناى راهده (بايبورد) و (كيفى) و (كماخ) قلعه‌لرينى فتح ايدرك درسعادته آمناً وسالماً تشريف بيورديلر . ومشهور (ادريس بدليس) حضرتلرينك واسطه‌سيله كردستان بكلرينك اكثريسنى تحت حمايهٔ دولت عليه‌يه الدى وميلادك بيك بشيوز اون التى وهجرتك طقوز يوز يكرمى ايكى تاريخنده مصر اوزرينه يوريوب حلبده مشهور (مرج دابق) مظفريتنه نائل اولدقدن و (ملاطيه) و (دارنده) و (دوريك) و (عينتاب) و(انطاكيه) و(سيس) و (ماردين) و (سنجار) و (اورفه) و (سيوه‌رك) و (بيره‌جك) و(البستان) و(اطنه) و(طرسوس) و(طرابلس شام) و(قدس) كبى يوزدن زياده ممالك استيلا ايلدكدن صكره (مصر)ى دخى تسخيره موفق اولدى . وقدس شريفده حضرت (داود) و(سليمان) عليهما السلام طرفلرندن انشا ايتديريلوب الك صوك دفعه روماليلر طرفندن تخريب ايديلوبده خراب برحالده قالمش اولان معبد قديمك محلنه جامع شريف بنا ايتديرمشلردر .

مصر محاربه‌سنده (مصر حكمدارى قانصو وطومانباى ايله سرعسكرى جانبرد غزالينك غيرت وشجاعتلرى دخى انكار اولنه‌مز) اولوقت خلفاى عباسيه‌دن اوله‌رق مصرده بولنان ذاتى درسعادته كتوروب ايا صوفيه‌ده رسماً ترك خلافت ايتديرديكنه وشرفاى هاشميه‌دن بيعت آلديغنه بناءً (خادم الحرمين الشريفين) و (سلطان

الروم والعرب) عنوان مفخرت نشاننه مظهر اولدی اولوقتلرده قبضهٔ تسخیرینه کچردیکی یرلردن بریده (جبل لبنان) ایدی . شام شریفك مصالحنی تنظیم صره‌سنده هجرتك طقوز یوز یکرمی درت سنه‌سنده (صالحیه) ده مدفون (شیخ اکبر) حضرتلرینك مدفن شریفلرینی بولوب اوزرینه بر قبه و بر جامع شریف انشا ایتدیرمش و بالذات بر جمعه نمازی قیلدیرمشدر نهایت میلادك بیك بشیوز اون طقوز و هجرتك طقوز یوز یکرمی التی تاریخنده مجارستان سفرینه کیدر ایکن شیر پنچه‌دن چورلیده متوجه سفر آخرت اولدی سلطان مشار الیه حضرتلری سکز یوز یتمش درت سنه‌سی صفرینك اون سکزنده قدمنهادهٔ عالم وجود و سعود اوله‌رق و جلوس همایونلری طقوز یوز اون سکز سنه‌سی شوال شریفك طقوزنده و ارتحاللری طقوز یوز یکرمی التیده وقوعبولوب اللی ایکی سنه عمر و سکز سنه طقوز ای سلطنت سورمشلردر . جامع شریفلری جوارنده مدفوندر .

« سلیمان خان » اول ـ دولت عثمانیه‌دن اونجی پادشاهدر و سلطان سلیم خان اولك اوغلی و سلیم خان ثانینك پدریدر . مدت سلطنتی اولان قرق سکز سنه ظرفنده اون اوچ دفعه بالذات سفره کیدوب زماننده بلغراد و استانکوی و غروس واردین (واradin) و بودین و بغداد و اولونیه و دلونیه و وان و طمشوار و اکری و شهرزور و تونس و ساقز و سکتوار (ژیژت) و زمون و خرسوه کبی اوچیوزدن متجاوز ممالك و قلاع مهمه فتح و استرداد اولندی . و میلادك بیك بشیوز یکرمی التی و هجرتك طقوز یوز اوتوز اوچ تاریخنده یوز اللی بیك کشیلك مجار اردوسنی مشهور مهاج اووه‌سنده بوزوب مجارستانی زیر حمایه‌سنه آلدی (بو محاربه‌ده

مجارستان و بوهمیا قرالی ایکنجی لویی آخرته عزم راه ایلمشدر) و میلادك بیك بشیوز یکرمی طقوز و هجرتك طقوز یوز اوتوز التی تاریخنده دخی ویانه‌یی تحت محاصره‌یه آلوب ینه ترك ایلدی دیکر طرفدن همیشه بغی و عصیانی پیشه ایدن خطهٔ یمانیه اهالیسی حمایهٔ دولت علیه‌یه کیردی و جزایر امیری (خیر الدین) بك معرفتیله طوغریدن طوغری‌یه ممالك عثمانیه‌یه الحاق ایدلدی بونلرله برابر بر طاقم قوانین و تأسیسات نافعه وجوده کتوریلوب از جمله یکیچری موظف پیاده عسکری اول وقت قانونه باغلاندی . و سلیمانیه جامع شریفی میلادك بیك بشیوز اللی و هجرتك طقوز یوز اللی یدی تاریخنده بدأ ایله سکز سنه‌ده یاپلدی . الحاصل سلطان مشار الیه حضرتلرینك عصر فیوضاتنده کوریلان فتوحات هیچ بر حکمدار زماننده وقوعبولمامش بر نصرت بالغه ایدی ولادتی هجرتك طقوز یوز جلوسی میلادك بیك بشیوز اون طقوز و هجرتك طقوز یوز یکرمی التی وفاتی هجرتك طقوز یوز یتمش درت تاریخلرنده در .

« سمرقند » یاخود (ماراقاند) ترکستان مستقلده بر شهردر . بو شهر زرافشان نهری قربنده بخارا خانلغنك ایکنجی شهری اولوب بخارانك ایکیوز کیلومترو بعد شرقیسنده بولنور اون ایکیبیك نفوسی و بر طاقم جوامع و مساجد و مکاتب و بر عدد اسکی سرای ایله تیمورلنكك مزارینی شاملدر و قتیله بوراده (اولغ) بكك یاپدیردیغی رصد خانه حالا مشاهده ایدلمکده‌در . حریرلی کاغد و اقمشهٔ قطنیه و حریریه و معمولات سائره‌سی بولندیغی کبی تجارتی دخی غایت ایشلکدر . سمرقند خلقتك بشبیك یوز یکرمی طقوز تاریخنده یعنی میلادك درتیوز آلتمش بش یاخود سکز یوز سنه مقدمنده ملوك تبابعه‌دن (شمر مرعش)

نام حکمدار معرفتیله بعد التخریب مجدداً انشا اولنهرق (شمر) تسمیه
اولنوب صکره شین سینه تحویل و (کند) علاوه و کند دخی قنده
تبدیل اولنغله (سمرقند) نامیله شهرت بولمشدر اشبو انشا اولنان
شهرك یرنده دها اول (صغد) یاخود (صغدیان) شهری وار ایدی
بو نام بعضاً ولایتك عمومنه دخی اطلاق اولنور . بوراسی میلادك
یدیوز اونبر و هجرتك طقسان اوچ تاریخنده امویه امراسندن مشهور
(قتیبه) نام قهرمان فتح ایتدی وبو فتحده ید اسلامه پك چوق غنیمت
کیردی و میلادك بیك ایکیوز یکرمی و هجرتك التیوز اون یدی
تاریخنده دخی جنکیز خان ضبط ایدوب قتل عام اجرا ایلدی
ومشهور تیمورلنك زماننده کرسیٔ اداره اتخاذ اولندی اولوقت
سمرقند هر طرفجه کونش کبی شعشعهٔ اقبال وشوکتی لامع ویوز
اللی بیکی متجاوز نفوس ایله اوچیوزدن زیاده معابدی جامع ایدی
مؤخراً انقلابات چرخ بیقرار ایله اون التنجی عصردن برو بلای
انحطاطه کرفتار اولمشدر .

« سنان پاشا » ــ دولت علیه وزراسندن سلطان (سلیمان اول)
زماننده قپودان دریا اولمش و (سلیم) و (مراد ثالث) و (محمد ثانی)
زمانلرنده بش دفعه مسند صدارتی احراز ایتمش بر ذاتدر . میلادك
بیك بشیوز اللی بر وهجرتك طقوز یوز اللی طقوز تاریخنده
طرابلس ورفع لوای عصیان ایدن یمن وتونس تولیتی تحت اطاعته
آلهرق اهلیت ولیاقتنی ارائه وابراز ایلدی وفاتی میلادك بیك بشیوز طقسان
بش وهجرتك بیك درت تاریخنده وتربهسی درسعادتده صدفجیلر
ایچندهدر مشار الیه جداً شجیع وجنکاور اولدیغی کبی امور ادارهده
دخی ماهر ایدی مصر وسوریه واناطولیده ویمنده متعدد جوامع

وخستهخانهلری وحماملری وچارشولری وکارکیر کوپریلر وخانلر
وقیولر ودرونلرینه سکز اون ایاق نردبان ایله اینلور کبیر حوضلری
ودرسعادتده لطفی پاشا ودباغ یونس محلهلرنده ایکی مسجد و بشکطاشده
بر جامع شریفی واردر مشار الیه حضرتلرینه قوجه سنان پاشا دخی
دیرلر سلطان (سلیمان خان) حضرتلری بو ذاته کریمهسی (مهرماه)
سلطانی تزویج بیورمش ایدی .

« سینا » ــ بحر قلزمك (بحر احمر) جهت شمالیسنده وعقبه
وسویش کورفزلری بیننده برشبه جزیرهدر بوکا اراضیٔ (تیه) واراضیٔ
(عریش) واراضیٔ (سین) دخی دیرلر جبل (طور) بووادینك اوزرنده
واقعدر بو طاغك ایکی تپهسی اولوب اك یوکسکی ایکیبیك سکز یوز
اون درت مترو ارتفاعندهدرکه جوارنده اولان صخرهلر بنی اسرائیلك
بر طاقم اسکی یازولریله منقوش کورینور حضرت (موسی)
علیه السلام مصردن چیقدقدنصکره قومیله برابر اوتوز سنه بووادیده
آرام ایتمش و (جناب حق) حضرت مشار الیهی جبل مذکور اوزرنده
قرق کون شرف خطاب ایله کامیاب بیورمش ایدی .

حرف ش

« شام » ــ سوریه ولایت جلیلهسنك مرکز ادارهسیدر بو
شهر (برده) نهری اوزرنده واستانبولك جنوب شرقیسندن بیك
بشیوز کیلومترو مسافهده واقع اولهرق اوتوز بیکی عیسوی بش بیکی
موسوی وقصوری اسلام اولمق اوزره ایکیوز بیك نفوسی جامعدر .
داخل وخارجی غایت کوزل اولوب بر چوق چشمه ومنتظم
قالدیرملری کوچك وبیوك ایکیوز اوتوز طقوز جامع واون تکیه

واوتوز مدرسه ویکرمی آلتی کلیسا ایله حورا وچارشـولری واللی
سکز قدر حماملری وغایت جسیم واروشلری واردر وقتیله چلیك
وقلیج وسـلاح فابریقه‌لری مشهور انام ایدیسـه‌ده تیمورلنك چلیك
اعمال ایدن عمـله‌یی بخارایه قالدیردیغندن اعمالات مذکوره‌سـی
بالاخره سـکته‌دار اولدی . الیوم صدفلی طوغرمه‌جی ایشـلری
واقمشهٔ حریریه وقطنیه‌سی وکشمیر وکل یاغی وعطریات سـائره‌سی
معتبر اولوب اهـالی بو یوزدن مطلوب وجهله تجارت ایتمکده ومکه
وبغداد جهتلرینه جسیم کاربانلر کلوب کیتمکده‌در . شـام غایت قدیم
بر شهر اولوب ودرون وبیرونی لایعد مراقد انبیا و اولیایی حاوی
اولمغله مشهوردر . جوامع شریفه ایچنده وسـعت وانتظامی جهتیله
اك زیاده شهرتشـعار اولان جامع امویه‌نك شـرقنده کائن مناره‌یه
آخر زمانده (عیسی) علیه‌السلام نازل اوله‌جغی اعتقاد ایدلمکده‌و منارهٔ
مذکوره نزدنده بولنان بر طاش دخی (موسی) علیه السلامك عصاسیله
ضرب ایدوب بطریق المعجزه کندوسندن اون ایکی کوز صو نبعان
ایدن طاشـك بر پارچه‌سـی اولدیغی روایت اولنمقده‌در . جامع
مزبورك باب الساعات تسمیه اولنان قپوسی جوارنده بر صخرهٔ عظیمه
واردر روایته کوره قدیمده صخرهٔ مزبوره اوزرینه ذبح ایدیلان
قرابین وضع اولنوب مظهر مقبولیت ایسـه سمادن بر آتش اینه‌رك
احراق ایدر ایدی . شامده جبل قاسیون (صالحیه) دنیلان طاغده
هابل بن (آدم) علیه السلامك موضع دمی اولمق اوزره طانمش اولان
مغاره اهالیٔ شـام عندنده طلب حاجات ودعوات ایچون غایت متین
ومجربدر وفی الواقع محل مذکور لطیف وشریف وهیبت وجلالتله
مشحون بر زیارتکاهدر (یحیی) بن (زکریا) علیهما السلام ووالده‌سی

بوراده قرق سنه اوتورمشلر و (عیسی) علیه السـلام وحواریون
اوراده عبادت بیورمشـلردر جبل مذکورك اتکنده واقع نهر
یزید نام ایرماغی یزید بن (معاویه) بن ابی سفیان حفر ایتدیردی .
شـامده آثار قدیمه‌دن اولمق اوزره صـالحیه‌ده (برزه) نام محلده
منشق بر موقع اولوب حضرت(ابراهیم) علیه‌السلامك شام ملکی نمرودك
الندن بوراده اختفا بیوردیغی منقولدر .

« شـعیب » علیه السـلام ـ اصحاب ایکه دنیلان (مدین)
اهالیسنه مبعوث بر پیغمبر ذیشاندر نسب عالیلری حقنده اختلاف
وقوع بولوب بعضیلر شعیب بن صفوان بن غابر بن ثابت بن مدین بن
ابراهیم دیه‌رك نسـبنی حضـرت ابراهیم علیه السـلامه ایصـال
وبعضیلری دخی ابراهیم اولادندن اولمیوب مشار الیهه ایمان واثنای
هجرتده مرافقت ایدنلردن بر ذاتك نسلی اولدیغنی روایت ایدرلر .
(خاتم النبیین) افندمز حضرت شـعیب حقنده (خطیب الانبیاء)
بیوردرلر ایدی تورات شریفده اسمی (یثرون) لقبی (میکائیل)در
موسی علیه السلام مصردن (مدین) ه هجرتلری زماننده مشـار
الیهك کریمه‌سی (صفورا) یی تزوج بیوروب مدت مدیده برلکده
بولنمشلردر . حضرت شعیبك قومی اولان اصحاب ایکه پت پرستلکله
موصـوف ودائماً قطع طریق ونهب غارتله مألوف اولدقلرینه مبنی
(فاسقط علینا کسـفاً) آیت کریمه‌سـی مدلولنجه خلقتك اوچبیك
طقوز یوز اوتوز طقوز یاخود اوچبیك سکز یوز اون ایکی تاریخنده
یعنی میلادك بیك التیوز اللی بش سـنه مقدمنده حرارت شمس
وحرکت ارض ایله هلاك اولدیلر .

« شمسـون » ـ شجعان بنی اسرائیلدن بر مشـهور کیسه‌درکه

بهادرلغی سایه‌سنده قومنی فلسطین حکومتنك قرق سنه دوام ایدن بلیهٔ طاقتگذار حکم واسارتدن وارسته ایلمش وبنابرین خلقتك درت بیك اوچیوز سکسان ایکی یاخود درت بیك درتیوز یکرمی اوچ تاریخنده یعنی میلادك بیك ایکیوز اون ایکی سنه مقدمنده عنانکش اشهب ریاست اوله‌رق وفلسطینلیلرله دها بر چوق زمان میدان حرب ووغاده یاریش ایدرك اکثرنده حائز قصب السبق اولمش ایسه‌ده اك صکره آچدیغی بر محاربه‌ده حریت ملیت اغورینه اسیر دوشمشدر . مومی الیه اول وقت (شمسون الجبار) دینمکله کسب اشتهار ایتمشیدی . مدت حکم وریاستی یکرمی سنه‌یه منتهی اولدیغی منقولدر .

« شموئیل » علیه السلام ـ انبیای بنی اسرائیلدندر خلقتك درتبیك بشیوز ایکی تاریخنده یعنی میلادك طقسان ایکی سنه مقدمنده جمهور بنی اسرائیل ریاستی عهدهٔ استیهالنه آلوب اون اوچ سنه ضبط وربط اموره بذل همت ایلدیسه‌ده بنی اسرائیل ارتق ادارهٔ جمهوریه‌دن اوصاندقلرینی بیانله ایچلرندن برینك ملك انتخابنی رجا ایلدکلرندن مشار الیه با وحی آلهی شاوول یعنی (طالوت) ی انتخاب و اجلاس ایدوب فقط شاوول بر مدت صکره مشار الیهك رأی وتدبیر ونصایحنی عدم اصغایه باشلادیغنه بناءً کرلیجه (داود) علیه السلامی یرینه انتخاب وشاوولك عمالقه محاربه‌سنده مقتولاً وقوع وفاتی اوزرینه سریر شاهی‌یه اقعاد ایلدی . شموئیل علیه السلام سبط نبوت لاویدن (حنا) اسمنده برخاتوندن زیور آرای مهد وجود اوله‌رق قرق یاشنده سلك جلیل انبیایه التحاق ایلمشدر . نام عالیلری بعضاً الف ایله (اشموئیل)دخی یازیلور مدفن شریفلری

ارض فلسطینده قدس شریفك طرف شمالیسنده واون یدی بچق کیلومترو بعد ومسافه‌سنده کائن بیتن قریه‌سی جوارنده‌در .

حرف ص

« صالح » علیه السلام ـ قوم ثموده مبعوث انبیای عظامدندر نسب شریفلری اوتنجی بطنده (نوح) علیه السلامه‌واصل اولور قومی استدکاری معجزه‌یی کوردکاری حالده انکارلرنده اصرار ایلدکلرندن دوچار غضب آلهی اولدیلر بنابرین اولجه کندوسنه عرض ایمان وانقیاد ایتمش اولان (جندع) قبیله‌سی خلقی وسائر مؤمنین ایله قالقوب حضرموته هجرت ومؤخراً (مکهٔ مکرمه‌یه) عودت ایدرك خلقتك اوچ بیك ایکیوز اللی اوچ تاریخنده یعنی میلادك ایکیبیك اوچیوز قرق برسنه مقدمنده اوراده دار بقایه رحلت بیورمشلردر . بر روایتده قبری فلسطینده‌در . مشار الیه صبیح الوجه متناسب الاعضا وفصیح اللسان بر ذات ایدی . بو عالمده ایکیوز سکسان سنه معمر اولدیغی حالده بر معمور مقامده اوتورمامشدر . شریعتی حضرت (نوح) علیه السلامك شریعتنه موافقدر. صنعتی تجارت اولوب عبادتدن فارغ اولدقجه انکله اشتغال بیورور ایدی .

« صخرة الله » ـ قدس شریفده زیارتکاهدر (داود) علیه السلام شرف نبوت ومنصب خلافت ایله مشرف اولدقده بنی اسرائیلك قبة الشهاده وتابوت عهدینی بیت‌مقدسه نقل و برخیمهٔ مخصوصه اعمال ایدوب صخرة اللهك اوزرینه قویدی وقبهٔ مذکوره کالاول قبله اتخاذ اولندی بعده حضرت داود صخرة اللهك اوزرینه مسجد بناسنه باشلیوب اوغلی حضرت (سلیمان) تکمیل ایلدی ومؤخراً

بخت نصر مسجد مزبوری هدم ایدوب بنی اسرائیلك اطلاق اعادهسندن صکره حضرت (عزیر) معرفتیله ینه انشا اولندی وروماليلر معرفتیله بردها تخریب اولنوب دین مسیح تقرر ایدنجه یه قدر کاه تعظیم وکاه ترك ایدلدی وایمپراطور بیوك (قسطنطین) زماننده دین مسیح دین رسمی حکمنه کیردکده ایمپراطور مشار الیهك والدهسی (آلن) میلادك اوچیوز اون درت تاریخنده قدس شریفه عزیمتله صلیبی طپراق ایچنده بولدی چیقاردی وحضرت مسیحك قبری اولمق زعمیله اورایه قیامه کلیساسنی بنا ایتدکدنصکره بنی اسرائیل وقتنده مبنی اولان عمارت بیتدن بولدیغی بنایی تخریب وذکر اولنان طپراق و انقاض صخرة الله اوزرینه دوکدیرهرك مکاننی ستر ایلدیسهده حضرت (عمر) رضی الله عنه فتح بیت المقدس ایچون بالذات سفر وعقیب فتحده صخرهیی سؤال ایدوب خبر ویردکلرنده درحال تطهیرینی واوزرینه بر مسجد بناسنی امر ایلدی .

« صفین » ـ اورفه شهرینك یوز اوتوز کیلومترو جنوب شرقیسنده و فراتك شرق جهتنده واقع (دیر) شهریله طوزله آراسنده بر موقعك اسمیدر میلادك التیوز اللی یدی وهجرتك اوتوز یدی تاریخنده امام (علی) کرم الله وجهه حضرتلری ایله شام والیسی حضرت (معاویه) بیننده اولان محاربهٔ مشهوره بوراده وقوعبولمغله تاریخجه بعض مرتبه اهمیت قزانمشدر .

« صنعا » ـ جانب شرق جنوبیسنده (جبل نقم) وجهت غربیهسنده (عصر عقبهسی) اولدیغی حالده جنوبدن شماله طوغری ممتد اولان بر اووهنك وسطنده واقع بر شهر قدیمدر (اون بش درجه یکرمی ایکی دقیقه) عرض شمالیده و (اوتوز ایکی درجه قرق

درت دقیقه) طول شرقیدهدر . بیك ایکیوز سکسان سکز سال رومیسی نیسانك اون اوچنجی پنجشنبه کونی اهالینك دعوت واستقبالی اوزرینه غازی (احمد مختار) پاشا حضرتلری بلا حرب صنعایه کیرمشدر .

تاریخلرك روایتنه نظراً طوفاندن صکره نوح علیه السلامك اوغلی سام صنعایی بنا ایتمك ایستیوب موقع حاضرینه قریب (الضبر) نام محل تنسیب ومساحهسی طرح وتقسیم اولنمش ایسهده مؤخراً صرف نظر اولنهرق شمدیکی محلنده بنا اولنمش وابتدا صنعانك وسطنده واقع (بئر سام) حفر وآنی متعاقب (قصر غمدان) بنا ایدلمشدر . قصر غمداندن الیوم بر اثر اولمیوب یالکز خرابهٔ جسیمهسی التنده عمللرینك موجود اولدیغی روایت ایدییورلر . صنعانك اسمی (وقت جاهلیت) ده سام بن (یقطنك) اوغلو (ازال) ك اسمنه منسوباً (ازال) ایدی . صنعا تسمیه اولنمسی وقت جاهلیتدن صکرهدر جملهسی کارکیر اولمق اوزره بشبیك قدر خانهیی مشتملدر . شکل خارجیلری مزین ومکمل کورینورسهده تقسیمات داخلیهلری اولقدر منتظم دکلدر .

دائرا مادار سور وبرجلر ایله محاطدر . تخمینا یکرمی ایکی بیك نفوس اسلامیهیی وایکی بیك قدر موسوییی جامعدر . وحوالیسنده موسم شتاده صولر انجماد ایدر . صنعاده فواکه وبساتین کثیردر . اوزوم . ایوا . شفتالی . ارمود . اکشی لیمون . طاتلی لیمون . اغاج قاوونی . تورنج . قارپوز . قاون . انجیر . نار . توت . اریك . زردالی . الما . بادام . قایسی . جویز . وسائر فواکه وهر نوع (سبزهوات) بولنور .

وسطندن (غيل الاسود) نامنده بر صو جريان ايدر . سكنه‌سى
بو صودن ايچميوب قيو صويى ايچرلر . قيو صولرينك اك طاتليسى
(سنان) پاشا قيوسنك صوييدر . چارشوسى غايت بيوكدر . جسيم
خانلر . اوتوز قدر بيوك كوچك جامع شريف . يكرمى قدر حمام .
موجوددر .

اشبو جامعلردن (جامع كبير) مسماسنه مطابق اوله‌رق جسيم ومنتظم
اولان جامع شريفدركه روايته كوره خلفاى عباسيه جانبندن يمنده عامل
بولنان (محمد بن يعفر) ايفاى فريضهٔ حج ايچون (مكهٔ مكرمه‌يه) كيدوب
بعد الحج صنعايه كلدكده (حرم شريف) طرز وشكلنده اوله‌رق
هجرتك ايكيوز التمش بش تاريخنده بنا وانشا ايتديرمشدر . تاريخلرده
مقيد اولديغى اوزره بونلردن بعض جوامع ومدارس ايله بر بيوك
حمام هجرتك طقوز يوز قرق سكز وطقوز يوز طقسان سكز
تاريخلرنده يمنه كلمش اولان عثمانليلر طرفندن بنا وانشا ايتديرلمشدر .
صنعايه اوچ چاريك مسافه‌ده واقع (روضه) وايكى بچق ساعت
مسافه‌ده كائن (وادئ ظهر) وبر بچق ساعت اوزاقلغنده
(حده) نام قريه‌لر صنعانك تفرجگاهيدر . اهاليدن ثروت
وسامان صاحبى اولانلر موسم صيفده قراى مذكوره‌ده‌كى
صيفيه‌لرينه نقل ايدرلر .

« صور » ـ فنيكه‌ده ايكى شهرك اسمى اولوب بريسى صيدانك
ساحل جنوبيسى اوزرنده ديكرى جوارنده واقع جزيره‌ده بولنور
برنجيسى ميلاددن بيك طقوز يوز سنه مقدم تأسيس اولنوب ميلادك
بشيوز يتمش ايكى تاريخنده بخت نصر طرفندن تخريب اولنمش
وايكنجيسى مملكتلرينك دوچار اولديغى يغما وقتل نفوسدن دها

بولمق اوزره جزيرهٔ مزبوره‌يه التجا ايدن صورليلر طرفندن انشا
قلنمشدر . صورك شمالاً صيدايه وجنوباً مصره متوجه ايكى ليمانى وار
وسورلرى غايت مستحكمدر . جزيره‌يى قره‌دن تفريق ايدن بوغازك
عرضى تقريباً اوچ كيلومترو اولديغندن ضبط ممتنعدر . بوراسى
وقتيله اك زنكين بر دولت طرفندن تشكيل اولنه‌رق قوهٔ بحريه‌جه
دخى فوق الغايه ايلرولديكندن (مملكة البحور) نامى ايله شهرتشعار
اولمش ايدى اول وقت تجارتى دخى بحر اطلاسى‌يه‌قدر ممتد اوله‌رق
دنياده كوچك بيوك هر بر غوائلدن وارسته بولنمشيدى باخصوص
قراللرى بيننده معروف اولان (حيرام) نام قرال حضرت سليمانه
ذيقيمت كراسته اعطا و (اورشليمده) يعنى (قدس) شريفده بولنان
معبدك انشاسيچون كافى درجه عمله اسرا ايلمشدر . صورك ميلادك
بشيوز يتمش ايكيدن بشيوز اللى درت سنه مقدمنه دكين اولان
مدتدن ماعدا وقتلرده شكل وحكومتى مستقل ايدى . آنورحكمدارى
اولان صلما نازاره قارشو صورى مظفرانه وقايه ايدن (راليله)
واون اوچ سنه محاصره‌دن صكره بخت نصر طرفندن ضبط ايدلديكى
اثناده حكمدار اولان ايكنجى (اينوبال) صورك اك مشهور
حكمدارلرندن ايدى . صورى يدى آى محاصره‌دن صكره ضبط
ايدن مشهور اسكندر دخى غايت بيوك بر بند ايله جزيره‌يى قره‌يه
وصل ايلدى . برچوق سنه‌لردن صكره ديمتريوس پوليقرنك پدرى
اولان (انتيفون) زماننده اون درت آى قدر بر محاصره دها
كوره‌رك اول وقتدن برو سوريه‌يه التحاق ايتدى خلقتك بشبيك درتيوز
التمش طقوز تاريخنده يعنى ميلادك يوز يكرمى سنه مقدمنده صورليلر
بالنفس قانونلرى واسطه‌سيله اداره اولنمق مأذونيتى سوريه

حكمدارلرندن تحصيل ايلديلر بوزمان سوريه‌ده مستعمل اولان
تاريخه صور تاريخى دنيلور ايدى بوشهر سوريه ايله برابر روماللوره
كچوب مؤخراً عربلر وصكره ميلادك بيك بشيوز اون يدى وهجرتك
طقوز يوز يكرمى اوچ تاريخنده دولت عليهٔ عثمانيه طرفندن ضبط
اولندى . اليوم سوريه ولايت جليله‌سى داخلنده بيروت سنجاغنه تابع
ونفس بيروتك جنوبنده ويتمش كيلومترو بعد ومسافه‌ده اونبر بيك
يتمش سكزى اسلام باقيسى خرستيان اولمق اوزره اون اوچ بيك
يتمش درت نفوسى شامل بر قضا مركزيدر .

« صهيون » ياخود (سييون) ــ سوريه ولايت جليله‌سى
داخلنده لاذقيه سنجاغنه تابع ونفس لاذقيه‌نك اوتوز كيلو مترو بعد
شرقيسنده واقع اوله‌رق وضعيت وجسامتى جهتيله مناعتى قابل
تعريف اولميان بر قيا اوزرينه مبنى بولنان قلعه‌سى تقسيماتجه واجب
الزياره‌در . اليوم يدى بيك يوز اون سكزى اسلام ودرت يوز
التمش برى خرستيان اولمق اوزره يدى بيك بشيوز يتمش طقوز
نفوس شامل بر قضا مركزيدر . (داود) عليه السلام ايام حكومتنده
(تابوت عهد) ى يعرم قريه‌سندن بو قلعه‌يه كتوروب حفظ ايلمش
وصكره مخدوملرى حضرت (سليمان) عليه السلام بيت مقدسى
اكمالدن صكره اورايه نقل ايتمش ايدى . بوراسى اولوقت كبراى بنى
اسرائيلك مدفن اولمق حسبيله حضرت (سليمان) عليه السلام دخى
بورايه دفن اولنمشدر . بوكا شهر (داود) دخى دنيلور .

« صلاح الدين » ايوبى ــ دولت ايوبيه مؤسسى ابو المظفر
(يوسف) نام جلادتسماتدر . مصرده ملوك فاطميونك آخرى بولنان
سلطان (عاضدالدين الله) طرفندن وزير انتخاب اولنمش وذريت

براقمسزين وفات ايدن عاضددن صكره بالفعل جالس مسند حكمدارى
اوله‌رق كندو نامنه دولت ايوبيه‌يى تشكيل ايلمش ومصر قطعه‌سى
ايرانيلرك ادارەسندن مشار اليه انتقال ايتمشدر . ديكر
طرفدن بو اثناده وفات ايدن سلطان (نورالدينك) مخدومى وولى عهدى
ملك (صالح اسماعيل) دها صبى بولنديغندن (صلاح الدين) وصى
صفتيله . شام . وموصل سلطانلقلرينى دخى يد ادارەسنه آلمشدر .
سلطان (صلاح الدين) بو وجهله حكومتى تحكيم وتأمين ايلمش واون
بش سنه اهل صليب ايله ييايى محاربه‌لر ايدرك حلب . حما . حمص
. طبريه . لاذقيه وميلادك بيك يوز سكسان يدى وهجرتك بشيوز
سكسان اوچ تاريخنده قدس قراليتى اوزرينه هجوم ونائل اولديغى
متعدد مظفريتلردن صكره قدس شريفى دخى فتح ايدرك قدس
قراليتى اورته‌دن قالديرمشدر . صلاح الدين مظفراً قدسه داخل
اولديغى وقت خرستيانلره امتثالاً قتل عام اجرا ايتميوب بالعكس
على العموم خرستيانلره وخصوصيله اسير ايديلان قدس قرالى
(غوى ده لوزينيان) ايله سائرلوينه پك زياده حرمت ورعايت ايتمشدر .
قدس خرستيانلرى مؤخراً مسلمانلر عليهنه عروق اهل صليبى تحريك
وقدسى تخليص امنيه‌سيله حضرت (عيسى) عليه السلامك بر عرب
الندە دو كيليور كبى شان مليه‌يه كران كله‌جك بعض فساد آميز
رسملرينى چيقاره‌رق اوروپايه كوندرملرى اوزرينه عموم عيسويلر
يأس وكدر ايچنده قاله‌رق هپ براغزدن براهل صليب دها طلب ايتمكه
باشلامشلردر . بونك اوزرينه فرانسه . انكلتره . المانيا بررجسيم
اردو ايله قدسى قورتارمغه كلديلرسه‌ده محضا مشار اليه صلاح الدينك
ثمرهٔ حسن تدبير وغيرتى اوله‌رق هيچ بر ايش كوره‌ميوب كلدكلرى

كبی كیتدیلر . صلاح الدین مؤخراً یمن ونوبه طرفلرینی دخی
بالاستیلا اولحوالیده تشكیل ایلدیكی بنی ایوب حكومتنه امناسندن
برینی وكالتله كوندرمشدر وفاتی میلادك بیك یوز طقسان اوچ
وهجرتك بشیوز سكسان طقوز تاریخنده وقبری شام شریفده جامع
امویه قربنده كائن تربهٔ مخصوصنده‌در .

حرف ط

« طبریه » ـ طبریه كولنك ساحل غربیسی اوزرنده وشامك
یوز بش كیلومترو جهت غرب جنوبیسنده وعكانك قرق بش كیلومترو
شرق جنوبیسنده والیوم سوریه ولایت جلیله‌سی داخلنده كائن عكا
سنجاغنه تابع بر قضا مركزیدر . شهر مذكورده اوچ بیك التیوز
سكسان دردی اسلام ویوز طقسان بشی خرستیان والتیوز طقسانی
یهودی اولمق اوزره درت بیك بشیوز التمش طقوز نفوس ایله
بیوك وكوچك اونبر جامع وبش كلیسا واوچ حورا واردر جوانب
اربعه‌سی عتیق بر سور ایله محاطدر . جوارنده بر طاقم معدن
صولری واردر . طبریه میلادك اوتوز درت تاریخنده روما
ایمپراطوری (تیبر) نامنه اولمق اوزره قدس شریف حاكمی (آنتی
پاتری) طرفندن تأسیس ایدلمشیدی . میلادك یتمش تاریخنده
قدس شریفك خرابیتی اوزرینه موسویلر (میشنا)یی تحریر
ایدن مشهور بر جمعیت علمیه‌یی بوراده تشكیل ایلدیلر و(قسطنطین)
زماننده پسقپوسلغه تحویل اولندی . میلادك بیك یوز سكسان یدی
وهجرتك بشیوز سكسان اوچ تاریخنده سلطان (صلاح الدین ایوبی)
(لوزنیان) نام قدس شریف قرالنه بوراده غلبه ایدوب قدسی

ضبط ایلدی اردن نهری شمالدن جنوبه طوغری بو مملكتك اوكندن كچر
طبریه كولی طولاً یكرمی وعرضاً اون كیلومترو وسعتنده اولوب
مقدما نامنه (ژه‌نه‌ژاره‌ن) دینور ایدی حضرت (عیسی) علیه
السلام اكثر معجزاتنی بو كول جوارنده اجرا بیورمشلردر .
طبریه‌ده (شعیب) علیه السلام و (سیدة سكینه) و (معاذ ابن
جبل) و (نصر الدین طیار) حضراتنك مقامات عالیه‌لری
واردر .

حرف ع

« عاد » ـ عوض بن ارم بن سامك اوغلیدر قبیله‌سی دخی
بو نامله یعنی عاد اولی نامیله شهرت بولدیسه‌ده كندوسنك نسلی
منقطعدر . اشبو عاد اولی قومی جزیرة العربده حضر موت
وشحر وبلاد احقافده متوطن وقمر پرست ایدیلر . ابتدای
ظهورلری خلقتك ایكیبیك بشیوز تاریخی یعنی میلادك اوچبیك
سنه مقدمی ظن اولنیور . مبعوث الیهلری اولان (هود) نبی علیه
السلامی انواع جور وجفایه دوچار ومعجزات علیه‌لرینی رد وانكاره
اجتسار ایلدكلرندن حكمدارلری شداد زماننده خلقتك اوچبیك
قرق درت تاریخنده یعنی میلادك ایكیبیك بشیوز اللی سنه مقدمنده
اون اوچ قبیله خلقی كاملاً غضب آلهی‌یه كرفتار وحیاتده قالان سائر
قبائل ایسه باجمعهم تار ومار اولدیلر . مؤخراً اشبو قبائل متفرقه‌دن
اقیال یمن ظهوره كلوب اكرچه بونلر بر مدت مصر طرفلرنده
دخی اجرای حكومت ایلدیلرسه‌ده چوق سورمیوب اورالرنده
دفع وطرد اولندیلر .

« عباسیه » ـ میلادك یدییوز قرق وهجرتك یوز اوتوز ایکی تاریخنده دولت امویه‌نك انقراضیله یرینه قائم اولان دولت جدیدهٔ اسلامیه‌نك نامیدرکه مؤسس ابا مسلم خراسانی نام قهرمان شهامتعنواندر . بو قهرمان دولت امویه‌یی محو ومنقرض ایتدکدن صکره عم رسول حضرت (عباس) سلاله‌سندن ابو العباس (سفاح)ی عراقده سریر خلافته اجلاس ایلمشیدی . دولت عباسیه‌دن کلان خلفا اللی التی نفر ذواتدن عبارت اولوب بونلردن اوتوز یدی نفری تاریخ مذکوردن میلادك بیك ایکیوز اللی سکز وهجرتك التیوز اللی التی تاریخنه‌قدر عراقده واون طقوزی هجرتك التیوز اللی‌طقوز سنه‌سندن میلادك بیك بشیوز اون یدی وهجرتك طقوز یوز یکرمی اوچ سنه‌سنه دکین مصرده متعاقباً جالس تخت سلطنت اولمشلردر . (راضی بالله) دن صکره کلان بغداد خلفاسنك سلطنتی اکرچه بعض امرا وافراد عسکریه تغلبیله همحال انقراض اولدیسه‌ده اقتدار روحانیلری زوال بولمیوب ینه رسماً تخته اجلاس اولنورلر وامیر الامرا طرفندن منصوب ولاتی حضورلرینه قبول ایدرلر وحمایه‌ده اولان حکومات متجاوره‌یه یازیلان فرمانلری امضالارلر ایدی .

« عبدالرحمن » ثالث بن محمد المقتول ـ اندلس مشاهیر ملوکندندر میلادك طقوز یوز اون ایکی وهجرتك اوچیوز تاریخنده جلوس ومیلادك طقوز یوز التمش بر وهجرتك اوچیوز اللی تاریخنده وفات ایلدی غایت عاقل وفاضل دلاور تبعه پرور بر پادشاه معارف اکتناه ایدی مدت سلطنتی اولان اللی سنه ظرفنده داخلا وخارجا هر بر غوائلی سلب ورفع وانواع وسائط اسایش و مدنیتی ممالکنه

جلب وجمع ایله حطهٔ اندلسی طرف طرف شعشعه پاش انوار فیض وشرف ایلدی .
حین وفاتنده جبندن چیقان بر ورقپاره‌ده کندو خط دستیله (بن اللی سنه حکومت سوردم وهر تشبثاتمده نائلیت وهر مقاصدمده موفقیت کوردم لکن بو مدت ایچنده غائله‌سز کچن عمرم یالکز اون درت کوندن عبارتدر) .
کلام رقت انجامی محرر بولندیغندن هرکس اوقویوب انکشت بر دهان حیرت اولمشدر . غرناطه‌ده التیوز بیك کتابی جامع اولان مشهور کتبخانه ایله مدینة الزهرا نامنده برقصر دلارا یاپدیرمشیدی‌که حقیقةً هر ایکیسی‌ده نوادر روزکار اطلاقنه سزاوار آثاردن ایدی . اشبو قصر درت بیك اوچ یوز عدد ملون مرمر ستون اوزرینه مؤسس اولوب یدی بچق ملیون دینار صرفیله بش سنه‌ده اکمال اولندیغی ومشار الیهك وفاتندنصکره خزینه‌سنده بر ملیار التون بولندیغی تواریخده مقیددر .

« عبد القادر » ـ جزایرده اوران ولایتنده (ماسقاره) قبیله‌سی شیخی ایکن عربلر بونی متصف اولدیغی شهامت وشجاعتنه مبنی کندولرینه امیر نصب ایتمشلردر فرانسزلرك جزایری استیلاسندن صکره کلیتلو عسکر ایله کلوب فرانسزلری کرکی کبی پریشان واون درت سنه قدر کمال جلادت ومظفریتله اعلای نام وشان ایلدیکی حالده میلادك بیك سکز یوز اوتوز بش وهجرتك بیك ایکیوز اللی بر تاریخنده فرانسز جنراللرندن مشهور (لاموریسز) یدیله حرباً طوتیلوب ایکی سنه صکره (تافنا) معاهده‌سی موجبنجه ینه امارتنده ابقا اولندیسه‌ده درت سنه صکره تکرار اخذ وکرفت

وفرانسه‌ده بش سنه توقیف اولندی ومؤخراً یعنی میلادك بیك
سکز یوز قرق یدی وهجرتك بیك ایکیوز التمش درت تاریخنده طلبیله
ممالك دولت علیه‌یه کوندریلوب براز مدت بروسه‌ده وصکره شام
شریفده اقامت ایلدی . وشامده اجل موعودیله وفات ایدرك
صالحیه‌ده محی الدین عربی حضرتلرینك یانلرینه دفن ایدلمشدر .

« عبد المطلب » بن هاشم — جد امجد جناب پیغمبری اولوب
اسمی شیبة الحمددر بونام حین ولادتنده وسط رأسنده کوریلان بر بیاضلغه
مبنی ویرلمشدی مکه‌ده بشیوز ییلدن بری مدفون اولان ماء زمزمی
اظهاره مظهر اولدی ودرون بئرده مکنوز دفاین جرهمی چیقاروب
باب کعبه‌یه صرف ایلدی . اون ایکی اوغلی والتی قزی اولمشدر اکبر
ابناسی واصغری جناب (عبدالله) که پدر عالیقدر حضرت نبویدر . مدت
عمری یوز قرق سنه‌یه بالغ اولوب سن نبوی سکزده ایکن وفات
ایلدی کنیه‌سی ابوالحارث وابو البطحادر .

« عبرانی » — جزیره‌دن فراتی عبور ایدن اولاد سام یعنی بنی
اسرائیله نام مخصوص اولمشدر حضرت (نوح) ك اولاد واحفادی تکثر
وتفرق ایتدکاری زمان بر طاقمی دخی مصر قطعه‌سنه کلوب نیل
نهری کنارنده اسکان وعبری تکلم ایلدیلر . لسان عبرانینك (عابر)
بن (شالح) علیه السلام لسانی اولمسی دخی مأمولدر . سلطنت عبرانیه
حکام بنی اسرائیل ودولت اسرائیلیه ویهودیه وبنی حشمانی وهرادسه
ناملریله برقاچ سلاله اوله‌رق بیك یدیوز سنه‌قدر امتداد ایتمش واك
صکره رومالولرك ایقاع ایلدکاری محاربات متوالیه سببیله منقرض
اولمشدر . بر روایتده قبائل عربادن وقتیله یمنده ساکن اولان جرهم
قبیله‌سی دخی لسان عبرانی اوزره تکلم ایدرلر ایدی .

« عزیر » علیه السلام — نبوتی مختلف فیه فضلای بنی
اسرائیلدندر بابله نفی اولنان معتبران قدس ایله برابر کیدوب خلقتك
بش بیك یوز یکرمی طقوز تاریخنده یعنی میلادك درتیوز التمش بش
سنه مقدمنده بقیهٔ بنی اسرائیل ایله قدسه عودت ایلدی یهودیلر
بابلده ایکن خط کلدانی‌یه الیشوب خط عبرانی‌یی فراموش ونسخ
توراتی ضایع ایتدکلرندن مشارالیه حضرتلری تورات شریفی حفظندن
قرائتله یهودیلره بیلدکاری خط کلدانی ایله ضبط وتحریر ایتدیردی .
وصکره حضرت (شعیا) نك کندی دست خطیله یازلمش اولان توراتی
مسجد اقصی‌ده بر دیره‌کك التنده واقع صندق درونندن چیقاروب
تطبیق ایتدیردکده یهودیلر هیچ برفرق کوره مدکلری جهتله
حضرت عزیرك بو وجهله توراتی اونوتمایشنه کمال تعجبلرندن (هذا
ابن الله) دیدیلر وکافر اولدیلر .

« عسقلان » — قدس شریف سنجاغی داخلنده یافه قضاسنك
اللی کیلومترو مسافه‌سنده وغرب جنوبیسنده وساحل بحرده
برشهردر . بوراسی وقتیله فنیکه‌لولرك باشلیجه شهرلرندن ایکن
یهودیلره کچوب (هراقلیوس) معرفتیله توسیع اولنمش ومعموریتجه
ایکنجی درجه‌ده بولنان قصبه‌لر صره‌سنه کتورلمش ایدی . صکره‌لری
یعنی میلادك بیك یوز یتمش التی وهجرتك بشیوز یتمش ایکی سنه‌سنده
سلطان (صلاح الدین ایوبی) و (اهل صلیب) محاربه‌لرنده ضبط
واسترداد یوللو کش مکش تقلباته اوغرامغله بسبتون خرابه یوز
طوتمش وشمدی برناحیه حکمنده قالمشدر .

« عکا » — قدس شریفك یوز قرق ویافه‌نك یوز یکرمی کیلومترو
غرب شمالیسنده وساحل بحرده یکرمی یدی بیك نفوسی وایکیبیك

یوز التمش خانه وطقوز یوز طقسان دکان وخان ومغازه وسائر کوچك وبیوك اونبر جامع ایله التی کلیسا وایکی حورا واردر . شهر مذکور الیوم سوریه ولایت جلیله‌سی داخلنده بر سنجاق مرکزیدر . وقتیله قلعه‌سی کبی لیمانی دخی مشهور ایدیسه‌ده صکره‌دن طولمش اولدیغندن مخالف هواده سفینه‌لر حیفا اوکنده وخیلی آچیقده طوررلر . عکا صلیبیون محاربه‌لرنده پك چوق هجومه مقاومت ایتمش ومیلادك بیك اون درت وهجرتك درتیوز بش تاریخنده اجنبیلر النه کچوب ینه استرداد اولنمشدر متغلبۀ مصریه‌دن طاهر وعمر وجزار نام ذوات برر مدت معینه ونیم استقلال ایله بوراده ادارۀ حکومت ایلدیلر . ومیلادك بیك یدییوز طقسان سکز وهجرتك بیك ایکیوز اون اوچ تاریخنده فرانسه جنرالی (بوناپارت) التمش درت کون محاصره ایدرك بیهوده بر چوق تلفات ویردکدنصکره ضبط ایلدیسه‌ده درون شهرده طوره‌مدی ومیلادك بیك سکز یوز قرق وهجرتك بیك ایکیوز اللی التی تاریخنده دولت علیه‌یه مخالفتده بولنان مصر والیسی (محمد علی) پاشا یدندن قورتارلمق اوزره انکلیزلر طرفندن طوپه طوتیلوب بر جهتی منهدم اولدیغی حالده اخذ وتعمیر ایدلدی . بوراده (صالح) علیه السلام و (ابو عتیبه) رضی الله عنها حضراتنك مقامات عالیه‌لری واردر .

« علی » ــ بن ابو طالب رضی الله عنه خاتم خلفای راشدین وداماد جناب سید المرسلیندر حضرت (عثمان) رضی الله عنهك وقوع شهادتی عقیبنده یعنی میلادك التیوز اللی بش وهجرتك اوتوز تاریخنده بالانتخاب جالس اورنك خلافت اولدی فقط ام المؤمنین جناب (عایشه) وبعض اعیان صحابه قتلۀ عثمانی قصاصده مسامحه‌سی

وقوعبولدی ظنیله بیعت ایتمیوب ایچلرندن بعضیلری شهید مشار الیهك قاتلی اثوابیله شام والیسی حضرت (معاویه)یه وبر طاقملری مکۀ مکرمه‌دن حضرت عایشه‌یی استصحابله خصوص مذکوری اجرایه طرفدار بولمق ایچون بصره عزیمت ایتدیلر . حضرت علی بو تشبثاتی ایشتدکده منع ایچون پك چوق نصیحت آمیز مکتوبلر یازمش ومخصوصاً آدملر کوندرمش ایسه‌ده مأثر اولمدیغی جهتله عسکر جمعیله فرقۀ مخالفه‌یی تأدیبه قرار ویرمشدر بونك اوزرینه حضرت (خالد) خلیفه‌نك حضورینه کلوب سفك دمادن صرف نظر اولنمسنی استرحام ایلمش ایسه‌ده بونك دخی ثمره‌سی کورلمامشدر . حضرت خلیفه ایله مخالفلر طرفندن جمع اولنان اردولر بصره قربنده تلاقی ایدرك (جمل محاربه‌سی) اسمیله مشهور اولان محاربه وقوعبولمش وطلحه وزبیر حضراتی شهید واردولری پریشان اولمشدر . حضرت عایشه دخی موقع محاربه‌دن چیقاریله‌رق حضور خلیفه‌یه کتورلمشدر حضرت علی عایشۀ صدیقه حقنده حرمت ورعایت ایدرك مکه‌یه کوندرلمشدر حضرت علی کوفه شهرینی مقر حکومت اتخاذ ایدرك خلقه‌دین احمدیه‌یی تلقین ایلدکده اولدیغی حالده چوق وقت کچمکسزین یعنی میلادك التیوز التمش وهجرتك قرق تاریخنده عبدالرحمن بن ملجم نام بر خارجی طرفندن کوفه‌ده صباح نمازینی ادا ضمننده جامع شریفه کیدر ایکن شهید ایتمشدر .

« عمالقه » ــ عملیق بن لاوذ بن سام اولادلرندر . اشبو عملیق ابتدا یمنده (جو) نام محلده توطن ومنسوباتنه اثنای ریاستنده زیاده‌سیله فحشیاته انهماك ایلدیکندن (عملاق) تسمیه اولندی . بونلر غایت آزغین وفسق وفجور وقطع طریقه مائل

بر قوم اولدقلرندن ملوك حميريه طرفندن طرد ودفع اولندقلرينه
بناءً عندن اطراف بلاده طاغلديلر . اهل مشرق وعمان وبحرين
وحجاز وفراعنهٔ مصريه وكنعانيون ديمكله مشهور اولان جبابرهٔ
شام هب بونلردن ايدى امم مرقومه‌نك بحرين وعمان ومدينه‌ده
ساكن اولنلرينه (جاسم) دينلمشدركه (بنى لف) و (بنى سعيد
بن هذال) و (بنى مطر) و (بنى الازرق) مدينهٔ منوره‌ده
اولان اشبو امت جاسمه‌دن ايدى بديل وارمل وغفار قبيله‌لرى
عمالقه‌دن اولان بنى ارقك ارض حجازدن تيمايه دكن ممتد اولان
نفوذى التنده يعنى نجدده توطن ايتدكلرى ايچون ملكلرى (ارقم)
اسميله مسمى اولمشدر . عمالقه طائفه‌سنك مصره هجرتلرى خلقتك
اوچبيك اوچيوز سكسان تاريخنده يعنى ميلادك ايكى بيك ايكوز
اون درت سنه مقدمنده‌در . اول وقت اون ايكنجى سلالهٔ فراعنه‌يى
منقرض ايدوب اون اوچنجى سلاله‌يى تشكيل ومصرى وسطى
وسفلاده بر قاچ يوز سنه حكومت ايلديلر . عمالقيلر خلقتك درت
بيك اوتوز سكز تاريخنده آثورياده دخى بر قاچ يوز سنه سلطنت
سورمشلر . وصكره انقلابات روزكار ايله تدريجاً طاغيلوب سائر
اقوام عربه قارشمشلردر .

« عمر » بن الخطاب رضى الله عنه — حضرت ابوبكر الصديق
رضى الله عنهك وفاتندنصكره ناس حضرت عمر الفاروقه بيعت
ايدوب امير المؤمنين تسميه ايتمشلردر . حضرت فاروقك ابتداى
خلافت سنه‌لرى اولان ميلادك التيوز اوتوز درت وهجرتك اون
تاريخنده خالد بن وليدى سرعسكرلكدن عزل وابوعبيدة بن الجراحى
سرعسكر وشام واليسى نصب وتعيين وخلقى عراق وفارس سفرلرينه

دعوت ايتمك ماده‌سى اولمشدر . شام اردوسنه يكى تعيين اولنان
ابو عبيده قلعه‌ده محصور قالان روملر ايله مذاكراته تشبث ايدرك
تسليمه راضى ايدوب شهرك بر قپوسندن صلحاً داخل اولمقده ايكن
خالد بن وليد ديكر طرفدن حرب ايله كيرمشدر هجرتك اون بشنجى
سنه‌سنده حضرت فاروق سرعسكر ابوعبيده‌يى عجم اوزرينه سوق
ايتمش ايدى لكن ابوعبيده واقع اولان محاربه‌ده برفيلك اياغى التنده
شهيد اولمش ايسه‌ده امداد كوندريلان سعيد بن ابى وقاصك عسكرى
دخى منظم اوله‌رق عساكر اسلاميه كوفه جوارنده وقوعبولان
قادسيه محاربهٔ خونريزانه‌سنده عجملرى فنا حالده بوزمشلردر حتى
مقدس طوتدقلرى و (درفش كاويانى) ناميله مشهور اولان سنجاق
دخى غازيلرك النه‌دوشمشدر . حضرت فاروق اون التى سنه التى اى
خلافت ايتدكدنصكره التمش اوچ ياشنده اولديغى حالده صباح
نمازينى ادا ايدر ايكن فيروز لؤلؤ نام بر مجوسينك سم آلود خنجر
غدريله شهيد اولمشدر .

« عيسى » — مولد عيسى عليه السلام — حضرت عيسى
رسول الله افندمزك والدهٔ محترمه‌لرى حضرت (مريم) رضى
الله تعالى عنها داود عليه السلامك نسلندن امام القوم عالم
ملت (عمران) قزيدر عمرانك زوجه‌سى (حنه) نك دار دنيايه
هيچ بر اولادى كلمديكى اجلدن اكر جناب حق بزه بر اولاد
احسان بيورر ايسه بيت المقدس خدمتنه تعيين ايدرم ديمش وحق
تعالى حضرتلرى حضرت مريمى احسان بيورديسه‌ده عمران وفات
ايتديكندن والده‌سى حضرت مريمى كتوروب اخباردن حضرت
(ذكريا)يه تسليم واودخى بيودوب درون مسجدده بر حجره‌يه اسكان

وحجرهٔ سعادتك مفتاحنی كندو یاننده براقه‌رق كل یوم حضرت
مریمك لوازمات بیتیه‌سنی كتوره‌رك وتورات شریفی تدریس
ایتدیره‌رك قپویی قپایوب كیدر ایدی حضرت مریمك پدری
عمرانك برادری یعقوبك اوغلی (یوسف) نجار حضرتلری دخی طبق
حضرت مریم كبی مسجد سعادته تسلیم ایدلمش وكوزل دولكارلق
صنعتی دخی اوكرنمش اولمسی حسبیله هركون مملكت درونندە
چالشوب هر قاچ غروش قزانور ایسه اقشاملری مسجد سعادت
خدمه‌لرینه تقسیم ایدر ایدی یوسف نجار حضرت مریمك تعلقاتندن
اولمسی اجلدن حضرت ذكریانك پك زیاده ایشی اولوبده كله‌مدیكی
حالده حضرت مریمك اوكونكی خدمتنده یوسف نجار حضرتلری
بولنور ایدیكه بوده ایكی دفعه وقوعبولمشدر . حضرت مریم اون
اوچ یاشنه كیرنجیه قدر اوراده عبادتله مشغول ایدی مشار الیها
حضرتلری اوچنجی دفعه اوله‌رق حیض كوروب مدت حیض
ختامنده بر دستی صو كتورده‌رك بولندیغی حجرهٔ سعادتك كونشه
ناظر اولان طرفنده غسل ایتمكده ایكن (فاتخذت من دونهم حجاباً)
خطاب عزت كلور كلمز علی العجله غسلنی بیتروب البسه‌سنی كیركیز
حضرت یوسف نجار قیافتنده جبریل امین حجرهٔ سعادتك قپوسی
قپالو اولدیغی حالده ایچرویه كیردیكنی حضرت مریم كورنجه حقیقتده
یوسف ظن ایلدیكندن زیاده‌سیله خوف وتلاشه دوشه‌رك (اعوذ
بالرحمن منك ان كنت تقیاً) یعنی بن سندن الله تعالی حضرتلرینه
صغنورم اكر جناب خالق حقیقیدن قورقار ایسك یانمدن كیدیكز
دیمسی اوزرینه جبرائیل علیه السلام حضرت مریم رضی الله تعالی
عنهانك قورقدیغنی كوردكده (انما انا رسول ربك لاهب لك غلاماً

زكیاً) یعنی تحقیق بن الله تعالینك رسولیم بنم مأموریتم ایسه اتاسز
اوله‌رق هوای لطیفدن ارادات آلهیه موجبنجه سكا بر پاك اولاد
ویرمكدر . حضرت مریم جبرائیل علیه السلامك بو سوزلرینی
ایشتدكده بنی آدم اولمدیغنه قائل اوله‌رق قلباً امنیت حاصل ایتمكله
جبرائیل علیه السلامه خطاباً (انی یكون لی غلام ولم یمسسنی بشر
ولم اك بغیاً) یعنی حلالدن وحرامدن اتكمه هیچ بركمسنه یاپشمامش
اولدیغی حالده بندن نصل چوجق كلور دیمسیله جبریل امین (قال
كذلك قال ربك هو علی هین ولنجعله آیة للناس ورحمة منا وكان امراً
مقضیاً) یعنی كرچه سنك اتكنه هیچ بركمسه یاپشمامشدر اما جناب
حقك قدرت بالغه‌سیله حضرت آدم علیه السلام اناسز وباباسز
طوپراقدن نصل خلق اولنمش ایسه سندن كله‌جك چوجغك دخی
باباسز اوله‌رق خلق اولنمسی ارادهٔ آلهیه اقتضاسندر وكله‌جك
چوجغك ایكی اسمندن بری عیسی دیكری مسیحدر اول چوجق
قدرت آلهیه ایله دنیایه كلدیكی وقت اشبو اسملرك وضع وتسمیه
ایدلمسنی حضرت مریمه توصیه ایلمشدر نتكم قرأن كریمده (ان الله
یبشرك بكلمة منه اسمه المسیح) یعنی حق تعالی حضرتلری سكا
براوغلان بشارت ایدركه اول اوغلانك اسمی مسیحدر . جبرائیل
علیه السلام یوسف صورتنده كلدیكی ایچون یهودیلر مریمك یاننه
كلان جبرائیل اولمیوب یوسفك كندوسیدر وعینی یوسفدر دیه‌رك
معاذ الله تعالی كفره كیره‌رك بر طاقم مفتریاتده بولندقلری جهتله
جناب رب العالمین قرآكنده (التی احصنت فرجها) بیوردیغی
اجلدن حضرت مریم یهودیلرك ایتمش اولدیغی مفتریاتدن تبرئهٔ
ذمت ایلمشدر الحاصل حضرت مریمك وقتی تمام اولمغله بولندیغی

حجرۀ سعادتدن چیقوب بر صحرایه طوغری کیتمکده ایکن اغریسی
طوتمغه باشلادیغندن قارشوسنه تصادف ایدن والیوم (بیت اللحم) تسمیه
اولنان قریه‌نك محلنده‌كی برقوری خورما اغاجنك التنه کیدرك
خلقتك بشبیك بشیوز طقسان درت سنه‌سی کانون اولك یکرمی
بشنجی کونی بیك درلو زحمت ومشقتله حملنی وضع ایلمش ایسه‌ده
کرك چکمش اولدیغی مشقتدن وکرکسه خلقدن حجابندن (یالیتنی
مت قبل هذا وکنت نسیاً منسیا) یعنی نه‌اولیدیکی بوندن اول اولمش
اولیدم شمدی‌یه قدر اونودلمش اولور ایدم دیمسیله جبریل امین امر
الهی اوزره کلوب یامریم متأسف اولمه جناب حق سبحانه وتعالی
حضرتلری کندو قدرتندن ایاغنك التنده برایرماق اقتمشدر اندن
ایچ ویانده بولندیغك خورما اغاجنی دخی صالله واندن دوکیله‌جك
خورمادن اکل ایله‌کی وجودینه سمن کلسون دیمسیله مشار الیها
حضرتلری برده ایاغنك التنه نظر ایلدیکه حقیقةً یردن قاینان
برصویك اقمقده اولدیغنی کورنجه غایت دلشاد اولوب درحال کندوسی
یقاندیغی کبی حضرت (عیسی) علیه السلامی دخی یقادی وخورما
اغاجنی صاللامه‌سیله من طرف الله یشروب برچوق خورمالر
دوکلمکه باشلادیغندن حضرت مریم اول دوکیلان خورمالردن یمکه
وصودن ایچمکه باشلاینجه ضعیفلنمش اولان وجودی اسکی حالنه
کلدیکی جهتله جناب واجب الوجود حضرتلرینه عبادت ایدرك
احسان بیورمش اولدیغی نعمت عظمادن طولایی تشکرینی عرض
ایلر ایدی بعده حضرت مریم حضرت عیسی رسول الله افندمزی
آلوب مسجد سعادته کلدیکنده بتون خلق باشنه بریکوب تحیرده
قالدقلرندن حضرت ذکریایه خطاباً بویله سلاله‌سی پاك وطاهر اولان

بوقزی نصل یالکز براقدك باباسز اوله‌رق زنا یوزندن
قزانمش اولدیغی بو اوغلانی کترمشدر دیملری اوزرینه
حضرت (ذکریا) بوقز دخی سلاله‌سی کبی پاك وطاهردر
وهیچ بر کمسنه یانته کیرمامشدر بوچوجق ایسه حکمت آلهی‌یه ایله
اناسی رحمنه دوشمشدر دیه‌رك ودها برطاقم ادله‌لرایله مقابله ایلمش ایسه‌ده
اهالی اصلا اوراره ینانشمیوب حضرت مریمه خطاباً یامریم (لقد
جئت شیئاً فریاً) یعنی بومنکر نسنه‌یی نصل ایشلدین سؤاللرینه اصلا
عطف نظر بیورمیوب (عیسی) علیه السلام طرفنه اشارت ایلملری
اوزرینه یا (مریم) یکی طوغمش برچوجق بزم ایله نصل تکلم
ایده‌بیلورکه سن اول طرفه اشارت ایدییورسن حقیقت حالی بیان
ایله دیملریله من طرف الله حضرت (عیسی) لسانه کلوب بن جناب
خالق حقیقتك قدرت آلهیه‌سیله باباسز اوله‌رق انا رحمنه دوشدم
وطقوز آی ایچنده والدم جناب کبریایه صلاة وسلامی ادا ایدر ایکن
بن دخی تسبیح چکر ایدم انجیل وتوراتی انامك قارننده جناب حق
بکا تعلیم ایتدیرر ایدی وبنی سزه حق پیغمبر کوندردی دیمسیله خلق
متحیر اوله‌رق هربری بر طرفه طاغلوب کیتمشلردر .

«عیسی» هجرت مریم باعیسی علیهما السلام ـ شام ملکی
(هردوس) عیسی علیه السلامك دها طفولیتی آوانده بعض احوال
غریبه‌سنی ایشتدیکندن بیودیکنده بیت المقدسی ضبط ایدرك
کندوسنك سلطنتنی الدن الور مطالعه‌سیله بیت اللحمده نقدر ارکك
چوجق وار ایسه عمومنك قتلی ایچون مأمور مخصوص کوندرمش
ایسه‌ده حضرت (مریم) رضی الله تعالی عنها بو ایشی اولجه خبر آلمش
اولدیغندن وبر مرکبدن غیری هیچ برنسنه‌یه مالك اولمدیغندن

حضرت (يعقوب)ك اوغلى حضرت (يوسف) نجارى كنديسنه رفيق ايدرك
ومركبنه بنه‌رك حضرت عيسى عليه السلامى آلوب مصر ولايتنه
عزم راه ايلمش ايدى مأمور مومى اليه بيت اللحمه وصولنده حضرت
(مريم)ك (يوسف) نجارى رفيق ايدرك حضرت (عيسى) عليه السلامى
آلوب مصره هجرت ايلمش اولديغى مسموعى اولمغله مأمولنه موفق
اوله‌مديغندن زياده‌سيله مأيوس اولمش ايدى . حضرت (مريم) ايسه
مصر كويلرندن بر كويده مسكن طوته‌رق وفقر حالنى هيچ بر كمسنه‌يه
آچيه‌رق حضرت (عيسى) عليه السلام ارقه‌سنده بغلى اولديغى حالده
كل يوم حضرت (نجار) ايله اكين تر لالرندن بشاق طوپليه‌رق تعيش
ايدرلر ايدى ومصر طرفلرنده بولندقلرى كويدن ماعدا نعمتى چوق
وصويى بول كوى يوق ايدى وبولندقلرى كويك ايلرو كلنلرندن
بر ذات حضرت (مريم)ك حالنه مرحمةً كندى يانته آلوب وحكم
آلهيه‌يه واقف اولمديغندن حضرت (عيسى) يتمدر ديه‌رك هرآن وزمان
لطف ايله معامله ايلر ايدى . حضرت (عيسى) عليه السلام اوتوز
ياشنه كيرنجيه قدر والده‌سيله مومى اليهك خانه‌سنده قالوب وبو مدت
ايچنده قدرت آلهيه ايله (عيسى) عليه السلام بر قاچ معجزه اظهار
ايتمشدر . حضرت (عيسى) عليه السلام مقتضاى ارادهٔ آلهيه اوزرينه
تكرار بيت المقدسه عودتله نبوتنى اظهار ايدرك خلقى انجيل شريفك
احكام شرعيه سنه اطاعت ودين عيسويه‌يه دعوت ايلمكه باشلدى .

« عيسى » نبوت عيسى عليه السلام — حضرت (عيسى) عليه
السلام بامر آلهى بيت المقدسه عودتله مسجد سعادتده انجيل شريفك
احكام شرعيه‌سنى بيان ايدرك خلقى دين عيسويه‌يه دعوت ايتمكله
مشغول ايكن طائفهٔ بنى اسرائيل حضور سعادته كله‌رك حق پيغمبر

اولديغنه بزه بر معجزه كوستر كوره‌لم ديملريله (عيسى) عليه السلام
(انى اخلق لكم من الطين كهيئة الطير فانفخ فيه فيكون طيراً باذن الله)
يعنى بنم پيغمبر لكمه علامت اولدركه چاموردن ياپلمش قوش شكلنده
بر حيوانه اوفلديكم انده بقدرت الله تعالى اول حيوان اوچر ديه‌رك
كوزلرى اوكنده معجزهٔ نبوتنى كوستر ديكه اشبو قوش بين المفسرين
(يراسه) اولديغى روايت اولنقده‌در . حضرت (عيسى) عليه السلام بنى
اسرائيله دها بر طاقم معجزه‌لر كوسترمش ايسه‌ده طائفهٔ بنى اسرائيل
غيرى بر معجزه كوستر كوره‌لم ديملريله (واحى الموتى باذن الله)
يعنى الله تعالى وتقدس حضرتلرينك اذنيله موتايى ديرلترم
بيورملريله بنى اسرائيل بينلرنده بعد المشاوره تورات شريفده
مذكور اولديغى اوزره بيت المقدس طاغلرينك آراسنده واقع دره‌ده
مدفون (ابراهيم) عليه السلامك پدرى (سام) بن (نوح) عليه السلامى
درلتكه اولوقت حق پيغمبر اولديغنه اينانه‌لم (عيسى) عليه السلام بنى
اسرائيل ايله دره‌نك بر اوجنه واروب (ياسام بن نوح قم باذن الله)
ديو بيورمسيله قدرت آلهيه ايله ارض ايكى شق اوله‌رق (سام) بن (نوح) اول
يارپلان محلدن چيقوب طوردى وحضرت (عيسى) عليه السلامك سن
كيمسك سؤالنه (نوح) اوغلى سامم يا بن كيم ديمسيله سن حق تعالى
حضرتلرينك حق پيغمبرى (عيسى) عليه السلامسك ديمسى اوزرينه حضرت
(عيسى) بتكرار يا سام اولديكن وقت صقالين سياه ايدى شمدى ندن
بياضلندى سؤالنه واقعاً اولديكم وقت صقالم سياه ايدى لكن بنى
چاغرديغن وقت صاندمكه صور اسرافيلدر قيامت هيبتندن شمدى
آغرمشدر ديمسى اوزرينه حضرت (عيسى) رسول الله افندمز يا (سام)
دها برچوق زمان دنياده يشامقلق ايستر ايسك سنك ايچون جناب

رب العالمیندن دعا ایدیم دیو بیورمسیله یا نبی الله نه فائده وار نقدر
یاشاسم ینه اوله جکدکلیم هنوز اولکی اولمك آجیسنی اونوتمدم سن دعا
ایله که ینه مقامده اوله یم حضرت (عیسی) جناب رب العزتدن دعا ایدرك
سام بن نوح تکرار کلدیکی یرك التنه کیروب اول یر دخی اسکی حالنه
کلدی (عیسی) علیه السلام بنی اسرائیله خطاباً ایشته کوردیکز یا انجیل
شریفك احکام شرعیه سنی کوسترمك ایچون حق تعالی حضرتلری
بنی سزه حق پیغمبر کوندردی کرچه (موسی) شریعتی دخی
حقدر لکن بنم زمانمده انك احکامی تمام اولدیغندن اول شریعتده
حرام اولنلرك نیجه سنی حلال ایدرم وانده نیجه مشکل اولان نسنه لری
اسان ایدرم دیدی . از جمله مذهب موسویه ده ایچ یاغی حرام
اولدیغی حالده حضرت (عیسی) مذهبی حکمنجه حلال اولمشدر . جناب
واجب الوجود حضرتلرینك قدرت بالغه سیله اون سنه مدت ایچنده
کوسترمش اولدیغی بو قدر معجزه اوزرینه طائفۀ بنی اسرائیل
عنادلرنده اصرار ایدرك دین عیسویه یی قبول ایلمدکلرندن اون ایکی
کشیدن عبارت اولان حواریونی برابرنده آله رق بیت المقدسدن
چیقوب شام وحجاز ومصر ودیار مغربی شهر بشهر کوی بکوی
کزرك خلقی دینه دعوت ایلر ایدی . هیچ بر پیغمبره پیغمبرلك تمام
اولمدی انجق قومنه (محمد مصطفی) صلی الله تعالی علیه وسلمی بشارت
ایتمیجه نتکم قرآن کریمده (ومبشراً برسول یأتی من بعد اسمه
احمد) بیوردی اشبو آیت کریمه نك مظمونی حضرت (عیسی) دخی
امتلرینه تبشیر ایلمشدر .

«عیسی» رفع عیسی علیه السلام الی السماء ـ عیسی علیه
السلام امر الهی اوزره بیت المقدسه عودتله مسجد سعادتده انجیل شریفك

احکام شرعیه سنی بیان ایدرك خلقی دین عیسویه یه دعوت ایتمکله
مشغول ایکن طائفۀ یهود بر محلده تجمع ایدرك حاشا حضرت (عیسی)
علیه السلامك سحر بازلغیله خلقی فساده ویرمکده اولدیغندن
وجودینك اورته دن قالدیرلمسی لزومندن بحث ایله اعدامنه قرار
ویرمشلردر . شام ملکی هردوس الاصغر هر نقدر یونانیلردن
ایدیسه ده طائفۀ یهود هردوسی کندولرینه اوید ویرمش اولدقلرندن
کیفیتی اکا بیان ایدرك اول دخی موافقت ایلدکدن ماعدا بر دار
اغاجنه صلب ایدلمسی وبو مناسبتله وجودینك اورته دن قالدیرلدیغنی
بتون خلقك کورمسی لازمکله جکندن همان ایجاب سریعه سنه باقلمسی
ایچون ویرمش اولدیغی امر اوزرینه طائفۀ یهود بردار اغاجی تدارك
ایلدکدن صکره طرف حضرت عیسی علیه السلامی آرامغه
چیقدیلر مشار الیه حضرتلری هر نصلسه کیفیته واقف اولدیغندن
بر خانه یه کیزله رك کیجه وکوندوز حواریون ایله عبادته مشغول
اولوب کیجه نك برنده حواریونه خطاباً بو کیجه صباحه قدر اوتوریلوب
جناب رب العزته دعا ایلمکز لازمکلور دیمسیله حواریون یاعیسی
هیچ بر کیجه بویله اولدیغمز یوغیدی بو کیجه اویقو کوزیمزدن آقیور
هیچ بر ساعت اوتورمغه مجالمز قالمدی دیدیلر یله سز بنی دشمن الینه
ویرمك استیورسکز وبندن بیزار اولیورسکز دشمنلری بنم اوزریمه
کتورمك واوجوز بهایه صاتمق استیورسکز دیمسیله حواریون
بو کلامی ایشتدکلرنده جمله سی ملول ومکدر اوله رق یا (عیسی) بو نصل
کلامدر بز سنك حق پیغمبر اولدیغکه ایناندق وجانمزی یولکه فدا
ایلدك دیوا غلشمغه باشلدیلر صباح اولنجه بر مصلحت ضمننده حواریوندن
(پتروس) تواریخ اسلامیه ده (سیمون) و (شمعون الصفا)

عبرانیلرجه (سه فاسی) اوروپالولرجه (سن پییر) دیرلر طشره
چیقوب محله آراسندن کیدر ایکن یهودیلر بونی کوردکلرندهاوزرینه
هجوم ایدرك پا پتروس سن عیسی‌نك رفقاسندن بری اولدیغندن
البتده اول سحربازك اولدیغی محلی بیلورسن اکر کوستررایسن
الیمزدن قورتیلورسن یوغیسه سنی اولدیریرز دیملریله پتروس سزه
عیسی‌نك اولدیغی محلی کوستررایسم بکا نه ویررسکز دیمسیله درحال
الینه اوتوز اقچه ویردکلرنده اول دخی عیسی‌نك اولدیغی محلی
کوستردی یهودیلر (عیسی)علیه‌السلامی کورنجه اوزرینه هجوم ایدرك
برایپ ایله محکمجه اللرینی وایاقلرینی بغلیوب صباحه‌قدر بکلدیلر
حواریون بو حالی کورنجه بعضیلری عیسی‌دن یوز چویردیلر صباح
اولنجه (عیسی)علیه السلامك یالکز اللری بغلو اولدیغی حالده اولجه
حاضرلنمش اولان دار اغاجی یانىنه کتوردیلر اشته پیغمبرم دیو سحر
بازلقله خلقی افساد ایتمك هنر دکلدر اکر حق پیغمبر ایسك الیمزدن
قورتل دیه‌رك نه یولده اولدیرلمسی لازمکله‌جکنه دائر مشاوره
ایتمکده‌لر ایکن بقدرت الله تعالی حضرت(عیسی) علیه‌السلام افندمز
بونلرك اورته‌لرندن نا بدید اولمغله جمله‌سی متحیر قالدقده عیسی ینه
سحر ایدرك نا بدید اولمش ایسه‌ده سحرك مدتی از اوله‌جغندن شمدی
میدانه چیقار دیو تسلی بوله‌رق بکلمکده اولدقلری حالده یهودیلرك
بیوکلرندن(ایشوع) نامنده برحریفی جناب‌واجب الوجود حضرتلری
حضرت عیسی قیافتنه قویه‌رق یهودیلر بونی کوردکلرنده ایشته
سحرك مدتی تمام اولدیغندن عیسی ینه میدانه چیقدی دیه‌رك
وایشوعك فریادینه باقمیه‌رق مذکور دار اغاجنه بوغازندن آصدیلر
بعده ایشوعی بوله‌مدقلری جهتله بعضیلری آصلان ایشوعدر

وبعضیلری عیسی‌در دیه‌رك شبهه‌ده قالدیلر نتکم قرآن عظیم الشانده
(وما قتلوه وما صلبوه ولکن شبه لهم) بیورمشدر . ایشوع یدی
کون یدی کیجه بو وجهله دار اغاجنده آصلی قالوب بو مدت ایچنده
حضرت عیسی‌نك والدهٔ محترمه‌لری حضرت (مریم) ایله اولجه مجنونه
اولوب حضرت عیسی‌نك دعاسی برکاتیله افاقت بولمش اولان بر
خاتون دار اغاجنك قارشوسنه کله‌رك لیل ونهار اغلمقده ایکن سکزنجی
کیجه حضرت (عیسی) والده‌لری حضرت مریمك یانىنه کلدکده مریم غایت
دلشاد اوله‌رق آصلان حضرت عیسی‌نك غیری برکمسنه اولدیغنی
اکلادی حضرت عیسی علیه السلام افندمز حواریوندن کندوسنه
تابع قالنلری نزد سعادتلرینه جلب بیوره‌رق حضرت یحیی‌یی یرینه
خلیفه وحواریوندن (یاقوس) ی تواریخ اسلامیه‌ده یعقوب دیرلر
کندیسنه معاون ویره‌رك بیت المقدسده دیکرلرینی دخی دنیانك هر
بر طرفنه تقسیم ایدرك وکندولرینه خلیفه اولدقلرینی تبشیر
بیوره‌رق خلقی انجیل شریفك احکام شرعیه‌سنه دعوت ایتملرینی
توصیه بیوردیلر . وصباحه یقین والده‌لریله‌وداعلشه‌رق وجناب « الله»
عظیم الشانه دعا ایدرك ینه سمایه چکلدیلر صباح اولنجه حواریون
حضرت عیسی علیه السلامك امری اوزرینه خلقی انجیل شریفك
احکام جلیله‌سنه دعوت ایتمکه باشلادیلر وبو یوزدن طائفهٔ یهوددن
کورمش اولدقلری اذا وجفانك جمله‌سنه تحمل وصبر ایلدیلر .

حرف غ

« غزنه » ـ افغانستانده بر شهردر کابلك جنوب غربیسنده
ویوز کیلومترو بعدنده وسند نهری شعبهٔ غربیسی اوزرنده بولنور

ونفوسی اون ایکی بیك تخمین اولنور . وقتیله اهمیت فوق العاده‌یی
حائز اولان بوشهر غزنویلرك پای تختی اولوب نامنی غزنه‌ویلره
اعطا ایلمشیدی جوارنده سلالۀ غزنه‌ویه‌نك الك بیوك اولان سلطان
محمود سبکتکینك تربه‌سی الیوم کورلمکده‌درکه زیارتنه بر چوق زوار
کلورلر . غزنه میلادك بیك یوز اون التی وهجرتك بشیوز اون
تاریخنده ایرانیلره ومیلادك بیك یوز اللی سکز و هجرتك بشیوز اللی
درت تاریخنده اهالیسنی قتل عام ایدن غور پادشاهی (علاء الدین)
طرفندن ضبط اولنوب میلادك بیك یدیوز اوتوز طقوز وهجرتك
بیك ایکیوز اللی بش تاریخندن برو انکلیزلرك تحت نظارتنده
بولنمقده‌در . تاتار جنسندن اولان ملوك غزنویه عجمستان وهندستانك
قسم اعظمی اوزرنده ایکیوز اون درت سنه سلطنت سوردیلر بونلرك
برنجیلری اولان (آلب تکین) غزنه‌ده هوایق نام ترك قومندن
نشئت ایتمش وملوك سامانیه طرفندن خراسان والیسی اولدیغی
حالده غلو ایدرك سامانیلرك حکومتی صارصوب میلادك طقوز یوز
التمش وهجرتك اوچیوز قرق طقوز تاریخنده کندو سلاله‌سنی
تأسیس ایلمشیدی آلب تکیندن صکره قاینی سبکتین میلادك طقوز یوز
یتمش بش تاریخنده تخته کچوب بونی متعاقب میلادك طقوز یوز
طقسان یدی وهجرتك اوچیوز سکسان سکز تاریخنده سلطان عنوانی
آلان اوغلی یمین الدوله (محمود) جلوس وعجمستان وهندستانك قسم
اعظمنی فتح وتسخیر وملکنی بحر حززدن (غانژ) علیایه قدر توسیع
ایلدی (غانژ هندستانده بر بیوك نهردر تبت ده همالایه طاغلرینك
درت بیك مترو مرتفع محللرندن نشئت ایدوب (دیوا پرایاغا) ده
الاقاناده نهرینی آلدقدنصکره (غیروال) ده غانژه نامنی اخذ ایدر)

بونك وفاتندنصکره غزنه‌ویلر خیلیدن خیلی قوتلرینی غیب ایتدیلر
ایسه‌ده خلفلرندن مسعود ومودود وشیرزاد وبهرامشاه وسائرلری
میلادك بیك یوز اللی سکز تاریخنه دکین ینه سلطنتلرینی محافظه
ایده‌بیلدیلر . اندن صکره یعنی تاریخ مزبورده بهرامشاه غوریلر
سلاله‌سندن اولان علاء الدینه غزنه‌یی ترکه مجبور اولدی .
وغزنه‌ویلردن خسرو شاه وخسرو ملك نامنده ایکی ذات لاهور
ولایتنده برمدت دها حکومت سوردیلرسه‌ده میلادك بیك یوزسکسان
طقوز وهجرتك بشیوزسکسان بش تاریخندن ایلرو کیده‌مدیلر .

« غزه » — مستقلا اداره اولنمقده بولنان (قدس) شریف
متصرفلغی داخلنده وغرب جنوبی جهتنده یتمش بش کیلومترو
ویافه‌نك جنوبنده والتمش سکز کیلومترو بعد ومسافه‌ده کائن اولوب
بش بیك نفوسی شامل بر قضا مرکزیدر . اسرائیلیاتدن اوله‌رق
(شمسون جبار) وقتیله بو مملکتك قپولرینی قالدیروب درونده بولنان
بر معبدی خراب ایتدیکی صره‌ده معبدمذکور ایچنده بولنان اوچ بیك
آدمی ازمشدر . خلقتك بشبیك ایکیوز التمش اوچ تاریخنده یعنی
میلادك اوچیوز اوتوز ایکی سنه مقدمنده بیوك اسکندرك هجومی
اثناسنده دارانك اصدقای مأمورینندن واصحاب شجاعتدن غزه
والیسی اولان (باتیز) نام طواشانك اطرفدن طوپلادیغی عربانی
عسکرینه علاوه ایله مقاومت داعیه‌سنده اولمش ایسه‌ده اسکندر
اظهار مکانت واثنای محاصره‌ده اوموزندن یاره‌لنمش ایکن ینه ثبات
وغیرت ایدرك اوراسنی دخی شدتلی بر هجوم ایله ضبط واستیلا
وکندولرینه تسلیم اولمقدن امتناع کوسترن عساکر مستحفظه‌یی جملهٔ
قتل، وافنا ایلمشدر والئ شهر باتیز دخی او صره‌ده مقتول اولدیغندن

اسكندر جدی (آكيلفس) ه تقليداً مومی اليهك جسدينی بجاقلرندن
بر آت قويروغنه ياخود عربه‌يه ربط ايله شهرك ديوارلری اطرافنده
سوركله‌ده‌رك تشهير ايلديكنی بعض مؤرخين روايت ايتمش ايسه‌ده
بعضيلری اشبو روايتك عدم صحتنی ادعا ايلمشلردر . غزه شهری اولوقتلر
بر تجارتگاه جسيم اولديغندن وهر نوع امتعه واشيا كثرت اوزره بولنديغندن
اسكندر شهری تماشا ايدر ايكن بر طرفده كليتلو كونلك وسائر جنس بخورات
موجود اولديغنی كورمش واوآن صباوتنده بر كون بر آووچ كونلكی عبادت
خانه‌ده آتشه آتديغنی مربيسی (له‌اوناتوس) كوروب بونی اسرافدن عدايله
(نوقت بخوراتی چوق مملكتلری ضبط ايدر ايسه‌ك اولوقت استديكك قدر
كونلك اسراف ايده بيلورسن لكن شمدی قاعدهٔ تصرفه رعايت ايتمليسن) ديو
كندوسنه معرض عتابده خطاب ايلديكی خاطرينه كلمش اولديغندن بعد ازين
حين عبادتده كونلكجه سماحت ايتمسنه دائر يازديغی مكتوب ايله مومی
اليهه بر قاچ طوبره كونلك كوندروب مقام لطيفه‌ده ماجرای مسبوقی
اخطار ايلديكی نكاشتهٔ صحايفدر . پتوله‌مه و سلوكوس اننی غونی
بوراده بوزدی ومؤخراً يهوديلرك محاربات داخليه‌سی اثناده شهر
خراب اولوب (غابينيوس) طرفندن مجدداً انشا ايدلدی وميلادك
بيك يدی يوزطقسان طقوز وهجرتك بيك ايكيوز اون درت تاريخنده
فرانسزلر آلوب ينه رد ايلدی جد رسول اكرم (هاشم) بن
عبد منافك مدفنی وامام شافعی حضرتلرينك مولدی بوراسيدر .

﴿ حرف ق ﴾

« قابل » ــ حضرت آدم عليه السلامك برنجی اوغليدر . تورات
شريفده (قايين) تحرير اولنور . كنديسيله توأم طوغان قز قرنداشی

(اقليما)يی حضرت آدم ديكر اوغلی (هابل)ه ويره‌جكنی ايشتديكی ايچون
هابلی طاش ايله اعدام ايلدی وقزی آلوب عدن ياخود يمن جانبنه
فرار واوراده پدرينك مسلك ديانتنه مخالف حركات مبتدعانه ايله
امرار ليل ونهار ايلدی قابلك ولادتی ابوينك ايكنجی سال
ملاقاتنده وقرنداشنی قتل ايله فراری يوز يكرمی يدی ياشنده
وقوعبولديغی مرويدر .

« قادسيه » ــ ايرانك قديم پای تختی اولوب مداين شهرينك
جانب غربيسنده وكوفه قربنده بر شهردر . حضرت ابراهيم) عليه
السلام بورايه اوغرادقلری صره‌ده رأس سعادتلرينی بری غسل
ايدوب (قدست من ارض) بيورملريله قادسيه تسميه اولنديغی
مرويدر . قادسيه هجرت نبويه‌نك اون درت ويا اون بش ياخود اون
التی سنه‌سی شوالنده جانب جناب (عمر) يدن سعد ابن ابی وقاص
رضی الله عنهما معرفتيله فتح اولنمشدر . ومحاربه‌ده عجملرك
سركرده‌سی اولان (رستم) اصحاب كرامدن عمرو بن معدیٔ
كوب النده تلف اوله‌رق اهل اسلام بر چوق اموال واشيا
اغتنام ايلمشدر . مومی اليه رستم اولجه فن نجوم واسطه‌سيله
استيلای امت محمديه‌يی كشف ايلديكندن عربله جنكه راضی اولمديغی
حالده كوياشاه يزدجردك ابرامی كندوسنی بيله بيله بو مهلكه‌يه
صوقمشدر .

« قبة الشهاده » ــ حضرت (موسی) عليه السلامك اجرای
مراسم عبادت وتلقیٔ وحی الوهيت ايچون بريهٔ سيناده شمشاد اغاجی
وقيون يوكيله حيوانات دريلرندن ياپديرديغی متحرك بر معبدك اسميدر .
معبد مذكورك ايچی التون وايپكلرله وملكهٔ كروبين صورتلريله

تزيين اولنمش ودرونده بر طاقم دفلر والتون وكموشدن معمول چارپاره‌لر وينه التوندن مصنوع بر فنار آصلمش ايدى ديرلر . حضرت (موسى) مرقدنى بر زمان قبه‌يه كيرسه بنى اسرائيل اطرافنه طوپلانوب عبادت ودروننده اولان تابوت عهدى زيارت ايدرلر ايدى .

« قبريس » ــ قدما نزدنده سيپروس در بحر سفيدده بر اطه اولوب سوريه ايله آسياى صغرى بيننده واقع ايكيوز كيلومترو طولى وسكسان كيلومترو عرضى اوله‌رق يوز بيك نفوس جامعدر وغايت مرتفع بر سلسلهٔ جبالى واردر . اراضيسى منبت اولوب بغداى پاموق . توتون . كوك بويا . انجير وفواكهٔ سائره يتشديرر مقدما غايت معمور ومشهور ايدى . خلقتك درتبيك طقوز يوز يتمش درت تاريخنده يعنى ميلادك التيوز يكرمى سنه مقدمنده فنيكه ليلره ويتمش سنه‌صكره مصرليلره وايرانيلره كچدى وميلاددن درت عصر اول بوراده طقوز نفركيمسه صندالئ نشين حكومت اولدى‌كه الك مشهورلرى (سالامين) نام حكمدار ايدى مؤخراً اسكندر يونانى‌يه كچوب بونك وفاتندنصكره اخلافى زماننده مصر وسوريه حكمدارلرى بيننده منازع فيه قالدى وبراره‌لق پتوله‌ فامليا سنه مخصوص بر قراليت تشكل ايلديسه‌ده خلقتك بشبيك بشيوز اوتوز التى تاريخنده (قاتون) نامنده برى روماليلر نامنه ضبط ايدوب اخيراً روم ايمپراطورلرى زماننده اسلام طرفندن فتح اولندى بونك اوزرينه ينه بر طاقم مختلف متبوعلره كچدكدنصكره ميلادك بيك يوز طقسان ايكى وهجرتك بشيوز سكسان سكز تاريخنده قبريس قراليتنى تشكيل ايدن فرانسز دره بكلرندن (كوبى دى ليزونيان) ه انتقال واخلافى بر چوق عصرلر حكومت ايتدى ومؤخراً بر سلاله‌دن اولان (قترين قورنارو)

قبريسى ونديكلولره صاتوب نهايت ميلادك بيك بشيوز يتمش وهجرتك طقوز يوز يتمش سكز تاريخندن عثمانليلر طرفندن بر مدت محاصره وبر چوق تلفات ايله ضبط اولندى . الك صوك دفعه محاصره ايديلان مشهور (ماوسه) قلعه‌سى بر سنه قدر طيانمش ويورويش اثناسنده اعدا طرفندن آتش ايديلان لغم اكثريسى ضابط اولمق اوزره اوچ بيك اسلامى دفعهٔ بر هوا ايتمش ودها پك چوق آدم جام شهادتى نوش ايلمشدر قلعهٔ مذكوره خندقلرينك عرضى يوز يكرمى وعمقى اون طقوز وداخلى التى بيك ايكيوز قرق ذراع ودروننده يوز التمش عدد طوب موجود اولديغى وبعد الفتح دروننده بولنان درتبيك جنكجى ونديك عسكرينك ايتاليا سواحلنه كوندرلديكى تواريخده مقيددر .

« قدس » ياخود (اورشليم) ــ قدس شريف ارض فلسطينده دائره‌سى داخلنده واقع يافه‌نك جنوب شرقيسنده قرق وبحر لوطك شمال غربيسنده وژوردن نهرينك منصبندن اوتوز كيلومترو مسافه‌ده قديم بر شهر اولوب قرق بش بيك نفوسى وبر طاقم جوامع وكنايس وحورا وخيراتى شاملدر قدس شريف درت محله‌يه تقسيم اولنور شويله‌كه (سيون) تپه‌سنك جهت غربيسنده يهوديلر (وپوتيه‌نك) جهت شرقيسنده ارمنيلر (وافرا) تپه‌سى حواليسنده خرستيانلر و(موريا) طاغى اوزرنده مسلمانلر اقامت ايتمكده ايسه‌لرده كوندن كونه تكثر نفوس حسبيله بو قدر خلقى درون قلعه استيعاب ايده‌مديكندن مملكتك جهت غربيسنده وقلعه‌نك خارجنده كائن اراضئ خاليه‌يه مكمل ابنيه‌لر انشاسيله محله‌لر تشكيل اولنديغى كبى دها برياندن مجدداً ابنيه‌لر انشا اولنقده اولديغى نظر ممنونيتله كورلمشدر . وقتيله

سیون تپه‌سنك برجهتنده شهر (داود) وموریا اوزرنده حضرت (سلیمان)
علیه السلامك اكمال ایلدیكی معبد وار ایدی . قدس شریفك
اطرافنده آره‌لقلی بدن شكلنده قله‌لر ایله تحكیم وتزیین اولنمش برسور
موجوددر . بیوك قسطنطینك والده‌سی سنت (آلن) طرفندن انشا
اولنمش اولان قیامه كلیساسیله (مسجد اقصی) قدسك اك مشهور
ابنیه‌لرندر . قدس شریف وقتیله عموم یهودی پادشاهلرینك مقر
حكومتی ایكن حضرت (سلیمان) علیه السلامك وفاتی عقبنده اینی
اوغلی رحبعم زماننده اسباط بنی اسرائیلدن اون سبط خلقی اعتزال
ودولت اسرائیلیه نامیله بشقه‌جه برحكومت تشكیل ایتملریله مومی الیهه
تابع اوله‌رق قدسده قالان ایكی سبط خلقنه دولت یهودیه دنیلدی
قدس شریف بربرینی متعاقب اوغرادیغی مهاجمات سببیله برطاقم
اللره كچمش ومؤخراً میلادك التیوز اون درت تاریخنده عجملر آلوب
تاریخ مذكوردن یكرمی درت سنه صكره یعنی میلادك التیوز اوتوز
سكز وهجرتك اون یدی تاریخنده حضرت (عمر) رضی الله عنه بعض
شرائطله ضبط ایلدی ومیلادك بیك یتمش التی تاریخنده سلجوقیلره
وتاریخ مذكوردن اون بر سنه صكره ایوبیلره كچوب میلادك بیك
بشیوز اون التی وهجرتك طقوز یوز یكرمی ایكی تاریخنه قدر مصر
حكومت اداره‌سنده قالدقدنصكره مصر ایله برابر دولت علیهٔ عثمانیه‌یه
انتقال ایدوب الحالت هذه مستقل متصرفلق اولدیغی حالده
اداره اولنمقده‌در .

« قیامه » — بیوك قسطنطینك والده‌سی (سنت آلن) نك
میلادك اوچیوز اون درت تاریخنده قدس شریفده حضرت (عیسی) نك
صلب اولندیغی روایت اولنان محله یاپدیردیغی مشهور كلیسانك اسمیدر

بو كلیسایی ملوك فاطمیه‌دن حاكم بامر الله میلادك بیك طقوز وهجرتك
درتیوز تاریخنده هدم ایتدیرمش وهجرتك درتیوز یكرمی طقوز
سنه‌سنده روملرك التماسی اوزرینه مصر حكمداری (مستنصر) بشبیك
مسلمان اسیرینی استرداد شرطیله تكرار یاپدیرمشدر . بونك سنداتی
حضرت عمر زماننده روملره عائد ایكن میلادك بیك التی یوز طقوز
وهجرتك بیك یوز ایكی تاریخنده روسیه‌نك ایتدیكی نقض عهد
وفرانسزلرك كوستردیكی مخالصت وصداقته بناءً فرانسزلره یعنی
قتولكلره ویرلمش ومؤخراً ینه روملره كچوب میلادك بیك سكز یوز اللی
ایكی وهجرتك بیك ایكیوز التمش طقوز تاریخنده قتولكلر دعوای
تصرفه قالقشملریله بو دفعه دخی انلره اعطا اولنمش ایسه‌ده
بو خصوص روسیه دولتنه اغر كلدیكندن بر سنه صكره دولت
علیه‌یی تضییقه باشلادی ودولت علیه دخی اوروپا دولتلریله
مخابره واتفاق ایدرك جواب رد ویروب ایكی طرفدن اعلان حرب
وقوعبولدی ومحاربه ایكی سنه سوردی .

« قوصوه صحراسی » — پرشتنه قصبه‌سنك جهت جنوبیسنده
و(اسقوپیا) و (قوپانیق) بیننده اولوب اوزرنده وقوعبولان ایكی قطعی
محاربه ایله شهرت بولمشدر . برنجیسی میلادك بیك اوچیوز سكسان
طقوز وهجرتك یدیوز طقسان بر تاریخنده صربلیلرك مغلوبیتی
وسلطان (مراد) اولك شهادتی ایله ختام وایكنجیسی میلادك بیك
درتیوز قرق سكز وهجرتك سكز یوز اللی ایكی تاریخنده مجارلر
بوهمیالر المانلر اولاحلردن متشكل بر فرقهٔ جسیمه‌یه قوماندا ایدن
(ژان هونیادی) یه سلطان (مراد) ثانی حضرتلرینك غلبه‌سیله كذلك
سرحد اختتام اولمشدر .

﴿ حرف ك ﴾

« كابل » ـ اسياده كابل ايالتنك وبالجمله افغانستانك مركز
ادارەسی اولوب پيشاور نهری اوزرنده وغزنەنك جانب شماليسنده
يعنی قوش طاغنك اتكنده واقع التمش بيك نفوسی جامع باغلق
وباغچەلك بر شهر لطيفدر . طوغلەدن معمول غايت مستحكم سوری
وحكمدارانه مخصوص بر قلعهٔ داخليسی وكار قديم سرای وابنيەلری
ومتعدد جامع ومكتبلری واردر . يدنجی عصرده بر هند
پادشاهلغنك مقری ايدی ميلادك بيك يديوز اوتوز طقوزو هجرتك
بيك يوز اللی ايكی تاريخنده (نادر) شاه ضبط ويغما وميلادك بيك
يديوز يتمش درت تاريخنده (تيمور) شاه افغانستانك كورسیٔ ادارەسی
اتخاذ ايلدی وميلادك بيك سكز يوز قرق ايكی تاريخنده انكليزلر
تخريب ايتمشلردر . كابل ايالتی شمالا تركستان شرقا لوغمان وجلال
آباد جنوبا غزنه غربا خراسان ايله تحديد اولنور اون التی بيك
مربع كيلومترو اتساعی ونا متناهی چوللری وبر طاقم واديهٔ
منبتەسی واردر . التون وكموش وباقر مثللو معدنلری بولنور صناعتی
باموق وخالی ومشين اعمالاتندن عبارتدر .

« كشمير » ـ نام قديمی (سيريناغور) كه بلدة السعاده
ديمكدر اسياده مولتان شهرينك جهت شماليسنده وفرات نهری
جسامتده اولان جلم نهری اوزرنده ودال كولی قربنده واقع
وكشمير ايالتنك كرسیٔ ادارەسی اولوب التمش بيك نفوسی جامعدر
قلعهٔ داخليسی ومتعدد حماملری واردر افغانيلردن اول صناعتی
ترقيده ايدی . كشمير ايالتی لاهور حكومتنده بر ايالت اولوب

طولی غربدن شرقه ايكيوز وعرضی جنوبدن شماله يوز كيلومترو
گگشلكنده قسم اعظمی دوز صحرا اولوب ايكيبيك قدر قريەيی مشتملدر
بو صحرالر رياض (باغچەلر) وحياض (حوضلر) وازهار (چيچكلر) وانهار
واشجار ايله بر مرتبه لطيف ومزيندركی جملەسی كويا بر حديقهٔ جنت آسا
مفرح ودلكشادر . آب وهواسنك لطافت مناسبتيله انسانلرينك
كوزللری حسن رخسار ولطف شمايلده ضرب مثل اولملرينه باعث
اولمشدر مقدما اهاليسی سكز يوز بيك رادەسنده ايكن ميلادك
بيك سكز يوز اوتوز التی وهجرتك بيك ايكيوز اللی تاريخنده قوللرا
وقحطدن ياری يه تنزل ايتدی قارلر ايله مستور جبال مرتفعەسی
ولطيف هوا وغايت منبت اراضيسی وسلاح بچاق كاغد وبا خصوص
شال اعمالاتندن عبارت صناعتی واردر اشبو شاللر تبتده كچی
يوكارندن ياپلقده واوروپاجه آرانغقدەدر . اهالی اكثريا اسلام وبعضاً
بوده مذهبندەدرلر . سانسقری لساندن مشتق بر خصوصی
لسانلری اولوب فارسيجه دخی تكلم ايدرلر . ميلادك بيك اوچيوز
التمش درت وهجرتك يديوز التمش التی تاريخنده اهل اسلامك
فتحنه قدر كشمير يرلی حكمدارلر ادارەسنده ايدی تاريخ مذكوردن
ميلادك بيك بشيوز سكسان التی وهجرتك طقوز يوز طقسان بش
تاريخنه قدر اسلام پادشاهلرينه مخصوص بر حكومت مستقله ادارەسنده
قالوب مؤخراً مغول ايمپراطورلغنه التحاق وميلادك بيك يديوز
قرق سكز تاريخنده افغانيلره وبر مدت صكره شيخلره وميلادك بيك
سكز يوز قرق بش ياخود بيك سكز يوز اللی يدی وهجرتك بيك
يوز يتمش درت تاريخنده دخی حاكمی اولان ذاتك وفاتی اوزرينه
لاهور حاكمی (كلاب سنك) انكليزلرله مقاولەسی موجبنجه انكليز

حمایه‌سنده اولمق اوزره وصورتا متوفانك چوجقلری بیونجه‌یه‌قدر وکالت ایتمك اوزره کلاب مرقومه انتقال ایتدی وکلاب لاهوری انکلیزلره ترکله کشمیره کلوب اوتوردقدن صکره چوجقلری بومبایه دفع ایدوب حکمدارلغی قزاندی .

« کلدانی » ـ فرات وعربستان وبصره کورفزی بیننده مسکون اهالینك نام عمومیسیدر بونلری بابلیلردن عد ایدنلر وارسه‌ده تحریات جدیده موجبنجه سیقت جنسندن آیری بر قوم اولدقلری ظن اولنور الیوم آسیای علیادن آسیای صغرایی تفریق ایدن طاغلرده قبائل اکراد ارەسنده خیلی کلدانی واردر کلدانیلر وقتیله علوم ریاضیه وفلکیه‌ده اقوام سائره‌یه تقدم ایتمشلر ایدی حتی سنه‌یی ابتدا ٣٦٥ کون ٦ ساعت ١١ دقیقه‌یه تقسیم ایدن ومنطقة البروجی طانیان بونلر ایدی خلقتك بشبیك ایکی یوز یکرمی طقوز تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز التمش بش سنه مقدمنده کلان (غالیستن) نام راصدك کلدانیلرك کندوسندن بیك طقوز یوز سنه مقدمنه قدر بر سلسلهٔ رصداتنی بولوب ارسطویه کوندرمش اولدیغی تواریخده محرردر .

« کنعان » ـ حام بن نوحك دردنجی اوغلیدر اثنای تفرقده متعلقاتیله برابر عکادن غزه‌یه قدر اولان ارض کنعانه کیدوب توطن ایتمشیدی صکره بونلر اون بر یاخود طقوز قبیله‌یه تفرع ایلدیلر فنیکه‌لیلر انلردندرلر واوراره ارض کنعان نامنی بونلر براقشلردر .

« کوفه » ـ قدیمده بورسیباد نورایدی آسیای عثمانیده وعراق عربده بر شهردر بغدادك جنوبندن یوز اوتوز طقوز کیلومترو بعد ومسافه‌ده

وفراتدن ایریلان هندی‌یه نهرینك صاغ جهتنده واقع اولوب کربلا سنجاغی داخلنده نجف قائمقاملیغنه تابع ناحیه مرکزیدر . میلادك التیوز اوتوز التی وهجرتك اون بش تاریخنده حضرت (عمر) زماننده عراق والیسی سعد بن وقاص رضی الله عنهما معرفتیله تأسیس اولندی . بغداددن اول بر چوق اسلام حکمدارلرینه مقر اولوب خیلی زمان آسیاده اك مهم ممالکدن بری اولدیغی حالده یدنجی عصر هجریده تدریجاً ملوك جلایریه‌دن شیخ حسن کبیر زمانندن صکره اهالیسی طاغیلوب خرابه‌زار حکمنه کیرمشدر .

« کی خسرو » ـ والده‌لری مدیا یاخود مادی حکمداری (استیاغ)ك کریمه‌سی (مندانه) وپدرلری فارستان بکلرندن (قاقبیز) ه یعنی کی کاووس در استیاغ قزی مندانه حقنده عجیب رؤیالر کورمش اولدیغندن منجملره مراجعت ایتمش ومنجملر طرفندن (مندانه جهانکیر اوله‌جق واستیاغك صاغلغنده حکومت دعواسنه قیام ایده‌جك بر مخدوم تولید ایده‌جکی) مآلنده ویریلان جوابدن بر طاقم اوهامه دوچار اوله‌رق کریمه‌سنی مدیه خاندانندن برینه ویره‌جکی یرده رعایاسندن بولنان کی کاوسه تزوج ایله مدیه‌دن تبعید ایلمشدر چونکه استیاغ فارسیلرك اك کباری مدیلرك اك عادی نفرندن آلچق اولدیغی فکرنده اولوب بویله بر عادی آدمدن ظهور ایده‌جك اولان چوجغك دخی حکومت وجهانکیرلك دعواسنده بولنه‌میه‌جغنه حکم ایدرك بو حرکتده بولنمش ایدی . فقط مندانه‌نك حامله اولدیغنی ایشیدنجه یکیدن خوف وتلاشه دوشه‌رك انی کیری جلب ایتمشدر . مندانه وضع حمل ایدنجه استیاغ چوجوغنی اعدام اولنمق اوزره هارپاغ نام بر وزیره تسلیم ایلمشدر . هارپاغ ایسه بو جنایتی بالذات اجرا ایتمکه جرأت ایده‌مدیکندن استیاغك چوبانلرندن برینی جلب واستیاغك امرینی تکرار ایله

چوجغی تسلیم ایتمشدر چوبان دخی تردد ایچنده قالوب چوجوغی
اعدام ایتمزدن اول استشاره ایچون زوجه‌سی یاننه کیتمش وزوجه‌سنی
وضع حمل ایدر ایکن بولمشدر چوبانك چوجغی ایسه تصادف اوله‌رق
جانسز طوغمشدر . چوبان ایله زوجه‌سی اشبو کیفیتی معبودك
حکمت مخصوصه‌سی مقامنده بیله‌رك کندی چوجقلرینی هارپاغك
امری وجهله طاغ باشنده براقشلر ومندانه‌نك اوغلنی کندی
اولادلری یرنده بسله‌مشلردر . کی خسرو بو وجهله چوبانك
قلبه‌سنده اون ایکی یاشنه واصل اولمشدر چوبانك خانه‌سی حکمدار
ایله ارکان دولتك یاز موسمنی کچیردکاری صیفیه‌ده اولوب کی خسرو
بوسایه‌ده دائما بابالریله صیفیه‌یه کلمش اولان کشی زاده‌لر ایله اختلاطده
بولنور ایدی . برکون قریه چوجقلری او یون اثناسنده کی خسروی
زادکان چوجقلرینه ترجیح ایدرك پادشاه انتخاب ایتمشلر ایدی کی خسرو
بو خصوصده عقل ودرایت اظهار ایتدیکندن دائما او یونلرده
پادشاه انتخاب اولنمغه باشلامشدر . کی خسرو دخی چوجقلردن
کندوسنه وکلا ومابینجیلر وخدمه نصب ایدر ایدی . مدیه
خاندانلرندن (عارتمبارس) ك اوغلی چوبانك اوغلنه اطاعت ایتمکی
کبرینه صیغدیره مادیغندن کی خسروك امرینی ایفا ایتمامش وبونك
اوزرینه کی خسرو طرفندن یره یاتیریلوب ضرب وتأدیب اولنمشدر .
چوجق عارتمبارسه عارتمبارس دخی استیاغه شکایته کیدرك چوبانك
اوغلندن کوریلان بو حقارتی هضم ایده‌میه‌جکلرینی بیان ایتمش
اولدقلرندن استیاغده کشی زاده‌لره ترجیح اولنان چوبان اوغلنی
کورمك ارزوسنه دوشه‌رك کی خسروی حضورینه جلب ایتمشدر
استیاغ کی خسروه خطاباً (بر اصل زاده‌یه قارشی دکنك ایله

معامله ایتمك سنك حدکه‌می دوشمش) دیمسی اوزرینه کی خسرو دخی
(افندم بنده‌کز انجق عدالت وحقانیت اوزره حرکت ایتدم .
عارتمبارس زاده ایله بتون قریه چوجقلری بالاتفاق قوللکزی پادشاه
انتخاب ایتدیلر . حقانیتدن آیرلمدیغمدن هرکس دخی بنده‌کزدن
خشنود ایدی وجمله‌سی هر امریمه اطاعت ایدرلر ایدی . یالکز
عارتمبارسك اوغلی پادشاهنه یاقیشیر معامله‌ده قصور ایتدیکندن بشقه
اوامر قطعیه‌مه دخی اطاعت ایتمك ایسته‌مدی. بونك ایچون بنده‌کز
دخی تأدیب ایتمکه مجبور اولدم . اکر حکمدار صفتنده بولنان بنده‌کزك
بو خصوصده قباحتم وار ایسه جزاسنی کورمکه شمدی حاضرم)
دیمشدر کی خسروك جوابنه استیاغ پك زیاده حیرت ایتمشدر .
جسورانه وعاقلانه ویریلان جواب ایله چوجغك مندانه‌یه مشابهتی
کی خسروك قتل اولنمق اوزره هارپاغه تسلیم اولنان چوجق اولدیغنه
هیچ شبهه براقمامشدر بونك اوزرینه استیاغ چوجغك کیم اولدیغنی
چوباندن تحقیق ایتدکدنصکره هارپاغ حضورینه جلب وکیفیتی بیان
ایتمشدر . استیاغ کویا کندوسنك چوجق حقنده ویردیکی
مطالعه‌سز امرندن طولایی چوقدن بری وجدانجه راحتسز اولدیغنی
اکلاتمش وصکره هارپاغه تشکر ایله برابر کی خسروك فیما بعد
سرایده اقامت ایده‌جککنی بیلدیرمشدر . فضله اوله‌رق استیاغ
کی خسروك معیت ورفاقتنه ویره‌جکنی بیان ایله هارپاغه اوغلنك همان
اوکیجه سرایه کوندرلمسنی وکندوسنك دخی اقشام طعامنده پادشاه
صفره‌سنده حاضر بولنمسنی امر وافاده ایتمشدر . هارپاغ نتیجهٔ خیریه
ایله اشبو فوق العاده التفاتدن نهایت درجه‌ده مسرور اوله‌رق
مخدومنی سرایه کوندرمش وکندوسی اقشام طعامنده حاضر

بولنشدر . هارپاغك اوغلی ایسه استیاغك امریله کسیلوب پیشیریله‌رك اقشام طعامنده پدرینك اوکنه قونمشدر . استیاغ یمك اثناسنده هارپاغدن یمكك لذتنی صورمش وهارپاغ ایسه نفیس اولدیغنی بیان ایتدکدنصکره اوکنده اوغلنك باشنی وقوللرینی بولمشدر . هارپاغ ایشی تمامیله اکلامش ایسه‌ده کندینی ضبط ایدوب هیچ استیفنی بوزمامش واستیاغك (یدیکنك نه حیوان اولدیغنی وبر پادشاهك بنده‌سی حقنده مخصوصاً بو قدر نادر یمك حاضرلمق کبی بیوك التفات وتوجهنه نه دیه‌جکنی سؤال ایتمسی اوزرینه جواب اوله‌رق (افندم یدیکمك نه حیوان اولدیغنی اکلادم . دائما پادشاهمك هر بر حرکاتنی عین کرامت بیلدیکمدن اشبو عنایت مخصوصه حقنده دخی فضله بر شی دیمکدن عاجزم) دیمشدر . فقط ایچندن اخذ انتقام ایتمکی قورمشدر . استیاغ منجملری جمع ایدرك اسکی کوردیکی رؤیالرینك تعبیرلرینی وکی خسروك صورت ظهورینی بیان ایتدکدن صکره افکارلرینك نه اولدیغنی صورمشدر . منجملر ایسه کی خسروك قریه چوجقلری طرفندن پادشاه انتخاب اولنمسیله حکم رؤیا حصوله کلمش اولدیغندن مراق وتلاشه محل قالمدیغنی عرض ایتمشلردر . استیاغ بو جوابدن ممنون قالمش ایسه‌ده کی خسروی کندی یاننده طوتمغه جسارت ایده‌میوب فارستانده بولنان پدر ووالده‌سنك یانینه کوندرمشدر . کی خسرو اقرانلرینك ایچنده اك کوزل واك شجیع اولدقدن بشقه عقل ودرایتجه دخی جمله‌یه فائق ایدی بو سببدن اوله‌رق فارسیلرك محبتنی قزانمش ایدی وهارپاغك تشویقی اوزرینه مدیلرك بیوندیریغی تحتندن قورتلمق ایچون فرصت بکلمکده اولان فارستان اهالیسنی استیاغ علیهنه

عصیانه تشویق ایتمشدر . استیاغ منجملرك ویردیکی جوابك یاکلش اولدیغنه وحکومتنی طورونی یوزندن غائب ایده‌جکنه ذاهب اوله‌رق فوق العاده تلاشه دوچار اولمشدر . بونکله برابر اردولر جمع ایتمش وانلری هارپاغك قوماندانسنه ویره‌رك کی خسروه قارشی سوق ایلمشدر . لکن اردونك قسم اعظمی هارپاغ ایله برابر کی خسرو طرفنه کچمشدر . بودفعه استیاغ الی سلاح طوتار مدیلرك کافه‌سنی طوپلایوب کی خسروه قارشی چیقمش ایسه‌ده اردوسی پریشان وکندیسی دخی اسیر اولمشدر . هارپاغ اسیر دوشمش اولان استیاغك اوکنه چیقوب (اوغلمی بالاعدام اتنی یدیردیککز وقت بکا لذتنی صورمش ایدیکز بو کون بن دخی مساعده‌کز اولور ایسه شمدیکی حالکزك طادینی سؤال ایده‌یم) دیمشدر . استیاغ هارپاغك دشمن طرفنه کچدیکنك صحیح اولوب اولمدیغنی صوروب کندی اغزندن تصدیق جوابنی آلدقدن وکی خسروك مدحنی ایشتدکدنصکره (سن دنیاده اك حمیتسز بر آدم ایمشسك . حمیتسزسك ـ چونکه نفسنه مخصوص بر ایشك انتقامنی آلمق ایچون وطنکه وهمشهریلرینه اجنبی بیوندروغی طاقلمسنی ارتکاب ایده‌یورسن) دیمشدر . بونك اوزرینه هارپاغ دخی (حقکز وار افندم . فقط ارتکاب ایتدیکم حمیتسزلك اعتراضی شویله طورسون حضورلرنده جزوئی مطالعه‌یی دخی چکه‌میان ظالم حکمدارلرك کاریدر . انك ایچون شکایته حقکز یوقدر) سوزیله مقابله ایتمشدر . کی خسرو استیاغ حقنده بد معامله ایتمامش واولنجه‌یه قدر سراینده شاهانه بسلمشدر کی خسرو دها نیجه نیجه فتوحاتدن صکره (تومیریس) ایله ایتدیکی ماساجت محاربه‌سنده کی خسروك اردوسنی

طارومار وکندوسنی دخی اسیر طوتوب اوغلنی اولدیرمش اولدیغی
جهتله لاجل الانتقام اعدام ائلشیدی (ایرودوتس) نام مؤرخ
مشهورك روایتنه نظراً حاکمهٔ مومی الیها کیخسروك باشنی
کسدیردکدن صکره قان طولو برطلوم ایچنه باتیروب (ایشته تشنه‌لب
اولدیغك قانی بوراده ایچده طوی)دیمشدر بوکا سیروز دخی دیرلر
قبری ازانده اسطخر شهری جوارنده‌در .

حرف ل

« لاهور » ـ هندستانده راوه نهری اوزرنده لاهور ایالتنك
مقری برشهر اولوب قالکوته‌نك شمال غربیسندن ایکی بیك بشیوز
کیلومترو بعد ومسافه‌ده طقسان بش بیك نفوسی جامعدر . اشبو
شهر مقدملری غایت معمور اولدیغی حالده الیوم آثار خرابیسی
زیاده‌جه کورینور مع مافیه اسلحه واقمشهٔ حریریه وقطنیه وسائر
کارخانه‌لر واردر (جهانکیر) خان ایله (نورجهان) نام زوجه‌سنك
تربه‌لری شهرك اطرافنده کورنمکده‌در . اسکندر رومی زماننده
تأسیس اولنمش اولان قدیم ساغالا شهری بوراسی اولدیغی ظن
ایدیلیور . خیلی زمان مغول ایمپراطورلغنك مقری ایدی . برچوق
تبدلاتدن صکره میلادك بیك یدیوز سکسان یدی وهجرتك بیك
ایکیوز اوچ تاریخنده رؤسای قبائلك ومیلادك بیك سکز یوز قرق
یدی وهجرتك بیك ایکیوز التمش درت تاریخنده انکلیزلرك یدینه
دوشمشدر .

« لوط » ـ علیه السلام ـ حضرت ابراهیم علیه السلامك
برادر زاده‌سیدر مشار الیه برلکده ممالك کلدانیه‌دن فلسطینه

هجرت ایدوب فقط اورانك اراضیسی موجود دواب ومواشی‌یه
غیر کافی اولدیغندن ماعدا چوبانلرینك چیقارمش اولدقلری نزاعه
مبنی خلقتك اوچبیك بش یوز اللی سکز تاریخنده یعنی میلادك
ایکیبیك اوتوز التی سنه مقدمنده عم اکرمی طرفندن سدوم اراضیسنه
کوندرلمش ومؤخراً سدوم نواحیسی اهالیسنه پیغمبر بعث
بیورلمشیدی . اهالئ مرقومه مشار الیهك دعوت ووعظ ونصیحتی
عدم اصغادن بشقه بیك درلو معاصی ومناهی‌یه جرأت ایلدکلرندن
(فامطرنا علیهم) الی اخره آیت کریمه‌سی منطوق ومنیفی وجهله
غضب الهی‌یه اوغرایوب خلقتك اوچبیك بشیوز یتمش بش تاریخنده
یعنی میلادك ایکی بیك اون طقوز سنه مقدمنده زیر وزبر اولدیلر .
مشار الیه اشبو وقعهٔ هائله‌دن بر از اولجه حضرت ابراهیم نزدینه
معاودت بیوروب سکسان یاشنده ترك عالم فنا ایلمشدر .

« لوقه » ـ اناجیل اربعه صاحبلرندن بری اولوب اوچنجی
انجیلی یازمشدر اصلی انطاکیه‌لی ایدی . حضرت (عیسی) نك
رفعندن صکره (بولص) واسطه‌سیله خرستیانلغی قبول ایلدیکی
ظن اولنیور وعظ ایچون میلادك اللی التی تاریخنده یونانستانده
واقع قورینت شهرینه کیدوب التمش برده بولصك رومادە اسارتنه
حصه‌دار اولدی صکره برچوق مملکتلری طولاشه‌رق سکسان درت
یاشنده اولدیغی حالده یونانستانده آقایی شهرنده قتل اولندی . بهر
سنه تشرین اولك اون سکزنجی کونی یورطیسی طوتلقده‌در .

حرف م

« مارسابا » ـ قدس شریفك شرق جنوبی جهتنده ویکرمی
بش کیلومترو بعد ومسافه‌سنده‌در . بوراده یکدیکرینه مقابل ایکی

عدد کلیسادن ماعدا هیچ بر شی یوقدر . اطرافی کاملا طاغلقدر .
محل مذکورك جهت شمالیسنده واتصالنده کائن بر قوری دره‌نك
کنارنده وکلیسا دیوارینك دیبنده برقیناق صو وار ایسه‌ده بوده
منزویلرك اداره‌لرینه غیری کافی اولدیغندن وداملری ایسه جزئی
میلده اوله‌رق بر سطح مائل شکلنده یاپلمش واوزرلری عربستان
ابنیه‌لری اصولی اوزره ذریقه‌لنمش بولندیغندن نزول ایدن بارانك
بوریلر واسطه‌سیله زیر زمینده منتظم یاپلمش اولان صهرنجلره
آقدیریلان صولر واسطه‌سیله اداره اولنمقده‌دیرلر اولنان تحقیقاته
کوره بو کلیسالره طائفهٔ نسانك دخوللری ممنوع ایمش .

« متی » — حواریوندن طبریه‌ده تولد ایتمش وانجیلی جمع ایلمش
بر ذاتدر اوائل سالنده روما حکومتی نامنه ویرکو تحصیلدارلغی
ایدر ایکن (عیسی) علیه السلامك دعوتنه اجابت وخدمت عالیلرینه
ملازمت ایدوب طبریه وعکا طرفلرنده ومؤخراً ایران طپراغنده
نشر دین وآیین ایتدیکی صره‌ده مجملر طرفندن قتل اولنمشدر .
مومی الیهك کلدانی لسانی اوزره عروجدن سکز سنه صکره جمع
ایتدیکی انجیل اناجیل اربعه‌نك الڭ قدیمیدر بو انجیل مؤخراً
رومجه‌یه ترجمه اولندیغی حالده نسخهٔ اصلیه‌سی حالا مفقوددر .

« محمد » مولد محمد علیه السلام — پیغمبریمز محمد مصطفی
صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلری (ولدت فی زمن ملك عادل
وهو نوشروان) یعنی بن بر عادل پادشاه زماننده دنیایه کلدیکمه اول
دخی نوشرواندر دیو بیورمشلردر . نبی سنی آخر الزمان ورسول
مطلق انس وجان وقطب وجود ومدار عالم شهود اولمغله مظهر اسم
اعظم یعنی اسم رحماندر قول مشهور اوزره سلسلهٔ نسب شریفلری

(محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصی
بن کلاب بن مره بن کعب بن لوی بن غالب بن فهر بن مالك بن نضر
بن کنانة بن خزیمة بن مدرکة بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد
بن عدنان) اولوب بوندن اوته‌سی بین المؤرخین مختلف فیه‌در
ووالدهٔ محترمه‌لری ایسه بنی ذهره قبیله‌سندن عبد العزانك اوغلو
وهبك کریمه‌سی حضرت (آمینه) رضی الله تعالی عنها اولوب مشار الیه
حضرتلرندن بشقه نه قیز ونه ارکك هیچ بر مولود دنیایه کتورمدی
حضرت فخر کائنات خلقتك التی بیك یوز التمش درت ومیلادك
بشیوز یتمش سنه‌سی ربیع الاولنك اون ایکنجی پازار ایرتسی کیجه‌سی
مکهٔ مکرمه‌ده کائن ابن یوسف خانه‌سی دیمکله مشهور والده‌لرینك
خانهٔ سعادتلرنده شرفبخش صفحهٔ عالم وجود اولدی (حضرت عیسی
علیه السلام افندمزك هنوز طوغمش بر طفل شیر خواره ایکن
تکلمی کبی) خورشید وجودی مطلع سعادتدن طوغار طوغماز
مبارك فم عالیلرندن کوش لطافت منکوش مادره درر (صلاة وسلام)
شرفصادر اولدی . فخر کائنات افندمزك دنیایه تشریفلرینه یقین
بر زمانده جمله مخلوقك اولوسی اولوب وآخر زمان پیغمبری اولدیغی
واسمنه (محمد) تسمیه ایدلمسنی والده‌لری معناسنده کوردکلری کبی
دنیایه تشریفلری کونی دخی بر یوزینه کوکدن اینان بر نور
واسطه‌سیله جوانب اربعه‌سی کاملا نور ایچنده قالدیغنی عبد المطلبه
بیان ایلمکله درحال اسمنه (محمد) تسمیه ایدلدی . حضرت (محمد)ك
هنوز اناسی رحمندن دنیایه تشریف بیورملرینه یدی ماه اون کون
یاخود برماه اون کون قالدیغی بر زمانده پدرلری عبد الله لاجل
التجاره مدینهٔ منوره‌یه کیتمش ایسه‌ده عمری تمام اولمسی مناسبتیله

یکرمی بش یاشنده وفات ایدرك (دار النابغه) نام محله دفن
ایدلمشدر . حضرت (محمد) ك انا رحمنده اوکسوز قالمسی مناسبتیله
دنیایه تشریفلرنده بیوك پدرلری عبد المطلب باقمقده ایدی . مکهٔ
مکرمه‌نك هواسی زیاده‌سیله وخیم اولدیغندن یکی طوغان چوجقلری
مکه‌نك ایکی کونلك بعد ومسافه‌سنده واقع اولوب سنه‌ده بر کره
مکه‌یه کلمکده اولان بنی سعید قبیله‌سی خاتونلرینه اجرت مقطوعه
ایله باقدیرمق عادت بلده حکمنده اولدیغندن وقبیلهٔ مذکوره خلقنك
ایسه کلملرینه درت ماه قالمش بولندیغندن اشبو مدت ایچنده حضرت
(محمد) ه بیوك پدرلری عبدالمطلبك جاریه‌لرندن مسروحه نامنده‌کی
خاتون باقمقده ایدی وقتاکه بنی سعید قبیله‌سنك کلملری زمانی
حلول ایتمش ایسه‌ده اول سنه قتلق اولمسی مناسبتیله حاللری زیاده‌سیله
مضطرب اولدیغندن سائر سنه‌لردن زیاده غلبه‌لق اولدقلری حالده
مکه‌یه کلمکه حاضرلنمقده ایدیلر حتی قبیلهٔ مذکوره اهالیسندن حارث
نامنده اولان برذات دخی قتلق مناسبتیله حاللرینك زیاده پریشانیتندن
ناشی مکه چوجقلرندن بردانه‌سنی آلوب بو یوزدن اله جقلری اجرتله
معیشتلرینی تأمین مقصدیله قیونلریله بری آیه دیکری خدیجه نامنده
ایکی کریمه‌سنی بیوك اوغلنه براقه‌رق کوچك اوغلیله زوجه‌سی
حلیمه‌یی بر دیشی مرکبه وکندیسی دخی بر دیشی دوه‌یه بنه‌رك
قبیله خلقیله برابر مکهٔ مکرمه جهتنه عزم راه ایلدیلر . حارث ذاتاً
فقیر اولوب قتلق مناسبتیله بتون بتون حاللری پریشان اولدیغندن
دکل حیوانلرینی کندولرینی بیله بسلمکه اقتداری مفقود ایدی
بوحال ایله قافله‌نك برخیلی مسافه ارقه‌لرنده اولدقلری حالده یوله
دواملە اقشاملری دوه‌دن صاغمقده اولدقلری بر مقدار سوددن

کندیسیله زوجه‌سی ایچه‌رك بو وجهله مکه‌یه واصل اولمشلردر قبیلهٔ
مذکوره خاتونلرینك هربری بر چوجق آلدقلری صره‌ده مقتضای طالعی
حلیمه‌نك حصه‌سنه دخی حضرت رسالت پناه افندمز اصابت ایتمکله
مومی الیها مرکبنه بنه‌رك بر طرفنه حضرت (محمد) ی دیکر طرفنه کندی
چوجغنی آله‌رق محللرینه عودته شتاب اولمشلردر اثنای راهده
حلیمه‌نك مرکبی جمله خلقك مرکبندن زیاده یوریمکه وایلروده کیتمکه
باشلینجه قبیلهٔ مذکوره خلقی مکهٔ مکرمه‌یه کیدر ایکن سنك مرکبك
جمله‌مزك مرکبندن کیرو قالدیغی حالده عودتمزده ایلرویه کیتمسی
اسبابنی حلیمه‌دن سؤال ایلدکلرنده کندوسی دخی بوحالدن متحیر
اولدیغندن کرامتك آلمش اولدیغی چوجقده اولدیغنی مع التشکر
بیان ایلدی قوناق محلنه واردقلرنده هنوز برشیٔ یمامش اولدیغی
حالده ایکی ممه‌سی چشمه مثالی طولی اولدیغنی کورنجه کرك (محمد) ی
وکرکسه کندی چوجغنی دویرمش وبو اثناده زوجی حارث دخی
دوه‌یی صاغدقده امثالی کورلمامش سود کلدیکنی کورنجه کیفیتی
زوجه‌سی حلیمه‌یه افاده اول دخی ممه‌سندن کلمش اولان سودی حکایه
ایتمکله قطعیاً کرامتك چوجقده اولدیغنی اکلاملریله حضرت
(محمد) ه قلباً محبت حاصل ایدرك جان کوکلدن باقمغه حصر نفس
ایلمشلردر اشته بوحال ایله خانه‌لرینه عودت واوچ بش سنه ایچنده
بو چوجق یوزندن نهایت درجه‌ده صاحب ثروت اولمشلردر .
حضرت فخر کائناتك اعاده‌سی زمانی کلدکده ناچار چوجغی والده‌سی
آمنه‌یه تسلیم ایلمشلردر . فخر کائنات افندمز بش یاشنه کیردکده
والده‌لریله برابر پدرلری عبد اللهك قبرینی زیارت ایتمك ایچون
عبد المطلبدن استحصال رخصت ایدرك مدینهٔ منوره‌یه حرکت

واوراده بر سنه قالدقدنصكره تكرار مكۀ مكرمه‌يه عودت بيورمشلر
ايسه‌ده اثناى راهده والده‌لرى دخى خسته‌لنه‌رك (ابواء) نام محلده
وفات ايتمكله نعشى مكۀ مكرمه‌يه كتورديله‌رك محل مخصوصنه دفن
ايدلمش وكروان صاحبى حضرت (محمد) ى دخى مكۀ مكرمه‌يه كتوره‌رك
بيوك پدرلرى عبد المطلبه تسليم ايلمشدر حضرت (محمد) سكز ياشنه
كيرنجه‌يه قدر عبد المطلبك نزدنده بولنمش ايسه‌ده مومى اليهك دخى
عمرى تمام اولمغله حضرت (محمد) ى ابو طالبه وصيت ايدرك
وفات ايلمش واشبو وصيت اوزرينه ابو طالب فخر كائنات افندمزه
كمال درجه حرمت ايدرك باقمشدر حضرت رسول الله افندمزك سن
شريفلرى اون ايكى يه بالغ اولدقده لاجل التجاره شام شريفه عزيمت
ايدن ابو طالب مشار اليه حضرتلرينى دخى برابر آلمش ايدى چونكه
نبى ذيشان حضرتلرينك سياحته پك چوق مراقلرى وار ايدى فقط
اثناى راهده كفر نام موقعده مسافر اولدقلرى قريه‌ده موسويلر
معبدنده بولنان (بحيره) نام راهب خاتم الانبيا صلى الله عليه وسلم
حقنده كتب مقدسده كورديكى بعض علامات واوصافى حضرت
(محمد) عليه السلامده مشاهده ايلديكنده شام شريفه عزيمتلرينك
تهلكه‌دن خالى اولمديغنى بيان ايلمسى اوزرينه ابوطالب دخى امتعه‌سنى
يولده فروخت ايدرك مكۀ مكرمه‌يه عودت بيورمشدر حضرت
رسول محترم صلى الله عليه وسلم اعلان نبوت بيورمزدن اول دخى
عمومك محبت وحسن توجهنه مظهر اولمشيدى زيرا عربلر عندنده
اك مقبول اولان خصائل جميله واخلاق حميده‌نك جمله‌سى ذات
رسالتپناهيلرنده جمع اولمش ودرايت وفطانت واستقامتله شهرت
قزانمش ايدى حتى بوسببدن كنديسنه امين لقبى ويرلمشدر حضرت

(خديجه) دخى ثروت وسامانى استقامتى حسبيله تماماً يدينه تسليم
ايتمشيدى . حضرت پيغمبر ذيشان عليه السلام يكرمى درت ياشنده
ايكن حضرت خديجه ايله تزوج ايلمشدركه حضرت خديجه اولزمان
قرق ياشنده ايدى . عموم قريش قبيله‌سنى تشويق ايدرك كعبه‌يى
مجدداً بنا وتعمير ايتديكى وقت سن شريفلرى اوتوز بش ايدى .
« محمد » نبوت محمد عليه الصلاة والسلام ــ محمد عليه الصلاة
والسلام افندمز حضرتلرى قرق ياشنه واصل اولدقلرنده التى اى
قدر رؤيا ايله مظهر وحى الهى اولوب اندن صكره اره‌صره منزوى
اولدقلرى جبل حراده رمضان شريفك اون يدنجى بازار ايرتسى
كونى جبريل امين حضرتلرى طرفندن فرمان رسالت كترمش
و (اقرأ باسم ربك) الخ آيت كريمه‌سى نازل اولمشدر . ويردن
بر پونار حاصل اولوب رسم طهارت وآبدست وايكى ركعت نماز اجرا
وتعليم قلنمشدر وجبريل امين امامت ايلمشدر . رسول الله صلى
الله تعالى عليه وسلم جبل حرادن طوغرى خانۀ سعادتلرينه عودت
بيوره‌رق ما وقع حضرت خديجه‌يه نقل وحكايه ايدنجه حضرت
خديجه درحال تصديق وايمان ايلمشدر . متعاقباً حضرت ابو بكر
الصديق وحضرت على المرتضا بن ابى طالب انلردن صكره سائر
اصحاب كرام اظهار ايمان ايتمشلردر . حضرت رسالتپناه افندمز اظهار نبوت
ورسالت بيوردقلرى آنده صحابۀ كرام ايله برابر شعائر اسلاميه‌يى
خفياً اجرا ايدرلر ايدى . فقط (فاصدع بما تؤمر) آيت كريمه‌سى
نازل اولدقدنصكره خلقى علناً اسلامه دعوت ايتمكه باشلامشدر
اول امرده كافۀ اهل قريش حضرت پيغمبرك سوزينى رد ايتمامشلر
ايسه‌ده انلرك پوتلرينى تعييب ايتمسى اوزرينه جمله‌سى مخالفت

وعداوته قيام واتفاق ايتمشلردر . حتى اهل قريشدن ماعدا حضرت رسولك بتون اقربا وتعلقاتيله عشيرتى خلقى بيله حضرت پيغمبره ودين مبين احمدى يى قبول ايدن اهل اسلامه پك چوق اذا وجفا ايتمشلردر . بتون اهالئ مكه وقبيلهٔ قريش حق عالئ نبويلرنده ابو لهب (وكعب) ه همكعب اولديلر وكيتدكجه اذايى ارتيروب بعض اسلامه كلنلرى تهديده وبعضيلرينى اشكنجه واعدامه قالقشديلر نهايت اهل اسلام رخصت نبوى ايله حبش جهتنه هجرته مجبور اولديلر بو هجرت بعثتك بشنجى سنه‌سى رجبنده وقوعبولمشدر مكه‌ليلر حبش نجاشيسنه دخى عرض شكايتله اسلامك مملكتنه عدم قبولنى رجا ايلديلر ايسه‌ده نجاشئ كاردان اول امرده ايشى اكلامق ايچون مسافرين مومى اليهمى حضورنده ورهابين وامراسى مواجهه‌سنده زيور مجلس امتحان ايدوب كيفيت اسلامدن و من قبل الرحمن نازل اولان كلام عظمت اتسامدن سؤاله باشلادقده اجوبهٔ لايقه ايرادندن صكره ايچلرندن دادر عاليقدر حيدر كرار جعفر طيار حضرتلرى سورهٔ شريفهٔ (كهيعص) ى تشنيفساز مسامع حضار ايلدى ونجاشى كمال تأثيرندن آغليه‌رق (والله بو كلام ايله حضرت عيسى يه نازل اولان كلام ايكيسى بر طپراغك نوريدر) ديوب جمله اهل اسلامى زير حمايه وصحابتنه آلدى صكره اسلامده حضرت عمر ظهوره كلمكله فرقهٔ موحدين قوت بولديسه‌ده غلوى اربابنك تعاندى دخى او نسبتده اثرغاى تزايد اولدى اشبو تعاند ايسه حضرت فخر كائناتك خلقى دين اسلامه دعوتنه اصلا خلل ويرمدى . بعثتك طقوزنجى سنه‌سنده انشقاق قمر معجزه‌سى اونجى سنه‌سنده حضرت خديجه ايله ابو طالبك وفاتلرى اون ايكنجى سنه‌سنده معراج

شريف وقوعبولمش ومعراجده مسلمانلره بش وقت نماز فرض اولمشدر .

« محمد » هجرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ـ مدينهٔ منوره اهاليسى شرف قدوم مسعد تملزوم جناب رسالتپناهى يه ازدل جان تحسر وارزو اولدقلرندن برآن اول مدينهٔ منوره يه كلملرى ايچون طرفلرندن كوندرمش اولدقلرى بر طاقم مبعوثلر مكهٔ مكرمه يه مواصلتلرنده حضور پيغمبرى يه يوز سورمك شرفنه نائل اولدقلرنده اهالئ مدينه‌نك درت كوزله ذات رسالتپناهى يى بكلمكده اولدقلرينى عرض ايله برابر (حضور پيغمبريده دين مبين احمدى يى) قبول ايلديلر . وطرف رسالت پناهيدن كندولرينه قرآن كريم تلاوت اولنديغى كبى دها بعض اسلاميته عائد شيلر تعليم ايتديرلدى وكيفيتى عمى زاده‌سى حضرت (عباس) رضى الله تعالى عنه بيان ايدرك بعد المشاوره اول باول طرف پيغمبريدن بر خليفه كوندرلمسنه قرار ويردكلرى جهتله مصعب بن عمود مبعوثلر ايله مدينهٔ منوره يه كوندرلدى مومى اليه مدينه‌ده مبعوثلردن سعيد بن زراره‌نك خانه‌سنه مسافر اوله‌رق قرآن كريم الشانك احكام جليله‌سنى خلقه بيان ايتمكله پك چوق كشيلر شرف اسلام ايله مشرف اولديلر . مدينهٔ منوره‌نك اك بيوك بنو سهل محله‌سى كبراسندن (سعيد بن معاذ) ه « الم نشرح لك » سوره‌سنى اوقودقده زياده‌سيله تأثير ايتمكله مومى اليه سعيد بن معاذ اول انده مسلمان اولمشدر . فخر عالم افندمز دخى بعثتك اون اوچنجى سنه‌سى ربيع الاولنده حضرت (ابو بكر الصديق) ايله برابر (مكهٔ مكرمه) دن (مدينهٔ منوره يه) هجرت ايتمشلردر . اركان قريش حضرت نبى ذيشان حقنده

سوء قصد نیتنده اولوب بر فرصت بکلمکده اولدقلرندن هجرت خبری
کندیلرینه فناحالده تأثیری موجب اولمش وهمان رسول الله افندمزی
تعقیب ایلمشلردر . حضرت رسول الله افندمز دفعاتله بیوك تهلکه‌لره
دوچار اولدیغی حالده صحابت مستقلهٔ الهیه سایه‌سنده اله کچمامشدر .
اشبو هجرت وقعه‌سی امت محمد طرفندن رأس تاریخ اتخاذ اولنمشدر
میلادك التیوز یکرمی ایکی سنه‌سی تموزك اون یدنجی کونی حضرت
رسول اکرم صلی الله وسلم افندمز مدینهٔ منوره‌ده حضرت ابی ایوب
الانصارینك خانه‌سنه مسافر اولمشدر . مدینه اهالیسی حضرت
پیغمبری حسن قبول ایله خیلیسی شرف اسلام ایله مشرف اولمشلردر .
هجرتك ایکنجی سنه سنه کلنجه‌یه قدر مسلمانلر نمازلرینی بیت المقدسه
(قدس شریف) متوجهاً ادا ایتمکده ایدیلر فقط سنهٔ مذکورده
نازل اولان آیت کریمهٔ معلومه‌یه امتثالاً قبله قدس شریفدن (بیت الله
الحرام) یعنی کعبه‌یه تحویل اولنمشدر .

« محمد » وفات محمد علیه الصلاة والسلام — پیغمبرمز صلی الله
تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلری هجرتك اوننجی سنه‌سی ذی الحجه
آینده حجة الوداع ایتدکدنصکره مدینهٔ منوره‌یه عودت بیوره‌رق
خسته‌لنمش اولدیغندن خلق ایسه نبی عالی شان مشار الیهك بوخسته‌لغی
یول یورغنلغندن ایلرو کلمش اولدیغنه ذاهب اوله‌رق اولقدر متأثر
اولمامشلردر . هجرتك اون برنجی سنه‌سی محرمنده حضرت رسالتك
خسته‌لغی مشتد اولوب کندی حالیله مشغول ایکن طائفهٔ رومك
کلیتلو عسکر ایله سرحدده تجمع ایلدکلری واصل سمع حضرت
رسالتپناهی اولمسیله مشار الیه حضرتلری خسته‌لغیله برابر اصحاب
کرامی جمع ایدرك و (واسامة بن زید) رضی الله تعالی عنهی رئیس

نصب ایدرك لاجل الغزا کلیتلو عسکر ایله شام شریفه حرکتلرینی
امر وفرمان بیورمشلردر اسامه بن زید بو وجهله حاضرلق کورمکده
ایکن حضرت (محمد) ك خسته‌لغنك کسب شدت ایلمسی ودیکر
طرفدن بعض منافقلرك پیغمبرلك دعواسیله میدانه چیقملری بوسفرك
تأخیرینه سببیت ویرمش ایدی . حضرت فخر کائنات بر پارچه
کندوسنده ایولك حس ایلدکله مسجد سعادته کله‌رك خلقه بعض
نصیحتلردن صکره اولومك حق اولدیغی وجمله جهان خلقنه آندن
قورتلمغه چاره اولمدیغی وآخرتده بر کون واردرکه اول کون عدالت
کونی اولوب هرکس حقوقنی امر الهی موجبنجه آخردن آلمسی مقرر
اولدیغندن بناءً علیه بنده اولان حقوقکزی شمدیدن حلال ایتمکزی
وآخرت عذابندن تخلیص کریبان ایتمکلکم ایچون شاید سزه بربد
معامله ایتمش ایسم بکا مقابله ایلمکزی رجا ایدرم دیمسی اوزرینه جمله
خلق آغلشه‌رق یارسول الله بزم ذات رسالتپناهیلری اوزرنده هیچ
بر حقمز یوقدر بزدن یانه حلال اولسون سزك دخی اوزریمزده اولان
حق رسالت پناهیلریکزی حلال ایلمکزی استرحام وتمنی ایدرز دیملریله
حضرت (عکاش بن محصن القزاری) اایاغه قالقوب یارسول الله
بیلزمیسنکه بوندن مقدم دوه‌می ذات رسالتکزك دوه‌سی یانه
صالیویردیکم صره‌ده الیکزده‌که قیرباجی دوه کزه اورمق ایچون
قالدیردیغکز وقت بنم اوموزیمه راست کلمش ایدی حالا آجیسی
کتمدی بونك ایچون حقمی المقسزین سزه حلاللق دیلیه‌مم دیمسیله
حضرت فخر کائنات یاعکاش کل حقنی آل دیو امر بیورمش
ایسه‌ده حضرت عکاش اول قیرباجی طلب ایلدیکندن نبی ذیشان
مشار الیه کریمه‌لری حضرت (فاطمه) خبردار اولمقسزین مذکور

قیرباجك خانه‌سندن کتورمسنی حضرت بلاله امر بیورمشلردر .
حضرت بلال دخی امر پیغمبری اوزرینه قیرباجی کتوردیکنده
حضرت علی ایاغه قالقوب یا عکاش فخر کائنات خسته‌در اکا
اوره‌جغك بر قامچی‌یه بدل بکا یوز قامچی اور دیه‌رك رجا ایلدیکی کبی
سائرلری دخی بوکا مماثل پك چوق رجا ایلمشلر ایسه‌ده اصلا تأثیر
ایتمیه‌رك وخلق ایسه ایشك حقیقتنه هنوز مطلع اولمدقلرندن حضرت
عکاشدن دلکیر اولمشلردر . حضرت عکاش ایاغه قالقوب قامچی‌یی
رسول اللهك الندن آلوب فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمزك امریله
یقیننه واروب طوردی حضرت رسالتپناهی یا عکاش خسته‌یم چوق
اورمه‌که طاقت کتوره‌مم دیمسیله عموم خلق فریاد ایدرك اغلاشمغه
باشلادیلر حضرت عکاش ایسه بونلرك فریادینه اصلا سمع واعتبار
ایتمیه‌رك یارسول الله بو قامچی بکا تصادف ایلدیکی وقت بن چپلاق
ایدم شمدی ایسه ذات رسالتکز جبه کیمش‌سکز دیمسیله حضرت
فخر کائنات درحال جبه‌سنی چیقارمشدر حضرت عکاش بو حالی
کورر کورمز النده‌کی قامچی‌یی یره آته‌رق یوزینی حضرت (محمد) ك
مبارك تنی اوزرینه براقه‌رق فریاد وفغان ایله آغلمغه باشلادی حضرت
(محمد) ك دخی کوزلرندن یاش کله‌رك وجمله خلق بو حالدن متأثر
اوله‌رق آغلاشمغه باشلادیلر کویا اول کون آخر قیامت کونی ایمش
کبی صدالری آسمانه چیقمقده ایدی . حضرت عکاش بر وقت یوزینی
حضرت (محمد) ك مبارك وجود سعادتندن آیرمامشدر .
پیغمبریمز افندمز صلی الله تعالی حضرتلری یا عکاش نیچون بویله ایتدك
دیو بیورمسیله عکاش یارسول الله قورقدمکه بن وبو خلق بوندن صکره
ذات رسالتکزی کورمیه‌جکز بو کون ذات نبوتکزه وداع ایدرم

ویوزیمی مبارك وجود سعادتکزه سوردمکه آخر قیامتده بنم وجودم دخی
نار عذابدن قورتلسون دیمشدر . حضرت رسول الله دها بر طاقم نصیحتلر
ویردکدنصکره خانه‌سنه عودت بیوردیلر مشارالیه حضرتلرینك خسته‌لغی
کوندن کونه کسب شدت ایتمسیله ارادات الهیه موجبنجه ربیع الاول
آینك اون ایکنجی بازار ایرتسی کونی مرغ روح رسالتپناهی قفس
تندن پرواز وروضهٔ بهشته لانه ساز اولمشدر . اصحاب کرام حضراتی
فخر کائنات افندمزك قنغی محله دفن اولنمسی مناسب اوله‌جغنه دائر
مذاکره ایتمکده‌لر ایکن ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه
حضرتلری (الانبیاء یدفنون حیث یموتون) حدیث شریفی حضرت
رسول اللهدن ایشتمش اولدیغنی بیان ایلمسیله حضرت (محمد) ی
وفات ایلدیکی محله دفن ایلمشلردر . محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه
وسلم بازار ایرتسی کونی قشلق وقتنده وفات ایدوب صالی کونی
دفن اولنمشدر . ذات رسالتپناهی‌یه قرق یاشنده نبوت کلوب اون
اوچ سنه مکهٔ مکرمه‌ده واون سنه مدینهٔ منوره‌ده قالوب التمش اوچ
یاشنده اولدقلری حالده وفات ایلمشلردرکه بالاده ذکر اولندیغی وجهله
دنیایه تشریفلریله حجر اسودی مبارك ید سعادتلریله کعبه‌ده‌کی محلنه
وضع ایلملری ومکهٔ مکرمه‌دن مدینهٔ منوره‌یه هجرتلری وشهر
مذکوره مواصلتلری وآخرته تشریفلری یوم مذکورده وقوعبولمشدر
حضرت فخر کائناتك توصیه‌سی اوزرینه (ابو بکر الصدیق) رضی الله
تعالی عنه حضرتلری خلافته کچرك جمله خلق اکا بیعت ایلدیلر .
حضرت رسولك امری یرینی بولمق ایچون حضرت اسامه‌یی شام
حدودینه سوق ایلدی اول دخی عسکریله برابر ابو بکر ایله
وداعلاشه‌رق مدینه‌دن چیقدی اولا اهالیسی مرتد اولمش اولان

قضاعه‌یی اوره‌رق بر خیلی غنیمت ایتدکدنصکره شام حدودینه مواصلت ایلدی (بوراده پدرلری حضرت فخر کائناتك ازادلو کوله‌لرندن زید بن حارث رضی الله عنه شهید اولمش ایدی) اورالری بتکرار فتح ایلدکدنصکره کمال موفقیتله قرقنجی کونی مدینهٔ منوره‌یه عودت بیورمشلردر .

« محمد ثانی » ابو الفتح ــ کزیدکان سلاطین عثمانیانك یدنجیسی اولوب سلطان مراد ثانی حضرتلرینك مخدوم سعادت موسوملری وسلطان بایزید ثانینك پدریدر . ولادتی میلادك بیك درتیوز یکرمی طقوز وهجرتك سکز یوز اوتوز اوچ سنه‌سی رجبنك یکرمی التنجی کونی قدمنهادهٔ مهد شهود اولوب ایکنجی جلوسی میلادك بیك درتیوز اللی بر وهجرتك سکز یوز اللی بش وفاتی میلادك بیك درتیوز سکسان بر وهجرتك سکز یوز سکسان التی سنه‌سی ربیع الاولنك دردنجی کونی اولوب تربهٔ علیالری استانبولده جامع شریفلری پیشکاهنده‌در .

افق سلطنت شرف قدومیله مطلع انوار سعادت اولدقده دولت علیه علیهنه اتفاق ایدن قرمان وکرمیان وآیدین ومنتشا اوغللرینی صدمه کذار پنجهٔ غالبیت ایدوب قونیه‌یی آلدی بعده ایکیوز بیك عسکرله ادرنه‌دن درسعادته کلوب براً وبحراً اللی درت کون محاصره‌دن صکره میلادك بیك درتیوز اللی اوچ وهجرتك سکز یوز اللی یدی تاریخنده فتح استانبول دولت جهان مشمولنه نائل اولدی . استانبولك فتحندن اسایشك اعاده‌سندن وبر عفو عمومی اعلانندن صکره خاقان مشار الیه بر دیوان انعقادینی امر ایدوب بو دیوانه روم پطریقنی دخی دعوت ایلدی وحتی وکلاسنی پطریقك استقبالنه

کوندردی او زمان حضرت پادشاه کیم اولور ایسه اولسون هیچ بر شخص ایچون اباغه قالقمدیغی کبی کندیسنه تبعیت ایتمش بر ملتك رئیس روحانیسنه قیام ایتمامکده دخی حقی درکار ایدی لکن خاقان مشارالیه بودفعه قانونی تغییر ایدوب مقامندن قیامله پطریقه طوغری اون قدم ایلریلدی وبو ذاتك الندن طوتوب نزدینه اقعاد ایلدی پادشاه مشار الیه متعاقباً حکومت روحانیه‌سنك تجدیدینه علامت اولمق اوزره مشار الیهه بر عصا ویرمشدرکه حالا بوکون مراسم عظیمه‌ده بر پاپاس پطریقك اوکندن کوتورمکده‌درلر . اشبو مظفریت جسیمه عقبنده اینوز وطاشوز وسماورك ونوه برده کبی بر چوق قلاع متینه‌یی دخی الده ایتمسی اوزرینه میلادك بیك درتیوز اللی درت وهجرتك سکز یوز التمش تاریخنده یوز اللی بیك عسکر ایله بلغراد فتحنه کیدوب مجارلری مهم بر صورتده مغلوب ایدرك ایکی سنه صکره آتنه‌یی استرداد وبعض موره ممالکنی تهدید ایله صربستانده واقع سمندره قلعه‌سنی فتح وکشاد ایلدی وکرجستان وایران حکمداری اوزون حسنه غلبه‌سندن صکره یعنی میلادك بیك درتیوز اللی سکز وهجرتك سکز یوز التمش درت تاریخنده طربزون وسینوب وقسطمونی‌یی ومتعاقباً مدللو وبوسنه‌ده بعض قلاع ایله هرسك قطعه‌سنی ضبط وتسخیر وبوراده برقاچ دفعه ارناودلغی تهدید ایتدی . اخیراً یعنی میلادك بیك درتیوز یتمش اوچ وهجرتك سکز یوز یتمش سکز تاریخنده اوزون حسنك ایکنجی دفعه آچدیغی محاربه‌یی بعدالمغلوبیه قزانمغله اجرای شهر آیین ایتدیردی واهالیسنك طلب واستدعاسنه بناءً قریم ضمیمهٔ ممالك وکدك احمد پاشا واسطه‌سیله ارنوودلغه وخیلی کلفتلرله اشقودره‌یه دخی مالك اولدی . درسعادتده نام نامیلرینه

منسوب جامع شریفی میلادك بیك درتیوز التمش ایکی وهجرتك سکز یوز التمش تاریخنده بنا ایتدیرمشدر .

« محمد علی پاشا » ــ میلادك بیك یدییوز التمش طقوز وهجرتك بیك یوز سکسان تاریخنده قواله‌ده تولد ایتمشدر . اوائل حالنده بیاغی بر اصناف ایکن خدمت عسکریه‌یه کیره‌رك بر مدت بیرقدارلق ایله تپه‌دلنلی علی پاشایه خدمت ومؤخراً طایفه‌سیله مصره عزیمت ایدوب میلادك بیك یدییوز طقسان طقوز وهجرتك بیك ایکیوز اون درت تاریخنده فرانسزلرله وقوعبولان ابو قیر محاربه‌سنده ایجه ایش کورمش ومصرجه خیلی نام المشدر . مومی الیه میلادك بیك سکز یوز بش وهجرتك بیك ایکیوز اون طقوز تاریخنده مصر والیسی خسرو پاشا علیهنه کوله‌منلرله اتفاق ایدوب پاشایی مصردن دفعه موفق اولدی ومتعاقباً کوله‌منلری دخی رئیسلری علیهنه تحریك ایله برابر هرنصل ایتدیسه ایدوب مصر والیلکی مقامنه اوتوردی ووالیلکنی دولته تصدیق ایتدیردکدنصکره دخی کوله‌منلری دائرهٔ اطاعته آلمغه چبالدیسه‌ده ممکن اوله‌مدیغندن التی سنه صکره بردسیسه ایله سرایه جلب وقتل عام ایدوب تعرضلرندن قورتلدی وبووقوعاتك عقیبنده مصر علیایی دخی زیر اداره‌سنه آلدی وبعده امر جناب پادشاهی ایله بر قاچ ییل وهابیلر ایله اوغراشوب اوغلی (ابراهیم) پاشانك همتیله خطهٔ حجازیه‌یی لوث وجودلرندن تطهیر ایلدی ودیکر اوغلو (اسماعیل) پاشا دخی نوبه قطعه‌سنه واروب دنقله وشندی وسنار وقوردوفان ولایتلرینی آلدی . وروم فترنیك تسکینی امرنده دولت علیه‌یه عرض دست معاونت ایدوب اوغلی (ابراهیم) پاشایی دونما ایله موره‌یه کوندردی (وابراهیم) پاشا دخی میلادك بیك سکز

یوز یکرمی بش وهجرتك بیك ایکیوز قرق بر تاریخندن اعتباراً اوچ سنه روملر ایله اوغراشدی ایسه‌ده فرانسه و انکلتره وروسیه دونمالری ناوارنده (آواین) دونماسنی دولت علیه دونماسیله برابر احراق ایلدکلرندن عساکر بریه‌سیله دونوب مصره کتدی ومحمد علی پاشا موره‌ده ایتدیکی معاونته مکافات اولمق اوزره سوریه‌نك دخی اداره‌سنه ویرلمسنی التماس ایدوب اسعاف اولنمدیغنی کورنجه اوغلی ابراهیم پاشا قومانداسیله برجسیم اردو کوندره‌رك سوریه‌یی جبراً الدی واردوسی درسعادته طوغری یوریمکده اولدیغی حالده بتون اوروپا دولتلرینك توسطیله سوریه واطنه ولایاتی زیر اداره‌سنده قالمق اوزره میلادك بیك سکز یوز اوتوز بش وهجرتك بیك ایکیوز اللی بر تاریخنده کوتاهیه‌ده بر مصالحه عقد اولندی ومؤخراً میلادك بیك سکز یوز اوتوز طقوز وهجرتك بیك ایکیوز اللی بش تاریخنده اردوسی نزیب محاربه‌سنی دخی قزاندیسه‌ده بونلردن بر فائده کوره‌میوب عاقبت اوروپا دولتلرینك الحاحیله "سوریه وحجاز واطنه‌وکرید ومصره التحاق‌ایدن دونمای همایونك‌اعاده واستردادینه مجبور اولدی فقط بوکا بدل مصر والیلکنك اولادینه مشروطیتی امتیازینی قزاندی وتشکراً درسعادته کلوب کتدکدنصکره ایکی سنه مختل الشعور یشایوب میلادك بیك سکز یوز قرق طقوز وهجرتك بیك ایکیوز التمش بش تاریخنده غوغای جهاندن" قورتلدی . مشار الیه هیچ برموانع ومزاحمه التفات ایتمیه‌رك مصر اردوسنی اوروپا اصول ونظاماتنه توفیقاً تنسیقه تشمیر ساعد همت وزراعت وتجارت "وصناعتك ترقیسنه وعسکری وطبی مکاتب وعلوم ومعارفك ترقی وانتشارینه صرف همت ایتمش وکندوسی دخی قرق یاشندن صکره اوقویوب یازمغه باشلایه‌رق بیاغی مباحثه ایده‌جك قدر اقتداره مالك اولمشدر .

« محی‌الدین » العربی – شیخ الامام المحقق رأس اجلاء العارفین والمقربین ابو عبدالله محمد بن علی بن احمد العربی المغربی الطائی الحاتمی الاندلسیدرکه علوم ظاهره وباطنه‌ده ید بیضا صاحبی اولوب (شیخ الاکبر) عنوانیله یاد ایدلمکده‌در میلادك بیك یوز التمش درت وهجرتك بشیوز التمش تاریخنده مرسیه‌ده تولد ومیلادك بیك ایکیوز قرق وهجرتك التیوز اوتوز سکز تاریخنده شامده وفات ایدوب جبل قایسون اتکنده یعنی (صالحیه) ده آرایش لحد غفران اولدی . مشار الیه حضرتلری وحدت وجوده قائل اولنلرك قدوه‌سی اولوب محققون جمیع علومده جلالت قدرینی تصدیق ایتمشلردر حق عالیلرنده بعض منکرلر وار ایسه‌ده انلرده شیخ حضرتلرینك دقت کلامندن ویاخود کندولرینك طریق ریاضتده عدم وقوفلرندن ناشی مرامنی اکلایه‌مدقلرندن عوارض شبهاتدن محافظه ایچون اعتراض ایتمشلردر محی‌الدین عربی حضرتلرینك تصوفده طوتمش اولدیغی موقع جلیله کیمسه واصل اوله‌مامشدر شعر وادبیاتده مهارتی ایسه حائز اولدیغی مقام عالی ایله متناسب برصورتده‌در تألیفات جلیله‌سی بشیوزدن متکاثر وقسم اعظمی تصوفه دائر اولوب بونلرك ایچنده اك زیاده دقیق (فصوص الحکم) در . مشار الیه حضرتلرینك کلامده وسعت و ذکاء و قوهٔ حافظه‌سی دخی بشقه‌جه شایان حیرتدر اولا میلادك بیك یوز یتمش ایکی وهجرتك بشیوز التمش سکز تاریخنده وطنی اولان مرسیه‌دن اشبیلیه‌یه انتقال ایدوب اوراده میلادك بیك ایکیوز ایکی وهجرتك بشیوز طقسان سکز تاریخنه‌قدر اوتوردقدنصکره مشرق جانبنه توجیه وجههٔ ارتحال ایدرك مصر . حجاز . بغداد . موصل بلده‌لرینی زیارت و برمدت

دخی قونیه‌ده طرح بساط آرام ایله نهایت شامده اختیار اقامت ایلدی وقونیه‌ده اقامتی اثناسنده مشاهیر علمادن شیخ (صدرالدین) قنوی حضرتلرینك والده‌لرینی تزوج ایتدی ومشار الیهه خلافت ویردی (شیخ الاکبر) حضرتلرینك طریقت صوفیه‌ده منسوب الیهی بر واسطه ایله عبدالقادر کیلانی حضرتلریدر . شامده اوتوردیغی مدتجه بر چوق مال ومنال وآقچه هدیه ایتدکلری حالده بر حبه‌سنی ادخاره رغبت ایتمیوب جمله‌سنی محتاجینه ایثار وتصدق ایدر ایدی . اکثر مصنفاتی مکاشفات واثنای نومده وقوعبولان الهامات اثری اولدیغنی بر کتابنده بیان بیورمشلردر .

« مدین » – بحر احمرك شمال شرقیسنده وعقبه کورفزی نهایتنده عربستانك اك قدیم برشهریدر . شمدیکی حالده یرینه عقبه قصبه‌سی قائم اولمشدر . (صالح) و (شعیب) علیهما السلام حضراتی بو شهره مبعوث اولمشلر ایدی . حضرت (موسی) علیه السلام شهر مذکورده قائن پدرلری (شعیب)علیه السلام ایله قرق سنه ساکن اولمشلردر .

« مدینهٔ » منوره – یثرب . اثرب . ارض الله . مدینة الرسول دخی دینور قبلهٔ قبائل اسلام اولان مکهٔ مکرمه‌نك شمال جهتنده ودرتیوز کیلومترو بعدنده اولوب (یکرمی بش درجه بش دقیقه) عرض شمالی ایله (یکرمی درجه اوچ دقیقه) طول شرقیده واقعدر . مدینهٔ منوره شهرینك بانیسی ملوك حمیریه‌دن (ملك تبع) اولدیغی جملهٔ روایات تاریخیه‌دن ایسه‌ده مبدأ شهرت ومعموریتی دار الهجرهٔ حضرت رسالتپناهی اولمسی تاریخندن معتبر وبالاخره جسد

اسعد جناب نبوی‌یی سنیهٔ احترامنه چکمکله حائز شرف دیکردر
(مدینهٔ منوره) حرم ثانی اولوب دوز بر اووه‌ده‌در شمالی احد طاغی
جنوبی ثیبر طاغی احاطه ایدوب طرف شرقیسی آچقدر شهر
مذکور الیوم اوتوز بشبیك نفوسی حاوی اولوب قرق قله‌لی وجبل
احد طرفی اوتوز وقصور طرفلری دها نقصان مترو ارتفاعنده
بر سور ایله احاطه اولنمشدر . بو سوری میلادك طقوز یوز یتمش
سکز وهجرتك اوچیوز التمش سکز تاریخنده عضد الدوله بنا ایلمش
ایسه‌ده هجرتك طقوز یوزقرق ایکی تاریخنده قانونی سلطان (سلیمان خان)
حضرتلری تجدید وهجرتك بیك یوز التمش ایکی تاریخنده سلطان
(محمود خان) اول حضرتلری تعمیر بیورمشلردر مدینهٔ منوره‌نك
باب القبله الیوم (باب مجیدی) (باب المصر) (باب الشام) (باب الجمعه)
ناملرنده درت قپوسی اولوب حرم شریف نبوی مملکتك قبلکاهنده
واقعدر . حرم مزبوره عمر بن عبدالعزیز درت مناره احداث
ایلدیسه‌ده مؤخراً سلیمان بن عبدالملك بونلردن برینی (مروانك
خانه‌سی جهتنه دوشمن دیو) هدم وصکره مصر ملکی محمد بن
قلاون تکرار انشا ایتدیردی . بشنجی منارهٔ سلیمانی دخی الیوم
(مجیدی) نامیله یاد اولنور . درون حرم شریفده برده محرابی
سلیمانی واردر . مدینهٔ منوره‌نك هواسی غایت لطیف ومعتدل اولوب
لذتده نظیری نایاب و (عین زرقا) نامیله شهرتنصاب اولان ایرماغی
ایسه بوکا بر قاتدها آب وتاب ویرمکده‌در (نهر مذکورك مجراسی
اشاغی اولدیغی ایچون کنارینه نردبان ایله اینیلور بو صویی حضرت
معاویه‌نك امریله مروان اجرا ایتدیرمشیدی) خورماسی فوق الغایه
نفیس وسبزه . نار . قاوون . قارپوز . اوزوم . ترنج . شفتالو

انجیر وفواکه سائره دخی اعلا ولذیذدر . خارج قلعه‌ده بقیع شریف
دنیلان محلده آل واصحاب وشهدا وسائر صالحین وصالحاتك مراقد
منوره‌لری موجود اولدیغندن محل مزبور ایله بر ساعت مسافه‌ده
وجبل احد قربنده عم رسول جناب (حمزه) و قبله جهتنده واقع
(مسجد قبا) زیارتکاه عشاق عرفادر . مسجد شریف مذکورك
اساسنی علیه الصلاة والسلام افندمز اصحاب کرامیله برابر وضع
بیورمشلردر .

« مراد خان ثانی » — دولت علیهٔ عثمانیه‌ده التنجی پادشاه اولوب چلبی
سلطان (محمد خان) ك اوغلی ابو الفتح سلطان (محمد خان ثانی) حضرتلرینك
پدریدر ولادتی میلادك بیك درتیوز اوچ وهجرتك سکز یوز التی
جلوسی میلادك بیك درتیوز یکرمی بر وهجرتك سکز یوز یکرمی درت
فراغتی میلادك بیك درتیوز قرق اوچ وهجرتك سکز یوز قرق یدی
دفعهٔ ثانیه‌ده جلوسی میلادك بیك درتیوز قرق درت وهجرتك سکز
یوز قرق سکز وفاتی میلادك بیك درتیوز اللی وهجرتك سکز یوز
اللی بش سنه‌سی محرمنك بشنجی کونی عازم کلشن سرای آخرت
اولمریله بروسه‌ده جامع شریفلری پیشکاهنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرینه
دفن اولنمشدر ومدت سلطنتلری اوتوز سنه التی ماهدن عبارتدر
اوائل سلطنت سنیه‌لرنده امرای عثمانیه‌دن اورانوس بك زاده‌لرله دها
سائر بر چوق کیمسه‌لر مقدما غیبوبت ایدن شهزاده — مصطفی چلبی‌یم
دیه‌رك استانبول ایمپراطورینك دسیسه‌سیله میدانه چیقاریلان شخصك
باشنه طوپلانوب عادتا روم ایلی‌یی استیلا ایلدکدنصکره اناطولی‌یه
یوریدیلر ایسه‌ده شاه مشار الیهك حسن تدبیریله جمعیتلرینی پریشان
وکردنکشی اطاعت اولان برادرینی ازنیقده طوتوب قتل وبی نشان

ایلدیکی کبی ازمیر ومنتشا حاکملرینی اورته‌دن رفع ونابدید وسلانیک وکوتاهیه وقونیه وقره حصاری ودیکر بر اردو واسطه‌سیله دخی صربلولری بوزوب قروشووات (الاجه‌حصار) سنجاغنی وپزرن سنجاغی داخلنده نوه بره‌ده (کیلان) و نیکبولی وسمندره‌یی فتح وافلاق وصوا نهرینک اوته طرفنی بالدفعات تهدید ایلدی . مؤخراً مجارلر ایله افلاقلولر دولت علیه علیهنه اتفاق ایتمکله بونلره دخی ایکی دفعه بیوک غلبه چالدی . اورنک نشین سلطنت عثمانی مشار الیه سلطان (مراد خان ثانی) حضرتلری میلادک بیک درتیوز قرق اوچ وهجرتک سکز یوز قرق یدی تاریخنده تخت حکومتی اوغلو سلطان (محمد خان)ه فارغ اولدقلرینی متعاقب لهستان وصرپ ومجار وافلاق عساکر متفقه‌سی قره‌مان اوغلنک و (پاپا) حضرتلرینک تشویقیله وارنه اوزرینه یوریدکلرنده کار آشنایان امرای عثمانیه اعدانک بوکلیشنی بکنمیوب وپادشاه نوجاهک تجربه سزلکنی دوشینوب هرحالده پدر سلطان (مراد خان ثانی) نک ینه جلب واجلاسندن بشقه چاره اولمدیغنی اکلادقلرندن درحال اوغلی طرفندن دعوتنامه‌لر ارسالیله جلب واجلاس واولدم اوله‌سی‌یه اعدانک اوزرینه هجوم ایدرک جمله‌سنی فنا حالده پریشان ایلدیلر روایته کوره اعدانک بوسفر اوچیوز بیکدن متجاوز اولدیغی وسکسان بیکی زرهلی ایدوکی وهر طرفده شهر آیینلر اجرا اولندیغی تاریخده مقیددر . مشار الیه موره‌ده کرمه (پاتراس) و (بالیاپادره) یاخود (پادره) یی دخی اخذ وتسخیر وآرناودلغی تهدید ایتدیکی کبی میلادک بیک درتیوز قرق سکز وهجرتک سکز یوز اللی ایکی تاریخنده وارنه مغلوبیتنک آجیسنی چیقارمق اوزره کلان عساکر متفقه‌یی دخی قوصوه‌ده اوتوز ساعت دوام ایدن بر بیوک محاربه نتیجه‌سنده پریشان

ایلدی شیخ الاسلام نصبی سلطان مشار الیه زماننده بدأ ایلر . بروسه‌ده بر جامع شریفی واردر .

« مرادخان رابع » ـ سلطان (مرادخان رابع) سلطان (احمد خان اول) ک اوغلو وسلطان (ابراهیم) ک برادریدر ولادتی میلادک بیک التیوز طقوز وهجرتک بیک اون سکز سنه‌سی جماذی الاولیسنک یکرمی سکزنجی کونی متولد اولوب جلوسی میلادک بیک التیوز یکرمی ایکی وهجرتک بیک اوتوز ایکی سنه‌سی ذی القعده‌سنک اون بشنجی کونی عم مکرملری سلطان (مصطفی خان) حضرتلرینک ایکنجی فراغنده جالس تخت عثمانی اولمش وفاتی میلادک بیک التیوز اوتوز درت وهجرتک بیک قرق درت تاریخنده‌در . والده‌سی (ماهپیکر) سلطانک تدابیر حکیمانه‌سیله هرایش باشنه اولدقجه مناسب آدملر تعیین وعراق سردارینه امداد تسییر قلندی برسنه صکره حافظ پاشا بغدادی آلمغه مقتدر اوله‌مدیغی جهتله بغداد سر چشمه‌سی بکر صوباشی‌یه طرف سلطانیدن ایالت منشوری کوندرلدکده اول حیله‌کار ایرانلویی دعوت ایلدیکنه ندامتله اظهار خصومت ایلدیکندن شاه (عباس) غیظ وغضبله قوشوب شهری محاصره ایدرک بکر صوباشینک اوغلی محمدک خیانتیله بغدادی اوچ آیدن صکره آلدی واوتوز بیک قدر نفوسی قلیجدن کچروب یرلرینه ایرانی اقامه ایتدکده موصل جانبنه یوریدی سلطان مشار الیه برقاچ سنه صکره بالذات کیدوب شهر مذکوری قرق کون قدر محاصره ایله استرداد ایلدی وعجملردن بعض فساد حس ایلدیکندن متجاسرلرینی شدیداً تأدیب ایلمشدر .

« مرقص » یاخود (سن مارق) ـ الیوم خرستیانلرجه معتبر طوتیلان اناجیل اربعه‌دن برینک مؤلفیدر مولدی طرابلس غرب

اولوب کنج یاشنده سن پترویه ملاقی وروما یه عزیمتنده رفیق وترجمانی اولدی وانجیلی وعظ ایچون سیره نائیق ومصر ممالکنی طولاشه‌رق میلادك اللی ایکی تاریخنده اسکندریه کلیساسنی تأسیس ایتدکدن صکره میلادك التمش سکز تاریخنده مصرده پت پرستلر طرفندن اعدام ایدلدی . مومی الیهك صورت مثالیه‌سی قنادلی ارسلاندر وهرسنه شباطك یکرمی بشنجی کونلرنده یورطیسی طوتلقده‌در . انجیلنی رفع جناب (عیسی) علیه السلامدن اون سنه صکره پترو ایله ایتدیکی مکالمه قوتیله ولسان یونانی اوزره یازمشیدی که (ماتیوس) ك یازدیغی انجیلك مختصری دیمك اولور . وندیکلولر میلادك سکز یوز اون بش وهجرتك ایکیوز یاخود میلادك سکز یوز یکرمی یدی تاریخنده جسدینی مصر نواحیسندن (معره)ده مکشوف برقبردن چیقاروب وندیکه کتورمشلر واوراده اوزرینه (سنت مرقوس) نام جسیم کلیسایی یاپمشلردر . وندیك جمهوریتی وقتیله (سن مارق) ك صورت مثالیه‌سی اولان قنادلی ارسلانه نسبت ایدیلور ایدی حتی بر تصویری الیوم وندیك چارشوسنده بر عمود اوزرنده موجوددر .

« مریم » ــ حضرت (عیسی) علیه السلام افندمزك والدهٔ محترمه‌لری اولوب (داود) علیه السلام نسلندن امام القوم عالم ملت (عمران) ك قزیدر . عمرانك زوجه‌سی (حنه) نك دار دنیایه هیچ بر اولادی کلمدیکی اجلدن اکر جناب حق بزه بر اولاد احسان بیورر ایسه بیت المقدس خدمتنه تعیین ایدرم دیمش و حق تعالی حضرت مریمی احسان بیوردیسه‌ده عمران وفات ایتدیکندن والده‌سی حضرت مریمی کوتوروب احباردن حضرت (زکریا)یه تسلیم واو دخی بیودوب درون مسجدده بر حجره‌یه اسکان ایلمشیدی مشار الیها

اوراده عبادتله مشغول ایکن بقدرت الله تعالی حضرت (عیسی) علیه السلام افندمزه حامله اولوب دنیایه کتردی . شام ملکی (هردوس) (عیسی) علیه السلامك دها طفولیتی آوانده بعض احوال غریبه‌سنی ایشتدیکندن بیودیکنده باشمزه بر ایش آچار مطالعه‌سیله بیت اللحمده‌کی ارکك چوجقلری قتل عام ایچون بر مأمور کوندردیسه‌ده مشار الیها مخدومیله برابر اولجه مصره هجرت ایلمش اولدیغندن مأمولنه موفق اوله‌مدی ونهایت مصرده برخیلی مدت قالدقدن یعنی حضرت (عیسی) علیه السلام اوتوز یاشنه کیردکده مقتضای ارادهٔ الهیه اوزرینه تکرار بیت المقدسه عودت ایدوب بعد الرفع ناصره‌یه عزیمت ایدرك میلادك اوتوز طقوز تاریخنده وفات ایلدی .

« مصر » ــ آفریقا قطعه‌سنك شمال شرقیسنده (یکرمی اوچ درجه یکرمی اوچ دقیقه)دن (اوتوز بر درجه اوتوز یدی دقیقه) قدر عرض شمالی ایله (یکرمی ایکی درجه اون دقیقه)دن (اوتوز بر درجه یکرمی بر دقیقه) قدر طول شرقی اراسنده واقع وشمالاً بحر سفید وجنوباً نوبه قطعه‌سی وغرباً لبی صحراسی وشرقاً بحر احمر ایله محدود وممالك ممتازهٔ دولت علیه‌دن معدود بر قطعهٔ مشهوره ومعموره‌در وتقریباً ایکی بچق ملیون قدر نفوسی حاوی ومقر خدیویتی (قاهره) شهر شهیردر واراضیسی قسماً طاغلق وقسماً مستوی اولوب وسطندن (نیل) نهری جریان ایدر . هواسی حار ویغموری نادر ایسه‌ده کیجه‌لری چوقجه (چیك) دوشمکله براز رطوبت اولور وفصول اربعه‌دن فصل بهار کانون ثانی ابتداسندن بدأ ایله شباط نهایتنه قدر ممتد اولوب متباقی اون آی مدتده فصل صیف اجرای احکام ایلر وچول طرفندن هبوب ایدن و (حامسین) دنیلان روزکار چیچك علتی وستمه

وكوز خسته‌لقلری تولید ایدر وادی٬ نیل غایت منبت ومحصولداردر
ومحصولاتك وجوده كلمسی ایسه انقلاب صیفی ایله اعتدال ربیعی اراسنده
نهر نیلك مطلوب درجه‌ده فیضان ایتمسنه متوقفدر . نهر مزبورك فیضانی
تقدیرنده فوق العاده بر صورتله مصر بغدای . پرنج . شكر قامشی .
پموق . كنویر . كتان . قهوه . توتون . كوك بویا حصوله كلور .
حیوانات اهلیه‌دن اسب . استر . حمار یتشدیریلور وحیوانات وحشیه‌دن
ارسلان وچقال ونیله مخصوص تمساح وآیی بالغی بولنور . معادن مفقود
حكمنده اولوب انجق قایغان ومرمر طاش اوجاقلری موجوددر . صنایع
همان یوق دنیله‌جك راده‌یی بولمشیكن والی (محمد علی) پاشا دورنده تكرار
وجود بولمغه باشلادی وباشلیجه شهرلرده ایپلك وشكر فابریقه‌لری
وسائر صنایع دستكاهلری تأسیس ونقلیات تسهیل ایدلدی .
مصر افریقای وسطی وعربستان ایله هندك انباری حكمنده‌در .
مصر از قدیم اسیادن معدود ودرونده شمدیكنك ایكی قات نفوسی
موجود ایدی (سیزوستریس) نام فرعون مصری اوتوز التی
قسمه آییره‌رق اساس اداره قویمش ایكن صكره‌دن قرق قسمه ابلاغ
اولندی . مصر قطعه‌سی جنوب حدودنده نیل اوزرنده كائن
(سیه‌ن) شلاله‌سندن بحر سفیده قدر وبحر احمردن برقه ولاوی
چوللرینه قدر ممتددر . مصر عمومیتله اوچ قطعه‌یه منقسمدر كه
بونلردن برنجیسی (مصر علیا) ایكنجیسی (مصر وسطی)
اوچنجیسی (مصر سفلا) در مصر علیا (سیه‌ن) شلاله‌سندن
هرموپولیسی یعنی اشمونین شهرینه‌قدر . مصر وسطی اشمونین
شهرندن نیلك ایكی قوله تقسیم اولندیغی نقطه‌یه‌قدر مصر سفلا دخی
نیلك منصبنه‌قدر در . مصر علیا سطح دریادن بر آز مرتفعجه اولوب

طغیان هر وقت كفایت ایتمدیكندن صنعی جدوللره محتاجدر .
مصر وسطی ایله سفلانك ایسه بو خصوصده احتیاجلری یوقدر
مصر سفلاده نیل مبارك متعدد قوللره تقسیم اولنوب بر طاقم آطه‌لر
تشكیل ایلدیكی كبی بر طاقم مضر بطاقلقلر حاصل ایتمشدر . مصر
سفلانك اوائلده موجود اولمدیغنه یعنی یرنده دكز بولندیغنه دخی
شبهه یوق كبیدر . مصر تاریخنه باقیلیر ایسه ازمنهٔ متقدمه‌ده مصر
حكومتی یالكز مصر علیادن عبارت ایدی . وقت مزبورده مصر
وسطی دخی باتاق ایدی . مصر سفلا ایسه هیچ یوق ایدی بوكاده
بر درجه‌یه قدر اعتماد ایتمك لازمدر . چونكه نیل مبارك
بوكونكی كونده دخی دكزدن سنه‌ده اوچ مترو قدر یر ضبط ایتمكده‌در .
قدیم مصریونك مذهبی قوای طبیعیه‌نك هر برینی تشخیص وتألیهدن
عبارت بر نوع پت پرستلك ایدی . بعض محللرنده اینك وتمساح
كبی حیواناتی وبعض حضروانی دخی معبود اتخاذ ایدرلر ایدی
وروحك بقاسنه قائل اولدقلری ایچون موتایه غایت رعایت ایدوب
تحنیط و حفظ ایلرلر ایدی . ابنای بشرك مصرده نه وقت ونه
صورتله انتشار ایلدیكی تاریخجه پك ده مضبوط دكل ایسه‌ده اهرام
ودیكیلی طاش كبی بعض آثاره نظراً حضرت (موسی) علیه السلام
افندمزك زماننده غرق اولان فرعون (آمنوفیس) ك وقتنده
كسب تمدن ایتمش اولدیغی اكلاشیلور . مصری خلقتك بشیبك
قرق اوچ تاریخنده یعنی میلادك بشیوز اللی بر سنه مقدمنده عجملر
واوچیوز اوتوز ایكی سنه مقدمنده اسكندر رومی ضبط ایدوب
اسكندریه شهرینی تأسیس ایتمش ومؤخراً اسكندرك جنراللرندن
(بتولمه) یعنی بطلمیوس واحفادینه انتقال ایدوب مؤخراً شرق

ایمپراطورلغی زیر حکمنه وتکرار عجملره کچەرك هجرتك اون طقوز تاریخنده عساکر اسلامیه طرفندن فتح اولنمش ومؤخراً ملوك امویه وعباسیه وفاطمیه وایوبیه وغلامان اتراك وچراکسه کبی بر چوق حکمداران اسلامیه نوبت بنوبت اجرای حکومت ایدوب نهایت سلطان (سلیم خان اول) حضرتلری زمان سلطنتلرنده دولت علیهٔ عثمانیەیه انتقال ایلمش ومیلادك بیك سکز یوز قرق بر وهجرتك بیك ایکیوز اللی یدی تاریخنده بر چوق قیل وقال ومحاربات نتیجەسی اولەرق بعض امتیازه نائل اولمشدر . مصرك مبدأ علوم ومدنیت ومنشأ فنون وصنعت اولدیغی جملەنك معلومی اولدیغندن بو بابده تفصیلاته حاجت یوقدر . ابو المؤرخین (هردوت) بیله زماننده مصری مدح وثنا ایتدیکی صرەده (بن مصر قدر عجایب وغرائبی چوق مملکت کورمدم . یونانلیلرك کیدوب کلوب طورملری سببسز دکل ایمش هر نقدر سیسام وافس معبدلری بر شهرت جسیمەیه مالك ایسەلرده مصرك آثاری یاننده هیچ مثابەسنده قالور وعلماسنك معارفده اقتدارلری تدریسیله مشغول اولدقلری (مجموعهٔ هرمزیه) نام کتابلرندن پك قولای اکلاشیلور) دیدی .

« مصرایم » ـ حام بن نوحك ایکنجی اوغلیدر . نام دیکرله (مه نس) دخی دیرلر . حین تفرقده منسوباتیله حبشستان ایچندن مصره کیدوب نیلك جهت شرقیسنده (منفس) شهرینی تأسیس ایله مصر حکومت قدیمەسنك برنجی سلالەسنی تشکیل ایلمش وبناء علیه مصر خطەسنه مشار الیهك نامنه نسبتله مصر دنلمشدر هیقوسلرك مصری استیلا ایتدکلری زمانه دکین مرور ایدن بیك یکرمی سکز

سنه ظرفنده اشبو حکومت قدیمهٔ مصریەده اون ایکی سلالەدن یوز طقسان طقوز حکمدار کلدیسەده اکثریسنك احوالی معلوم دکلدر . روایته کوره خلقتك ایکیبیك ایکیوز طقسان سکز تاریخنده یعنی میلادك اوچ بیك ایکیوز طقسان التی سنه مقدمنده نوبەیه قدر اقلیم مصرك سکنهٔ قدیمەسی مشار الیهدن نشئت ایلمشدر . عبرانیلر نیل نهرینه دخی مصرایم دیرلر ایدی .

« معاویه » بن ابو سفیان ـ اصحابدن وبنی امیه سلالەسندن اولوب دولت امویەنك مؤسسیدر شام والیسی ایکن سلالهٔ مذکورەدن ثالث خلفا راشدین حضرت (عثمان) رضی الله عنهك وقوع شهادتی اوزرینه خلقی اخذ انتقامه تحریص ایدوب میلادك التیوز اللی یدی وهجرتك اوتوز یدی تاریخنده مصری والئ سابقی عمرو بن العاص معرفتیله حرباً تسخیر وخلیفهٔ مسلمین حضرت (علی) طرفندن منصوب والیئی احراقله عدم آباده تسییر ایلدکدنصکره عساکرکلیه ایله خلیفهٔ مشار الیه اوزرینه خروجه مبادرت وحضرت (علی) رضی الله عنه دخی بالمقابله کوفەدن حرکت ایتمکله صفینده تلاقئ طرفین ایله یوز اون کون ظرفنده طقسان درت دفعه علولنان آتش جنك وجدالده هر ایکی طرف یتمش بیك کشی تلفات ویرمش ونهایت طرفین مرخصلرندن مرکب عقد اولنان مجلسده دسیسەلی بر معاهده ایله حضرت معاویەنك شام والیلکی تصدیق اولنمشدر . اول وآخر یکرمی سنه شام والیلکی ایدوب میلادك التیوز یتمش طقوز وهجرتك التمش تاریخنده سکسان ایکی یاشنده اولدیغی حالده وفات ایلدی . اسلامك ابتدا اوغلنه خلقی بیعت ایتدیرن وبرید وضع ایدن ومسجدده مقصوره یپان واوتوردیغی یرده خطبه اوقویان وزنادن ثبوت نسنه

حکم ایدن وحرمده طواشی قوللانان ودیوانده خاتم اتخاذ ایلین معاویه‌در .

« مکهٔ » مکرمه ـ بحر قلزمك (بحر احمر) شرق جنوبیسنده واقع جده اسکله‌سندن دوه ایاغی طقسان کیلو مترو یعنی اون سکز ساعت ومدینهٔ منوره‌دن درتیوز کیلو مترو یعنی سکسان ساعت بعد ومسافه‌ده اوتوز بیك خانه ویوز اون بیك نفوسی جامع بر شهر شهیر سعادت قرین اولوب سوقاق وخانه‌لری منتظم وسرتسر تجلیزار انوار خدا وجلوگاه انبیا واولیا اولمغله مشهوردر حرارتی زائد یبوستی غالب ایسه‌ده هواسی غایة الغایه صاغلامدر . شهرشهیر (مکة مشرفه شرفها الله تعالی) الی یوم القیامه (یکرمی بر درجه یکرمی سکز دقیقه) عرض شمالیده و (قرق یدی درجه اللی درت دقیقه) طول شرقیده واقع اولوب سطح بحردن ایکی یوز التمش ایکی مترو یوکسکدر . شهر مذکورك اطرافنده‌کی قلعه‌لردن حرم شریفه ناظر خراب برحالده بولنان قل قل قلعه‌سی غیرت قشله‌سی نامیله وایکی بیك لیرا اعانه اقچه‌سیله وشجعان عساکر عثمانیه‌نك غیرت واقداملری ثمره‌سیله مجدداً انشا ایدلمش اولدیغی کبی ینه حرم شریفه ناظر یوز اللی بر بچق مترو یعنی ایکیوز ذراع مربعنده سورله محاط اولوب درونده کائن متعدد خرابه‌زار سرایلری بولنان جهاد قلعه‌سنك اطراف سورلری هیئت اصلیه‌سی اوزره مکمل صورتده تعمیر وخرابه‌لرك کافه‌سنی هدم وتطهیر ایدلدکدن صکره خزینهٔ جلیله‌یه بار اولمقسزین اصحاب حمیت طرفندن ویریلان اعانه اقچه‌سیله وعساکر حضرت شهریارینك غیرت واقداملری ثمره‌سیله اوچ سنه ظرفنده کارگیر اولمق اوزره صورت مکمله‌ده بر طابورلق قشله ایله بر جبخانه

وبر حبسخانهٔ عمومی ومتعدد دبویلر ایله جهاد میداننده مجدداً برده طوپچی قشله‌سی انشا ایدلمشدر . بر ایکی سنه‌یه گلنجه‌یه قدر حجاز ولایتی مرکز سلطنتله پوسته واسطه‌سیله مخابره ایتمکده اولدیغی حالده لله الحمد والمنه مخابرهٔ مذکوره سایهٔ معموریتوایهٔ حضرت سلطان (عبد الحمید خان ثانیده) طائفدن مکهٔ مکرمه‌یه واورادن جده‌یه قدر ایصال وجده‌دن قاپلو طریقی واسطه‌سیله سواکنه ربط ایدیلان تلغراف خطی واسطه‌سیله مخابرهٔ مذکوره تحت تأمینه النمشدر وبونك ایچون باب ابراهیمده حکومت قوناغی قارشوسنده مجدداً برده تلغرافخانه یاپدیرلمشدر . حرم شریف درونده جنتمکان (سلطان سلیم خان) حضرتلرینك آثار خیریه‌سندن اولوب اون بش بیك لیرا قیمتنده اولان کتبخانه هر نصلسه بر محتکر طرفندن ملك ایدلدیکی اکلاشلمسی اوزرینه کتبخانهٔ مذکور اصول دائره‌سنده محتکر مرقوم یدندن تخلیص ایدیله‌رك بر طرفنه کما فی السابق کتبخانه ودیکر طرفنه بر عدد مکتب رشدیهٔ عسکری‌یه انشا ایدلمشدرکه بوکونکی کونده سایهٔ طوباوایهٔ حضرت شهریاریده طقسان شاگرد تحصیل علوم ایلمکده‌در . اشته بالاده تعداد اولنان انشاآتدن بشقه باب ابراهیمده حرم شریف داخلنده مکمل برعدد موقت خانه ایله حکومت قوناغی داخلنده برده منتظم مطبعه یاپدیرلمشدرکه طبعی لازمکلان برطاقم کتابلری طبع ایتدیرمك ایچون برچوق پاره صرفیله اصحابی مصره کیتمك کلفتندن قورتولمشلردر وخرابه یوز چویرمش اولان حکومت قوناغی صورت مکمله‌ده تعمیر وترمیم ایدیله‌رك مفروشاتی کاملا هندن جلب ایدلمشدر . مدینهٔ منوره‌نك اسکله‌سی اولان ینبع البحرده کائن قلعه‌نك خراب اولان سورینك صورت مکمله‌ده تعمیر

وترميمله بر طابور استيعابنه كافى مجدداً اوچ عدد قره‌غول خانه انشا اولندیغی کبی رابغ وطائف وبونلره مماثل سائر محللرده دخی برچوق انشاآتك بويله آز وقت ايچنده ساحهٔ حصوله كلمسى اسبق حجاز ولايتى واليسى دولتلو (عثمان نورى) پاشا حضرتلرينك (ترقئ ملك ايله امت وملتك سعادت وسلامتى اغورنده جوهر كرانبهاى حياتلرينى بذل وايثار بيورمقده اولان ولى نعمت بيمنتمز شوكتلو پادشاه عالمپناه افندمز حضرتلرى طرفندن شرفريز صدور اولان امر وفرمان همايونك احكام جليله‌سنه توفيق حركتله) ليل ونهار سعى واقداملرى سايه‌سنده اولديغى اول طرفدن كلان محب ملت ووطن بعض ذوات محترمه‌نك افاده‌لرندن اكلاشلمش اولمغله مشار اليه حضرتلرينك بوبابده واقع اولان همات جليله‌لرى ومعيتلرى بولنان ميرلوا سعادتلو محمد لطفى پاشا ايله انشاآت مذكوره سرمهندسى اركان حربيه ميرالايلرندن عزتلو محمد صادق بكك غيرتلرى جداً شايان تقدير كورلمشدر.

اصل نظر دقته الناجق نقطه شوراسيدركه مكهٔ مكرمه‌نك شرق شماليسنده كائن جده شهرينك ادارهٔ شربيه‌سى اوچيوز قدر متعفن صهريج صولرينه منحصر اولمغله برابر شهرك تنظيفاتنه دقت اولنمديغى زمانلرده (مد) براقديسى اولان بطاقلقلرك انضمام عفونتيله جده‌نك جيادت هواسى خللپذير اولمقده ايديسه‌ده بوندن بر ايكى سنه مقدم سايهٔ معموريت وايهٔ حضرت پادشاهيده مشار اليه حضرتلرى جده‌نك ايكى ساعت بعد ومسافه‌سنده واقع واديلردن مكمل طونللر واسطه‌سيله جده‌نك اون دقيقه خارجنده كائن معهود صهريجلرك يانته قدر كتوروب صويى سطح ارضه چيقارمش ايسه‌ده

او صره‌ده انفصالى وقوعبولمغله خلفلرى دولتلو (جميل) پاشا حضرتلرى اولجه حاضر ومهيا ايدلمش اولان تيمور بوريلر ايله مملكت ايچنه كتوروب محلاته تقسيمنى مراد ايلمش ايسه‌ده مشاراليه دخى انفصال ايتمكله اليوم حجاز ولايتى واليسى بولنان دولتلو (صفوت) پاشا حضرتلرى اتمامنه موفق اولمشلردر. مذكور صويه عين (حميديه) نامى ويريله‌رك داخل بلده‌يه اجرا وموقعاً وعدداً احتياجاته كافى چشمه‌لر انشاسى كرك يرلى اهالينك وكرك سنه بسنه بيكلرجه كلكمده اولان حجاج مسلمينك مياه متعفنه ايچمك محذور ومجبوريتنى بر طرف ايلمشدر. مذكور عينك جده‌يه اجراسى ولاة سابقه طرفندن درخاطر ايدلمش وحتى عصرينك اك برنجى متنفذ ومشمولى اولان قره مصطفى پاشا هجرت نبويه‌نك بيك طقسان اوچ تاريخنده تيشه‌زن تشبث ايلمش ايسه‌ده (جناب موفق الامور حضرتلرى ترقئ ملك مدار اولان فيوضات مدنيه‌نك اسباب حصولنى عصر معدلت حصر حضرت خلافتپناهى‌يه تعليق بيورمش اولمسندندركه تصور وتشبث نتيجه بخش موفقيت اوله‌مامشدر). شهر مذكورك وسطنده طولاً درتيوز وعرضاً اوچيوز درت ذراع وسعتنده اولان (حرم شريف) كائندركه او دخى بشقه‌جه قبه‌لرله مستور اولديغى حالده (بيت الله الحرام) انك اورته‌سنده واقع اولمشدر. (مكهٔ مكرمه) ده بيت مشارالیهدن بشقه مقام (جبريل) و (ابراهيم) و (حجر اسماعيل) عليهم السلام كبى مقامات جليله (مولد جناب نبوى) و (خديجة الكبرى) و (فاطمة الزهرا) رضى الله عنهما وجبل (عرفات) وقبيس كه (يا ايها النبى حسبك الله) آيت كريمه‌سى اوراده شرفنازل اولدى وعلى رواية حضرت (آدم) بو طاغده دفن

اولندی وجبل ثور یاخود جبل حراده (که نبوت مآب افندمز
قبل البعثه اوراده انزوا بیوردیلر (الم نشرح لك) سورهٔ جلیله‌سنك
محل نزول وشق صدر قمر معجزه‌سنك موقع حصولی دخی بوراسیدر)
اشبو وصف وتعداد اولنان محال مبارکه‌نك اکثریسنه مؤخراً قبه‌لر
وجوارلرنده مسجدلر بنا اولنمشدر . (مکهٔ مکرمه) نك التی ساعت
ایلروسنده اولان جبل (عرفات) حجاجك وقفه‌یه طوردقلری محل
اولوب اورادن ایکی ساعت برووده (مزدلفه) ومزدلفه ایله (مکهٔ
مکرمه) بیننده (منا) قصبه‌سی موجوددرکه بوراده حجاج اوچ
کون اقامتله دونما ایدر وقربان کسرلر . مناده واقع مسجد (آدم)
دخی مشعر الحرامدندر . مار الذکر عرفاتده (هارون الرشید) ك
زوجهٔ محترمه‌لری (زبیده) سلطان هجرت نبویه‌نك ایکیوز اون سکز
تاریخنده مبالغ کثیره صرفیله (مکهٔ مکرمه) یه اوچ کونلك مسافه‌دن
طاغلر دویره‌رك (عین حنین) نامنده‌کی صویی مکه‌یه کتورمك
استمش ایسه‌ده عمری وفا ایتمدیکندن صو انجق عرفاته قدر کله بیلمش
ایدی بنابرین اشبو اثر خیر سلطان (سلیمان خان) قانونی زمانته
قدر اویله‌جه ناتمام قالمش ایدی مشار الیهك دختر سعد اخترلری
(مهر ماه) سلطان صرف نقدینهٔ همت ایدوب صویی عرفاتدن
جلب ایله مکه‌یه اجرا ومواقع لازمه‌ده چشمه‌لر انشا ایتدیردیلر عین
مذکورك یوللری بوزلدقجه سلاطین عظام حضراتی طرفلرندن تعمیر
اولندیغی کبی هجرت نبویه‌نك بیك ایکیوز طقسان التی سنه‌سنده
مجرای عین ینه بوزلمش اولدیغندن ابو الخیرات اطلاقی مابه الاستحقاقی
اولان خلیفهٔ مشروعهٔ (فخر المرسلین) شوکتمآب افندمز حضرتلری
مجرای عینك احتیاجات زمانیه نسبتنده تعمیرینی فرمان بیورمش

اولدقلرندن سنهٔ مرقومه‌ده در سعادتدن مکه‌یه بر هیئت فنیه
کوندریلوب کرك طرف دولت علیه‌دن احسان بیوریلان وکرك
اقطار اسلامیه‌دن اعانهٔ وارد اولان سکسان بیك لیرا ایله سایهٔ
حضرت ظل اللهیده عینك مجراسنك تطهیرینه مباشرت اولنمش
ایسه‌ده مشار الیه (عثمان نوری) پاشا حضرتلری او صره‌ده (با ارادهٔ
حضرت شهریاری) فریقلق رتبهٔ جلیله‌سیله حجاز عموم قوماندانلغنه
تعیین بیوریله‌رق (مکهٔ مکرمه) یه مواصلتلریله عین مذکورك
تطهیری ایچون التی کشیدن مرکب معاشلی اوله‌رق تشکیل اولنمش
اولان قومیسیون معرفتیله یکرمی بیك لیرا صرف ایدلمش اولدیغی
حالده تعمیراتدن هیچ بر اثر کوریله‌مامسی مسموع عالیلری اولدقده
درحال امیر مکه ایله والیٔ ولایته بالمراجعه قومیسیون مذکور ریاستنی
در عهده بیوره‌رق ومذکور قومیسیونی طاغدارق فخری اوله‌رق
اون ایکی کشیدن مرکب یکیدن بر قومیسیون تشکیل وباقی التمش
بیك لیرا ایله سایهٔ کردون پایهٔ شاهانه‌ده عین مذکورك بداتی اولان
عرفاتدن نهایتی اولان حرم شریفك (باب الوداع) نام محلنه قدر
التی ساعت طولنده اولان طونللرینی صورت مکمله‌ده تعمیر وتطهیر
وباب الوداعدن شیخ محموده قدر تمدید یعنی اوچ بیك مترو طولنده
مجدداً طونللر انشاسیله مکهٔ مکرمه‌یی صو احتیاجندن بسبتون
قورتاراروق وبوریلر واسطه‌سیله اماکن میریه‌یه صو اجرا ایتدیره‌رك
ومملکت داخلنده متعدد چادروانلر ایله چشمه‌لر یاپدیرارق بو یوزدن
هر سنه بیکلرجه کلمکده اولان حجاج مسلمینی نیجه بیك مشقتله
بر ابریق صویی یکرمی پاره‌یه آلمق کلفتندن قورتارمشلردر . مکهٔ
مکرمه دین مبین اسلامك کهوارهٔ انتشاریدر ایکی جهان سروری

فخر كائنات افندمز اك اول بوراده تبليغ احكام رسالته مأمور
بيوريلوب اظهار اسلامه باشلادقلرنده اون سنه قدر على التوالى
وقوعات طاقتفرساى اعدايه سينه كذار تحمل اوله‌رق نهايت
وقوعبولان دعوتلرى اوزرينه ميلادك التيوز يكرمى تاريخنده اسلامه
كلنلر ايله مدينهٔ منوره‌يه هجرت بيورمشلر ومكه‌ليلر بوراده دخى
راحت ويرميوب آرده صره مقاتله دخى ايلديلرسه‌ده كون بكون اكتساب
فروتاب ايتمكده اولان جمعيت مقدسهٔ اسلاميه‌يه قارشو اولكى كبى
بر ضرر ايقاعنه قدرتياب اوله‌مدقلرندن ناچار مصالحه ايتمشلر ايدى
ميلادك التيوز يكرمى يدى يعنى هجرت نبويه‌نك التنجى سنه‌سنده
(فخر كائنات) افندمز حضرتلرى زيارت حج شريف ايچون بيك
درتيوز اصحابله جوار مكه‌يه قدر تشريف آور اولدقلرندن لاجل
التأمين حضرت (عثمان) رضى الله عنهى ايلرو كوندروب فقط
مكه‌ليلر مشار اليهى حبس ايتدكلرندن افندمز تحت شجره‌ده اصحاب
كراميله بعد المشاوره درون شهره حرباً كيرلمسنه قرار ويرملرى
اوزرينه مكه اهاليسى انجام حاله عطف نظرله هزار اعتذارده
بولنه‌رق تجديد مصالحه‌يه رغبت كوسترديلر انجق ايكى سنه صكره
يعنى ميلادك التيوز يكرمى طقوز وهجرتك سكز تاريخنده تكرار نقض
عهده اجتسار ايلملريله حضرت رسالتپناه افندمز اون بيك كشيله
عزيمت ايدوب ويردكلرى تأمينات شفقتپرورانه اوزرينه جزئى
بر محاربه ايله مكه‌يه داخل اولديلر . حرمين شريفين خدمت مفتخره‌سى
دولت عليهٔ عثمانيه‌يه ميلادك بيك بشيوز اون يدى وهجرتك طقوز
يوز اوتوز اوچ تاريخنده سلطان (سليم خان) حضرتلرى زماننده
انتقال ايتمشدر .

« موسى » مولد موسى عليه الصلاة والسلام ـ موسى عليه
السلام لاوى ذريتندن ظهور ايدوب پدرلرى عمران بن يصهر
ووالده‌لرى لوخايا خوديوخيذ بنت هانه‌در فرعون بنى اسرائيل ذريتندن
بر پيغمبر يديله هلاك اوله‌جغنى كاهن ومنجملرندن خبر المسى اوزرينه
يكى طوغان بنى اسرائيل اولادلرينك اعدامنى امر ايلديكى بر زمانده
يعنى ميلادك بيك يديوز يكرمى بش سنه مقدمنده ارض جاسانده
(تانيس) قصبه‌سنده دنيايه كلوب والده‌لرى بر مدت كيزلمش ايسه‌ده
شايد ايلروده فرعون خبردار اولورده بر مضرت طوقنور خوفندن
ناشى چوجغك حفظ آلهى‌يه تسليمنى دها اولى بوله‌رق نيله آتمغه
قرار ويرمشدر نتكم حق تعالى بيورير « فاذا خفت عليه فالقيه
فى اليم » يعنى قورقديغك وقت انى دكزه آت بوراده دكزدن مراد
نهر نيلدر اشبو قرار اوزرينه (موسى) عليه السلامك والده‌لرى قبطى
بر نجار يانه كيدرك بنى اسرائيل ظنيله كيفيتى تفصيلاً افاده وبيان
ايدوب بر محكم صندق مبايعه ايلدكدنصكره خانه‌سنه عودتله چوجغى
بو صندق ايچنه وضع ايله نيل مبارك آقنديسنه صاليويرمشدر .
(قبطى نجار بو حالى خبر ويرمك ايچون درحال دكاننى قپايه‌رق
فرعونك موكللرينه كيدوب مسئله‌يى حكايه ايده‌جكى صره‌ده من
طرف الله دلى طوتلمش اولديغندن مرامنى اكلاده ميه‌رق مأيوساً
عودت ايلمش ولسانى دوزلمش اولمغله تكرار فرعونك موكللرى
نزدينه كيتمش ايسه‌ده بو سفرده لسانيله برابر كوزلرى دخى كور
اولمش اولديغندن هيچ بر وجهله مرامنى اكلاتمغه موفق اوله‌مديغى
جهتله بتون بتون مأيوس قاله‌رق عودت ويولده بر دره‌يه دوشرك
لسانيله كوزلرى آچلمش اولمغله بو حالدن متحير قاله‌رق فرعونك

هلاكنه سبب اوله‌جق بو اوغلان (موسى) عليه السلام اولديغنه عـين اليقين حكم ايتمكله همان مذكور دره‌ده جناب كبريايه سجدهٔ شكران ايدرك حضرت (موسى) عليه الصلاة والسـلامك نبوت زماننده كندوسنه ايمان ايله خدمتنده بولنمقلق شـرفنه نائل اولمسنى نياز واسترحام ايلمشدر نتكم قرأن عظيم الشانده « قال رجل مؤمن من آل فرعون » بيورمشدر .

او اثناده فرعونك زوجه‌سى آسيه ايله كريمه‌سى وبر طاقم جاريه‌لر نيلك كنارنده ييقانمقده وفرعون دخى تختنده بونلرى سير ايتمكده ايكن اوزاقدن بر صندق كلور اولديغنى كوردكلرنده قايقلر واسطه‌سيله مذكور صنديغى نيلدن چيقاردوب قپاغنى آچدقلرنده درونـنده قمر مثالى حضرت (موسى) عليه السلامى كوردكلرى آنده من طرف الله جمله‌سى بردن قلباً محبت حاصل ايدرك وصندقدن چيقاره‌رق فرعون سراينه كتورديلر (موسى) عليه السلام بو وجهله فرعون سراينده بيومشدر لكن والده‌سى لوخاهر نصلسه‌سود آنا صفتيله حضرت (موسى) عليه السلامه باقمقده اولديغندن عن اصل هانكى ملته منسوب اولديغنى اوكرنمشيدى بنى اسـرائيلك مصريلردن چكدكلرى اذا وجفادن ناشى پك زياده مضطرب اولوب حتى بر كون بر اسـرائيليى تحقير ايدن بر مصرى‌يى قتل ايلمش ايدى (موسى) عليه السـلامك بو مثللو طور وحركاتى فرعون سراينده كاهنلرك شـبهه‌لرينى دعوت ايلمش اولديغندن ارتق مصـرده دورمه‌سى جائز اوله‌ميه‌جغنى يقيناً بيلدكله (مدين) طرفلرينه عزيمته قرار ويره‌رك هجرت ايلمشدر .

« موسى » هجرت موسى عليه الصلاة والسلام – موسى عليه

السلام افندمز حضرتلرى عن اصل بنى اسـرائيل طائفه‌سندن اولديغندن فرعون ومصـريلرك بنى اسرائيله ايتمكده اولدقلرى اذا وجفايه صبر وتحملى قالميوب وفرعونه ايسه بنى اسرائيلدن اولديغنى بيلديرمك ايسته‌مديكندن آچيقدن آچيقه طائفهٔ اسـرائيليه ياردم ايتمكدن عاجز قالمشيدى . حضرت (موسى) عليه الصلاة والسلام افندمز حضرتلرى بر كون فرعونك سراينه كله‌رك سؤال ايلدكده ايكى فرسخ بعد ومسافه‌ده كائن (منفس) شهرينه عزيمت ايلمش اولديغنى خبر آلمسيله آتنه بنوب شهر مذكوره عزم راه ايلدى اويله وقتى شهره دخول ايلمش ايسـه‌ده عادت بلده ايجـابنجه اهالىٔ بلده وقت مذكورده خانه‌لرينه چكيله‌رك بر ايكى ساعت استراحتلريله مشـغول اولدقلرندن هيچ بر كمسنه‌يه تصـادف ايتميوب يالكز بر قبطينك طائفهٔ اسـرائيلدن برينى جـبراً ايش ايشلتمكه سـوق ايلديكنى كوردكده واسرائيلى ايسـه حضرت موسـى دن مدد طلب ايلمكه باشـلاديغنده (موسى) عليه السـلام اسرائيلك صاليويرلمسـنى قبطى‌يه اخطار ايلمش ايسـه‌ده مرقوم اصلا اصـغا ايلمديكندن حضرت (موسـى) درت پرمغيله قبطينك كوكسندن درتمسيله اول انده يره دوشـرك جان ويرمش اولمغله اسـرائيلى بو يوزدن قورتلوب كتمشـدر . حضرت (موسى) عليه السلام بر جهتدن اسـرائيلك بو بليه‌دن قورتلديغنه ممنون قالمش ايسـه‌ده ديكر جهتـدن قبطى‌يى اولديرديكنه نادم وپشيمان اولديغندن جنـاب رب العالميـندن اسـتيفاى قصـور ايتمشـدر . بو حال فرعونه خـبر ويرلمسيله قبطى‌يى اولديرانى آرايوب بولمق ولازمكلان جزايى ويرمك ايچـون فرعـون طرفنـدن صـادر اولان

امر موجبنجه مملكتك هر طرفنه عسكر چيقارلمش ايسه‌ده قبطينك
قاتلی بولنه‌مامشدر . فرداسی كون اولكی كون قورتارمش
اولديغی اسرائيلی ديكر بر قبطينك ايش ايشلتمكه كتورمك ايچون
ضرب وتنكيل ايدر اولديغنی كورنجه حدته كله‌رك اسرائيلی‌يه
خطاباً سن نصل آدمسك دونكی كون سنی قورتارمق ايچون قضاء
بر قبطی‌يی اولديرمش ايدم ديمسيله اسرائيلی دونكی كون اولديرمش
اولديغك قبطی كبی بو كونده بنی اولديره‌جكسن انسانلره لازمكلان
تأليف بين ايتمكدر بو سوزی قبطی ايشتدكده دونكی اولان قبطی‌يی
(موسی) عليه السلام اولديرمش اولديغنی اكلامغله اوراده
اسرائيلی‌يی ترك ايدرك كيفيتی خبر ويرمك ايچون درحال فرعون
نزدينه كتمشدر فرعون بو حالدن خبردار اولنجه (موسی) عليه
السلامك اطوار وحركاتيله كاهن ومنجملرك ويرمش اولدقلری
معلوماتدن ذاتاً ممنون قالمديغی جهتله بونی وسيله عد ايدرك
وجودينك اورته‌دن قالديرلمسی ايچون ويرمش اولديغی امر شديد
اوزرينه طرف طرف حضرت (موسی) عليه السلامی آرامقده
اولدقلری واولجه حضرت (موسی) نك نبوت زماننده اكا ايمان
ايتمك وخدمتنده بولنمق شرفنه نائل اولمق ايچون دره ايچنده جناب
واجب الوجود حضرتلرندن استرحام ايتمش اولان قبطی بوايشه
خبردار اولور اولمز (موسی) عليه السلامی بولوب كيفيتی بيان
ومصردن هجرت ايلمسی لزومنی درميان ايتمكله حضرت (موسی)
عليه السلام كمال درجه خوفندن شهره اوغرامقسزين منفسدن
چيقوب خالق حقيقی‌يه صغنه‌رق حيوانی چولك بر طرفنده واقع
اورمانك ايچندن كيدن يوله طوغری تپه‌رك حركت ايلشدركه

اشبو كيتديكی يول حضرت (شعيب) عليه الصلاة والسلام افندمزك
بولنديغی (مدين) يوليدر . (موسی) عليه السلام بو وجهله يوله
دوام ايدرك مدين مملكتنه مواصلت و(شعيب) عليه‌السلام ايله ملاقات
بيوردقدن واارادن براز مدت كچدكدنصكره مقتضای ارادهٔ الهيه
حضرت (شعيب) عليه السلامك بيوك كريمه‌لری (صافورا)يی تزوج
ايدرك داماد اولدقدن وقرق سنه برلكده آرام بيوردقدنصكره خلقتك
اوچبيك طقوز يوز قرق طقوز تاريخنده يعنی ميلادك بيك التيوز
قرق بش سنه مقدمنده آبا واجدادينی كورمك اوزره قاين پدرلری
(شعيب) عليه الصلاة والسلام حضرتلرندن استحصال رخصت ايدرك
واهليله قيونلرينی آله‌رق مصر طرفنه عودت بيورمشلردر .

« موسی » نبوت موسی عليه السلام — موسی عليه السلام
قاين پدرلری (شعيب)عليه السلام ايله قرق سنه برلكده قالدقدنصكره
ابوينی كورمك اوزره استحصال رخصتله اهلنی وقيونلرينی آلوب
مصر جهتنه حركت ايلمشدر محل مذكوردن بش كون آيرلدقدنصكره
اقشام اوزری طوری سينانك اتكنه مواصلت ايدرك اولكيجه‌يی
اوراده كچورمك اوزره چادرلرينی قورمش ايدی هوانك غايت
صغوق اولمسی مناسبتيله آتش ياقوب ايصنمق اوزره هرنقدر چاقمغی
چاقمش ايسه‌ده بر درلو آتش آلمديغندن زياده‌سيله جانی صيقيله‌رق
ملول ومكدر اوله‌رق اشاغی ويوقاری طولاشمقده اولديغی حالده
طاغدن يانه نظر ايلدكده كيجه اولمسی مناسبتيله اولطرفده
يانمقده اولان بر آتشك علونی كوردكده زوجهٔ مطهره‌لری
صافورايه خطاباً شو طاغده بر آتش كوردم هم براز آتش
كتوره‌يم وهمده اول آتشك يانده بولنانلردن يولی سؤال

ایده‌یم دیه‌رك وعصاسنی الینه آله‌رق طاغه چیقمغه باشلدی آتشه
یقلاشنجه ظن ایلدیکی کبی آتش اولمیوب بر اغاجك رأسندن چیقان
بر علو اولدیغنی کورمکله (روایته نظراً اشبو اغاج بوکرتلن
اغاجیدر) قلبنه دهشتلی بر قورقو کلمکله کلدیکی محله عودت بیورمق
اوزره ایکن (یاموسی انی انا الله رب العالمین) خطاب عزتنی
(موسی)علیه السلام ایشیدنجه وحی الهی اولدیغنی اکلامغله درحال
سجدهٔ شکران ایدرك جناب واجب الوجود حضرتلرینه تشکراتنی عرض
ایلمکه باشلدی (بولندیغی محله طورسیناده جبل حوریب) دیرلر
بو وجهله محل مذکورده خطاب عزت شرفنه نائل اوله‌رق طرف
باریدن کندوسنه نبوت وحین حاجتده استعمال اولنمق اوزره بر قاچ
معجزه دخی احسان بیورلمشدر . (موسی) علیه السلام حدید المزاج
وپلتك اولدیغندن حدتنك صبره ولساننك فصیح الکلام اوله‌رق تکلم ایلمسنی
حق سبحانه وتعالی حضرتلرندن استرحام ایتمکله مشار الیه حضرتلرینك
اشبو استرحامی واجب الوجود حضرتلری نزدنده مظهر قبول
بیورلدیغی کبی فصاحت وبلاغتله شان وشرف قزانمش اولان برادری
(هارون) علیه السلام دخی طرف الهیدن منصب جلیل نبوت ایله
رفاقتنه تعیین بیورلمشدر (موسی)علیه السلام عزت وبرکتله اول محل
مبارکه‌دن عودتله سحر وقتی اولدقلری محله کلدکده هنوز اویومیوب
بکلمکده اولان حرم محترمه‌لری صافورا حضرت (موسی) علیه
السلامی کوردیکنده شمدی‌یه قدر نره‌ده قالدیغنی ونیچون آتش
کتورمدیکنی سؤال ایدنجه مشار الیه حضرتلری سکا نار یرینه نور
کتوردم دیه‌رك کیفیتی بر تفصیل صافورایه بیان ایتمکله جمله‌سی دلشاد
اولدیلر . صباح اولنجه اهلنی وقویونلرینی قائن پدرلری (شعیب) علیه

السلام نزدینه کوندردیکی کبی کندولری دخی امر الهیه‌یی یرینه
کتورمك اوزره مصره عزیمت بیوردیلر حضرت (موسی)
علیه الصلاة و السلام ابتدا خانه‌سنه کیدرك پدرندن ماعداسنی
حیاتده بولمش ایسه‌ده مصردن انفکاکی بر خیلی زمان اولدیغی
ایچون والده‌سیله همشیره‌سی وقرنداشی هارون (موسی) علیه
السلامی طانیه‌مدقلری اجلدن اول امرده مسافر نظریله باقه‌رق
بالاخره کلامندن حضرت (موسی) اولدیغنی اکلامش اولدقلرندن
جمله‌سی دلشاد اوله‌رق بو قدر زماندر دیار غربتده قالدیغنك اسباب
موجبه‌سنی مشار الیه حضرتلرندن سؤال ایتلریله اول دخی ماجرای
تفصیلاً حکایه وطرف الهیدن کندوسنه وقرانداشی (هارون)
علیه السلامه نبوت احسان بیورلدیغنی تبشیر ایتمکله حضرت
(هارون) کمال درجه ممنون اوله‌رق سمعنا واطعنا دیه‌رك علی
الصباح ایکیسی بردن فرعون ومصریلره تورات شریفك احکام
شرعیه‌سنی تبلیغ ایله خلقی دین موسویه‌یه دعوت ایلمکه مباشرت ایلدیلر
حضرت (موسی)علیه السلام فرعونه بر مدت تلقین دین وپك چوق
معجزات کوستردیکی حالده اهالیٔ قدیمه‌دن بری نسا و دیکری (موسی)
علیه السلامك صندیغنی اعمال ایدن قبطی نجاردن ماعدانه فرعون
ونه‌ده مصریلره ایمان نصیب اولمدیغندن واهالیٔ مذکوره‌نك بنی
اسرائیل اوزرینه ظلملری کوندن کونه تزاید ایلدیکندن امر الهی
ایله بر کیجه کافهٔ بنی اسرائیلی خفیف اشیالری یانلرنده وخمیر تکنه‌لری
صرتلرنده اولدیغی حالده قالدیروب برادر (هارون) علیه السلام ایله شرق
جنوبی جهتنه توجیه ایلدی بحر قلزمی نامی قدیمی (سینوس عرابیکوس)
یعنی بحر احمری نام قدیمی (ماره‌روسو) ایکی ساعتده کچدکلرنده بنی

اسرائيل براغزدن جناب حقه تشكر ايلديلر مشاراليه حضرتلرى امتنك دها ايلرويه كيتميوب فرعونك ومصريلرك حاللرينى كورملرى ايچون طورملرينى امر ايلمسى اوزرينه طائفهٔ اسرائيل وجه مشروح اوزره حركت ايدرك فرعون ومصريلرك حركتلرينه انتظار ايتمكده لر ايكن فرعون ارقه لرندن عساكر كليه ايله يتشه رك اون ايكى بلوك اوله رق ديوار شكلنده بحر قلزمك آيرلمش اولديغنى كورنجه كندوسنه بردهشت كله رك دورمش وبو ايشه متحير قالمش اولديغندن يانده بولنان نديملرندن هامان نام خبيث حاشا موسى سحربازلغيله بودره دن كچديكى حالده تكريلغكله ندن كچه ميورسن ديمسيله فرعونه جسارت كله رك وحيواننى بحره طوغرى سوره رك معيتى موجوديله بحر مذكورك اوته باشندن چيقه جغى اثناده بحكمة الله تعالى بحر قلزم اسكى حالنه عودتله جمله سى بردن غرق وتلف اولمشلردر .

« موسى » وفات موسى عليه السلام ـ بحكمة الله تعالى (موسى) عليه السلام قومى وبرادر (هارون) عليه السلام ايله وادئ كنعان حدودى جوارنده صحراى تيهده قالملرى لازمكلديكندن محل مذكورده اقامت بيوردقلرى مدتده قومنى غزايه دعوت ايدرك ارض كنعانى ضبطه تشويق ايدوب جوارنده اولان عمور وباتى اراضيسندن برخيلى يرلر آلدى وصكره (نبو) طاغى اوزرينه چيقوب ارض كنعانى تماشا ايلدى مدت اقامتلرينك يكرمى يدنجى سنه سى برادر (هارون) عليه السلام واوتوزنجى سنه سى (موسى) عليه السلام (يوشع) عليه السلامى يرينه خليفه تعيين ايتدكدنصكره وفات ايدوب نعشى (فاعوره) يه نقل و دفن اولندى بر روايتده حضرت (موسى) نك نره ده اولديغى مجهولدر . هجرت نبويه دن ايكيبيك

ايكيوز يدى سنه مقدم بنى اسرائيل قومى اوكلرنده ملت قبه سيله سائر علامات مقدسه اولديغى حالده (يوشع) عليه السلامك تحت امرنده اوله رق اردن نهرينه مواصلتلرنده مذكور نهرك صويى چكيلوب بنى اسرائيل قومى ارض كنعانه يائلمشلردر وادئ كنعانه داخل اولمزن اول بنى اسرائيل اردن نهرينك شرق طرفنده بولنان مملكتلرى دخى فتح ايدرك اك زياده وادى موعوده كيرمك ايچون تشويق ايتمكده بولنان (روبيل) و (جاد) سبطلريله (مناساه) سبطنك نصفنه ترك ايتمشلردر . اردن نهرينى تجاوز ايدوب ارض كنعانه اياق باصلديغى كون سمادن نازل اولان مائده كسلمشدر . بو وجهله ارض مقدسه داخل اولمش اولان بنى اسرائيل يواش يواش ارض مذكورى فتح ايدرك آنى قرعه ايله اون ايكى سبطه تقسيم ايتمشلردر لاوى سبطنه اراضى ويرلميوب كافهٔ محصولاتك عشرى ترك ايدلمشدر .

« موسقوا » ـ وولغا نهرينك صاغطرفنده معمور وجسيم بر شهردر وقتيله روسيه قراللرينك پاى تختى اولديغندن اليوم مقدس وپاى تخت ثانى طانمقده در نفوسى التيوز بيك نفره بالغ اولور مملكتك دائرهٔ محيطى تخميناً يتمش درت بيك ذراع ايمش . ميلادك بيك سكز يوز اونبر وهجرتك بيك ايكيوز يكرمى يدى تاريخنده فرانسز ايمپراطورى (بوناپارت ناپليون) سمولنسق وموسقوا محارباتنى قزانوب روسيه يى فنا حالده مغلوب ايتدكدنصكره موسقوا شهرينه دخى كيرمك استديسه ده والى بولنان ذات همان شهرى احراق ايدرك چكلمكله بوناپارت اچيقده قالدى وحين رجعتده عسكرينك چوغى صغوقدن تلف اولدى موسقوا ولايتى برمليون التيوز سكسان بيك نفوسى حاويدر .

﴿ حرف ن ﴾

« نابلس » ــ یاخود (نه اوپولیس) نام عتیق شخیم درکه اوروپالولر بوکا غلط اوله‌رق سیشم دیرلر بو شهر یك اسکیدر حضرت (سلیمان) علیه السلامك وفاتیله اوغلی (رخبعیم) جلوس ایلدکده اون ایکی سبط خلقندن اون سبطی آیریلوب (یوربعام) نامنده برینه بیعت ایتمشیدی اول وقت مرقوم یوربعام اشبو نابلسك اولدیغی محله یعنی سامریه‌نك جنوبنده وغاریزم طاغی جوارنده برشهر بنا وپای تخت اتخاذ ایدوب اسمنی (شخیم) قویدی ونیجه زمان صکره خراب اولوب الك صکره رومالولره انتقالنده ینه اعمار وروما کوچلرینه تخصیص ایدلدی . شهر مذکور شام شریفك غرب جنوبیسندن ایکیوز کیلومترو بعد ومسافه‌ده‌در . یدی بیك اوچیوز طقسان طقوز نفوسی حاوی اولوب بونلردن ایکیوز قرق التیسی عیسوی اون اوچی یهودی وسکسان سامری وباقیسی اسلامدر . بیك اوچیوز سکسان طقوز خانه ایله یدییوز اوچ دکان ومغازه وسائره . کوچك وبیوك اون درت جامع ایله درت کلیسا وایکی حورا واردر . شهر مذکور الیوم سوریه ولایت جلیله‌سی داخلنده سنجاق مرکزی اولوب غایت معموردر .

« نادرشاه » ــ طهماسب قولی خان که عجم شاهیدر میلادك بیك التیوز سکسان سکز وهجرتك بیك یوز تاریخنده مشهدده طوغدی بو ذات عادی بر اصناف اولدیغی حالده صکره بر طاقم جمعیت پیدا ایدرك سرکشلکه باشلایوب میلادك بیك یدییوز یکرمی ایکی تاریخنده بعض اختلالاتدن بالاستفاده فرقه‌سیله خراسانه کیردی ومؤخراً (حسین) شاهك اوغلو (طهماسب) شاهك خدمتی قبول

ومیلادك بیك یدییوز یکرمی طقوز تاریخنده اصفهانی ضبط ایدرك اقتدار واداره‌یی ید انحصارینه الدی وعثمانلیلره یکدیکرینی متعاقب مغلوبیتی اوزرینه آرپاس چاینك صول جهتنی ترك ایله مصالحه‌یه مجبور اولدی وبر مدت صکره عثمانلیلری مغلوب وطهماسبی خلع ویرینه سکز آیلق چوجق اولان اوچنجی عباسی اجلاس ومیلادك بیك یدییوز اوتوز درت تاریخندن بیك یدییوز اوتوز التی سنه سنه قدر عثمانلیلره قارشی شانلی محاربه‌لر ایتدی نهایت مرقوم عباسك وفاتی اوزرینه میلادك بیك یدییوز اوتوز التی وهجرتك بیك یوز قرق طقوز تاریخنده نادرشاه عنوانیله تخت ایرانه چیقوب ایران حاجیلرینه رنجیده اولنمامق وعجم اسیرلری النوب صاتلمامق و سائر بعض شرائطله دولت علیه‌یی مصالحه‌یه راضی ایتدکدنصکره افغان علیهنه دخی یوریوب قندهاری و میلادك بیك یدییوز اوتوز طقوز تاریخنده دهلی وکابلی استیلا ایدرك برچوق مال غنائمله عودت ایلدی انجق محاربات متمادیه سببیله ضعیف وزبونلکدن بیتاب اولان عجملر کندوسندن متنفر اولدقلرندن میلادك بیك یدییوز قرق یدی وهجرتك بیك یوز التمش تاریخنده کردلر علیهنه یاپدیغی بر سفرده امراسی طرفندن قتل اولندی .

« ناصره » ــ شام شریفك غرب جنوبیسندن یوز قرق بش وعکانك شرق جنوبیسندن اوتوز کیلومترو بعد ومسافه‌ده واقع الیوم سوریه ولایت جلیله‌سی داخلنده عکا سنجاغنه تابع برقضا مرکزیدر . بشبیك بشیوز سکسان طقوز نفوسی شامل اولوب بونلردن بیك بشیوز سکسان یدیسی عیسوی بشیوز التمش بشی موسوی وقصوری اسلامدر بیك بشیوز قرق یدی خانه وایکیوز التمش ایکی دکان .

خان . مغازه وسائره وطقوز عدد كوچك وبيوك جامع ايله اوچ
مدرسه واون ايكى كليسا وايكى حورا واردر . حضرت (عيسى)
عليه السلام مقتضاى ارادهٔ الهيه اوزره مصردن عودتنده بوراده
وحى ايتمكه باشلامشدر . عيسويلره نصرانى اطلاقى دين عيسانك
بو قريه‌دن ظهورينه مبتنيدر . بوراده لاتين كليساسى درونده
سيدنا (مريم) عليها السلام حضرتلرينك مسكن شريفلرى ايله (يوسف)
نجار عليه السلامك محلى دنيلان افق كليسا شكلنده زيارتكاه و(عزير)
و(لوط) و(يونس) عليهما السلام حضراتنك مقامات عاليه‌لرى واردر .

« نمرود » — كوش بن حامك اوغليدر آثوريلرك آثورياده
حكومت ايتديكى زماننده بو دخى حبشستاندن ارض كلدانه كلوب
بابلونيانك كلدانك برنجى پادشاه وفاتحى اولدى . مومىٰ اليه تاريخ
خلقتك ايكيبيك ايكيوز سكسان بش ياخود ايكيبيك ايكيوز اوتوز
تاريخنده يعنى ميلادك اوچبيك اوچيوز اوتوز سنه مقدمنده اجراى
حكومت ايتديكى وبابل . وقالاش . وشانى . ورس . شهر
قديملرينك بانيسى ايدوكى ظن اولنيور . بر روايتده باباسى كوش
دخى حكومت ايتمشدر نمرودك نبوتنه قائل اولنلرده واردر .
اشبو نمرود لفظى مؤخراً برعنوان حكمنه كيروب اخلافنك اكثريسى
قبول ايتديلر . نمرود ابراهيم دخى انلردن بريدر .

« نوح » — عليه السلام انبياى عظامدن اولوب (آدم) عليه
السلامك ذريتى زمان سعادتلرينه كلنجه‌يه‌قدر چوغالوب بر يوزينى
اعمار ايلمش ايدى ومرور زمان ايله حق تعالى حضرتلرينى
اونوده‌رق حق يولندن صاپمشلر ايدى . هر نقدر حق يولنى
شاشرمش اولان بنى آدمى طريق سلامته دعوت ايچون جناب

واجب الوجود حضرتلرى طرفندن پيغمبرلر ارسال اولنمش ايسه‌ده
انسانلر نائل هدايت اوله‌مامشلردر بونك اوزرينه جناب خالق حقيقى
حضرتلرى دخى عاصيلرى قهر وتنكيل ايتمشدر . بنى آدمك بر يوزدن
غائب اولماسى ايچون (نوح) عليه السلامه هر بر مخلوقدن برر چفت
آلمسنى حقدن واقع اولان مراد الهى تبليغ اولنمشدر حضرت
(نوح) اوامر الهيه‌يى اجرا ايتدكدنصكره طوفان واقع اولمشدر .
قرق كون قرق كيجه شدتلى يغمور دوام ايدرك دره‌لر ايله دكزلر
طغيان ايتمش واول مرتفع طاغلر صو التنده قالمشدر . حضرت
(نوح)ك انشا ايتديكى سفينه اوزرنده بولنانلرك ماعداسى كافةً غرق
وتلف اولمشلردر . روايته كوره صو بر يوزنده يوز اللى كون قدر
طوردقدنصكره چكلمشدر وقوعات مذكوره هجرت نبويه‌دن
اوچبيك درت سنه مقدمدر . حق تعالى حضرتلرى حضرت
(ادريس)دن صكره ابتدا حضرت (نوح)ى پيغمبر بعث بيوردى اللى
ياشنده مبعوث اولوب روايته كوره طقوز يوز اللى سنه قومى
ايچنده دعوتله مشغول اولديغى حالده بو مدت ايچنده تجدد ايدن
اوچ قرن اشخاصدن انجق جزئى مقدارى ايمانه كلوب قصورى
عناد كفريلرنده دوام واستمرار ونبى مشار اليه حقنده درلو درلو
ادبسزلكلره اجتسار ايلديلر . بو جهتله حضرت (نوح) عليه
السلامه انسال بشريه‌نك ايكنجيسى ابو البشر ديرلر حضرت (نوح)ك
حام . سام . يافث . اسمنده اوچ مخدومى اولوب روى زمينى اعمار
واسكان ايدن اقوام بونلرك ذريتلريدر . حامك بر قباحتى اوزرينه
پدرى طرفندن حقنده بد دعا واقع اولمش اولديغندن نسلى
رنكجه قره اولمشدر حضرت نوحك ذريتلرى دنيانك هر طرفنه

یایلوب بر طاقم حکومتلر تشکیل ایتمشلر وآز مدت ایچنده خیلی غلبه‌لك حاصل اولمشدر .

« نوشروان » ــ ساسانیاندن عجم شاهیدر . میلادك بشیوز اوتوز بش یاخود بشیوز اوتوز برنده پدری قبادك یرینه جلوس ایتدی ایرانك اك بیوك حکمدارلرندن بریدر ادارهٔ اموری درعهده ایدن نوشروانك برنجی حرکتی مذدك مذهبنده بولنانلری قتل ایله مذهب مذکوری کلیاً قالدیرمق ایدی . بو وجهله داخلی قلریشقلقلرك اوکی النددقدنصکره شرق ایمپراطوری بیوك (یوستینیانوس) ه اعلان حرب ایدرك متمادیاً اون سنه اوغراشمق شرطیله سوریه والجزیره قطعه‌لرینی کاملاً ضبط ایتمش و یوستینیانوسی سنوی اوتوز بیك آلتون اعطاسنه مجبور ایتمشدر (نوشروان) عادل ومعارفپرور بر حکمدار ایدی وامنیت داخلیه‌یی اعاده ایتدیکی کبی اهالینك اخلاقنی دخی اصلاحه غیرت ایدر ایدی وبونك ایچون حکمایی هر طرفدن جلب ایدرك آثارینی نشر ایتدیرر ایدی از جمله هند آثار ادبیه‌سندن (کلیله دمنه) یعنی همایوننامه‌یی ترجمه ایتدیرمش ایدی . حضرت فخر رسالت افندمز نوشروان دورنده دنیایه تشریف بیورمشلردر .

« نینوس » ــ آثوریا حکمدارلرندندر خلقتك درتبیك ایکیوز طقسان درت تاریخنده یعنی بابیلونیا قرالیتنی نینوه حکمدارلغی ایله توحید ایدن پدری (بلوس) ه خلف اولمسی اوزرینه عربلرله اتفاق وارمنستان حکمدارینی خراجکذار ومدیایی وباقتریانه قدر اولان بتون آسیایی ضبط ایدوب مؤخراً جنراللرندن برینك قاریسی اولان (سمیرامیس) لك یاردمیله باقتریانی دخی قبضهٔ تصرفنه

کچورمکله مزبوره‌یی تزوج ونینوه‌یی توسیع ایله کندونامنی اکا اعطا یعنی نینوه تسمیه ایلدی . سمیرامیس معرفتیله تسمیم ایلدیکی ظن اولنور مومی الیهك میلاددن بیك طقوز یوز آلتمش سکز سنه مقدم کلدیکی وپدری بلوسك ایکیوز آلتمش سنه دنبرو ممالك آثوریه‌ده سلطنت سورن عربلری طرد ایلدیکی دخی روایات تاریخیه‌دندر .

« نینوه » ــ قدیم آسیاده بر شهردر آثوریه قرالیتك کرسیٔ اداره‌سی ایدی نینوه پادشاهلغی دخی دینور دجله‌نك طرف یساری اوزرنده‌وبابیلونیانك شمالندن درتیوز کیلومترو بعد ومسافه‌ده‌واقع اولوب قرق بش کیلومترو محیطی وار ایدی ویتمش مترو ارتفاعنده قله‌لرله مستحکم بر سور ایله محاط اولوب آلتمش بیك نفوسی حاوی ایدی خلقتك ایکیبیك طقوز یوز اللی درت یعنی میلادك ایکی بیك آلتیوز قرق سنه‌مقدمنده آثور طرفندن تأسیس وخلقتك درت بیك اوچیوز اون‌طقوز تاریخنده یعنی میلادك بیك ایکیوز یتمش بش سنه مقدمنده شهره کندو نامنی ویران نینوس طرفندن توسیع ایدلمشدر عظمتی وفساد اخلاقی خرابینه بادی اولان ومیلادك آلتیوز یکرمی بش سنه مقدمنده قسماً هدمنه قالقیشان برنجی نابوپولاصر و سنحسار طرفندن دخی ضبط اولنمشیدی یدنجی عصرده عربلرك فتوحاتنه قدر موجود ایدوکی دخی روایت اولنور . میلادك بیك سکز یوز قرق اوچ وهجرتك بیك ایکیوز اللی طقوز تاریخنده فرانسه‌لی شارل بوته نام کیمسه‌موصلك یکرمی کیلومترو شمال شرقیسنده تحت الارض نینوه‌نك خرابه‌سنی بولوب خیلی آنتیقه‌لر چیقارمشدر .

﴿ حرف و ﴾

« وهابی » ــ علمای حنابله‌دن نجد قطعه‌سنده کسب نفوذ ایتمش

بر كيمسه‌نك شهرتيدر اصل اسمی محمد طاميدر ابداع ايلديكی
معتقدات باطله‌يی نشر وباشنه عشاير عربادن بر چوق آدملر جمع
ايدرك اكثر اقطار حجازيه‌يی تهديد وخراب وميلادك بيك سكز يوز
اوچ وهجرتك بيك ايكيوز اون سكز تاريخنده مكهٔ مكرمه‌يه كيروب اهاليدن
اللهك دوستلريله دوست دشمنلريله دشمن اولمق اوزره بيعت
آلدقدنصكره وجناب حقه تشكر ايدرمكه سزی اسلامه هدايت
وشركدن خلاص ايتدم زمينده بر خطبه اوقودقدنصكره شرب
خمر وزنانك حرام اولديغنی وجماعتك تكرری ومؤذنلرك صلاة
وسلام كتورمسی وچبوق ونارگله ايچلمسی ممنوع ايدوكنی تفهيم
واشراب ايلدی وحرم شريفه كيرنلردن دخوليه آلدی ومقابر
متبركه‌يی كاملاً هدم ومذهبنی قبول ايتميانلردن بر چوق آدمی
اعدام ايتديردی واوچ سنه صكره مدينهٔ منوره‌ده دخی مذهبنی
اعلان ايدوب مقام متبركه‌يی هدمه باشلاديغی صره‌ده روضهٔ مطهره‌يی
دخی ييقمق استديسه‌ده اهالی پك چوق رجا ايلدكلرندن يالكز انی
براقدی واوچ سنه حجاج شام شريفدن ايلرو كيده‌ميوب عودته
مجبور اولدی اخيراً يعنی ميلادك بيك سكز يوز اون اوچ وهجرتك
بيك ايكيوز يكرمی سكز تاريخنده مصر واليسی مرحوم (محمد علی)
پاشا طرفندن قوهٔ حربيه ايله جمعيتلری تدمير وخطهٔ حجازيه لوث
چركاب تسلطلرندن كاملاً تطهير ايدلدی واوصره‌ده طوتيلان
رئيسلری عبدالله بن سعود عونه‌سيله برابر درسعادته اعزام واعدام
اولندی (وهاب) نجد قطعه‌سنك جنوب غربيسنده و (عماريه)
سلسلهٔ جبالنك جهت شرقيسنده بر ولايتدر .

﴿ حرف هـ ﴾

« هابل » – حضرت آدمك ايكنجی اوغلويدر . قرنداشی
قابلدن بر سنه صكره دنيايه كلمش ويوز يكرمی التی ياشنده قتل
اولنمشدر .

« هرات » نام قديمی (آريا) – افغانستانده مستحكم بر شهر
اولوب (سينهٔ روی زمين) ياخود (خراسان شرقی) ديرلر
(هرات) ايالتنك مركزيدر وكابلك شمال غربيسندن التيوز قرق كيلو
مترو بعد ومسافه‌ده وبر بيوك صحرا اورته‌سنده واقع ويوز بيك
نفوسی جامعدر بر چوق بازارلری وجامعلری وكاربان سرايلری
وحماملری واقمشهٔ حريريه وقطنيه فابريقه‌لری و شال وحالی وكل ياغی
اعمالاتی واردر وتجارتی غايت جسيمدر . هراتك اسكندر رومی
زماننده موجود ايدوكنی تاريخلر بيان وادعا ايتمكده‌در . اسيانك
تملكنی بينلرنده منازع فيه طوتان مختلف حكمدارلر بورا‌سنی تخريب
ايلمشلردر ميلادك بيك يوز اللی وهجرتك بشيوز قرق بش سنه‌سندن
ميلادك بيك ايكيوز يكرمی وهجرتك التيوز اون يدی تاريخنه قدر
مقر اتخاذ ايدن غوريلر ومؤخراً جنكيز وتيمورلنك وعجملر ضبط
ايدوب ميلادك بيك يديوز اون بش وهجرتك بيك يوز يكرمی
سكز تاريخنده افغانلر بونلردن آلديلر وميلادك بيك يديوز اوتوز بر
تاريخنده نادر شاه الديسه‌ده اون سكز سنه صكره افغان حكمداری
(احمد) شاه تكرار استرداد ايلدی .

« هارون » عليه السلام – حضرت (موسی) نك برادريدر .
(موسی) عليه السلام مدينده بولنديغی مدتجه مشار اليه مصرده

(لاوی) قبیله‌سی ایچنده قالوب صکره جمله‌سی بنی اسرائیل ایله برابر چیقمش ومؤخراً حضرت (موسی) طرفندن تهیه انشا ایدیلان قبة الشهاده‌نك کوهن اعظم لقبیله اداره‌سنه مأمور اولمشدر . وفاتی یوز یکرمی اوچ یاشنده اولوب حضرت (موسی) دن اوچ سنه اولدر بنی اسرائیلك جناب (هارون)ه زیاده محبتلرندن ناشی (هارون)ی‌سن تلف ایتدك دیو (موسی) یه افترایه قالقشملریله جناب حق اجلیله وفات ایلدیکنی اشعار بیوردی . بنی اسرائیلك ذبح قرابین وسائره مثللو معاملات دینیه‌لری جناب (هارون)ك سلالهٔ ذکورندن ایلك طوغانلره مختص اولوب فقط بونلر عیوب طبیعیه‌دن مبرا اولمق شرط ایدی والبسهٔ مخصوصه‌لری وار ایدی . (هارون) متحمل وصبور وفوق الغایه حلیم ایدی قبری بریهٔ سیناده (شویك) طاغنده‌در .

« هارون الرشید » خلفای عباسیه‌دندر میلادك یدییوز سکسان التی و هجرتك یوز یتمش تاریخنده جلوس ایدوب یکرمی اوچ سنه کار فرمای اورنك سلطنت وخلافت اولدی . هارون الرشید تاریخده علی العموم اسلام حکمدارلرینك اك مشهورلرندن بری وبلکه برنجیسیدر . دها شهزاده ایکن اردو ایله شرق ایمپراطورلغی اوزرینه هجوم ایدرك مظفراً اسکداره قدر کلمش وبر مدت استانبولی محاصره ایلمش ایدی . خلافتی اثناسنده دخی قیصرلر مقام خلافته هارون نامنه اوله‌رق ضرب اولنمش سکه ایله ویرکو ویررلر ایدی . هارون الرشید دوری خلافت عباسیه‌نك اك پارلاق زمانیدر . وقتنده ممالك اسلامیه بحر محیط آتلاسیدن چین ممالکنه وقفقاسیه سلسله‌سندن محیط هندی ایله افریقا اقالیم مجهوله‌سنه قدر ممتد ایدی

واسکندرلر وقیصرلر وسزوستریسلر ممالکنك حدودی هر طرفدن تجاوز اولنمشیدی . هارون الرشید طبعاً دخی عادل عالیجناب تبعه پرور برذات ایدی . تبدیل قیافتله‌وزیری مشهور جعفر البرمکی ایله برابر دائما بغداد ایله جوارنده طولاشیر وبو وجهله اهالینك دردلرینه کسب وقوف ایدرك دوا بولمغه غیرت ایدر ایدی . دورنده‌کی رفاه کندیسنك بو اطواری جعفرك حسن خدمتی وانك بعده خاندانیله برابر اوغرادیغی فلاکت وقوعات مؤثره‌دن اولمغله بیك بر کیجه مثاللرینی تنظیم ایدن ادبا هارون ایله جعفری قهرمان اتخاذ ایدرك هپ دور مذکوردن بحث ایتمشلردر . هارون الرشید شرقه سفر ایتمش ایکن خراسانده کائن طوس شهرنده وفات ایتمشدر .

« هود » علیه السلام ـ لقبی نبی الله نام دیکری (عابر) در ؛ شالح بن ارفخشد صلبندن زیور افزای مهد شهود اولدی صباحت وملاحت کامله‌سی وشخصاً حضرت (آدم) علیه السلامه مشابهتی وار ایدی غایت عابد زاهد سخی مشفق بر ذات اولوب اره صره تجارتله دخی اشتغال ایدردی وشریعتی نوح علیه السلام شریعتنه موافق ایدی . معجزات باهره‌سندن بری مبعوث اولدیغی قوم عاد او حوالیده سنك خارادن عبارت اولان بر طاغك اغنام ومواشی اوتلامق اوزره مرعایه تحویلنی دلیل صحت رسالتی اوله‌رق استملریله دعا ایلدکده درعقب قیالر خاکه منقلب واوزرنده بر خیلی چشمه‌لر منشعب اوله‌رق عادتا بر کلزار دلشکار رسمنی آلدیسه‌ده کوکللری طاشدن دهاقتی اولان بنو عاد پر عناد بونکله‌ده تبدیل آیین باطله التفات یوزی کوسترمیوب نهایت یوم نحسده صرصر قهر الهی ایله زیر وزبر اولمشلردر . مشار الیه

حضرتلری خلقتك اوچبيك يوز اون ايكی تاريخنده يعنی ميلادك
ايكيبيك درتيوز سكسان ايكی سنه مقدمنه . يوز التمش درت ياخود
يوز اللی ياشنده تشريف عالم بقا بيوردقلری وقبر شريفی حضرموتده
ياخود مكهٔ مكرمه‌ده حجر نام محلده اولديغی ويوم نحس مستمرك آيك
صوك چهارشنبه‌سنه مصادف ايدوكی مرويدر .

﴿ حرف ی ﴾

« يافه » — قدس شريف سنجاغی داخلنده قضا مركزی اولوب
قدسك شمال غربيسندن قرق وعكانك جنوب غربيسندن يوز يكرمی
كيلومترو مسافه‌ده‌در . ثلثانی اسلام اولمق اوزره التيبيك نفوسی
جامعدر . شهر دكزه طوغری ايلرولديكی بر ديل اوزرينه درجه
درجه يابلمشدر . مقدملری خراب برقلعهٔ داخليسی وار ايديسه‌ده
فی زماننا هيچ بر ايشه يراميه‌جغی فناً تعين ايتمكله بعد الاستيذان
شرفتعلق بيوريلان ارادهٔ حضرت پادشاهی اوزرينه پارچه پارچه
طالبنه فروخت اولنه‌رق يالكز بر برج براقلمشدركه مذكور برجك
اوزرينه رديف دپوی انشا ايدلمشدر متعدد جامعلری ايله عيسوی
وموسوی جماعتنه مخصوص دخی معبد خانه‌لری وجوارنده نفيس
يمش اغاجلريله مالاً مال باغچه‌لری واردر . تجارتی جسيمجه
ومحصولی بغدای . پرنج . كتان بزی . صابون . ياغ . پورتقال . ليمون كبی
شيلردر . يافه غايت قديم اولديغی جهتله (نوح) عليه السلامك زماننده
قالمه‌در ديرلر ويهوديلر لطيف معناسنه اوله‌رق (زويه) ديرلر .
بوشهر ازمنهٔ متقدمه‌ده برچوق محاصراته دوچار اولدی ومصريلر
وآثوريلر طرفندن ضبط واحراق وسياستيوس نام روما جنرالی

طرفندن تخريب واون ايكنجی عصرده صليبيون طرفندن ضبط
اولندی ودها صكره مصريلردن دولت عليهٔ عثمانيه‌يه كچدی . ميلادك
بيك يديبوز طقسان طقوز وهجرتك بيك ايكيوز اون درت تاريخنده
فرانسزلر بوناپارت قوماندانسنده اولديغی حالده بوشهری ضبط ايلديلر
ايسه‌ده علت وبادن پريشان اولديلر وميلادك بيك سكز يوز اوتوز سكز
وهجرتك بيك ايكيوز اللی اوچ تاريخنده وقوعبولان برحركت ارض شهرك
قسم اعظمنی خراب ايدوب اون اوچ بيك كشی انقاض التنده قالدی .

« يحيی » بن زكريا عليهما السلام — جناب (زكريا) كندولرندن
چوجق اولميه‌جق درجه‌ده اختيار اولديغی حالده واجب الوجود
حضرتلرندن برولد صالح رجا ايتمكله حضرت (يحيی) حضرت (عيسا) دن
بش التی آی اول زيب كهوارهٔ وجود اولمشدر . حضرت (عيسی) عليه
السلامك تيزه زاده‌سی ايدی حضرت (يحيی) مقتضای شان رسالتلری
اوزره متصف اولدقلری صفت ساميهٔ تقوی وورع وخوف اللهدن ناشی
درون شهری ترك ايله اكثر ايام طاغ وصحرالرده كزوب آغلر وخلقی
طريق حقه ترغيب وارشاد ايدر ايدی جناب حق (مصدقا بكلمة
من الله وسيداً وحصوراً ونبياً من الصالحين) ديو مدح وثنا
بيورمشدر . روماليلر طرفندن فلسطينده عتوره وجليله واليسی
بولنان (انتی پاطره هردوس) قز قرنداشی قزی وبر روايتده اوكی
قزی (هروديا) يی زياده‌سيله سوديكندن هرنقدر آلمق ايچون (يحيی)
عليه السلامدن مساعده طلب ايتمش ايسه‌ده حرام وممنوع اولديغنی
بيان ايتمسی اوزرينه قزك اناسی مشاراليه حضرتلرينه كين وعداوت
باغلامش ايدی هردوس ايسه موما اليهايی بهركون حضورينه جلب
ايله مراد ايلديكی خصوصاتدن بر دانه‌سنك اجراسنی امر ايتمكده

اولدیغندن هردانانك والدهسی بونی فرصت عد ایدرك هردوسك حضورینه چیقدیغی وقت (یحیی) علیه السلامك مبارك سر سعادتلرینی طلب ایلمسی ایچون قزینه تعلیم ایلمش اولدیغندن مومی الیها اولوجهله هردوسدن مشار الیه حضرتلرینك سر سعادتلرینی طلب ایلمش ایسهده هردوس (یحیی) علیه السلامك پیغمبر ذیشان اولدیغنی بیان ایدرك رد ایله غیری برشی طلب ایلمسنی امر ایلمشدر برکون هردوس عالم آبده ایکن هردانابی والدهسی خائنه کمال تزییناتله هردوسك یانـنه کوندرمش هردوس مزبورهیی کوردیکی آنده عقلی باشندن فرلایوب همان قزك الندن طوتهرق یقینلق ارزوسنده بولنمش ایسهده (یحیی) علیه السلام اعدام اولنمدقجه تسلیم اولمیهجغنی بیان ایلمسی اوزرینه درحال مشار الیه حضرتلرینك قتلیله سر سعادتلرینك بر تپسی اوزرنده کتورلمسنی امر ایلمش ومشارالیه حضرتلرینك سر سعادتلری تپسی اوزرنده هردوسك حضورینه کتورلمش ایسهده (یاهردوس شرعاً حرام وممنوع اولدیغنی اولجه بیان ایلدیکم جهتله زنهار بو قزه تقرب ایلمه) نداسی شهید مظلومك سر سعادتلرندن چیقار چیقمز هردوس فنا حالده قورقهرق وایتدیکنه پشیمان اولهرق اول انده قزی حضورندن طرد وتبعید ایلمشدر. روایت مشهورهیه کوره مشارالیهك سر سعادتلری، شام شریفده جامع امویه داخلنده وید مؤید مبارکی بیروتده جامع کبیر درونـنده مدفوندر. مشار الیهك شهادتی رفع جناب (عیسا)دن از بر مدت صکرهدر. حضرت (یحیی) علیه السلام (عیسی) علیه السلامی نهر اردنده تعمید ایلدیکی ایچون عیسویلر بیننده تعمیدجی دیو مشهوردر.

« یزید » — معاویهدنصکره اوغلی ولی عهدی بولنان یزید

میلادك التیوز یتمش طقوز وهجرتك التمش تاریخنده تلویث تخت سلطنت ایلمشدر. یزیدك ذاتاً شخصی واخلاقی غایت چرکین اولدیغی کبی سیاهه مائل اولان اسمر یوزندهکی چیچك بوزوقلری دخی چهرهسنی مستکره بر حالده بولندیرر ایدی. کندوسی وجودجه شیشمان طبیعتجه قیدسز ذوق وصفایه عیش وعشرته ظلم واعتسافه مائل غریب بر مخلوق ایدی. بوندن اکلاشلدیغی اوزره یزیدك هیچ بر سویلهجك یری یوق ایکن معاویهنك مرقومی سومسنه وآنی نائل خلافت ایچون شریعت غرایه قارشو حرکتده بولنمسنه حیرت ایتمامك مشکلدر. معاویه حین وفاتنده شویله بر نصحتده بولنمشدر امور دولته نظام ویروب عرب وعجم سرکشلرینی زیر ربقهٔ اطاعته ادخال ایلدم، بونلردن سکا هیچ کیمسه مخالفتده بولنمز. انجق درت کیمسهدن قورقیورم انلرده (حسین) بن (علی) و (عبداه) بن (زبیر) و (عبداه) بن (عمر) و (عبداه) بن (جعفر) در عراق اهالیسنك حضرت (حسین) ه بیعت ایدهجکلری پك محتملدر. اکر ظفریاب اولور ایسهك حقنده حسن معامله ایلیهسن زیرا مشار الیهك خلافته چوق حقی واردر (عبداه) بن (زبیر) ایسه تلکی کبی حین حاجتده تملق ایدوب فرصت بولدقجه ارسلان کبی هجوم ایدر فرصت دوشیره بیلیر ایسهك آنی پارچه پارچه ایلیهسك کربلا حادثهٔ مؤلمهسی بو نصیحتك نتیجهسی ایدی. حادثهٔ مذکورهدن صکره حرمین اهالیسی یزیده قارشو بعض نمایشلرده بولندیغی ایچون یزید مدینهٔ منورهیی یغما ایتدیرمش ومکهیی دخی یاقمشدر. یزید اوچ بچق سنه انواع فسق ومظالمه اجتسار ایتدکدنصکره صفحهٔ عالم زندکانیدن رفع وجود خباثت آلود اولمشدر.

«يعقوب» عليه السلام – (ابراهيم) عليه السلامك وفاتندن صكره
(اسحق) عليه السلام پدرينك مقامنى طوتمشدر فقط حضرت (اسحق) دن
صكره رسالتك ولد كبيرى اولان عيصه انتقالى مأمول ايكن لحكمة
حق طرفندن (يعقوب) عليه السلامه توجيه اولنمشدر . بو سببه مبنى
عيص (يعقوب) عليه السلام حقنده سوء قصد ايتمكه نيت ايلمش
اولديغندن (يعقوب) دايسى لابانه نزدينه عزيمت ايلمشدر . (يعقوب)
عليه السلام دايسنك كوچك كريمه‌سى (رحيله) يه ميل ومحبت
ايدرك پدرندن طلب ايتمش ايسه‌ده لابانه انجق التى سنه كنديسنه
خدمت ايتديكى حالده ويره‌جكنى بيان ايتمشدر . حضرت (يعقوب)
موافقت ايدرك التى سنه خدمت ايلمش وخدمتى اكمالدن صكره پدرندن
تكرار رحيله‌يى ايسته‌مشدر . لابانه ايسه بيوك كريمه‌سى طورور
ايكن كوچكنى ويرمك عادت دكلدر بهانه‌سيله رحيله‌نك يرينه
(ليا) يى ويرمشدر . حضرت (يعقوب) التى سنه دها خدمت ايدرك
رحيله‌يه دخى نائل اولمشدر . مشار اليه حضرتلرينك برنجى
زوجه‌سى ليادن وايكنجى زوجه‌سى رحيله‌دن وايكى جاريه‌دن اون ايكى
اولاد ذكورى دنيايه كلمشدر . بنى اسرائيل قومى اون ايكى سبطه
تقسيم اولنمشيدى وقوم مذكور (يعقوب) عليه السلامك اون ايكى
اولادندن ظهور ايلمشدر . حضرت (يعقوب) ميلادك بيك طقوز يوز
التمش سنه مقدمنده تولد ايدوب يوز قرق ياشنده مصرده ارتحال
دار بقا ايتمش ايسه‌ده وصيتى موجبنجه خليل الرحمانده اجداد بولنان
مشهد جناب (ابراهيم) و (اسحق) عليهما السلامك مدفون اولدقلرى
محله نقل ايله دفن ايدلمشدر .

«يمن» – عربستان شبه جزيره‌سنك جنوب غربيسنده

واقع بر قطعۀ جسيمه‌دركه غرباً بحر احمر جنوباً عدن كورفزى
شرقاً حضر موت شمالاً حجاز ولايتيله محدوددر . شمالدن جنوبه
يديوز اللى بش كيلومترو طولى واوچيوز اللى كيلومترو عرضى
وتخميناً ايكى مليون درت يوز اللى بيك يوز اللى نفوس موجوددر .
قطعۀ مذكوره على العموم اوچ قسمه منقسم اولوب بونلردن برنجيسى
جهت غربيسندن واقع (حبط) تسميه ايديلان قوم صحراسندن
عبارتدر ايكنجيسى وسطده كائن (تهامه) دنيلان طاغلر ايله اووه‌لردن
عبارتدركه اشبو قسم نهايت درجه‌ده محصولداردر اوچنجيسى
جهت شرقيده واقع سرا تسميه اولنان جبال متسلسله‌دركه اوزرلرى
عارضه‌لى بر طاقم محللر ايله طاغلردن عبارت اولوب غايت معمور
ومحصولداردر يمن قطعه‌سى بر اراليق حبشيلر طرفندن استيلا
اولنديغنه بناء سلالۀ تبابعه‌دن (سيف ذى يزن) ميلادك بشيوز
يتمش بر تاريخنده فرس ملكى نوشروانه التجا واستمداد ايدوب اودخى
بر مقدار عسكر ايله اعانه ايتمش وموما اليه بو سايه‌ده حبشيلرى
دفع ايدوب فقط ملوك فرسك حمايه‌سنى قبول ايلمش ايدى صكره
اسلامك اوراده دخى انتشارى مناسبتيله خلفاى راشدين طرفلرندن
عامللر كوندرلدى وهجرتك ايكيوز اوچ تاريخنده بنى زياد ودرت يوز
اللى بش تاريخنده بنى صليح وبشيوز التمش طقوزده ايوبيه والتيوزده
حمزويه والتيوز يكرمى التيده بنى رسول وسكز يوز اللى سكز
تاريخنده آل طاهر خطۀ يمانيه‌نك بعضاً عمومنده وبعضاً براز محللرنده
حكومت سوروب ميلادك بيك بشيوز درت وهجرتك طقوز يوز
اون تاريخنده امامت عامريه ظهوره كلدى بو ذات مصرليلرك
اولطرفده اولان نفوذنى كسر ايلديسه‌ده عاقبت صنعاده مصر

عسکرینه مغلوب ومقتول اولدیغندن امامتی قاسم ومطهر ومؤید
نام متغلبه یدلرینه کچوب بونلرك جمله‌سی مصر ودرسعادتدن کوندریلان
وزرا وعساکر ایله یکرمیشر اوتوزر سنه اوغراشوب کاه غالب وکاه
مغلوب اولدیلر نهایت میلادك بیك سکز یوز اوتوز بش وهجرتك
بیك ایکیوز اللی بر تاریخنده مصر والیسی محمد علی پاشا ینه عسکر
کوندروب تهامه وتعزی عسیرلولردن الدیسه‌ده دولت علیه ایله
یاپدیغی معاهده موجبنجه ینه ترکه مجبور اولدی دولت علیه ایسه
قطعهٔ مزبوره‌نك اداره‌سنی یرلو شیخلردن بر ذاته حواله ایدوب
لکن مومی الیه حسن محافظه‌یه مقتدر اوله‌مدیغندن یمن کاملاً
طوائف ملوك هیئتنه کیره‌رك بر طاقم مشایخ بیننده تقسیم اولندی
وکیفیت درسعادتدن خبر الندیغی کبی هر نقدر عسکر کوندرلدی
وشریف مکه ایله مخابرات جریان ایتدیسه‌ده بویله لکله استردادی
ممکن اوله‌میه‌جغی اکلاشلدیغندن وصکره کوندریلان بش التی قدر
والیلر دخی میلادك بیك سکز یوز اللی سکز وهجرتك بیك ایکیوز
التمش بش تاریخنده یالکز ساحلده بر قاچ مملکت الهبیلوب ایلرو
واره‌مدقلرندن وعسیر شیخی (محمد بن عایض) اخیراً بو مملکتلری
دخی محاصره ایلدیکندن دولت علیه میلادك بیك سکز یوز یتمش
وهجرتك بیك ایکیوز سکسان یدی تاریخنده بیوك بر قوت ارسالنه
مجبور اولدی واشبو قوت سایه‌سنده وایکی سنه ظرفنده فتح اولنوب
بر اردو وبر جسیم ولایت تشکیل اولندی .

یمن ولایتی شمدیلك مرکز ولایت صنعا اولمق اوزره درت سنجاغه
منقسم اولوب بونلردن برنجیسی حده . کوکبان . عمران . حجه .
مناخه . زمار . آنش . رداع . یریم نامله طقوز قضای محتوی

صنعا سنجاغیدر . ایکنجیسی مخا . قعطبه . آب . عدین . حجریه .
نامله بش قضای حاوی تعز سنجاغیدر اوچنجیسی بیت الفقیه .
زبید . زیدیه . لحیه . ابوعریش . باجل . جبل ریمه . حجور یمانی .
نامله سکز قضای محتوی حدیده سنجاغیدر . دردنجیسی محائل .
رجال المع . قنفده . بنی شهر مرکز حکومتی (غاز) . غامد (مرکز
حکومتی (رغدان) . صبیا . نامله التی قضای حاوی عسیر
سنجاغیدرکه مرکز حکومتی (ابها) شهریدر .

« یوحنا » یاخود یوانیس ــ حواریوندندر . جلیله‌ده واقع
بیت صیداده طوغوب اوراده بالقجیلق ایدر ایدی یکرمی بش یاشنده
حضرت (عیسی) طرفندن تلمیذلکه قبول اولنوب مشار الیهك کافهٔ
معجزاتنده حاضر بولندی بعد الرفع انجیلی وعظه باشلیوب مؤخراً
آسیای صغرایه وپارتلره قدر تعمیم دین ایچون کتدیکی حالده میلادك
طقسانبش تاریخنده ایاسلوغده توقیف وروما‌یه کتوریلوب اوراده
قاینار یاغ ایچنه القا اولندی لکن بر تأثیری کورلمدیکندن پاتموس اطه‌سنه
نفی ایدیلوب بر مدت صکره اورادن تخلیص کریبان ایدرك ایاسلوغه
عودت واوراده یکرمی بر بابی مشتمل انجیلنی روم لسانی اوزره
یازوب میلادك یوز بر تاریخنده عالم فنادن رحلت ایلدی انجیلندن
ما عدا اوچ عدد رساله‌سی دخی واردر هر سنه کانون اولك یکرمی
یدیسنده یورطیسی طوتیلور صورت مثاله‌سی قرتالدر .

« یوربعام » ــ حضرت سلیمان علیه السلام زماننده قدس
والیسی ایکن برماده‌دن طولایی مصره فرار وفرعون (شیشاق) ك
قزینی تزوجله اوراده قرار ایلمشیدی . حضرت سلیمانك وفاتندن
صکره اوغلی رحبعام زماننده مصریلرك اعانه‌سیله بنی اسرائیل ایچنه

تفرقه دوشوروب خلقتك بشبيك التيوز اوتوز اوچ تاريخنده اون ايكى سبط اسرائيليلردن اوننى كندو طرفنه جلب وشخيمده دولت اسرائيليه نامنه بشقه‌جه برحكومت تشكيل ورحبعامك زير تابعيتنده اوله‌رق دولت يهوديه ناميله قدسده قلان ايكى سبط اهالى ايله كورشمامك ايچون تبعه‌سنى بيت مقدس زيارتندن منع وتحذير ايدوب اكا مقابل مصريلرك اعتقادى اوزره ياپديرديغى ايكى بوزاغى تمثالنه پرستش ايتملرينى امر وتشهير ايلدى سلطنتى اون سكز سنه‌در .

« يوسف » عليه السلام — حضرت (يعقوب) رحيله‌يى زياده سوديكى كبى رحيله‌دن تولد ايدن حضرت (يوسف) حقنده‌دخى زياده‌سيله توجه ومحبت اظهار ايدر ايدى . بونك ايچون حضرت (يعقوب)ك سائر اوغللرى حضرت (يوسف)ك مظهر اولديغى توجهه حسد ايدرك مشار اليهه كين وعداوت بغلامشلر ايدى . هله حضرت يوسفك (كنديسنك ايلروده پك بيوك بر حكم ونفوذ صاحبى اوله‌جغى وبرادرلرينك كنديسنه اطاعت ايده‌جكلرى) حقنده كورديكى رؤيا اشبو عداوتك تزايدينى موجب اولمشدر بر كون حضرت يوسفى برادرلرى قيره كتورمك اوزره پدرندن مأذونيت ايسته‌دكلرى صره‌ده حضرت يعقوب صحراده يوسفه مقيد اولميه‌رق قورده يديره‌جكلرينى بيان ايله رخصت ويرمامك ايسته‌مش ايسه‌ده قرنداشلرينك كوستردكلرى تأميناته مبنى يوسفك دخى برلكده صحرايه عزيمتنه موافقت بيورمشلردر . بونلر صحرايه چيقدقلرنده حضرت يوسفى نابلسك جوارنده واقع واليوم بئر يعقوب ناميله معروف اولان قيويه آتمشلر وصكره پدرلرينى آلداتمق ايچون يوسف عليه السلامك كوملكنى قوزى قاننه باتيروب عودتلرنده (يوسفى

قورت يدى) قوليله حضرت يعقوبه تقديم ايلمشلردر (يوسف) عليه السلام قيوده ايكن صحرادن كچمكده بولنان كاربانك صو آلمق ايچون مذكور قيويه ايندير دكلرى قوفه ايله قيودن چيقمش ايسه‌ده مشار اليهك حسن وجمالى كاربان خلقنك حيرتنى موجب اولمغله مشار اليهى كوله‌در ديو صاتوب منتفع اولمق اوزره يكديكرينى تبشير ايدرك (يوسف) عليه السلامى برابر آلوب مصره عزيمت ايتمشلردر . اول وقت (يوسف) عليه السلام سناً اون سكز ياشنده وشخصاً ياقيشقلى ايدى . (يوسف) عليه السلام مصرده حكمدارك وزيرى اطفير طرفندن آلنمش وابتدالرى پك زياده التفات كورمشدر . فقط وزيرك زوجه‌سى زليخا حضرت يوسفه تعشق ايدرك مشار اليهدن مقابله كوره‌مديكندن بر طاقم مفتريات واسطه‌سيله زوجنه مشار اليهى حبس ايتديرمشدر . حضرت يوسف محبوسخانه‌ده بر مدت قالدقدن صكره برائتى تبين ايتمكله چيقاريلوب بر مأموريت مهمه‌يه تعيين اولنديغندن پدر ومتعلقاتنى مصره كتوروه‌رك ارض جاسانه اسكان ايلدى بعده زمان آتش عشقيله جكر كباب وامتداد ايله‌وحسرتدن كركى كبى دوچار اضطراب اولان زليخايى ارادهٔ الهيه ايله تزوج ايدوب مشار اليهادن ياخود ديكر بر حرمندن افرايم ومنشا نامنده اوغللرى اولدى وبو اوغللرينى واوغلنك سلطنتى پدرى يعقوب عليه السلام كوروب چوق دعا ايتدى ونهايت خلقتك اوچبيك سكز يوز اوتوز اوچ تاريخنده يعنى ميلادك بيك يديوز التمش ايكى سنه مقدمنده بنى اسرائيل نواحيسندن (اون) شهرنده يوز اون ياشنده وفات ايدوب مؤخراً نعش پاكى (حبرون) ياخود خليل الرحمانه نقل اولندى .

« يوشع » عليه السلام — انبياى بنى اسرائيلدن اولوب نون بن

افرایم بن (یوسف) علیه السلامك اوغلی وحضرت (موسی) نك همشیره زاده‌سیدر دائما حضرت (موسی) ایله برابر بولندقلرندن قرآن کریمده (فتای موسی) عنوانیله ذکر اولندی . اریحا قلعه‌سنی تفتیش ضمننده بنی اسرائیل طرفندن کوندریلوب (قال رجلان من الذین یخافون) آیت جلیله‌سنده بیان بیوریلان ایکی ذاتك بریسی دخی اشبو (یوشع) علیه السلامدر مشار الیه حضرتلری (موسی) نك خلقتك اوچ بیك طقوز یوز سکسان طقوز تاریخنده یعنی میلادك بیك التیوز بش سنه مقدمنده وفاتی کونی وصیتی موجبنجه بنی اسرائیله حاکم اولوب یکرمی بش سنه اجرای حکومت وبو مدتده اردن نهرینك جهت غربیسنده اوتوز بر حکمداره غلبه ایله ملکلرینی اون ایکی سبط تبعه‌سی بیننده تقسیم ایدرك خلقتك درت بیك اون درت سنه‌سنده یوز اون یاشنده دار بقایه رحلت ایلدی . اصل اسمی (یشوع) اولوب (یوشع) بوندن معربدر مقر حکومتی (سیلو) نام قصبه ایدی حین وفاتنده کمسه‌یی خلیفه تعیین ایتمدیکندن بنی اسرائیل بر مدت (سان هدرین) نامنده بر مجلس معرفتیله اداره اولمشلر ایدی .

تمت

سوریه ولایتی مطبعه‌سنده طبع
اولنمشدر
سنه ١٣٠٥

فهرست سیاحتنامه

صحیفه	باب	
		مقدمه
٠٤	٠١	یافه اسکله‌سنده وقوعبولان استقبالی حاویدر
٠٦	٠٢	یافه‌دن رمله‌یه صورت حرکتی متضمندر
٠٧	٠٣	رمله‌دن قدس شریفه حرکتی متضمندر
١٣	٠٤	قدس شریفدن مارسابایه اولان حرکت وسفر بیاننده‌در
١٤	٠٥	مارسابادن عین السلطانه حرکت وسفر بیاننده‌در
١٦	٠٦	عین السلطاندن قدس شریفه عودت بیاننده‌در
١٧	٠٧	قدس شریفدن بیتن قریه‌سنه حرکت وسفر بیاننده‌در
١٩	٠٨	بیتن قریه‌سندن نابلسه حرکت بیاننده‌در
٢٢	٠٩	نابلسدن جنینه صورت حرکتك تعریفی بیاننده‌در
٢٦	١٠	جنیندن ناصره‌یه حرکت بیاننده‌در
٢٩	١١	ناصره‌دن طبریه‌یه صورت حرکتی متضمندر
٣٢	١٢	طبریه‌دن نعران موقعنه صورت حرکتك تعریفی بیاننده‌در
٣٥	١٣	شیخ مرزوقدن سعسعه صورت حرکتی متضمندر
٣٧	١٤	سعسعه‌دن شام شریفه حرکت بیاننده‌در
٤٨	١٥	شام شریفدن شتوره‌یه حرکت بیاننده‌در
٥١	١٦	شتوره‌دن بیروته صورت حرکتی متضمندر

فهرست معلومات تاریخیه و جغرافیا

صحیفه	حرف الف
٠١	ابراهیم علیه السلام
٠٤	ابراهیم پاشا
٠٥	ابو بکر الصدیق
٠٦	ابو طالب
٠٧	ابو عبیدة بن جراح
٠٨	آثور
٠٨	آدم علیه السلام
٠٩	اردن نهری
١٠	ارض جاسان
١٠	ارض فلسطین
١١	ارض کنعان
١١	اریحا
١١	استانبول
١٣	اسرائیل
١٣	اسکندر رومی
١٦	اصفهان
١٧	امویه
١٨	آمنه
١٨	انجیل شریف
٢٠	انطاکیه
٢٣	اورفه
٢٤	ایوبیه

صحیفه	حرف با
٢٥	بابل شهری
٢٦	بارنابا
٢٦	بایزید خان ثانی
٢٨	بحر لوط
٢٨	بخارای کبیر
٢٩	بخت نصر
٣١	برده نهری
٣٣	بعلبك
٣٣	بغداد
٣٧	بلخ
٣٧	بلقیس
٣٨	بلوس
٣٩	بولص
٤٠	بوناپارت
٤٢	بلال حبشی
٤٣	بیت الله المعظم
٤٥	بیت اللحم
٤٥	بیت المقدس
٤٦	بیروت

صحیفه	حرف ت
٤٨	تابوت عهد
٤٨	تب یاخود تیوه

صحیفه

۴۹ تپه دلنلی علی پاشا
۵۰ تدمر
۵۱ تیبر
۵۲ تیمورلنك

حرف ج

۵۴ جبل طور
۵۴ جبل لبنان
۵۵ جزار احمد پاشا
۵۵ جزیرة العرب

حرف ح

۵۷ حام
۵۷ حران
۵۷ حسن (رضی الله عنه)
۵۸ حسین (رضی الله عنه)
۵۹ حلب
۶۵ حما
۶۵ حمص

حرف خ

۶۷ خالد بن ولید (رضی الله عنه)
۶۷ خدیجة الکبری (رضی الله عنها)

حرف د

۶۸ داود علیه السلام

حرف ر

۷۰ رمله

صحیفه

۷۱ روما

حرف ز

۷۴ زکریا علیه السلام

حرف س

۷۵ سام بن نوح علیه السلام
۷۵ سامری
۷۶ سامریه
۷۷ سیده سکینه (رضی الله عنها)
۷۷ سدوم
۷۸ سلیمان علیه السلام
۷۸ سلیم خان اول
۸۰ سلیمان خان اول
۸۱ سمرقند
۸۲ سنان پاشا
۸۳ سینا

حرف ش

۸۳ شام شریف
۸۵ شعیب علیه السلام
۸۵ شمسون
۸۶ شموئیل علیه السلام

حرف ص

۸۷ صالح علیه السلام
۸۷ صخرة الله
۸۸ صفین محاربه‌سی

صحیفه

۰۸۸ صنعا
۰۹۰ صور شهری
۰۹۲ صهیون
۰۹۲ صلاح الدین ایوبی

حرف ط

۰۹۴ طبریه

حرف ع

۰۹۵ عاد
۰۹۶ عباسیه
۰۹۶ عبدالرحمن ثالث
۰۹۷ عبدالقادر
۰۹۸ عبدالمطلب
۰۹۸ عبرانی
۰۹۹ عزیر علیه السلام
۰۹۹ عسقلان
۰۹۹ عکا
۱۰۰ علی (رضی الله عنه)
۱۰۱ عمالقه
۱۰۲ عمر (رضی الله عنه)
۱۰۳ عیسی (مولد عیسی علیه السلام)
۱۰۷ عیسی (هجرت مریم مع عیسی علیهما السلام)
۱۰۸ عیسی (نبوت عیسی علیه السلام)
۱۱۰ عیسی (رفع عیسی علیه السلام)

حرف غ

۱۱۳ غزنه

صحیفه

۱۱۵ غزه

حرف ق

۱۱۶ قابل
۱۱۷ قادسیه
۱۱۷ قبة الشهاده
۱۱۸ قبریس
۱۱۹ قدس شریف
۱۲۰ قیامه
۱۲۱ قوصوه صحرامی

حرف ك

۱۲۲ کابل
۱۲۲ کشمیر
۱۲۴ کلدانی
۱۲۴ کنعان
۱۲۴ کوفه
۱۲۵ کی خسرو

حرف ل

۱۳۰ لاهور
۱۳۰ لوط علیه السلام
۱۳۱ لوقه

حرف م

۱۳۱ مارسابا
۱۳۲ متی
۱۳۲ محمد (مولد محمد علیه السلام)

فهرست

صحیفه

۱۳۷ محمد (نبوت محمد علیه السلام)
۱۳۹ محمد (هجرت محمد علیه السلام)
۱۴۰ محمد (وفات محمد علیه السلام)
۱۴۴ محمد خان ثانی
۱۴۶ محمد علی پاشا
۱۴۸ محی الدین العربی
۱۴۹ مدین
۱۴۹ مدینهٔ منوره
۱۵۱ مراد خان ثانی
۱۵۳ مراد خان رابع
۱۵۳ مرقس
۱۵۴ مریم (رضی الله عنها)
۱۵۵ مصر قطعه‌سی
۱۵۸ مصرایم
۱۵۹ معاویه
۱۶۰ مکهٔ مکرمه
۱۶۷ موسی (مولد موسی علیه السلام)
۱۶۸ موسی (هجرت موسی علیه السلام)
۱۷۱ موسی (نبوت موسی علیه السلام)
۱۷۴ موسی (وفات موسی علیه السلام)
۱۷۵ موسقوا شهری

حرف ن

۱۷۶ نابلس

صحیفه

۱۷۶ نادر شاه
۱۷۷ ناصره
۱۷۸ نمرودد
۱۷۸ نوح علیه السلام
۱۸۰ نوشروان
۱۸۰ نینوس
۱۸۱ نینوه

حرف و

۱۸۱ وهابی

حرف ه

۱۸۳ هابل
۱۸۳ هرات
۱۸۳ هارون علیه السلام
۱۸۴ هارون الرشید
۱۸۵ هود علیه السلام

حرف ی

۱۸۶ یافه
۱۸۷ یحیی علیه السلام
۱۸۸ یزید
۱۹۰ یعقوب علیه السلام
۱۹۰ یمن قطعه‌سی
۱۹۳ یوحنا
۱۹۳ یوربعام
۱۹۴ یوسف علیه السلام
۱۹۵ یوشع علیه السلام